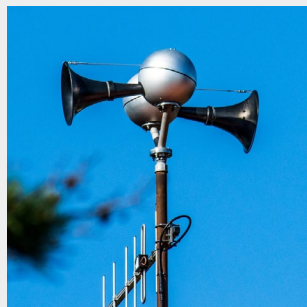
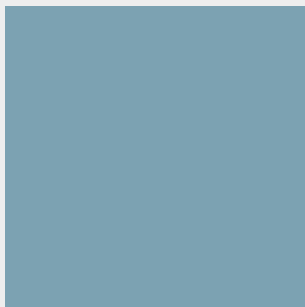
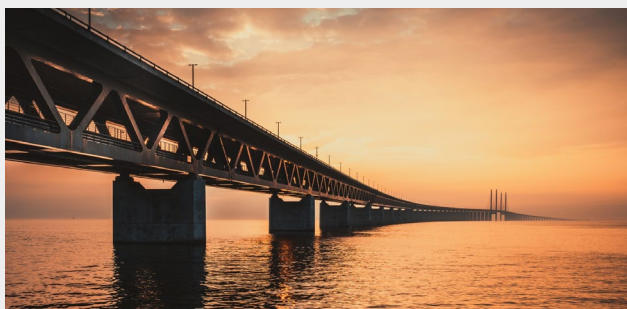
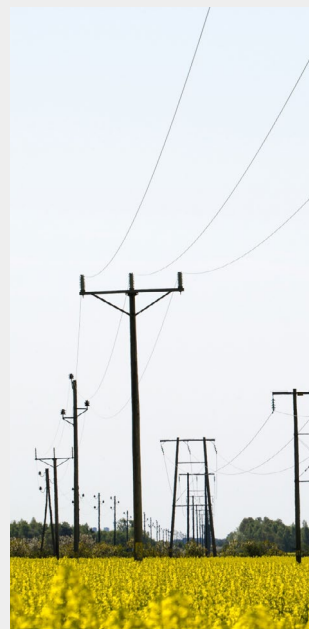
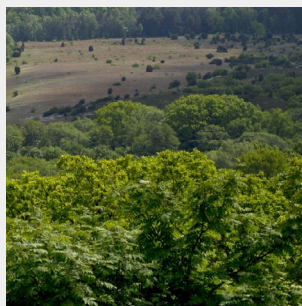
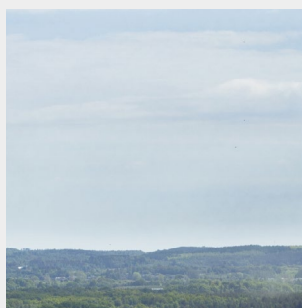




Länsstyrelsen  
Skåne

# Årsredovisning 2023

Länsstyrelsen Skåne



# LÄNSSTYRELSEN SKÅNE LÄN ÅRSREDOVISNING 2023

Utgivare: Länsstyrelsen i Skåne län

ISBN: 978-91-7675-346-0

Rapportnummer: 2023:40

Diarienummer: 106-4659-2024

Omslagsbild: Mostphotos

## Innehållsförteckning

<b>Landshövdingen har ordet .....</b>	<b>4</b>
<b>Om årsredovisningen .....</b>	<b>6</b>
Årsredovisningens kapitelindelning.....	6
Resultatredovisningen .....	6
<b>Om Länsstyrelsen .....</b>	<b>8</b>
Våra uppgifter, uppdrag och mål.....	8
Strategisk styrning och planering.....	9
Organisation.....	9
<b>Resultatredovisning .....</b>	<b>11</b>
Myndighetsövergripande redovisning .....	11
Redovisning av verksamhetsområden.....	26
Övrig förvaltning och trafikföreskrifter .....	27
Livsmedelskontroll, djurskydd, allmänna veterinära frågor.....	32
Regional tillväxt och infrastrukturplanering .....	38
Hållbar samhällsplanering och boende.....	43
Energier och klimat.....	49
Kulturmiljö .....	54
Samhällsskydd och beredskap .....	60
Naturvård och miljöskydd.....	67
Areella näringar.....	86
Folkhälsa, jämställdhet, integration m.m.....	94
Övrig redovisning .....	101
Året i siffror.....	105
<b>Finansiell redovisning .....</b>	<b>117</b>
Resultaträkning .....	117
Balansräkning .....	118
Anslagsredovisning.....	120
Tilläggsupplysningar och noter .....	122
<b>Landshövdingens underskrift av årsredovisningen .....</b>	<b>142</b>
<b>Bilagor .....</b>	<b>143</b>

## Landshövdingen har ordet

Det har varit ett händelserikt år och vi har ställts inför både möjligheter och utmaningar. Året har präglats av debatter om NATO, gängkriminalitet, höga räntor, inflation och oroligheter i vår omvärld. Vi har blivit påmind om att beredskap för både kris och krig är nödvändigt. Vi kan lära oss att vara förberedda på att kunna hantera en kris både som land, organisation eller som individ.

Att öva är ett sätt. Hur agerar vi? Vilka rutiner har vi? Det är frågor som är relevanta att fundera över. 2023 övade vi mycket, både i länsstyrelsens ledningsgrupp och med externa parter. Under övningen *Pilen* övade närmare 400 kommun- och regionpolitiker, tjänstepersoner och näringslivs- och myndighetschefer på plats i Malmö.

Skarpt läge blev det när majoriteten av länsstyrelserna under samma dag mottog ett brev innehållandes ett okänt pulver. Händelsen skapade oro och obehag, men fick oss att se om våra rutiner håller för att skapa en trygg arbetsmiljö för vår personal.

Länsstyrelsen har sedan drygt ett år tillbaka uppdraget att vara civilområdesansvarig länsstyrelse med syftet att samordna återuppbyggandet och utvecklingen av civilt försvar. Under året som gått har ett civilområdeskansli organiserats och vi har innehaft ordförandeskapet för de sex civilområdena.

Länsstyrelsen har varit värd för flera arrangemang under året, bland annat för *European Association of State Territorial Representatives* årliga konferens som hade temat kriget i Ukraina och hur det påverkar våra länder.

I maj anordnade vi Strategiskt ledningsforum i Malmö där landshövdingar, länsråd och chefer för civilområdeskanslierna närvarade för att öva och diskutera länsstyrelsernas och civilområdenas roller i totalförsvaret.

Kungen firade 50 år på tronen och besökte samtliga län. Länsstyrelsen samordnade programmet och planeringen för besöket till Skåne.

Afrikansk svinpest upptäcktes i Sverige och vi fokuserade på att nå ut med information till bland annat allmänhet och företagare.

Sedan vargen blev lite mer varaktig i vårt län har diskussioner för och emot böljat fram och tillbaka. Mötena med södra rovdjursförvaltningsområdet har under året varit många för att prata revir, skydds jakt och licensjakt. Vi har även haft möjligheten att träffa statssekreteraren för Landsbygds- och infrastrukturdepartementet vid två tillfällen för att diskutera frågorna.

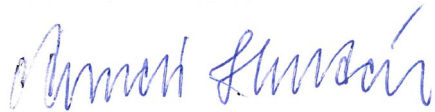
Energifrågor har dominerat många av samtalen i Skåne och solcellsanläggningar på jordbruksmark har varit en återkommande fråga. Länsstyrelsen ingår i *Skånes effektkommission* som har antagit målbilden att Skånes självförsörjningsgrad av eleffekt ska öka ifrån dagens 15 procent till minst 50 procent 2030 under årets alla timmar.

Länsstyrelsen är en ärendetung myndighet och hanterar ärende inom en rad olika frågor. För att nämna några exempel har vi bland annat yttrat oss i 12 översiktsplaneärenden från de skånska kommunerna, haft 18 planmöten med kommunerna och tagit emot 78 ansökningar om solcellsanläggningar. Vi har även ett hanterat fyra större ärenden och ett flertal mindre kopplade till tillståndsprövning av havsbaserad vindkraft och vår avdelning för natur och vatten har beslutat 3 549 ärenden.

Eftersom vi är medvetna om att anslag till länsstyrelsen och andra myndigheter kommer att bli snävare har vi påbörjat processer som vi ser kommer att bli nödvändiga.

Mer har hänt och mycket av det som vi på Länsstyrelsen Skåne har arbetat med under året kan ni läsa om i denna årsredovisning. Jag vill avslutningsvis uppmärksamma alla medarbetare på Länsstyrelsen Skåne för det fantastiska arbete som utförts under 2023.

Malmö den 22 februari 2024



Anneli Hulthén  
Landshövding

## Om årsredovisningen

Syftet med det här avsnittet är att informera om årsredovisningens upplägg och disposition samt att beskriva de huvudsakliga begrepp samt mät- och värderingsmetoder som vi använder. Redovisningsprinciper för finansiella delar, tabeller och ärendestatistik redovisas under rubriken *Tilläggsupplysningar och noter* i avsnittet *Finansiell redovisning*.

## Årsredovisningens kapitelindelning

Länsstyrelsens årsredovisning är uppbyggd för att motsvara kraven i förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag (FÅB). Den består av följande delar:

- Landshövdingen har ordet
- Om årsredovisningen
- Om Länsstyrelsen
- Resultatredovisning
- Finansiell redovisning
- Landshövdingens underskrift av årsredovisningen
- Bilagor

Avsnittet *Om Länsstyrelsen* beskriver länsstyrelsens övergripande uppgift, hur vi arbetar med den strategiska styrningen, verksamhets- och organisationsutveckling samt de länsstyrelsegemensamma stödverksamheterna. *Resultatredovisningen* innehåller bland annat en myndighetsövergripande redovisning och en redovisning per verksamhetsområde, som utgår från den länsstyrelsegemensamma verksamhets- och ärendestrukturen (VÄS). Den *finansiella redovisningen* innehåller resultaträkning, balansräkning, anslagsredovisningen samt tilläggsupplysningar och noter.

*Bilaga A-C* beskriver vilka paragrafer i förordningen (2017:868) med länsstyrelseinstruktion, regleringsbrevsuppdrag och övriga uppdrag som ingår i resultatredovisningen samt var i årsredovisningen de redovisas. *Bilaga D* tydliggör vilka regleringsbrevsuppdrag som redovisas i särskild ordning. *Bilaga E* innehåller en länsstyrelsegemensam resultatredovisning av uppdrag som samordnas och av länsstyrelsegemensamma funktioner.

## Resultatredovisningen

Redovisningen per verksamhetsområde inleds med en tabell med instruktionsuppgifter, regleringsbrevsuppdrag och andra återrapporteringsgrunder som redovisas i avsnittet. Efter det redogör vi för verksamhetsområdets uppgifter, uppdrag och mål samt beskriver hur vi genomför verksamheten. Sedan kommer resultatredovisningen med en resultatbedömning.

## Förklaring av begrepp

Här förklarar vi några av de begrepp som vi använder oss av i resultatredovisningen.

Uppgifter utgår i regel från förordningar, till största delen från det som står i förordningen (2017:868) med länsstyrelseinstruktion.

Uppdrag utgår till största delen från tidsatta uppdrag som regeringen angett i regleringsbrevet eller i något annat beslut.

Länsstyrelsens verksamhet styrs av att vi i utförandet av våra uppgifter och uppdrag ska bidra till att nationella och mer övergripande mål får genomslag i länet och där Länsstyrelsens insatser i olika grad påverkar målpuffyllelsen.

I enlighet med Ekonomistyrningsverkets föreskrifter till 3 kap. 1 § förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag (FÅB) använder Länsstyrelsen resultatindikatorer som stöd för bedömningar av målpuffyllelsen och resultaten.

Det finns flera områden i resultatredovisningen som Länsstyrelsen inte redovisar indikatorer för. Skälen till det är bland annat svårigheter inom vissa områden att definiera relevanta indikatorer som påvisar eller indikerar en resultatutveckling utifrån uppdraget.

Resultat vi redovisar kan bestå av både prestationer och effekter.

Resultatbedömningen är den samlade bedömningen av resultatet av Länsstyrelsens insatser inom verksamheten. Resultatet bedöms och motiveras i förhållande till de prioriteringar och planer som har tagits fram för att genomföra och bidra till verksamhetens uppgifter, uppdrag och mål.

## **Bedömningsgrunder**

I årsredovisningen används bedömningsgrunder i form av nyckeltal, indikatorer, statistik (exempelvis året i siffror) och övriga resultatbeskrivningar.

För varje verksamhetsområde bedöms resultatet i förhållande till de prioriteringar och planer som har tagits fram för att genomföra och bidra till verksamhetens uppgifter, uppdrag och mål.

Resultatet bedöms också i förhållande till redovisade förändringar, skillnader och tillstånd.

En sammanvägd bedömning av resultatet görs av de verksamheter som ingår i respektive avsnitt i årsredovisningen, och motiveras samlat samt vid behov per delverksamhet.

De nivåer och omdömen som vi använder för resultatbedömningen är:

- Otilfredsställande - resultaten når inte upp till målen eller når endast i begränsad omfattning de uppsatta målen.
- Utvecklingsbehov - resultaten når delvis upp till de uppsatta målen, men inte i tillräcklig omfattning.
- Gott - resultaten når i all väsentlighet de uppsatta målen.
- Utmärkt - resultaten når i alla delar de uppsatta målen med god marginal.

## Om Länsstyrelsen

I förordningen (2017:868) med länsstyrelseinstruktion (länsstyrelseinstruktionen) anges att i varje län finns en länsstyrelse som ansvarar för den statliga förvaltningen i länet, om det inte finns någon annan myndighet som ansvarar för särskilda förvaltningsuppgifter.

Länsstyrelsen är regeringens ombud i länet och ska både förverkliga den nationella politiken och samtidigt ta hänsyn till regionala förhållanden och förutsättningar. Vi ska rapportera situationen i länet och lämna lägesbilder. Länsstyrelsen är alltså en viktig länk mellan länets kommuner och dess invånare å ena sidan och regeringen, riksdagen och de centrala myndigheterna å den andra sidan.

Uppdrag/Uppgift	Källa till uppgift/uppdrag
1§ Länsstyrelsens ansvar för statlig förvaltning i länet	Länsstyrelseinstruktion

## Våra uppgifter, uppdrag och mål

Länsstyrelseinstruktionen anger övergripande inom vilka områden Länsstyrelsen har uppgifter och hur länsstyrelsen ska styras och organiseras. Länsstyrelsernas uppdrag ges via lag av riksdagen och via förordningar eller beslut av regeringen, främst i vårt regleringsbrev. Även EU:s direktiv och förordningar styr länsstyrelsernas verksamhet.

Länsstyrelsen arbetar för det hållbara samhället. Utifrån de tre dimensionerna social, ekonomisk och miljömässig hållbarhet arbetar vi för en hållbar utveckling i länet. Länsstyrelsen ansvarar för att beslut från riksdagen och regeringen får regionalt genomslag och vi samordnar den statliga verksamheten. Vi ska ta tillvara både individens och samhällets intressen i utvecklingen av länet. Vi bedriver verksamhet inom flera olika samhällsområden och vi ska vara en kunskapsorganisation som har förmågan att arbeta sektorsövergripande i många frågor.

Det saknas ett övergripande riksdagsbundet mål för länsstyrelserna som helhet. Övergripande ska dock länsstyrelserna verka för att nationella mål ska få genomslag i länen, samtidigt som hänsyn tas till regionala förhållanden och förutsättningar. Detta omfattar samtliga län, oavsett ansvars- och uppgiftsfördelning mellan staten, kommunerna och regionerna. I redovisningen av respektive verksamhetsområde knyter vi an till relevanta nationella och regionala mål som uppgifterna och uppdragen ska bidra till att uppnå.

Länsstyrelsen finansieras från flera olika källor. Finansieringen sker till största delen av anslag på statens budget. Till stor del består dessa anslag av det så kallade förvaltningsanslaget. Förvaltningsanslaget utgör i genomsnitt ungefär 50 procent av länsstyrelsernas totala intäkter. Utöver förvaltningsanslaget har länsstyrelsen riktade medel i form av så kallade sakanslag. En annan finansieringskälla är bidragsfinansiering som kommer från andra myndigheter och organisationer. Utöver det bedriver länsstyrelsen avgiftsfinansierad verksamhet och tar in avgifter från organisationer och individer.



## Strategisk styrning och planering

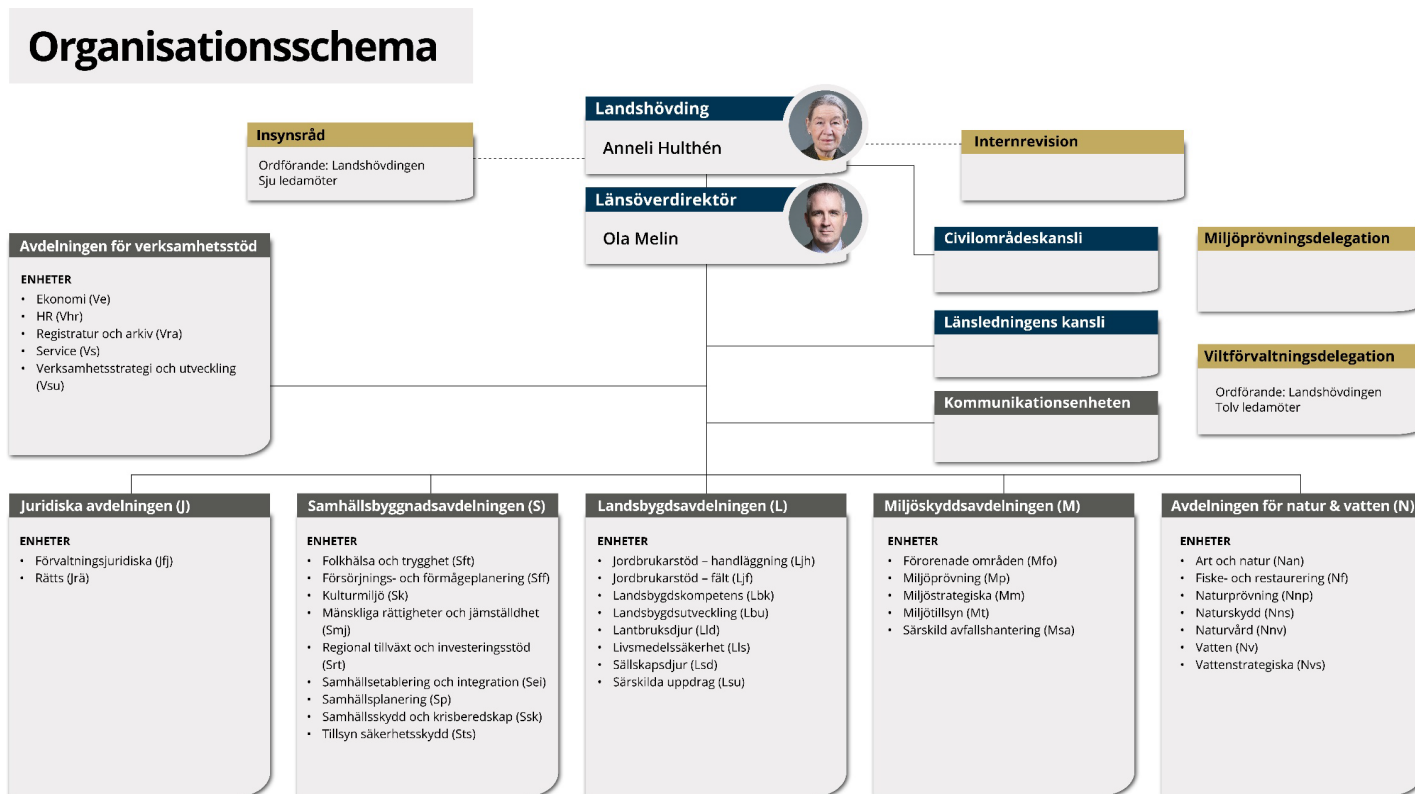
Under 2023 har Länsstyrelsen Skåne tagit fram en ny strategisk riktning för åren 2024–2027. Länsstyrelsen kraftsamlar genom strategiska mål inom områdena livsmedelsproduktion, energiproduktion och -distribution, civil beredskap samt förvaltningskultur.

Hela organisationen har involverats i arbetet med att ta fram de strategiska målen. Länsstyrelsens chefer har bidragit till en gemensam uppdragsanalys. Därefter har alla medarbetare getts möjlighet att bidra till en gemensam omvärldsanalys. I omvärldsanalysen identifierades trender som har en trolig påverkan på verksamheten. Utifrån trenderna har ledningsgruppen genomfört en konsekvensanalys. Konsekvensanalysen och uppdragsanalysen ligger till grund för de strategiska mål som ledningsgruppen beslutat om.

De strategiska målen introducerades till verksamheten under en gemensam dag – Länsstyrelsedagen. De fyra strategiska målen bryts ner i operativa mål och aktiviteter som ska tydliggöra vilken förflyttning vi vill göra under kommande år. Integrering av de tvärssektoriella perspektiven jämställdhet och mänskliga rättigheter samt miljöledning sker i arbetet med de strategiska målen. I systemstödet för planering och uppföljning, LISA, finns en ny struktur för verksamhetsstyrning som ska stödja arbetet med målen kommande år.

## Organisation

Länsstyrelsen Skåne bedriver verksamhet i Malmö och Kristianstad, samt i nationalparkerna på Söderåsen och Stenshuvud och vid naturreservatet på Kullaberg. Vi är organiserade i avdelningar och enheter enligt organisationsbilden nedan.



Även om varje avdelning och enhet har specifika ansvar, så är samverkan och samordning nyckelord för myndigheten. En stor del av arbetet sker genom olika former av samarbeten mellan avdelningar och enheter.

## Organisationsförändringar

På Samhällsbyggnadsavdelningen skedde följande förändringar den 1 januari 2023:

- Enheten för statliga investeringsstöd övertog uppdraget gällande regional tillväxt och Öresunddirekt. Enheten bytte i samband med det namn till Enheten för regional tillväxt och investeringsstöd.
- Enheten för samhällsskydd och beredskap delades i tre enheter: Enheten för försörjnings- och förmågeplanering, Enheten för samhällsskydd och krisberedskap och Enheten för tillsyn säkerhetskydd.

På Avdelningen för natur och vatten genomfördes följande förändringar den 1 april 2023:

- Den tidigare tillfälliga delningen av Naturskyddsensheten i två enheter, Naturskyddsensheten och Art- och naturenheten, blev permanent.

Under 2023 förberedde vi organisationsjusteringar på Förvaltningsavdelningen. Den 1 januari 2024 ändrade Förvaltningsavdelningen namn till Juridiska avdelningen. Avdelningen består nu av två enheter, Förvaltningsjuridiska enheten och Rättsenheten. Samtidigt skedde en omorganisering på Miljöskyddsavdelningen då Enheten för förorenade områden och avfallstransporter delades till två enheter, Enheten för förorenade områden och Enheten för särskild avfallshantering.

Länsstyrelsen Skåne har genom Enheten samhälls- och hälsokommunikation sedan 2008 bedrivit samhälls- och hälsokommunikation för nyanlända i skånska kommuner. Enheten upphörde vid årsskiftet 2023/2024 eftersom kommunerna tar över sitt lagstadgade uppdrag att genomföra samhällsorientering, medan Länsstyrelsen fortsätter med sitt uppdrag inom integration.

## Länsstyrelsegemensamma stödverksamheter

Ett antal av länsstyrelsens stödverksamheter har inordnats i nationella funktioner med hemvist vid en länsstyrelse. Redovisning av länsstyrelsegemensamma stödverksamheter finns samlat i bilaga E. Dessa är:

- IT-avdelningen (värmland Västra Götaland)
- Telefonistorganisation (värmland Kronoberg)
- Samordnad löneservice (värmland Kronoberg)
- Ekonomiadministration LstEA (värmland Örebro)
- Dataskydd och informationssäkerhet (värmland Stockholm)
- Gemensamma kansliet (värmland Västmanland)

# Resultatredovisning

Länsstyrelsens resultatredovisning är indelad i fyra avsnitt: myndighetsövergripande redovisning, redovisning per verksamhetsområde, övrig redovisning och året i siffror.

## Myndighetsövergripande redovisning

I det här avsnittet redovisar vi resultat av verksamhet som berör flera verksamhetsområden eller som inte kan placeras i ett enskilt verksamhetsområde.

## Verksamhetsöversikt

Nyckeltal: Verksamhetsöversikt	År 2023	År 2022	År 2021
Antal årsarbetskrafter totalt	545,1	590,0	598,4
Antal årsarbetskrafter kvinnor	349,8	387,8	388,9
Antal årsarbetskrafter män	194,5	202,2	209,5
Antal ärenden, inkomna och upprättade	71 756	72 453	79 556
Antal beslutade ärenden	59 429	78 400	77 871
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	2 157	2 774	12 333
Verksamhetskostnad inkl. OH (tkr)	671 117	692 735	638 615
Lämnade bidrag där Länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)	465 915	339 155	377 650

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Unit4 ERP, ärendehandläggningssystemet Platina och Jordbruksverket.

### Kommentar till tabellen

Verksamhetskostnaderna och antalet årsarbetskrafter minskar jämfört med 2022. Det förklaras av valarbetet under 2022, tillfälliga pandemirelaterade uppdrag samt av minskade anslag inom främst skydd, skötsel och förvaltning av skyddade områden.

Antalet beslutade ärenden minskar betydligt jämfört med tidigare år. Minskningen avser verksamhetsområdet 60 Lantbruk och landsbygd och har sin förklaring i att handläggningen avseende slututbetalningar gällande miljöersättningar flyttats fram till tidigast januari 2024 på grund av Jordbruksverkets IT-system.

Antalet ej beslutade ärenden äldre än två år minskar med drygt 600 ärenden jämfört med 2022 och minskningen finns i huvudsak inom verksamhetsområdet 60 Lantbruk och landsbygd som för andra året i rad minskar inom kategorin.

Lämnade bidrag har ökat under 2023 och avser till merparten utbetalning av lönegaranti som ökat från cirka 190 mnkr 2022 till cirka 347 mnkr 2023.

## Övergripande om nationella mål, samverkan, tillsyn, länets utveckling och Agenda 2030

Avsnittet innehåller redovisningar och återrapporteringar enligt:

Uppdrag/Uppgift	Källa till uppgift/uppdrag
2§ p1 Verka för att nationella mål får genomslag	Länsstyrelseinstruktion
2§ p2 Arbeta sektorsövergripande och samordna olika samhällsintressen och statliga insatser	Länsstyrelseinstruktion
2§ p3 Främja länets utveckling och följa tillståndet	Länsstyrelseinstruktion
2§ p4 Främja samverkan	Länsstyrelseinstruktion
2§ p5 Ansvara för ålagda tillsynsuppgifter	Länsstyrelseinstruktion
2§ p6 Vid behov bistå regeringen och Regeringskansliet inom länet	Länsstyrelseinstruktion
6§ Generationsmål för miljöarbetet och riksdagens miljö kvalitetsmål (övergripande)	Länsstyrelseinstruktion
1A1 Främja arbetet med Agenda 2030	Regleringsbrev
1D6 Tillsyn och prövning effektivitet, enhetlighet och handläggningstider	Regleringsbrev

Länsstyrelsegemensamt arbete redovisas samlat i bilaga E. Regleringsbrevsuppdrag som ska redovisas i särskild ordning finns listade i bilaga D.

### Nationella mål

Länsstyrelsen Skåne arbetar för att de nationella målen ska få genomslag i länet, samtidigt som hänsyn tas till Skånes regionala förutsättningar. Myndigheten arbetar strategiskt och sektorsövergripande med de nationella målen. På så sätt kan insatser bidra till flera nationella mål och skapa synergieffekter. Arbetet sker i samverkan och i samarbete med myndigheter, kommuner, Region Skåne, civilsamhället och företrädare för näringslivet. Arbetet finns mer utförligt beskrivet under respektive sakområde i årsredovisningen.

#### *Samverkan för ökad konkurrenskraft och robusthet*

Vi fortsätter stärka samverkan för att bidra till en konkurrenskraftig och robust livsmedelsförsörjning. Det sker bland annat genom samordningen av livsmedelsstrategin och genom den strategiska planen för EU:s samlade jordbrukspolitik 2023–2027. Arbetet med livsmedelsstrategin har bidragit till förbättrade förutsättningar för en långsiktig och hållbar livsmedelsproduktion. Arbetet har en tydlig koppling till krisberedskap och totalförsvaret, då Skånes livsmedelsförsörjning är viktig för hela Sverige ur ett beredskapsperspektiv.

#### *Synergier men även mål- och intressekonflikter*

Arbetet med energiförsörjning har synergieffekter med områden som klimatomställning, transportförsörjning och beredskapsplanering. Arbetet innebär också intresse- och målkonflikter som skapar utmaningar inom och mellan myndighetens verksamhetsområden. Till exempel finns det intressekonflikter gällande energiproduktion på jordbruksmark, där konflikten väntas öka i takt med utbyggnaden av elnätet.

#### *Samordning för ökad social hållbarhet*

Flera av myndighetens uppdrag bidrar till ökad social hållbarhet så som integration, jämställdhet och mänskliga rättigheter. Genom myndighetens samordning uppnås synergieffekter inom flera av de sociala hållbarhetsuppdragen exempelvis alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel (ANDTS), den nationella strategin för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor, brottsförebyggande arbete, arbetet med barns och ungas uppväxtvillkor och folkhälsa.

Arbetet med att integrera social hållbarhet i arbetet med hållbar fysisk planering, handlingsplanen för friluftsliv samt bostadsförsörjning fortsätter. Att tillvarata synergier och hantera konflikter mellan olika intressen är viktigt för att planera samhället på ett hållbart sätt. Arbetet med integrering av folkhälsa och social hållbarhet i verksamhetsområdena sker därför

genom samverkan mellan verksamheterna som arbetar med samhällsplanering, samhällsetablering och integration, folkhälsa och trygghet samt jämställdhet och mänskliga rättigheter.

## Samordna samhällsintressen och främja samverkan

Länsstyrelsen Skåne har ett nära samarbete med länets kommuner, Region Skåne samt näringsliv, civilsamhället och andra statliga myndigheter. Under 2023 har mötena med myndighets- och kommunledningar samt näringslivsföreträdare präglats av det säkerhetspolitiska läget, totalförsvaret och den fortsatta uppbyggnaden av Civilområde Syd. Även energiförsörjning, brottsförebyggande arbete, vargetableringen i länet och det förebyggande arbetet gällande torka, vattenbrist samt afrikansk svinpest har varit angeläget att diskutera.

Vi arbetar strategiskt och sektorsövergripande för att samordna samhällsintressen. Arbetet sker i dialog med andra aktörer för att uppmärksamma mål- och intressekonflikter tidigt, ta fram planeringsunderlag men också samla erfarenheter och goda exempel.

### *Energiförsörjning*

Länsstyrelsen deltar i Region Skånes arbete med Skånes effektkommission. Målbilden är att självförsörjningsgraden ska öka från 15 procent till minst 50 procent 2030 under årets alla timmar. Tillsammans med Eon, Region Skåne och Svenska kraftnät har vi påbörjat en gemensam avsiktsförklaring i syfte att trygga den framtida energiförsörjningen. Avsiktsförklaringen undertecknades i januari 2024.

### *Ökad konkurrens om marken*

I Skåne ökar konkurrensen om marken. I kustområdena finns mycket av bebyggelsestrukturen samtidigt som exploateringsintresset är stort. Klimatförändringar och etablering av energiproduktion bidrar ytterligare till ökad konkurrens om marken. Ett exempel är solcellsanläggningar på jordbruksmark. Mål- och intressekonflikter uppstår i relation till livsmedelsproduktion, påverkan på riksintressen och försvarsmaktens intressen.

### *Infrastrukturprojekt i Öresund*

På båda sidor av sundet pågår eller planeras för flera större infrastrukturprojekt som vindkraftparker, utfyllnad och utloppsledning i Öresund. Öresund har stora naturvärden, är ett av Skandinaviens största flyttstråk för fåglar och är viktig för inströmningen till Östersjön. För länsstyrelsen innebär projekten utmaningar då det saknas forum för samverkan mellan Sverige och Danmark.

## Främja länets utveckling och följa tillståndet i länet

Kärnan i Länsstyrelsen Skånes arbete med regional utveckling är ett nära samarbete med nationella, regionala och lokala aktörer. Länets befolkning växer i antal och är i dag drygt 1,4 miljoner. Skåne är en gränsregion och en del av Öresundsregionen. Invånare och företag ska kunna dra nytta av de möjligheter som finns i Öresundsregionen i dag. De ska också kunna ta vara på de snabba transporter till och från kontinenten som Fehmarn Bält-förbindelsen i en framtid kommer att möjliggöra.

### *Jobbmatchning över Öresund*

Det är viktigt att undanröja de hinder som finns i Öresundsregionen. Att matcha kompetensen med de behov som finns är en central utvecklingsfråga. Det var också temat under årets *Gränshindermöte i Malmö*. Länsstyrelsen Skåne har ett verksamhetsansvar för Øresunddirekts Informationscenter i Malmö. Under året har vi sett ett ökat intresse från pendlare och andra invånare som kan ställa frågor till experter från de svenska myndigheterna: Arbetsförmedlingen, Skatteverket, Försäkringskassan och Länsstyrelsen. Øresunddirekt samlar också in och sammanställer de gränshinder som invånare upplever.

### *Fehmarn Bält-förbindelsen*

Fehmarn Bält-förbindelsen innebär kortare restider för framför allt tåg mellan Sverige och kontinenten. Skåne är redan idag en flaskhals, eftersom järnvägssystemet har kapacitetsproblem och hög sårbarhet. Risken är att problematiken förvärras då förbindelsen färdigställs 2029, vilket kan påverka Skåne negativt då utvecklingen är beroende av fungerande kollektivtrafik. Länsstyrelsen har därför understrukit vikten av nya spår mellan Hässleholm och Lund inom ramen för Trafikverkets regeringsuppdrag om kapacitetshöjande åtgärder i järnvägssystemet i Skåne.

### *Konkurrenskraftig livsmedelskedja*

I ett jordbruksintensivt län som Skåne behöver vi ta vara på utvecklingspotentialen för landsbygden. Sveriges strategiska plan för den gemensamma jordbrukspolitiken 2023–2027 skapar investeringsmöjligheter. Under året har därför länsstyrelserna gemensamt skapat en ny samverkansstruktur för jordbrukarstöd samt projekt- och investeringsstöd (SamS). Länsstyrelsen samarbetar också med regionala aktörer för att den svenska respektive skånska livsmedelsstrategin ska få genomslag i länet.

## Tillsyn

Länsstyrelsen har en bred tillsynsverksamhet. Samarbete sker över sakområden såväl inom Länsstyrelsen som med övriga länsstyrelser, kommuner och myndigheter. Vi arbetar för att göra tillsynen än mer träffsäker, enhetlig och effektiv, bland annat i enlighet med regleringsbrevsuppdrag 1D6. Det görs utifrån de ekonomiska förutsättningarna som länsstyrelsen har att förhålla sig till. Nedan redovisas några exempel i vårt tillsynsarbete.

### *Gemensamma arbetsmetoder*

Arbetet med att utveckla gemensamma arbetsmetoder inom tillsyn och prövning har pågått sedan länge inom ramen för olika samarbetsnätverk. Några exempel är miljösamverkan för tillsyn inom miljöbalken, alkohol- och tobakstillsyn respektive djurskydd- och veterinära frågor. När länsstyrelserna får nya uppdrag sker utvecklingen ofta gemensamt, några exempel är tillsyn av säkerhetskänslig verksamhet respektive avfallsbrottslighet. Gemensam utveckling underlättas av att samordnande länsstyrelser utses. Länsstyrelsen Skåne har exempelvis sedan december en av två nationella tillsynssamordnare inom gränsöverskridande avfallstransporter (GRÖT) samt en nationell samordnare inom förorenade områden.

### *Snabbare registrering och handläggning*

Inom det länsstyrelsegemensamma arbetet utvecklas nya e-tjänster, registreringsrutiner och beslutsmallar. E-tjänster har många fördelar, inte minst för att registrering sker omgående. Insatser görs därför för att öka användandet. Störst potential finns vid komplettering i ärenden och en ökad användning kan bidra till snabbare handläggning. Gemensamma mallar ökar också effektiviteten. Under 2023 utvecklades exempelvis mallar avseende fornminnen, tillsyn av hund och katt med mera.

### *Gemensamma digitala verktyg i kontrollen*

Samarbetet sker i hög utsträckning gemensamt med berörda nationella myndigheter. En nyhet för 2023 är markuppföljningen inom jordbrukarstöden. Uppföljningen av jordbruksmark i hela landet görs med hjälp av satelliter, där gränser och verksamhet tolkas digitalt med hjälp av satellitbilder. Länsstyrelsen kan konstatera att behovet av kontrollbesök blev färre 2023, jämfört med tidigare år. Kontrollfrekvensen kan dock komma att variera framöver.

### *Samarbete vid arbetstoppar*

Länsstyrelserna samarbetar och bistår varandra i handläggningen. Under 2023 har exempelvis miljöprövnings- och miljötillsynshandläggare från Skåne stöttat andra länsstyrelser vid arbetstoppar eller personalbortfall. Gemensamt har länsstyrelserna tagit fram en överenskommelse om personallån mellan länsstyrelserna samt mellan länsstyrelserna och andra myndigheter. Inom Länsstyrelsen Skåne pågår också en pilotverksamhet för att underlätta internt in- och utlån av personal för nya eller särskilda uppdrag utifrån behov.

### *Samarbete över tillsynsområden mot afrikansk svinpest*

Ett exempel på samarbete mellan olika tillsynsområden är det arbete som bedrivits i samband med att afrikansk svinpest påträffades för första gången i Sverige under 2023. Länsstyrelsens länsveterinär bevakar området och samarbetar med de fyra utpekade risklänerna och storstadslänen. Vi tar fram information och filmer riktade till allmänheten, jägare och grishållare. Länsstyrelsen har också genomfört tillsyn mot avfallsanläggningar som hanterar matavfall i syfte att undersöka och minska risken för spridning.

Sammantaget är vår bedömning att arbetet har en positiv riktning men att mångfalden i länsstyrelsernas verksamhet gör samordningsarbetet resurskrävande. Det är många olika tillsynsområden där varje område har sitt unika regelverk. För en mer utförlig redovisning av uppdrag 1D6, se Bilaga E.

## Vid behov bistå regeringen och Regeringskansliet

### *Årets ministerbesök*

Redan i början av 2023 genomförde den nytilträdde civilministern Erik Slottner ett besök vid Länsstyrelsen i Skåne. Ambitionen från Länsstyrelsens sida var att tillsammans med utvalda kommunledningsföreträdare ge civilministern en bred och rättvisande bild av myndighetens ansvarsområden och några av länets utmaningar. Bland annat diskuterades Skånes geografiska civilområdesansvar men också hur proteingrödor kan vara en framtidsmarknad för Skåne.

Under oktober bistod Länsstyrelsen Statsrådsberedningen och Utrikesdepartementet i genomförandet av ett luncharrangemang med Sveriges EU- och Nordenminister Jessika Roswall. Syftet med lunchen var att diskutera gränshindersfrågor och specifikt få samtala med företag som bedriver verksamhet på båda sidor sundet och höra om deras utmaningar och möjligheter.

### *Information om länets vargsituation*

Under hösten genomfördes två möten med Landsbygdsministrarnas statssekreterare Dan Ericsson. Syftet var att belysa de utmaningar i regelverk och områdesindelning samt den polariserande diskussionen i länet som Länsstyrelsen ser kopplat till förekomsten av varg i Skåne. Det första mötet genomfördes som ett digitalt möte där statssekreteraren fick möjlighet att ta del av LRF:s och fårintressenternas perspektiv i den skånska vargfrågan. Det andra mötet genomfördes som ett rundabordsamtal tillsammans med länsledningen och myndighetens ansvariga avdelningschefer.

### *Månadsvis lägesrapportering till MSB*

Löpande under hela året har Länsstyrelsen sammanställt månadsvisa lägesrapporter till MSB som en del i den samlade bild som MSB återkommande delger regeringen.

## Generationsmålet, miljö kvalitetsmål och Agenda 2030

### *Generationsmålet och miljö kvalitetsmål*

Åtgärdsarbetet har på många områden saktat in under det senaste året på grund av budgetmässiga förutsättningar. För en samhällsomställning behövs långsiktighet, men resurserna riktas ofta till projekt och tillfälliga insatser. Endast två miljö mål bedöms nationellt kunna nås till 2030, *Skyddande ozonskikt* och *Säker strålmiljö*. Övriga miljö mål bedöms inte kunna nås till 2030.

Fleråriga våtmarkssatsningar har inneburit att trendpilen vid miljömålsuppföljningen kan ändras från neutral till positiv. Avstannade satsningar på grundvatten får konsekvensen att bedömningen av målet ändras, det vill säga till att målet inte nås 2030.

### *Agenda 2030*

Länsstyrelsens inriktning för arbetet med Agenda 2030 är att integrera agendans mål i den ordinarie verksamheten. Under året har vi utvecklat en ny planeringsprocess som innebär att vi framöver kommer att ha bättre förutsättningar att integrera och synliggöra arbetet med Agenda 2030 i myndighetens styrning. Under myndighetens uppdragsanalys har samtliga chefer dokumenterat hur enheterna bidrar till agendans mål.

Sedan 2018 medverkar Länsstyrelsen i ett regionalt nätverk för Agenda 2030 tillsammans med Region Skåne, akademien och några skånska kommuner samt civilsamhället. Vi har också under året deltagit i det nationella Agenda 2030 pilotprojektet *Regional samordning*. Projektet syftar till att utveckla en struktur för ett mer samordnat och behovsanpassat nationellt statligt stöd till kommuner och regioner gällande skydds- och riskfaktorer för barn och unga.

En mer utförlig beskrivning av arbetet finns i respektive avsnitt.



## Integrering av tvärsektoriella frågor

Förordningen (2017:868) med länsstyrelseinstruktion (länsstyrelseinstruktionen) 5 § tar upp ett antal tvärsektoriella frågor som ska hanteras i vårt myndighetsarbete. Bland annat ingår jämställdhet, könsuppdelad statistik, barnperspektiv, tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning, mänskliga rättigheter, folkhälsa samt att förenkla för företag.

Avsnittet innehåller redovisningar och återrapporteringar enligt:

Uppdrag/Uppgift	Källa till uppgift/uppdrag
5§ p1 Integrering av jämställdhetsperspektiv	Länsstyrelseinstruktion
5§ p2 Individbaserad statistik med kön som fördelningsgrund	Länsstyrelseinstruktion
5§ p3 Vid beslut och andra åtgärder som kan röra barn, analysera konsekvenserna och ta särskild hänsyn till barns bästa	Länsstyrelseinstruktion
5§ p4 Verka för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning	Länsstyrelseinstruktion
5§ p5 Integrera mänskliga rättigheter genom att belysa, analysera och beakta dem, särskilt skyddet mot diskriminering	Länsstyrelseinstruktion
5§ p6 Beakta folkhälsomålet i arbetet med bl. a regional tillväxt, samhällsplanering, krishantering samt alkohol och tobak	Länsstyrelseinstruktion
5§ p7 Verka för att förenkla för företag	Länsstyrelseinstruktion
1C1 Förenkla för företag, åtgärder	Regleringsbrev

Länsstyrelsegemensamt arbete redovisas samlat i bilaga E. Regleringsbrevsuppdrag som ska redovisas i särskild ordning finns listade i bilaga D.

## Jämställdhet och könsuppdelad statistik

### 5§ p1 Integrering av jämställdhetsperspektiv

Länsstyrelsens verksamhetsplan 2023 innehåller ett strategiskt mål och två operativa mål för att stärka verksamhetsintegreringen av jämställdhet. På en övergripande myndighetsnivå bedöms en positiv förflyttning ha gjorts och avdelningar lyfter att jämställdhet integrerats i verksamheten. Mål och aktiviteter följs upp vid tertialuppföljningar.

Som en resurs finns så kallade koordinatörer inom olika sakområden. Chefer och koordinatörer har tillsammans deltagit i en utbildning om normer och allas lika rättigheter som bidragit till att sakverksamheter genomfört egna insatser. Länsstyrelsen har en sakkunnig i jämställdhet som bland annat arbetat med att ta fram en digital basutbildning för att öka kunskapen kring Länsstyrelsens ansvar att systematiskt integrera jämställdhet.

En intern handlingsplan för arbetet med jämställdhet 2024–2027 har tagits fram och förankrats. Handlingsplanen lyfter fram prioriterade områden såsom civil beredskap, kommunikation och bemötande, inköp och upphandling samt våld i nära relationer som arbetsgivarfråga.

#### *JiM+ inom området samhällsskydd och beredskap*

Länsstyrelsen har ingått i Jämställdhetsmyndighetens fördjupade stödinsats för myndigheter (JiM+) inom området samhällsskydd och beredskap. Myndighetens översyn av planerings- och uppföljningsprocessen inför 2024 har löpt parallellt med JiM+. Det har gett lärdomar om hur vi kan arbeta med jämställdhet i framtida verksamhetsplanering och uppföljning. Det stärker också förutsättningarna för resultatdialog på olika nivåer om hur jämställdhet bör integreras. Strategiska funktioner har fått en ökad förståelse för vad ett aktivt ägarskap av jämställdhetsintegrering kan innebära. Vidare har det fördjupade arbetet inom samhällsskydd och beredskap bidragit till ett mer systematiskt arbete. Identifierade förbättringsområden är en viktig utgångspunkt i genomförandet av framtida insatser.

## 5§ p2 Individbaserad statistik med kön som fördelningsgrund

Uppgiften redovisas i bilaga E. Länsstyrelsegemensam resultatredovisning av uppdrag som genomförs samordnat.

Ett av Länsstyrelsen Skånes operativa mål för jämställdhet är att det ska finnas jämställdhetsanalyser i myndighetens styrdokument, beslutsunderlag och skrivelser. I stödet om hur en jämställdhetsanalys kan göras påtalas vikten av att använda könsuppdelad statistik som en utgångspunkt i analysarbetet.

## Barnrätt

Länsstyrelsen i Skåne har tillsammans med Länsstyrelsen i Halland fortsatt erbjuda en grundläggande utbildning om barnkonventionen. Genom utbildningen har 65 medarbetare fått ökade kunskaper om barns rättigheter och hur barnkonventionen kan tillämpas.

Länsstyrelsens strateg med ansvar för barnrättsuppdraget har utbildats till barnrättsstrategutbildare genom Sveriges Kommuner och Regioner (SKR). En barnrättsstrategutbildning har också hållits under året. Barnrättsstrateger på länsstyrelsen har hållit workshops kring prövningar av barns bästa, bland annat i mottagandet av barnfamiljer.

Strategerna har också bidragit med ett barnrättsperspektiv i framtagande och revidering av regionala strategier, planer, yttranden och rutiner. Ett exempel är Länsstyrelsens interna handlingsplan för ett jämställt Skåne, prövningar av barns bästa i friluftslivsplattformen samt i tillsyns- respektive överklagandeärenden. Ett förslag till gemensam rutin för orosanmälan för barn vid kännedom om eller misstanke om att barn far illa har också tagits fram.

Genom utbildningarna och stödet till barnrättsstrateger har barnrättskompetensen förstärkts ytterligare på Länsstyrelsen. Fördjupning i form av prövningar av barns bästa kommer att erbjudas under 2024 för att ytterligare stötta upp det behov av kunskap som finns kring tillämpningen.

## Mänskliga rättigheter och folkhälsa

### 5§ p4 Verka för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning

Den stödstruktur av koordinatörer som beskrivs i avsnittet kring integrering av mänskliga rättigheter (5 § p 5) har också resulterat i att Länsstyrelsen fått ökad kunskap om att arbeta för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning. I utbildningar och workshops kring mänskliga rättigheter och det rättighetsbaserade arbetssättet lyfts vikten av att integrera funktionsrättsperspektivet, bland annat tillgänglighetsdirektivet. Det har bland annat resulterat i att kraven på tillgänglighet har integrerats i kommunikationsarbetet men också i arbetet med friluftsliv. En intern så kallad §5-grupp bestående av strateger inom mänskliga rättigheter, jämställdhet, barnrätt och folkhälsa har också verkat för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning genom att integrera perspektivet i beslut och andra åtgärder. Några exempel är handlings- och översiktsplaner, rutiner och remissvar samt i Länsstyrelsens interna lokalförändringsprocess.

Det har under året skett samverkan mellan Länsstyrelsens funktionshindersuppdrag och andra uppdrag. Samverkan har skett bland annat med föräldraskapsstöd kring vilka hinder personer med kognitiva funktionsnedsättningar kan möta i föräldraskapet. Det gäller också barnrättsuppdraget kring delaktighet, folkhälsoupdraget, integration och mottagande av personer med funktionsnedsättning och inom samhällsplanering. Sammantaget har insatserna stärkt Länsstyrelsens interna kunskap och kompetens kring vikten av tillgänglighet och delaktighet och medfört en högre medvetenhet kring integrering av funktionsrättsperspektivet i verksamheten.

## 5§ p5 Integrera mänskliga rättigheter genom att belysa, analysera och beakta dem, särskilt skyddet mot diskriminering

Länsstyrelsens verksamhetsplan för 2023 innehåller ett strategiskt mål och två operativa mål för att stärka verksamhetsintegreringen av de mänskliga rättigheterna.

Länsledningen har beslutat om en uppdragsbeskrivning för koordinatörer för mänskliga rättigheter och jämställdhet på enheterna. Koordinatören är ett stöd till chefer och medarbetare i att integrera mänskliga rättigheter och barns rättigheter samt verka för tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning utifrån länsstyrelseinstruktionen. En tydligare struktur och roll- och ansvarsfördelning mellan chefer, koordinatörer och medarbetare har medfört ökad medvetenhet och integrering av mänskliga rättigheter i verksamheten.

Chefer och koordinatörer har tillsammans deltagit i en utbildning om normer och allas lika rättigheter i arbetet med jämställdhet och mänskliga rättigheter för att motverka diskriminering. Enheter har därefter genomfört egna workshops. Medarbetare på HR-enheten har deltagit i en utbildning kring aktiva åtgärder, i syfte att stärka Länsstyrelsens arbete med att arbeta förebyggande och främjande för att motverka diskriminering och verka för lika rättigheter och möjligheter.

Strategierna inom mänskliga rättigheter och jämställdhet håller också på att ta fram en digital basutbildning med direkt förankring i Länsstyrelsens verksamhet. Målet är att öka kunskapen kring Länsstyrelsens ansvar att integrera mänskliga rättigheter samt att arbeta systematiskt och rättighetsbaserat. Stöd har också getts kring det rättighetsbaserade arbetssättet genom workshops och integrering av rättighetsperspektivet i olika styrdokument, rutiner, strategier och beslutsunderlag.

## 5§ p6 Beakta folkhälsomålet i arbetet med bl. a regional tillväxt, samhällsplanering, krishantering samt alkohol och tobak

Integrering av folkhälsofrågor i Länsstyrelsens övriga verksamhetsområden har skett utifrån ett bredare socialt hållbarhetsperspektiv och omfattar även integrering av jämställdhet, barnrätt och mänskliga rättigheter.

### *Integrering av folkhälsomålen*

Länsstyrelsens arbete med integrering av folkhälsa och social hållbarhet i verksamhetsområdena sker genom regelbunden samverkan mellan handläggare som arbetar med samhällsplanering, samhällsetablering och integration, folkhälsa och trygghet samt jämställdhet och mänskliga rättigheter. Vi har ett fortsatt arbete med att integrera social hållbarhet i Länsstyrelsens arbete med hållbar fysisk planering samt bostadsförsörjning och utvecklat formerna för detta. Länsstyrelsen har även inlett ett internt arbete kring klimatanpassning där folkhälsoperspektivet ingår.

### *Internt samarbete om bostadsförsörjning*

Länsstyrelsen har upprätthållit en god intern struktur för arbetet med bostadsförsörjning och under året tagit fram en bostadsmarknadsanalys samt gett råd till kommuner i riktlinjer för bostadsförsörjning. Även inom hemlöshetsuppdraget har folkhälsomålet beaktats i genomförda aktiviteter.

### *Lägesbild över livsvillkor*

Länsstyrelsen har tagit fram en rapport som fördjupar bilden av livsvillkor för olika befolkningsgrupper i Skåne baserat på data från Region Skånes folkhälsoenkät. Vi har belyst resultaten internt och påbörjat arbete för att sprida rapporten externt.

## Förenkla för företag

Länsstyrelsen Skåne har under 2023 fokuserat på åtgärder som är kopplade till service, bemötande samt tillståndsgivning som gör det lättare för företagen att följa gällande regler.

### *Utveckling av e-tjänster*

Länsstyrelsens verksamheter har under 2023 fortsatt att utveckla e-tjänster och tillgängliggöra de tjänster som finns. E-tjänster förenklar i många fall våra ansöknings- och anmälningsprocesser vilket är positivt ur företagarnas perspektiv. E-tjänsterna kortar också handläggningstiderna och är mer resurseffektiva.

### *Service, bemötande och vägledning*

Länsstyrelsen har under 2023 fortsatt arbeta för att förbättra service, bemötande och vägledning gentemot företagare. Under året har Länsstyrelsen arbetat med att tydliggöra processer och vägledningar, exempelvis med hjälp av instruktionsfilmer. Länsstyrelsen har även tillgängliggjort information genom att bjuda in till samråd och dialog samt anordnat digitala och fysiska utbildningstillfällen riktade till företagare i olika frågor. Dessa insatser har förenklats för företag och gör det lättare att följa gällande regelverk.

### *Måluppfyllelse inom regeringens mål*

Genom de åtgärder som Länsstyrelsen har genomfört och effekterna som de har haft kan vi se störst måluppfyllelse inom två av regeringens mål. Genom att arbeta för att tillgängliggöra tjänster digitalt förenklar vi i företagens uppgiftslämnande och myndighetskontakter. Kännedomen om våra digitala tjänster kan dock förbättras inom vissa verksamhetsområden. Genom att vi arbetar serviceinriktat och erbjuder information och utbildningsinsatser medverkar vi till att regler är proportionella och främjar tillväxt, konkurrenskraft och innovation. Då Länsstyrelsen hanterar ärenden som handläggs i andra myndigheters e-tjänster och system försvårar det för Länsstyrelsen att göra förändringar. I stället måste förenklad information och service prioriteras för att förenkla för företagen.

## Arbetsmiljö och medarbetare

Avsnittet innehåller redovisningar och åiterrapporteringar enligt:

Uppdrag/Uppgift	Källa till uppgift/uppdrag
3 kap. 3§ förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag	Övriga uppdrag
7 kap. 3 § förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag	Övriga uppdrag

### Systematiskt arbetsmiljöarbete

#### *Skyddsronder*

Under året har skyddsronder genomförts på kontoret i Kristianstad och på våra tre parker Stenshuvud, Söderåsen samt Kullaberg. Vid kontoret i Malmö pågår en översyn av lokalerna med syfte att genomföra fysiska förändringar för att möta förändrade krav till följd av ändrade arbetssätt, distansarbete samt höjt fokus på beredskapsfrågor.

#### *Proaktiva omställningsåtgärder*

Under året har en utbildningsinsats för alla medarbetare genomförts inom området *Förhållningssätt och agerande i förändringar*. Insatsen som finansieras genom proaktiva omställningsmedel är steg två i en satsning att rusta myndighetens medarbetare att ta sig an förändringar i arbetssätt och ett ökande behov av flexibilitet inom myndigheten. Årets insats är en fortsättning av 2022 års utbildning *Arbeta bättre och effektivare i en digital och hybrid miljö*.

#### *Utbildning i våld i nära relationer för skyddsorganisation*

Arbetet med att stärka kunskapen om våld i nära relationer har fortsatt under 2023. Bland annat har HR-enheten genomgått en webbaserad utbildning från Jämställdhetsmyndigheten inom området och samtliga skyddsombud har deltagit på en workshop om våld i nära relationer.

#### *Hälsofrämjande insatser i övrigt*

Företagshälsovården har genomfört digitala ergonomiföreläsningar för all personal på myndigheten. Syftet var att säkerställa en god fysisk arbetsmiljö oavsett om medarbetaren utför sitt arbete på kontoret eller på distans. Utöver detta arbetar vi aktivt med friskvårdsaktiviteter. Under året har en mängd aktiviteter genomförts, som exempelvis deltagande i Blodomloppet med interna träningsgrupper inför loppet. Andra exempel är organiserad gruppträning två gånger per vecka, veckovisa mindfulnesspass samt arbete med friskvårdsinspiratörer ute i verksamheterna.

#### *Motverka otillbörlig påverkan, bedrägeri, hot och våld*

Vi har under året genomfört en webbaserad utbildning om jäv, mutor och korruption. Vidare har informationsinsatser gällande rutiner för exempelvis incidentrapportering skett. Vid hot mot anställda erbjuds stöd från företagshälsovården. Myndigheten har även genomfört en säkerhetsgenomlysning vilket resulterat i åtgärder och framtagande av en handlingsplan.

#### *Arbetsmiljöutbildning*

Alla nya chefer och nya ställföreträdande chefer genomgår en arbetsmiljöutbildning för att kunna ges arbetsmiljöuppgifter kopplat till sina uppdrag. Arbetsmiljöutbildningen genomförs två gånger per år och under utbildningstillfällena deltar även nya HR-medarbetare, skyddsombud samt medarbetare med arbetsledande delar i sin tjänsteutövning.

#### *Djurskydd*

Med syftet att stärka och möta de särskilda utmaningar som finns i arbetsmiljön inom djurskyddsverksamheten har en säkerhetskonsult under året följt verksamheten. Hot om våld samt uttryck för hat förekommer i större omfattning i denna verksamhet jämfört med övrig verksamhet på myndigheten. Som en följd av konsultens iakttagelser har aktiviteter genomförts under 2023 och dessa fortsätter att genomföras även under 2024. Därutöver har företagshälsovården genomfört en undersökning om den organisatoriska och sociala arbetsmiljön, där resultatet ingår som en del i de aktiviteter som har och fortsatt kommer att genomföras.

## Kompetensförsörjning

Under 2023 har antalet anställda vid myndigheten fortsatt att minska, med en genomsnittlig bemanning på 593,4 personer. Detta innebär en nedgång med cirka 4 procent jämfört med 2022 och 7 procent jämfört med 2021. Ännu tydligare blir minskningen om vi ser till antalet årsarbetskrafter (åa), som har minskat från 590 åa 2022, till 545,1 åa 2023, vilket motsvarar en nedgång på knappt 8 procent. Samtidigt har myndigheten sett en ökning av tillsvidareanställd personal, delvis till följd av ändringar i arbetsrättslig lagstiftning och en strävan efter kvalitetsförbättringar och effektivitetsvinster. Andelen tillsvidareanställd personal har ökat till knappt 95 procent av de totala åa under 2023, från 80 procent 2022 och 75 procent 2021. Antalet nyrekryteringar av tillsvidareanställd personal har också ökat med 85 nya tillsvidareanställda under 2023, jämfört med 77 nya tillsvidareanställda 2022 och 63 under 2021.

För att anpassa sig till en högre andel tillsvidareanställningar har myndigheten intensifierat arbetet med intern rörlighet. Cheferna har utbildats i arbetsrättsliga förutsättningar för intern rörlighet och nya rutiner för rekrytering har utvecklats för att underlätta framtida behov av personalförflyttningar. Detta förändrade fokus på anställningsform påverkar hela kompetensförsörjningsområdet och har även lett till att vi under 2023 har tagit initiativ till att stärka ledarskapet inom områden som bland annat lönebildning och -sättning samt kompetensbaserad rekrytering.

Som redovisat ovan har insatser för att stärka personalen i förändringar i arbetssätt och ett ökande behov av flexibilitet vidtagits under året. Inom Länsstyrelsen Skåne pågår också en pilotverksamhet för att underlätta in- och utlån av personal för nya eller särskilda uppdrag utifrån behov.

## Sjukfrånvaro

Kön och ålder	År 2023: Antal anställda*	År 2023: Total sjukfrånvaro i förhållande till sammanlagd ordinarie arbetstid (%)	År 2023: Sjukfrånvaro 60 dagar och längre i förhållande till total sjuk- frånvaro (%)	År 2022: Antal anställda*	År 2022: Total sjukfrånvaro i förhållande till sammanlagd ordinarie arbetstid (%)	År 2022: Sjukfrånvaro 60 dagar och längre i förhållande till total sjuk- frånvaro (%)	År 2021: Antal anställda*	År 2021: Total sjukfrån- varo i förhållan- de till samman- lagd ordinarie arbetstid (%)	År 2021: Sjukfrånvaro 60 dagar och längre i förhållande till total sjuk- frånvaro (%)
Män ≤ 29 år	2,4	2,3	-	6,6	1,4	-	11,4	2,8	-
Män 30–49 år	116,3	2,6	56,9	115,9	2,6	23,0	125,6	2,4	64,6
Män ≥ 50 år	88,1	2,7	9,2	85,9	2,2	-	81,9	1,4	15,9
Män totalt	206,8	2,7	37,8	208,5	2,4	14,4	218,9	2,0	50,0
Kvinnor ≤ 29 år	11,4	2,2	-	19,3	7,1	79,5	28,3	2,6	-
Kvinnor 30–49 år	234,8	5,2	66,7	250,2	4,1	45,3	244,4	3,7	58,7
Kvinnor ≥ 50 år	140,2	5,8	62,8	142,6	4,7	54,6	144,2	4,6	71,7
Kvinnor totalt	386,5	5,3	64,8	412,2	4,5	51,0	416,8	4,0	62,5
Samtliga ≤ 29 år	13,9	2,2	-	26,0	5,8	76,0	39,7	2,6	-
Samtliga 30–49 år	351,1	4,3	64,9	366,2	3,6	41,0	370,0	3,3	60,1
Samtliga ≥ 50 år	228,4	4,6	52,2	228,5	3,8	45,0	226,0	3,5	65,5
Samtliga totalt	593,4	4,4	59,7	620,7	3,8	44,4	635,7	3,3	60,1

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Unit4 ERP.

\*Antal anställda beräknas som samtliga månadsanställda reducerat med anställningsperiod samt tjänstledighet om 100 %. Därutöver räknas timanställdas anställningsomfattning utifrån antalet genomförda arbetstimmar under anställningsperioden.

### Kommentar till tabellen

Den totala sjukfrånvaron på myndigheten fortsätter att stiga något. 2023 års totala sjukfrånvaro om 4,4 procent är en ökning jämfört 2022. Vi ser en ökning av den totala sjukfrånvaron för båda könen och i samtliga ålderskategorier förutom kvinnor 29 år eller yngre. Denna kategori utgör emellertid en relativt liten grupp av medarbetare vilket gör att enstaka individers sjukfrånvaro får stort genomslag i statistiken.

Framför allt ser vi en ökning av sjukfrånvaro 60 dagar eller längre. Under 2023 är denna del av den totala sjukfrånvaron i stort samma som för 2021. Den kraftigaste ökningen av långtidssjukfrånvaron ser vi inom gruppen män där frånvaron ökat med 162 procent. Från att utgöra 14,4 procent av den totala sjukfrånvaron bland män 2022 är långtidssjukfrånvaron cirka 38 procent 2023.

## Länsstyrelsens arbete med nationella stödverksamheter och resurssamverkan

Länsstyrelsen Skåne deltar aktivt i det länsstyrelsegemensamma arbetet som syftar till att arbeta mer samordnat, enhetligt och resurseffektivt. Nedan beskrivs några områden som Länsstyrelsen Skåne har varit aktiva i att utveckla och förvalta.

### *Samordning av civilområdeskanslierna*

Länsstyrelsen i Skåne har sedan 1 oktober 2022 uppdraget att vara civilområdesansvarig länsstyrelse med syfte att samordna återuppbyggandet och utvecklingen av civilt försvar. Under 2023 har vi innehaft ordförandeskapet för de sex civilområdena. Inom ramen för det civilområdesgemensamma arbetet har strukturer för samverkan mellan sektorsansvariga beredskapsmyndigheter och civilområdena tagits fram. På motsvarande sätt har strukturer för samverkan med Försvarsmakten utvecklats.

### *Gemensam visuell identitet*

Genom gemensamma kommunikationsinsatser använder länsstyrelserna sina resurser mer effektivt och når större genomslag. Under 2023 har länsstyrelserna i Kalmar, Kronoberg och Skåne tillsammans med kommunikationschefsnätverket drivit arbetet med att ta fram en nationell visuell identitet. De flesta länsstyrelserna har därefter beslutat att använda den nationella profilen som sin egen. En gemensam bild av vår verksamhet stärker också den enskilda länsstyrelsen.

### *Ansvar för det gemensamma arbetet*

Under året har Länsstyrelsen Skåne tagit särskilt ansvar genom att bland annat vara aktiva i följande förvaltningsobjekt:

- Samhällsplanering som objektägare, förvaltningsledare och objektspecialister
- Gemensam webbförvaltning som objektägare
- Förvaltning och juridik som förvaltningsledare
- Landsbygd och djur som förvaltningsledare
- Miljöskydd som objektspecialist
- Gemensamt Handläggningsstöd som objektspecialister

Några exempel på insatser som har gjorts inom förvaltningsobjekten beskrivs nedan:

### *Digitalisering inom plan- och byggprocessen*

Förvaltningsobjekt (FO) Samhällsplanering har exempelvis under 2023 lanserat processhandläggarstödet Processo avseende plan- och bygglagen. Processo syftar till att effektivisera och underlätta handläggningen av planärenden. Detaljplanehandläggningen är ett första steg, men på sikt ska stödet även innehålla moduler för ytterligare ärendetyper.

### *Webbförvaltningen*

Länsstyrelsen Skåne har som objektägarlän bidragit till att starta upp ett arbete med en e-tjänstportal för alla länsstyrelser. I objektet vidareutvecklas länsstyrelsen.se, intranät och samarbetet kring utvecklingen av e-tjänster. Vi bidrar till ledning och förvaltning av webbplatserna vilket innebär att vi levererar webbplattformer som tillgodoser länsstyrelsernas behov samt att de innehåller gemensam och korrekt information för 21 länsstyrelser.

### *Förvaltningsobjektet Landsbygd och djur*

Landsbygd och djur arbetar bland annat med att stödja länsstyrelsens tillsynsverksamhet inom livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor samt lantbruk och landsbygd. Totalt stödjer objektet över 2 000 användare och ger system- och processstöd för länsstyrelsernas arbete för ett gott djurskydd, säkra livsmedel samt livskraftig landsbygd. Objektet representerar länsstyrelserna i strategiska forum inom Jordbruksverkets IT-utveckling.



#### *Automatisering och utveckling av e-tjänster*

Förvaltningsobjektet Förvaltning och juridik har inlett arbetet med automatisering i vissa ärenden, som spridning av aska över vatten samt efterträdarval. Processen för vigselförrättarna i länet håller på att förenklas genom ett försök att utveckla möjligheten att upprätta digitala protokoll. Underhållet av stiftelse- och väktarregistret är ett annat exempel.

#### *Länsstyrelsernas gemensamma beslutsstöd - LISA*

Länsstyrelsen Skåne har prioriterat att bidra till att utveckla och förvalta beslutsstödet *Länsstyrelseinformation i samverkan (LISA)*. Det är länsstyrelsernas gemensamma verktyg för planering och uppföljning. Verktöget presenterar och hämtar data från våra källsystem och information om styrtal, signaler och nyckeltal anpassas för medarbetare och chefer på olika nivåer.

#### *Digital samverkan*

Länsstyrelsen Skåne har deltagit i det länsstyrelsegemensamma projektet *Digital samverkan* som under året analyserat verksamhetens behov och genomfört en rad tester av olika tjänster. Målet är att länsstyrelserna ska få tillgång till lagliga, säkra och användarvänliga tjänster för digital samverkan med stöd för chatt, ljud och video som ersättning för nuvarande digitala verktyg. Projektet utgår från de krav och rekommendationer som tagits fram myndighetssamarbetet digital samarbetsplattform i offentlig sektor (dSam).

För en mer utförlig redovisning om det länsstyrelsegemensamma arbetet hänvisas till bilaga E. Länsstyrelsegemensam resultatredovisning av uppdrag som genomförs samordnat.

## Redovisning av verksamhetsområden

I årsredovisningen används bedömningsgrunder i form av nyckeltal, indikatorer, statistik (exempelvis året i siffror) och övriga resultatbeskrivningar.

För varje verksamhetsområde bedöms resultatet i förhållande till de prioriteringar och planer som har tagits fram för att genomföra och bidra till verksamhetens uppgifter, uppdrag och mål.

Resultatet bedöms också i förhållande till redovisade förändringar, skillnader och tillstånd.

En sammanvägd bedömning av resultatet görs av de verksamheter som ingår i respektive avsnitt i årsredovisningen och motiveras samlat, samt vid behov per delverksamhet.

De nivåer och omdömen som vi använder för resultatbedömningen är:

- Otilfredsställande - resultaten når inte upp till målen eller når endast i begränsad omfattning de uppsatta målen.
- Utvecklingsbehov - resultaten når delvis upp till de uppsatta målen, men inte i tillräcklig omfattning.
- Gott - resultaten når i all väsentlighet de uppsatta målen.
- Utmärkt - resultaten når i alla delar de uppsatta målen med god marginal.

För fördjupad information om respektive verksamhets resultatbedömning se kommande avsnitt i årsredovisningen.

Verksamhet (VÅS)	Benämning	Resultatbedömning
20–21, 25	Övrig förvaltning och trafikföreskrifter	Gott
28	Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor	Utvecklingsbehov
30, 34	Regional tillväxt och infrastrukturplanering	Gott
40–41	Hållbar samhällsplanering och boende	Gott
42	Energi och klimat	Gott
43	Kulturmiljö	Gott
45–46	Samhällsskydd och beredskap	Gott
50–58	Naturvård och miljöskydd	Gott
60–62	Areella näringar	Gott
70, 80–85	Folkhälsa, jämställdhet, integration m.m.	Gott



Mostphotos

## Övrig förvaltning och trafikföreskrifter

Avsnittet innehåller redovisningar och åiterrapporteringar enligt:

Uppgift/Uppdrag	Källa till uppgift/uppdrag
3§ p1 De allmänna valen	Länsstyrelseinstruktion
18§ Viltförvaltningsdelegation	Länsstyrelseinstruktion
1C8 Regional förvaltningsplan skarv	Regleringsbrev

Regleringsbrevsuppdrag som ska redovisas i särskild ordning finns listade i bilaga D.

## Verksamhetens uppgifter, uppdrag och mål

Verksamhetsområdet omfattar många olika uppgifter och uppdrag. Som regionala valmyndigheter ansvarar länsstyrelserna för att planera och genomföra allmänna val, val till Europaparlamentet och nationella folkomröstningar. Mellan valen utses efterträdare för ledamöter och ersättare i region- och kommunfullmäktige som avgår under mandatperioden. Vidare fattar länsstyrelserna beslut om diverse förordnanden som borgerliga vigsselförrättare. Inom trafikområdet har länsstyrelserna bland annat ansvar för att besluta om lokala vägtrafikföreskrifter i vissa fall. Även tillstånd till tävling på vägar, skyltar och andra anordningar längs vägar samt beslut om sjötrafikföreskrifter ingår i länsstyrelsernas uppgifter och uppdrag.

När det gäller jakt- och viltvård beslutar länsstyrelserna om licensjakt och skyddsjakt på stora rovdjur, klövdjur och vildsvin, bedriver tillsyn, bildar och upplöser viltvårdsområden, arbetar för att öka den frivilliga jaktsamverkan inom älgförvaltningen, granskar förvaltningsplaner och skötselplaner, beslutar om bidrag ur älgvårdsfonden, informerar om skadeförebyggande åtgärder och beslutar om ersättning för viltskador. Detta sker i samverkan med regionala intressen genom länets viltförvaltningsdelegation, som också fastställer övergripande riktlinjer för verksamhetsområdet.

Det övergripande nationella målet för *viltförvaltningen* är att alla djur som naturligt lever i Sverige ska finnas kvar på lång sikt i livskraftiga bestånd. Samtidigt ska tamdjurshållningen inte

påtagligt försvåras och socioekonomisk hänsyn ska tas. Det nationella målet kompletteras i vissa fall med nationella och regionala mål för specifika arter.

## Regionala prioriteringar och uppdrag

Länsstyrelsen Skåne har uppdrag som koncentrationslän och i de fall verksamhet är koncentrerad till sju länsstyrelser omfattar vårt geografiska område Skåne, Blekinge och Kronobergs län. I det fall koncentrationen gjorts till tre länsstyrelser (penningtvätt) är det geografiska området Skåne, Blekinge, Kronobergs, Jönköpings, Kalmar och Östergötlands län. För delgivningsföretag är koncentrationen fördelad till fyra länsstyrelser och vårt område är Skåne, Blekinge, Kronobergs och Kalmar län.

Länsstyrelsen Skåne ansvarar för följande koncentrationsuppdrag:

- Tillsyn över överförmyndarverksamheten i en kommun där målet är att vi ska granska verksamheten årligen.
- Pröva auktorisation för och ha tillsyn över bevaknings- och delgivningsföretag. Det finns en lagstadgad tid om 14 dagar för handläggning av en ansökan om godkännande för personal i bevakningsföretag samt bestämmelser om att bevakningsföretagen ska inspekteras en gång vartannat år.
- Ansvara för registerhållning av och tillsyn över stiftelser.
- Bedöma nedsättning av både pengar och ersättning för tvångsinlösta aktier.
- Utöva tillsyn över verksamhetsutövare som omfattas av lagen om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.
- Hantera lönegarantiärenden.
- Pröva anmälan för den som är nordisk medborgare och som vill bli svensk medborgare.
- Pröva ansökan om tillstånd för och ha tillsyn över begravningsfrågor samt överklaganden av begravningshuvudmannens beslut och ärenden om tvist om gravsättning/kremering.
- Pröva tillstånd till och ha tillsyn över pantbanker.

## Verksamhetens resultat

### Bedömningsgrunder

Nyckeltal: Övrig förvaltning och trafikföreskrifter (20–21, 25)	År 2023	År 2022	År 2021
Antal årsarbetskrafter totalt	25,6	44,1	45,0
Antal årsarbetskrafter kvinnor	16,0	30,6	30,7
Antal årsarbetskrafter män	9,6	13,5	14,3
Antal ärenden, inkomna och upprättade	14 764	15 041	17 286
Antal beslutade ärenden	14 805	14 822	17 562
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	288	466	361
Verksamhetskostnad inkl. OH (tkr)	33 731	47 334	44 771
Lämnade bidrag där Länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)	355 599	194 077	171 176

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Unit4 ERP och ärendehandläggningssystemet Platina.

### Kommentar till tabellen

Variationen avseende antal årsarbetskrafter, ärenden och verksamhetskostnader är kopplade till valarbetet år 2022 och tillfälliga pandemirelaterade uppdrag 2021 till mars 2022. För övriga verksamheter inom verksamhetsområdet är variationerna små jämfört med tidigare år. Vi har en rimlig balans för öppna ärenden i relation till antalet inkomna ärenden.

Mål för handläggningstider uppnås inom samtliga områden som mäts. Äldre öppna ärenden är i huvudsak deponeringsärenden och lönegarantiärenden. Deponeringsärenden kan till sin karaktär bli elva år gamla och därefter tillfaller medlen staten det tolfte året. Lönegarantiärenden avslutas när den underliggande konkursen eller rekonstruktionen är avslutad.

Lämnade bidrag avser till merparten utbetalning av lönegaranti, men även av ersättning för viltskador. Utbetalningarna avseende lönegaranti var cirka 347 mnkr för året att jämföra med cirka 190 mnkr år 2022. Även utbetalning av viltskadeersättning på grödor har ökat under 2023, delvis beroende på prisökning i odlingen.

Resultatindikator	Mål	Uppgift eller uppdrag	Källa	Målvärde	År 2023	År 2022	År 2021
Andel av länets totala jaktareal som ingår i något älgskötselområde (%)	Ökad samverkan i älgförvaltning	Jakt och viltvård (218)	JaktAdm <sup>1)</sup>	<sup>2)</sup>	77%	77%	77,5%

1) Administrationssystem, Länsstyrelsen.

2) Länsstyrelsen har inte tagit fram något målvärde för den länsstyrelsegemensamma resultatindikatorn.

### Kommentar till tabellen

Skåne är en tätbefolkad region om cirka 1,2 miljoner hektar (ha). Den totala jaktarealen omfattar cirka 455 224 ha, varav 77 procent (354 671 ha) utgör älgskötselområde (ÄSO).

### Resultatredovisning

Verksamhetsområdet Övrig förvaltning och trafikföreskrifter omfattar ett stort antal ärenden och en stor variation av områden.

### Verksamheten under året

#### *Medborgarskap*

Länsstyrelsen har haft en normal ärendemängd under året. Nordiska medborgare kan ha dubbelt medborgarskap.

#### *Överförmyndare*

Fysiska tillsynsbesök hos kommunernas överförmyndarverksamhet har kunnat genomföras i full omfattning. Länsstyrelsen rekommenderar samarbete mellan mindre kommuner med gemensamt överförmyndarkansli och överförmyndarnämnd. Vi bedömer detta som en framgångsfaktor för att skapa en större och därmed en mindre sårbar organisation.

#### *Begravningsfrågor*

I tillsynen över huvudmän för begravningsverksamheten har det uppmärksammats att Svenska kyrkans intranät varit utsatt för sabotage vilket medfört stora problem för begravningsverksamhetens journalföring och kalender. Gemensam nationell tillsyn av krematorieverksamheten har genomförts efter samverkan och planering mellan de sju koncentrationslänsstyrelserna. En ny automatisk beslutsfunktion för tillstånd att sprida aska efter avliden över vatten togs i bruk i december.

#### *Stiftelser*

Tillsammans med de länsstyrelser som ansvarar för stiftelseverksamheten har vi gjort en gemensam tillsynsinsats där vi har granskat insamlingsstiftelser. Resultatet av den insatsen har visat på svårigheten i att samla in pengar och stiftelser kan därför komma att avvecklas.

Länsstyrelsernas gemensamma underlag till utredningen Bolag som brottsverktyg (Dir. 2021:115) har resulterat i SOU 2023:34 om Bolag och brott, med förslag om förseningsavgift för årsredovisning från stiftelse.

#### *Lönegaranti*

Antal ärenden och utbetalningar avseende lönegaranti har ökat. Antalet utbetalningar har ökat från 2 235 mottagare 2022 till 3 413 mottagare under innevarande år. Detta återspeglas i posten lämnade bidrag i tabell ovan, där utbetalade bidrag ökat jämfört med tidigare år.

### *Penningtvätt*

Inom uppdraget med tillsyn av åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism har länsstyrelsen haft ett ökat fokus på tillsynsärenden. Inom ramen för tillsynen har länsstyrelsen fattat flera beslut om sanktionsavgift mot verksamhetsutövare som inte uppfyllt kraven i penningtvättslagstiftningen. Flera ärenden har överklagats och har under året drivits vidare i domstolsprocesser. I samverkan med de två andra ansvariga länsstyrelserna har bland annat en samverkanskonferens genomförts i Göteborg och under året har gemensamt arbete drivits med att uppdatera länsstyrelsernas föreskrifter på området.

Länsstyrelserna har även med en expert i 2022 års penningtvättsutredning och samtliga länsstyrelser har genom denne deltagit i utredningsprocessen. Länsstyrelserna har också inlett en dialog med branschorganisationerna inom bokföring och redovisning. Inom ramen för *Samordningsfunktionen mot penningtvätt och finansiering av terrorism* har Länsstyrelsen bland annat varit med och genomfört *Tillsynsmyndigheternas dag*, en större webbsänd konferens riktad mot verksamhetsutövare, tagit fram en informationsfilm riktad mot verksamhetsutövare samt drivit aktivt arbete med en effektivare styrning av samordningsfunktionen. Inom ramen för det regionala samarbetet SAMSPEL har två informationsträffar arrangerats för verksamhetsutövare, tillsammans med de övriga deltagande myndigheterna.

### *Bevakningsföretag*

Tillsynsbesök med inspektion av lokalerna för bevakningsföretag har under året genomförts i full omfattning. Kontroll mot Skatteverkets register för kontrolluppgifter påvisar eventuella personer utan godkännande. Genom våra granskningar och kontroller uppnår fler företag lagstiftningens krav.

### *Trafikföreskrifter*

En ny e-tjänst har lanserats för ansökan om tillstånd till tävling och uppvisning på väg. Allmänhetens förslag om trafikreglering, framför allt hastighetsbegränsningar, leder sällan till lokal trafikföreskrift.

## 3§ p1 De allmänna valen

Planeringen inför EU-valet 2024 har påbörjats, bland annat rekrytering av rösträkningspersonal och planering av utbildningar för valnämnderna och valorganisationen. Förberedande möten har hållits varannan vecka under året och vi har deltagit vid ett antal nationella samverkansmöten och konferenser tillsammans med Valmyndigheten i syfte att ensa valarbetet. Beslut om nya indelningar i valdistrikt för sex kommuner har fattats och kungjorts. Länsstyrelsen har under året genomfört 195 efterträdarval. Registerhållning i det nya valdatasystemet Valid och uppdatering av kommunernas behörigheter görs löpande.

## 18§ Viltförvaltningsdelegation

Under året har viltförvaltningsdelegationen hanterat en rad olika aktuella frågor. Det gäller bland annat smittsamma djursjukdomar som kan påverka vilda djur, exempelvis afrikansk svinpest och fågelinfluensa. Dessutom har man gällande älg hanterat uppföljning av jaktresultat, älgobservationer och täthetsanalys. För kronhjortens nominatunderart *Cervus elaphus elaphus* har delegationen haft uppföljning av kronhjortsinventering, jaktresultat samt information om tilldelning och kronhjortsplan. Diskussion har dessutom förts inför beslut om jakttid för kronvilt samt fällavgift för älg.

Andra ärenden som delegationen hanterat är regeringsuppdraget att utse nya marina Natura 2000-områden för fåglar. Även rovdjursläget i länet med tyngdpunkt på inventering och viltskador avseende lodjur och varg har tagits upp.

Länsstyrelsen har anordnat en exkursionsdag i fält med temat foderskapande åtgärder för klövvilt. Vidare har delegationens medlemmar erbjudits utbildning om viltförvaltningsdelegationens roll och uppdrag, storfågelförvaltning, älg- och rovdjursförvaltning tillsammans med Länsstyrelsen Halland och Länsstyrelsen Kronoberg. Utöver detta gick

respektive länsstyrelse igenom de regionala förutsättningarna för respektive län för förvaltningen av älg, kronvilt, vildsvin, rovdjur och storfågel.

För att avvärja viltskador på tamdjur av varg, framför allt får, har beslut om skydds jakt meddelats under sommaren inom område i nordöstra Skåne och en ung vargtik fälldes. Ytterligare tre beslut om skydds jakt på varg har meddelats inom område i mellersta/ östra Skåne efter flertalet angrepp på får runt Linderödsåsen. Förvaltningsrätten i Luleå har upphävt två av besluten, bland annat på grund av förekomst av genetiskt viktig norsk han-varg i området. I samband med attack på jakthund har två unga han-vargar skjutits. Behovet av beslut om skydds jakt på dovvilt på grund av omfattande skador på grödor har minskat något jämfört med föregående år.

### 1C8 Regional förvaltningsplan skarv

Återkoppling har skett i remissvar till Naturvårdsverket om att det finns behov av att ta fram en skarvförvaltningsplan för länet.

## Resultatbedömning

Den övergripande resultatbedömningen för verksamhetsområdet är gott. Trend och riktning är överlag oförändrad.

Arbetet med förberedelser inför europaparlamentsvalet i juni 2024 har genomförts enligt tidplan. De utbildningar som hållits har fått positiv återkoppling och bedöms ha genomförts med gott resultat.

Länsstyrelsens bedömning är också att verksamheter som omfattas av koncentrationsuppdrag fungerar effektivt och att resultatet för dessa är gott. Vi har uppnått mål för handläggningstider och har en fortsatt godtagbar balans av öppna ärenden. Vi har också uppnått lagstadgade mål för tillsynsintervall för överförmyndare och bevakningsföretag. Inom penningtvättstillsynen har ett flertal sanktionsbeslut fattats mot verksamhetsutövare som inte bedömts följa regelverket.

Samverkan med regionala intressen genom länets viltförvaltningsdelegation, med fastställande av övergripande riktlinjer för jakt- och viltvård, har gett gott resultat bland annat i vargfrågan. Vi har i remissvar till Naturvårdsverket visat på behov av att ta fram en skarvförvaltningsplan för länet.

Mål för handläggningstid gällande lönegaranti är att minst 90 procent av våra utbetalningar ska ske inom 10 dagar från inkommet ärende. Det målet uppfyller vi generellt under 2023, med några undantag. En snabb och korrekt handläggning är viktig då ersättningen ofta betalas ut till individer som kan ha varit utan lön en längre tid.



## Livsmedelskontroll, djurskydd, allmänna veterinära frågor

Avsnittet innehåller redovisningar och åiterrapporteringar enligt:

Uppgift/Uppdrag	Källa till uppgift/uppdrag
3§ p2 Livsmedelskontroll, djurskydd, allmänna veterinära frågor samt ledning och samordning av åtgärder mot djursjukdomar	Länsstyrelseinstruktion
4 a§ Utföra de uppgifter som en medlemsstat ska utföra vid Europeiska kommissionens samordning av revisioner enligt artikel 124 m.m.	Länsstyrelseinstruktion
1D1 Kontrollplan för livsmedelskedjan	Regleringsbrev

Regleringsbrevsuppdrag som ska redovisas i särskild ordning finns listade i bilaga D.

### Verksamhetens uppgifter, uppdrag och mål

Verksamhetsområdet kan delas in i områdena livsmedelskontroll, djurskydd, smittskydd, allmänna veterinära frågor, foder och animaliska biprodukter samt tillsyn av hund och katt. Tillstånd och prövning, tillsyn och kontroll, samverkan och samordning samt information är de arbetsmetoder som används för att genomföra uppdragen.

Inom livsmedelskontroll genomförs bland annat kontroll av verksamhetsutövare med primärproduktion av livsmedel.

Djurskyddsverksamheten omfattar planerade kontroller som anmälningskontroller, riktade både till verksamheter där djur ingår och till privatpersoner som håller djur. Även förprovning av djurstallar samt handläggning av tillståndsärenden ingår.

Smittskydd innehåller samverkans- och samordningsuppdrag kopplade till bland annat epizooti- och smittskyddslagens sjukdomar, hälsoövervakning samt kontroll av seminverksamhet.

Inom allmänna veterinära frågor bedrivs bland annat tillsyn av djurhälsopersonal, kontroll av läkemedel på gård samt kontroll av hästpass och avelsorganisationer.



Inom foder och animaliska biprodukter genomförs bland annat kontroll riktad till verksamhetsutövare med primärproduktion av foder samt till verksamheter där animaliska biprodukter hanteras.

Ärenden inom ramen för lagen om tillsyn av hund och katt är händelsestyrda och omfattar i allt väsentligt ärenden där hundar orsakat, eller riskerar att orsaka, skada.

Många av de nationella målen inom området framgår av den *nationella kontrollplanen för livsmedelskedjan* (NKP). I NKP finns mål för olika områden. För *djurskydd* finns bland andra mål beträffande riskbaserad kontroll, resurseffektivitet och effekt av kontroll, och service. För *foder och livsmedel inom primärproduktionen* finns bland andra mål beträffande kontroll av primärproduktion.

## Verksamhetens resultat

### Bedömningsgrunder

Nyckeltal: Livsmedelskontroll, djurskydd, allmänna veterinära frågor (28)	År 2023	År 2022	År 2021
Antal årsarbetskrafter totalt	40,8	41,0	38,7
Antal årsarbetskrafter kvinnor	31,1	31,3	28,4
Antal årsarbetskrafter män	9,8	9,7	10,3
Antal ärenden, inkomna och upprättade	7 895	8 009	7 926
Antal beslutade ärenden	7 866	8 033	7 930
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	3	6	5
Verksamhetskostnad inkl. OH (tkr)	51 348	50 255	43 470
Lämnade bidrag där Länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)	-	-	-

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Unit4 ERP och ärendehandläggningssystemet Platina.

### Kommentar till tabellen

Såväl årsarbetskrafter som ärenden och kostnader ligger kvar på liknande nivåer som föregående år. Ökningen av verksamhetskostnader mellan 2021 och 2022 förklaras bland annat av att kostnader för omhändertagande av djur har ökat.

Resultatindikator	Mål	Uppgift eller uppdrag	Källa	Målvärde	År 2023	År 2022	År 2021
Andel genomförda normalkontroller (i förväg planerade och riskbaserade kontroller) i förhållande till anmälningskontroller (kvot)	Nationella kontrollplanen för livsmedelskedjan (NKP)	Djurskydd	DUS/BLIS <sup>1)</sup>	≥1	0,41	0,75	1,03
Andel kontrollobjekt med livsmedelsproducerande djur som ingått i planerad normalkontroll (%)	Nationella kontrollplanen för livsmedelskedjan (NKP)	Djurskydd	DUS/BLIS <sup>1)</sup>	10%	2,1	4,1	3,7
Andel utförda av tilldelade primärproduktionskontroller (%)	Nationella kontrollplanen för livsmedelskedjan (NKP)	Livsmedelskontroll	Platina <sup>2)</sup>	100%	72%	60%	70%

1) Register, Jordbruksverket.

2) Register, Länsstyrelsen.

## Kommentar till tabellen

Den första resultatindikatorn signalerar att förhållandet 1:1 mellan normalkontroller, kopplade till livsmedelsproducerande djur, och anmälningskontroller, inom både livsmedelsproducerande djur och sällskapsdjur, försämrats jämfört med tidigare år. Vi har 2023 genomfört betydligt fler anmälningskontroller i förhållande till antalet normalkontroller. Den andra resultatindikatorn visar att antalet genomförda normalkontroller, kopplade till 10%-målet, nästan har halverats jämfört med tidigare år. Det finns flera anledningar till den negativa trenden. Antalet inkomna anmälningar är fortsatt högt och Länsstyrelsen har i högre utsträckning fått prioritera säkerhets- och arbetsmiljöarbete. Den tredje indikatorn visar ett något förbättrat läge för primärproduktionskontroller.

## Resultatredovisning

Redovisningen är strukturerad utifrån länsstyrelsens uppgifter och uppdrag.

### 3§ p2 Livsmedelskontroll, djurskydd mm

Under 2023 har Länsstyrelsen tagit ett stort ansvar med deltagande i arbetet med att uppdatera Krigsveterinärförordningen. Detta bidrar till ett förenklat införande när förordningen är beslutad. Vi har också haft en aktiv roll inom beredskapssektor livsmedelsförsörjning och dricksvatten. Detta stärker samhällets beredskap vid kris eller krig.

#### *Lagen om tillsyn över hund och katt*

Länsstyrelsen har under året tagit fram korta filmer med bland annat information om lagen om tillsyn över hund och katt. Sedan tidigare arbetar vi även med att sprida information om vad lagen innebär genom att skicka ut informationsmaterial i samband med handläggning av inkomna anmälnings- samt klagomålsärenden. Vår bedömning är att informationsarbetet tillsammans med vår handläggning av inkomna anmälningsärenden bidrar till att fler djurägare håller tillräcklig uppsyn över sina hundar. Det leder också till att fler katter ID-märks och registreras. Vår handläggning inom området är effektiv och våra ärendebalanser hålls på en jämn nivå.

#### *Livsmedelskontroll*

Länsstyrelsen Skåne har under året utfört planerade kontroller av primärproduktion av livsmedel samt utfört provtagning av honung och fisk. Vi har också utfört kontroller efter anmälan om oegentligheter vilket lett till identifiering av källa till smittspridning.

#### *Smittskydd*

Under året har det funnits fem misstankar om fågelinfluensa, varav ett provsvar var positivt. Under utbrott av fågelinfluensa medverkar Länsstyrelsen till att berörda myndigheter får en överblick över omfattningen och spridningen samt bidrar till att begränsa den fortsatta spridningen.

Sedan utbrottet av afrikansk svinpest (ASF) i Västmanland har det i Skåne funnits fyra misstankar om ASF, samtliga har gett negativt provsvar. Länsstyrelsen har varit aktiv i samverkan och har bidragit till en god översikt av smittläget. Länsstyrelsen hanterar anmälningspliktiga djursjukdomar och har därför en bra översikt av smittläget i länet.

#### *Allmänna veterinära frågor*

Länsstyrelsen har utfört kontroller inom områdena läkemedelsanvändning och djurhälsopersonal. Utöver detta hanteras anmälningar om villkorad läkemedelsanvändning och beslut från ansvarsnämnden. Eftersom vi besöker en liten andel av verksamhetsutövarna är effekten av arbetet begränsad. Vi bedömer dock att det bidrar till att djurhälsopersonal håller sig uppdaterade om de regelverk som finns inom området. Inom det veterinära området återrapporteras stora delar av arbetet till Jordbruksverket i särskild ordning.

#### *Foder och animaliska biprodukter*

Länsstyrelsen Skåne har i samband med kontroll av primärproduktion av livsmedel även kontrollerat foderproduktionen.

#### *Handelsnormer ägg*

På grund av otydligt uppdrag har inga kontroller inom detta område utförts under 2023.

#### 4 a§ Utföra de uppgifter som en medlemsstat ska utföra vid Europeiska kommissionens samordning av revisioner enligt artikel 124

Länsstyrelsen Skåne har inte varit föremål för revision under 2023.

#### 1D1 Kontrollplan för livsmedelskedjan

En väsentlig del av Länsstyrelsens arbete inom område djurskyddskontroll redovisas i särskild ordning till Jordbruksverket.

##### *Mål: Resurseffektivitet och effekt av kontrollen*

Målet innebär att resurserna ska styras så att en majoritet av dessa läggs på planerad kontroll. Myndigheterna ska rikta resurserna för kontroll av klagomålsärenden mot de ärenden där risk för brister bedöms som stor.

Antalet klagomål som inkommer inom djurskyddsområdet i Skåne är fortsatt högt och 91 procent hanteras inom 90 dagar. Andelen klagomålskontroller utan anmärkning fortsätter vara inom mål, 20 procent, jämfört med föregående års 23 procent (mål max 25 %). Klagomålsärenden prioriteras efter den nationellt framtagna prioriteringsordningen. Under 2023 har vi fortsatt prioriterat hårt och fler klagomål än vanligt har hanterats genom administrativa kontroller. Båda nämnda mål ovan visar att vi använder tillgängliga resurser så effektivt vi kan och riktar tillgängliga resurser där det behövs. Det styrks också av den trend vi kan se på tidsåtgången per ärende inom området anmälnings- och klagomålsärenden djurskydd (28262). Målet bedöms vara uppfyllt.

##### *Mål: Riskbaserad rutinkontroll*

Målet innebär att varje år ska kontroll göras på en tillräckligt stor andel av kontrollobjekten, utifrån en riskvärdering. Av de livsmedelsproducerande kontrollobjekten fick 2,1 procent kontroll 2023 (mål 10 %). Det är en minskning jämfört med föregående år (4,1 %). Förhållandet mellan rutinkontroller och anmälningskontroller har minskat från 0,75 till 0,41 och ligger under målet. För uttag av normalkontroller har Jordbruksverkets risk-klassificeringssystem (SToRK) huvudsakligen använts. Målet bedöms inte vara uppfyllt.

##### *Mål: Djurhållare får information snabbt*

Målet innebär att djurhållaren får tillgång till resultatet av kontrollen så snart som möjligt efter att en kontroll har genomförts och att ansökningsärenden handläggs skyndsamt. Måluppfyllelsen för hur snabbt kontrollrapporten skickas ut efter kontrollbesöket är fortfarande hög i Skåne. Dock ses en liten minskning jämfört med 2022 års 93 procent till att 2023 ligga på 90 procent (målet är 90 % inom 21 dagar). Andelen hanterade ansökningar om tillstånd enligt 6 kap 4 § i djurskyddslagen (2018:1192) som hanteras inom målet bibehåller en hög nivå även 2023. Vi hanterar 100 procent inom 90 dagar (mål 90 % inom 90 dagar). Målet bedöms vara uppfyllt.

##### *Mål: Likvärdighet i landet och utbildningar*

Målet innebär att det ska göras likvärdiga bedömningar i landet vad gäller brister och vidtagna åtgärder för att uppnå efterlevnad av djurskyddslagstiftningen. Detta förutsätter bland annat kompetens och en samsyn mellan länsstyrelserna. Samtliga djurskyddsinspektörer har genomgått den nationella digitala utbildningen *Kudos* och fortlöpande har nyanställda genomgått utbildningen. Länsstyrelsen har deltagit vid flera samsynsmöten inom och mellan länen tillsammans med näringen.

Länsstyrelsen har vid fler tillfällen under året gjort informationsinsatser hos olika branschorganisationer och skolor. Arbetet med informationsspridning har pågått under många år och informationsmaterial lämnas vid varje kontroll och uppdateras löpande. Målet bedöms vara uppfyllt.

*Mål: Förprovning av djurstallar*

Antalet förprovningar har ökat något från förra årets låga nivå. Det är fortfarande inte uppe i normala nivåer. Ökningen berodde till stor del på att möjligheten att söka investeringsstöd inom EU:s gemensamma jordbrukspolitik (CAP) öppnade under våren. Antalet besiktningar har däremot fortsatt att minska under året och är rekordlåg. Det beror troligtvis på att det inte finns ekonomi att bygga eller att slutföra byggnationen. Äldre besiktningssärenden har inte ökat. Förprovningssärenden avslutas till 100 procent inom 56 dagar. Målet bedöms vara uppfyllt.

*Mål: Djurhälsa inklusive smittskydd*

För 2023 upprättades kontrollplan för alla delar inom 28-området. Det planerades för både fysiska kontroller och för dokumentationskontroller som görs på kontoret. Kontrollplanen har inte följts fullt ut men det totala antalet kontroller är i paritet med vad som planerats.

Kompetensutvecklingsinsatser i form av deltagande på länsveterinärdagarna är genomförda. Skåne som jordbrukslän har ett stort antal kontrollobjekt och generellt bedöms området vara i behov av ytterligare insatser och resurser. Målet bedöms vara delvis uppfyllt.

*Mål 1: Animaliska biprodukter: Riskbaserad kontroll och åtgärd vid avvikelser samt mål 2: Animaliska biprodukter: Verktyg och förutsättningar för en riskbaserad kontroll*

För året upprättades en kontrollplan. På grund av omprioriteringar i verksamheten har endast två av de planerade kontrollerna genomförts. Målet bedöms vara delvis uppfyllt.

*Mål: Mikrobiologiska risker – sprida kunskap om antibiotikaresistens, mål: Läkemedel ska användas med återhållsamhet och bara då det finns behov av det samt mål: Skapa bättre förutsättningar för effektiv kontroll av användning av läkemedel*

Genom aktiviteter såsom fysiska kontroller, administrativa kontroller och mottagande av rapporter i kontrollprogram är länsstyrelsen en aktiv part i att läkemedel används på ett ansvarsfullt sätt och att antibiotikaresistens hålls på låga nivåer. Målet bedöms vara uppfyllt.

## Resultatbedömning

Målen bedöms vara uppfyllda eller delvis uppfyllda inom de flesta områden. Dock är verksamhetsområdet fortfarande i behov av både ytterligare resurser samt utvecklingsinsatser. Sammanfattningsvis bedöms området ha utvecklingsbehov.

Generellt har myndigheten försämrat sina resultat inom djurskyddsområdets riskbaserade kontroller år 2023 jämfört med år 2022. Det finns en rad förklaringar till detta. Bland annat har vi ökat säkerheten för medarbetare i fält, vilket initialt har krävt personalresurser. Vi har också fått prioritera eftersläpande uppföljningskontroller samt ett par stora och resurskrävande ärenden. Även chefsbyten och sjukfrånvaro har haft viss påverkan. För att vända den negativa trenden har insatser satts in under 2023 och dessa fortsätter under 2024.

*Djurskydd*

Länsstyrelsen bedömer att målet för riskbaserad kontroll, dvs att utföra djurskyddskontroll på 10 procent av de registrerade livsmedelsproducerande kontrollobjekten inte går att nå med nuvarande resurser. Under 2021 var landets genomsnittliga antal kontrollobjekt per årsarbetskraft 351. Motsvarande siffra för Länsstyrelsen Skåne var 502 kontrollobjekt per årsarbetskraft, vilket inte ändrats under 2023. Länsstyrelsen har dessutom ett stort antal inkommande klagomål. Med denna mängd kontrollobjekt per årsarbetskraft kan Länsstyrelsen Skåne inte nå målet. Vi bedömer dock att det är möjligt att komma närmare målet, och arbetar därför med interna effektiviseringar och förbättringar av arbetsmiljön.

*Lagen om tillsyn över hund och katt*

Länsstyrelsen håller en god takt i beslutsfattandet och vi har en rimlig ärendebalans.

#### *Livsmedelskontroll*

Inom primärproduktionen är målsättningen att genomföra 170 kontroller. Länsstyrelsen Skåne har genomfört 87 kontroller 2023. Vi har gjort uppföljningar i 23 ärenden samt genomfört 84 grundvillkorskontroller som har inkluderat kontroll av primärproduktion. Utöver den planerade verksamheten har 33 anmälningar om brister i primärproduktionen hanterats.

#### *Smittskydd*

Under 2023 har belastningen från utbrott av fågelinfluensa varit låg. Utbrott av ASF i Sverige påverkade verksamheten i form av en höjd aktivitet för bevakning av spridning av information internt och externt.

#### *Allmänna veterinära frågor*

Under 2023 har Länsstyrelsen gjort kontroller inom området i ungefär samma omfattning som 2022. Vi har som mål att kunna utöka antalet kontroller framöver. Vi bedömer att ytterligare kontroller skulle behöva göras inom området för att fullt ut tillgodose regelverket inom området. Urvalet av kontroller görs genom riskbedömning för att fånga upp de med misstänkta brister.

#### *Foder och animaliska biprodukter*

I och med den nationella kontrollplanen utför vi kontroller av foder inom primärproduktionen gemensamt med primärproduktion av livsmedel. Inom området animaliska biprodukter har vi inte lyckats uppfylla de mål vi satt upp i planen, eftersom vi har prioriterat primärproduktion och livsmedelsärenden.



Mostphotos

## Regional tillväxt och infrastrukturplanering

Avsnittet innehåller redovisningar och återrapporteringar enligt:

Uppgift/Uppdrag	Källa till uppgift/uppdrag
3§ p3 Regional tillväxt	Länsstyrelseinstruktion
3§ p4 Infrastrukturplanering	Länsstyrelseinstruktion
1C2 Regional utvecklingspolitik och den sammanhållna landsbygdspolitiken	Regleringsbrev
1C3 Mål i regionala utvecklingsstrategin m.m.	Regleringsbrev
1C4 Bredband tillgång, utbyggnad och samverkan m.m.	Regleringsbrev

Regleringsbrevsuppdrag som ska redovisas i särskild ordning finns listade i bilaga D.

### Verksamhetens uppgifter, uppdrag och mål

Följande punkter sammanfattar uppgifterna och uppdragen inom verksamhetsområdet. Länsstyrelserna ska:

- Samordna och skapa förutsättningar för samverkan mellan viktiga aktörer i länet, för att skapa tillväxt i länet.
- Fördela eventuella bidrag och stöd för strategiska utvecklingsinsatser i länet.
- Bidra till planering av vägar och järnvägar genom att tillhandahålla statliga planeringsunderlag, godkänna miljökonsekvensbeskrivningar, samverka med sökanden i processen, besluta om tillstånd enligt miljöbalken och ha tillsyn över kommunala detaljplaner.
- Ingå i strukturfondspartnerskap för de regionala programmen för Europeiska regionala utvecklingsfonden och för de regionala handlingsplanerna för Europeiska socialfonden+.

Målet för den *regionala utvecklingspolitiken* är utvecklingskraft med stärkt lokal och regional konkurrenskraft för en hållbar utveckling i alla delar av landet, vilket inkluderar statliga myndigheters medverkan i det regionala tillväxtarbetet.

Den regionala utvecklingspolitiken ska även bidra till att nå andra mål:

- Den regionala utvecklingspolitiken ska bidra till att nå det långsiktiga klimatmålet och de nya etappmålen för minskad klimatpåverkan samt bidra till att nå övriga relevanta miljömål.
- Den regionala utvecklingspolitiken har en geografisk utgångspunkt där landsbygder ingår och därför ska den bidra till att uppnå landsbygdspolitikens mål.

Transportpolitikens övergripande mål är att säkerställa en samhällsekonomiskt effektiv och långsiktigt hållbar transportförsörjning för medborgarna och näringslivet i hela landet. Utöver det övergripande målet finns ett funktionsmål om tillgänglighet och ett hänsynsmål om säkerhet, miljö och hälsa.

## Regionala prioriteringar och uppdrag

Grunden i vårt arbete med regional tillväxt utgörs av en god och nära samverkan med nationella, regionala och lokala aktörer. Stort fokus läggs på koordinering av målbilder tillsammans med Region Skåne, länets 33 kommuner, utbildningsinstitutioner på båda sidor Öresund, civilsamhället, näringslivet och invånarna i Skåne.

Länsstyrelsen Skåne är verksamhetsansvarig för myndighetssamarbetet Öresunddirekt. Öresunddirekt är en informationstjänst som förmedlar offentlig information från myndigheter till medborgare och näringsliv i Öresundsregionen.

## Verksamhetens resultat

### Bedömningsgrunder

Nyckeltal: Regional tillväxt och infrastrukturplanering (30, 34)	År 2023	År 2022	År 2021
Antal årsarbetskrafter totalt	5,3	12,0	34,9
Antal årsarbetskrafter kvinnor	3,5	7,1	19,9
Antal årsarbetskrafter män	1,8	5,0	15,0
Antal ärenden, inkomna och upprättade	105	1 143	4 852
Antal beslutade ärenden	126	1 238	5 032
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	1	3	2
Verksamhetskostnad inkl. OH (tkr)	8 752	15 994	34 891
Lämnade bidrag där Länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)	7	725	6 856

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Unit4 ERP och ärendehandläggningssystemet Platina.

### Kommentar till tabellen

Den minskande verksamhetskostnaden beror till stor del på minskande inkomna och beslutade ärenden av omsättningsstöd till enskilda näringsidkare och handelsbolag. En stödform vars sista ansökningsdatum var under andra kvartalet i 2022 och därefter har antalet inkomna ärenden stadigt minskat. Till följd av avtagande inkomna ärenden har även bemanningen dimensionerats och minskat i antal.

## Resultatredovisning

Redovisningen är strukturerad utifrån länsstyrelsens uppgifter och uppdrag.

### 3§ p3 Regional tillväxt

I länsstyrelsernas uppdrag om regional tillväxt lägger Länsstyrelsen Skåne stor vikt vid EU-projekt och strukturfondspartnerskapet. Genom att växla upp vår ramfinansiering genom EU-projekt ökar vi nyttan och effekten. Samtidigt bidrar länsstyrelsen till viktig kunskapsdelning och kompetensutveckling i länet.

Inom ramen för tillväxtområdet har vi under året bland annat deltagit i EU-projekt om hur blockkedjeteknik kan användas inom offentlig sektor samt i projekt som undersöker möjligheten att öka den regionala försörjningsförmågan av energi genom vätgas och biogas. Vi har även deltagit i projekt för att öka andelen riskkapital till kvinnors företagande i Skåne. Slutligen har vi också deltagit i EU-projekt kring barn och ungas delaktighet och inflytande.

### *Øresunddirekt och arbetet med gränshinder*

En del i Länsstyrelsen Skånes tillväxtuppdrag är informationscentret Øresunddirekt. Under 2023 har intresset för arbete och företagande i Danmark varit stort, främst på grund av valutavinsten i kombination med betydande efterfrågan på arbetskraft i Danmark. Detta har genererat många positiva kontakter för myndighetssamarbetet och sätter samtidigt vissa gränshinder i fokus. Speciellt gränshindret som rör 3:e landsmedborgares svårigheter att jobba i grannlandet då de inte berörs av den fria mobiliteten inom EU. Detta gränshinder har under 2023 på uppdrag av Øresunddirekt belysts av Association of European Border Regions (AEBRs) projekt *B solution2* och kommer utredas vidare på uppdrag av Greater Copenhagen av OECD de kommande 1,5 åren. Øresunddirekt ingår i OECD:s fokusgrupp.

Socialförsäkrings- och skatteområdet vid distansarbete är en särskild utmaning för gränspendlare. Frågan blev särskilt aktuell under pandemin och är det fortfarande.

Länsstyrelsen Skåne uppfattar ett ökat politiskt intresse för de gränsregionala frågorna. Øresunddirekt har under 2023 exempelvis varit värd för ett ökat antal möten initierade av politiker på allt från lokal nivå till EU-nivå.

Under 2023 startade Øresunddirekt upp nätverket *Øresundsregionalt gränshinderforum* som två gånger om året samlar intresserade aktörer som arbetar med gränshinderfrågor. Syftet är främst informationsutbyte så att alla aktörer har den senaste informationen. På temat *Matchning över Öresund* anordnade Øresunddirekt i november ett gränshindermöte där bland annat näringslivet och kommunernas utmaningar för att få rätt person på rätt arbetsplats diskuterades.

### **3§ p4 Infrastrukturplanering**

Under 2023 har Länsstyrelsen bidragit till utvecklingen av samhällsviktig infrastruktur genom medverkan i väg- och järnvägsplaner. Detta ger stor samhällsnytta för Skåne och övriga Sverige, eftersom Skåne är en transitregion för gods- och persontrafik mellan Europa och Norden. De många vägplanerna för nya gång- och cykelvägar möjliggör rörelsefrihet för barn och ungdomar, utsläppsfri arbetspendling och förbättrad folkhälsa.

#### *Bidrar till samhällsnytta*

I vår handläggning har Länsstyrelsen bidragit till samhällsnytta genom att ge råd och bevaka att infrastruktursatsningarna planeras med väl motiverade markanspråk och hänsyn till värdefulla natur- och kulturvärden. Vi synliggör och ger råd om sidoprövningar så att genomförandet av ny infrastruktur säkras. Genom intern kompetensutveckling och effektivisering samt länsstyrelsegemensamma mallar har vi ytterligare utvecklat vår handläggning. Under 2023 har Länsstyrelsen även sammanställt de viktigaste lärdomarna om process, organisation och sakfrågor från fem års arbete med den avslutade lokaliseringsutredningen för ny stambana Hässleholm-Lund.

#### *Samverkan*

Länsstyrelsen har bidragit till planeringen av ett transporteffektivt och robust samhälle genom vår rådgivning i kommunernas samhällsplanering. Vi har bidragit med specialistkunskap gällande riksintressen för kommunikation. Dialogen med Trafikverket ger goda förutsättningar för en relevant rådgivning. Vi har en fortsatt samverkan med Trafikverket, Region Skåne, övriga länsstyrelser och kommunerna, vilket gör att vi tillsammans förbättrar planeringsprocesserna.

### **1C2 Regional utvecklingspolitik och den sammanhållna landsbygdspolitiken**

Under 2023 startade en ny EU-programperiod med investeringsmöjligheter inom ramen Sveriges strategiska plan för den gemensamma jordbrukspolitiken 2023–2027, främst i form av projekt- och investeringsstöd. Tillsammans med *Klimatklivet* och avslutande insatser inom *Landsbygdsprogrammet 2014–2022* är det de viktigaste stimulansverktygen i arbetet med en sammanhållen landsbygdspolitik. Det strategiska arbetet utvecklas genom verksamhetsövergripande dialog, såväl internt på Länsstyrelsen Skåne som med externa utvecklingsaktörer. Det gemensamma målet är att främja sysselsättning, öka eller bibehålla



tillgången på service på landsbygden, öka den cirkulära och biobaserade ekonomin samt öka landsbygdsföretagares konkurrenskraft.

I planfrågor samverkar Länsstyrelsen internt för att särskilt lyfta landsbygdernas synlighet och betydelse i översiktsplaner, detaljplaner och i ärenden kring jordbruksmarken som gemensam resurs. Under året har de konkurrerande intressena för livsmedelsproduktion och stora solcellsanläggningar på åkermark fått ett allt större fokus, inte minst ur ett beredskapsperspektiv.

### Territoriella perspektiv

I samverkan med marknadsaktörer och regionalt utvecklingsansvariga deltar Länsstyrelsen i arbetet att förbättra möjligheterna att leva, bo och arbeta i hela Skåne.

### *Regionplan – fysisk planering*

Region Skåne har i bred samverkan tagit fram en regionplan för fysisk planering i hela Skåne. Regionplanen är en plattform för bred samverkan mellan Skånes kommuner och myndigheter där det finns möjlighet att lyfta gemensamma utvecklingsområden och planen utgör ett komplement till den kommunala översiktsplaneringen. Regionplanen är även viktig för att få en samlad bild av Skånes utveckling gällande service på landsbygden eftersom länet saknar en regional serviceplan, vilket finns i många andra län.

### *Grundläggande betaltjänster*

Länsstyrelsen samverkar internt för att lyfta vikten av tillgången till grundläggande betaltjänster. Vi ser särskilt till landsbygdens behov gällande kontanthantering och möjligheter att betala fakturor, där digitala verktyg inte är ett alternativ. Sammantaget har betaltjänstsystemet 2023 blivit mer sårbart och exkluderande, vilket lyftes i såväl bevakningsrapport Skåne som i remissvar till regeringen angående betalningstjänstutredningen.

### *Regional skogsstrategi*

Länsstyrelsen har även ansvarat för att, i bred samverkan, driva verksamhet enligt den regionala skogsstrategin, *Skånsk skogsstrategi*, som antogs 2020. Fokus ligger på aktiviteter som balanserar innovation, produktion, rekreation och miljö och leder mot målen i det *Nationella skogsprogrammet*. Arbetet bedrivs i samverkan med angränsade läns regionala skogsstrategier, där Skåne har en särställning med stor andel (ädel)lövskog med rik biologisk mångfald.

### *Dialog och samverkan med regioner och länsstyrelser*

Länsstyrelsen Skåne samverkar på många nivåer med Region Skåne, myndigheter samt andra länsstyrelser. Under året har länsstyrelserna skapat en ny samverkansstruktur (SamS) för jordbrukarstöd och projekt- och investeringsstöd inom Sveriges strategiska plan för den gemensamma jordbrukspolitiken 2023–2027. Mera information om SamS finns i redovisningen av regleringsbrevsuppdrag 1A10 om effektivisering och handläggning jordbrukspolitiken 2023–2027.

Ett ökat fokus på livsmedels- och beredskapsfrågorna har ökat intresset för landsbygdens utvecklingsfrågor. Dialog i dessa frågor ökar medvetenheten om respektive organisations mål och verktyg, vilket över tid gynnar samverkan. Aktuella frågor som energi, livsmedel och civilberedskap berör såväl länsstyrelser som regioner och kommuner. Dialogerna blir prioriterade och samverkan kommer därmed att utökas och utvecklas kommande år.

Trots uppenbara samordningsvinster så finns det vissa utmaningar i samverkansarbetet, bland annat den alltmer pressade ekonomiska situationen inom myndigheter, kommuner och regioner. Vidare kan samverkan gällande regional utveckling och sammanhållen landsbygdspolitik vara en utmaning, då regionerna och länsstyrelserna har organiserat sina verksamheter olika vilket kan göra samverkansstrukturen svår att överblicka. Det är dock viktigt att fortsätta arbetet även om dialog och samverkan tar tid och inte alltid ger omedelbar effekt.

### 1C3 Mål i regionala utvecklingsstrategin

Den regionala utvecklingsstrategin *Det öppna Skåne 2030* togs fram av Region Skåne 2014 och reviderades 2020. Enligt förordningen om regionalt tillväxtarbete (2017:583) ska den regionala utvecklingsstrategin ses över mellan varje val till region- och kommunfullmäktige. Under 2023

har Region Skåne beslutat att påbörja processen med översyn av den regionala utvecklingsstrategin. Enligt nuvarande tidsplan förväntas beslut om förslag på reviderad utvecklingsstrategi tas under 2024. Länsstyrelsen Skåne har uttryckt intresse för att delta i arbetet med översynen då strategins innehåll är central för Länsstyrelsens interna arbete samt vårt tillväxtarbete i samverkan med andra aktörer i länet.

### 1C4 Bredband tillgång, utbyggnad och samverkan

Länsstyrelsen har under 2023 haft regelbundna samverkansmöten med andra län kring pågående utbyggnadsärenden inom Landsbygdsprogrammet. Vi har även fört dialog med Region Skåne om det regionala investeringsstödet för bredband som hanteras av Post- och Telestyrelsen (PTS). Till PTS har vi också kanaliserat frågor kring bredbandsutbyggnad när privatpersoner kontaktat oss. Inom samhällsplanering har vi haft rådgivning om bredband och digital infrastruktur i samrådsärenden gällande översiktsplaner. Länsstyrelsen Skåne har även uppdaterat och fortsatt använda den vägledning som togs fram tillsammans inom *Miljösamverkan Sverige* år 2020. Vägledningen är både ett material riktat till verksamheterna och entreprenörerna samt ett handläggarstöd för länsstyrelserna.

## Resultatbedömning

Det övergripande arbetet med regional tillväxt och infrastrukturplanering på Länsstyrelsen Skåne bedöms som gott utifrån arbetet som bedrivits under 2023. För att bli utmärkt bör god samverkan och dialog med andra aktörer fortsatt prioriteras samt inom vissa områden utvecklas och förbättras vilket är ett pågående arbete.

På länsövergripande nivå är det viktigt att de regionala utmaningarna och målsättningarna som beskrivs i den regionala utvecklingsstrategin hanteras strukturerat och målinriktat. Det gäller inte minst i olika former av projektsamarbeten med andra aktörer där arbetet behöver utgå från utpekade behov. Det kräver prioriteringar, ett strukturerat arbetssätt och uppföljning för att säkerställa engagemanget i de frågor som på sikt ger resultat för Skånes utveckling.

Under 2023 har Länsstyrelsen uppnått goda resultat inom infrastrukturplanering som bedöms ge samhällsnytta för Skåne. Länsstyrelsen har aktivt bidragit till utvecklingen av samhällsviktig infrastruktur genom handläggning, rådgivning och samverkan.

Vi har också uppnått goda resultat kopplat till bredbandsutbyggnaden i länet. Samverkan och dialog med marknadsaktörer, regionalt utvecklingsansvariga och andra myndigheter är fortsatt viktigt för att förbättra möjligheterna att leva, bo och arbeta i hela Skåne.



Foto: Tommy Alben

## Hållbar samhällsplanering och boende

Avsnittet innehåller redovisningar och återrapporteringar enligt:

Uppgift/Uppdrag	Källa till uppgift/uppdrag
3§ p5 Hållbar samhällsplanering och boende	Länsstyrelseinstruktion
5§ p9 Verka för att behovet av bostäder tillgodoses	Länsstyrelseinstruktion
1A3 Tillsyn hyresbostäder, studentbostäder m.m.	Regleringsbrev
1C5 Ökat bostadsbyggande, samverkan kommuner m.m.	Regleringsbrev

Regleringsbrevsuppdrag som ska redovisas i särskild ordning finns listade i bilaga D. Länsstyrelsegemensamt arbete redovisas samlat i bilaga E.

## Verksamhetens uppgifter, uppdrag och mål

Följande punkter sammanfattar uppgifterna och uppdragen inom verksamhetsområdet. Länsstyrelserna ska:

- Samordna de planeringsunderlag som olika myndigheter tar fram som stöd till kommunens planläggning (natur- och kulturvården, infrastruktur, militära intressen, vattenfrågor).
- Samordna sina uppdrag om rådgivning och vägledning till kommunerna inom ramen för tidig dialog för ökat bostadsbyggande.
- Utveckla sitt arbete med digital samhällsbyggnadsprocess.
- Samordna och ta tillvara statens intressen i den kommunala översiktsplaneringen och vid detaljplaner och områdesbestämmelser inom ett flertal områden.
- Pröva översikts- och regionplaner, detaljplaner, områdesbestämmelser, överklagande av kommuners beslut, tillsyn, vägledning och uppföljning enligt plan- och bygglagen.
- Ansvara för att analysera och rapportera hur bostadsmarknaden ser ut i länet, t ex tar vi varje år en regional bostadsmarknadsanalys.
- Ge stöd till hyresbostäder och bostäder för studenter och till bostäder för äldre, samt stöd till energiåtgärder.
- Samordna arbetet med klimatanpassning, strandskyddsdispenser och havsplanering.

Det övergripande målet för området *Samhällsplanering, bostadsmarknad, byggande och lantmäteri* är att ge alla människor i alla delar av landet en från social synpunkt god

livsmiljö. För området *bostadsmarknad* är målet långsiktigt väl fungerande bostadsmarknader där konsumenternas efterfrågan möter ett utbud av bostäder som svarar mot behoven.

Länsstyrelserna ska även verka för genomslag av andra nationella mål, som gestaltad livsmiljö och miljömålet god bebyggd miljö.

## Verksamhetens resultat

### Bedömningsgrunder

Nyckeltal: Hållbar samhällsplanering och boende (40–41)	År 2023	År 2022	År 2021
Antal årsarbetskrafter totalt	33,0	33,4	42,4
Antal årsarbetskrafter kvinnor	22,7	24,0	30,0
Antal årsarbetskrafter män	10,3	9,4	12,4
Antal ärenden, inkomna och upprättade	5 877	2 964	5 991
Antal beslutade ärenden	2 989	3 146	7 633
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	86	13	5
Verksamhetskostnad inkl. OH (tkr)	40 460	38 894	44 853
Lämnade bidrag där Länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)	-	100	10

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Unit4 ERP och ärendehandläggningssystemet Platina.

### Kommentar till tabellen

Den stora skillnaden i antalet inkomna och upprättade ärenden från föregående år förklaras med det nya energieffektiviseringsstödet för småhus som för år 2023 uppgår till drygt 3 000 ansökningar. I nuläget råder det en del oklarheter om vem som är berättigad till stödet vilket har påverkat handläggningen av dessa ärenden. Länsstyrelsen har lyft behovet av att förtydliga regelverket.

Ökningen av antal ej beslutade ärenden äldre än två år beror främst på en tidigare administrativ rutin som nu är uppdaterad. Efter uppdateringen uppgår antal ej beslutade ärenden äldre än två år till 21 stycken och avser bland annat pågående tillsynsärenden inom investeringsstöden.

Antalet ärenden för detaljplaneläggning samt antalet antagna detaljplaner ligger på samma nivå som 2022 medan antalet överprövade och upphävda detaljplaner har ökat. Komplexiteten är liksom tidigare år fortsatt hög. Antalet översiktsplaneärenden ligger på motsvarande nivå som 2022.

Resultatindikator	Mål	Uppgift eller uppdrag	Källa	Målvärde	År 2023	År 2022	År 2021
Antal påbörjade bostäder (st)	Ge alla människor i alla delar av landet en från social synpunkt god livsmiljö, där en långsiktigt god hushållning med naturresurser och energi främjas samt där bostadsbyggande och ekonomisk utveckling underlättas. Långsiktigt väl fungerande bostadsmarknader, där konsumenternas efterfrågan möter ett utbud av bostäder som svarar mot behoven.	Årlig analys och rapport om läget i länet på bostadsmarknaden	SCB <sup>1)</sup>	^	2 150 <sup>3</sup>	6 904	10 566

Resultatindikator	Mål	Uppgift eller uppdrag	Källa	Målvärde	År 2023	År 2022	År 2021
Antal färdigställda bostäder (st)	Se mål ovan.	Årlig analys och rapport om läget i länet på bostadsmarknaden	SCB <sup>1)</sup>	^	5 716 <sup>3)</sup>	6 723	8 690
Länsstyrelsens handläggningstid för överklagade bygglov för bostäder, dock inte fritidshus; andel avgjorda inom 80 dagar (%)	Se mål ovan.	Prövning enligt plan- och bygglagen	LISA/ Platina <sup>2)</sup>	75%	46%	99%	94%
Länsstyrelsens handläggningstid för överklagade bygglov för bostäder, dock inte fritidshus; andel ärenden avgjorda inom 120 dagar (%)	Se mål ovan.	Prövning enligt plan- och bygglagen	LISA/ Platina <sup>2)</sup>	90%	86%	100%	100%

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Unit4 ERP och ärendehandläggningssystemet Platina.

- 1) Statistiska centralbyråns statistik: Nybyggnad av bostäder.
- 2) Ärendehanteringssystem, Länsstyrelsen.
- 3) Avser enbart kvartal 1-3 2023.

### Kommentar till tabellen

Vad gäller påbörjade och färdigställda bostäder är trenden nedåtgående. Gällande handläggningstider vid överklagande av bygglovsärenden för bostäder har inte inriktningsmålet uppnåtts, bland annat beroende av att mer tid har behövt läggas på internt juridiskt stöd inom beredskapsområdet. Vi kommer under 2024 att prioritera ärendehandläggningen så att inriktningsmålen åter kan uppnås. Ärendestatistiken visar att även om inriktningsmålen inte nås för 2023, så är mediantid och genomsnittlig handläggningstid för aktuella ärenden bara något högre än inriktningsmålen.

## Resultatredovisning

Redovisningen är strukturerad utifrån länsstyrelsens uppgifter och uppdrag.

### 3§ p5 Hållbar samhällsplanering och boende

#### *Kommunernas planeringsstrategier*

Planeringsstrategier syftar till att bidra till en kontinuerlig översiktsplanering. Länsstyrelsen genomförde därför under försommaren ett seminarium på temat planeringsstrategier, som ett särskilt stöd i kommunernas arbete med sina första planeringsstrategier.

#### *Stöd till kommunernas övergripande planering*

För att främja kommunernas översikts- och detaljplanearbete samt planprocess har vi erbjudit rådgivande planmöten med kommunerna i länet. Mötena syftar till att i tidigt skede uppmärksamma statliga intressen och ge vägledning i olika sakfrågor. Syftet är att underlätta för kommunerna att hitta vägar framåt i planarbetet. Rådgivning har skett i form av 18 planmöten rörande översiktsplaner. Sammantaget hölls under året 40 planmöten rörande detaljplaner, antingen inom ramen för pågående ärende eller som nya ärenden. I vissa fall har det även erbjudits dialoger i senare skeden, för att så långt som möjligt förebygga att ärenden med kvarstående frågor behöver överprövas.

Planmötena syftar också till att samla rådgivning om andra parallella prövningar som länsstyrelsen beslutar i och som kan bli aktuella till följd av ett planförslag. Tidig dialog ger tydlig

effekt på kommande planprocesser då handlingar och förslag är bättre förankrade, motiverade och planenliga. Kommunernas planprocess går också bättre i takt med övriga tillståndsprövningar.

För att stötta kommunerna har aktuella samhällsplaneringsfrågor belysts under seminariet *Plan 33* som hölls i fysiskt format för första gången sedan 2019. Seminariet riktade sig till samtliga 33 kommuners planfunktion. Seminariet resulterade bland annat i konkret rådgivning om hantering av förorenad mark i planprocessen samt övergripande information om beredskapshänsyn i samhällsplanering. Seminariet fungerade också som en arena för dialog och erfarenhetsutbyte mellan länets planerare.

#### *Samråd om Sveriges havsplaner*

För att nå ut med bred information om revideringen av Sveriges havsplaner har Länsstyrelsen bistått Havs- och vattenmyndigheten (HaV) med information till länets kommuner och Region Skåne, både inför och under samrådet om reviderade havsplaner. Länsstyrelsen har även stöttat HaV i samrådsmöten med kommuner och regioner. Vi har också erbjudit ett särskilt möte för handläggarna i de skånska kommunerna för att skapa möjlighet till gemensamma diskussioner och erfarenhetsutbyten.

#### *Tillsynsvägledning gällande plan- och bygglagen*

För att gynna dialoger mellan stat och kommun avseende kommunernas tillsyn av lov, anmälan och tillsynsärenden anordnade Länsstyrelsen tillsammans med värdkommuner två fysiska träffar. Exempel på programpunkter var bland annat information om snabb hantering av ändring av plan- och byggförordningen samt erfarenheter från en bygglovsavdelning i en kommun som drabbats av kraftiga skyfall. Det framkom också att det finns ett stort behov av och förväntan om att länsstyrelsen tillhandahåller den tillsynsvägledning som länsstyrelsen ålagts genom 8 kap 13-14 §§ PBF.

### 5§ p9 Verka för att behovet av bostäder tillgodoses

Av 2023 års bostadsmarknadsanalys framgår att 24 kommuner bedömer att det är underskott och nio att det är balans på bostadsmarknaden i kommunen som helhet. Det är fyra fler kommuner som bedömer att det är i balans än förra året. Trots ett högt byggande de senaste åren, fortsätter storstadskommunerna Malmö, Helsingborg och Lund samt pendlingskommunerna nära Malmö att bedöma att det är underskott på bostäder. Det gäller både för kommunen som helhet och i innerstad eller centralort. Kommunerna har gjort samma bedömningar i flera år.

Temat för årets bostadsmarknadsanalys i Skåne är äldres boende. De äldre i Skåne blir allt fler och fram till 2031 beräknas gruppen som är 80 år eller äldre öka med 46 procent jämfört med 2021. I bostadsmarknadsanalysen anger 13 kommuner i Skåne att de idag har underskott på särskilt boende för äldre, en ökning jämfört med tidigare år.

#### *Bostadsförsörjning*

Länsstyrelsen har begränsad rådighet över situationen på bostadsmarknaden. Vår möjlighet att verka för att behovet av bostäder tillgodoses består huvudsakligen av tre delar. Vi ger stöd till bostadsbyggande och länsstyrelsens verksamhet har en påverkan på exempelvis byggprojekt. I vårt arbete med bostadsförsörjning gör vi bland annat en analys över bostadsmarknaden i länet. Vi har också en dialog med kommuner när de tar fram nya riktlinjer för bostadsförsörjningen och yttrar oss över riktlinjer på samråd. Under 2023 har vi haft åtta möten med kommuner och yttrat oss över fyra samråd, vilket är något fler än under 2022. Även under 2023 har vi uppmanat kommuner med äldre riktlinjer att ta fram nya.

Under 2023 uppmanade vi fastighetsägare att inte ha högre krav än nödvändigt på blivande hyresgäster i samband med ett seminarium inom hemlöshetsuppdraget.

Länsstyrelsen och Region Skåne har inom Skånskt bostadsnätverk ordnat flera seminarier och Bostadsforum för att öka kunskapen om läget på bostadsmarknaden. Vi har fortsatt samverka internt i *Tvårteam bostad*, där bostadsförsörjning och flera aspekter av social hållbarhet ingår.

### *Statliga investeringsstöd*

Genom hyresbostadsstödet har det betalats ut drygt 503 miljoner kronor under 2023 till 1 341 lägenheter. Det sker en successiv avveckling av hyresbostadsstödet och de projekt som blir färdigställda kommer att komma in med begäran om utbetalning.

I äldrebostadsstödet har det inkommit 60 ansökningar, vilket är ungefär lika många ansökningar som föregående år. Det har betalats ut drygt 97 miljoner kronor till 407 lägenheter. Det går att se samma trend som 2022 i de ansökningar som kommit in under 2023 där sökanden oftare söker för enklare anpassningsåtgärder.

### *Bidrag för energieffektivisering*

I energieffektiviseringsstödet för flerbostadshus har det betalats ut drygt 131 miljoner kronor under 2023. Det sker en successiv avveckling av energieffektiviseringsstödet för flerbostadshus och de projekt som blir färdigställda kommer att komma in med begäran om utbetalning.

Den 3 juli 2023 startade det nya bidraget för energieffektivisering i småhus. 3054 privatpersoner har sökt bidraget under 2023. Stödet hjälper många villaägare att konvertera från uppvärmning med gas, elradiatorer och vattenburen el till uppvärmning med värmepumpsteknik och biobränsle.

### 1A3 Tillsyn hyresbostäder, studentbostäder m.m.

För att genomföra vårt tillsynsuppdrag följer Länsstyrelsen en nationell granskningsmodell. Modellen består av ett antal riskfaktorer, vilka utgår från villkoren i förordningarna, som kontrolleras för samtliga ärenden där stöd har betalats ut. Vi genomför en fördjupad granskning för ärenden som indikerar hög risk för fel. Granskningen görs enligt bestämda tidsintervall under hela 15-årsperioden.

Även för stöd till renovering och energieffektivisering har Länsstyrelsen ett tillsynsuppdrag. Ett antal riskfaktorer, vilka bland annat utgår från villkoren i förordning 2016:837, kontrolleras för samtliga ärenden där stöd har betalats ut. Granskning görs enligt bestämda tidsintervall under hela tioårsperioden.

### 1C5 Främja ökat bostadsbyggande där det finns underskott

För att främja byggandet arbetar vi med olika nätverk som Skånskt bostadsnätverk och Sydlov samt via möten med kommuner och Region Skåne. Vi främjar också bostadsbyggandet i handläggningen av ärenden, inom det ramverk som riksdag, regering och centrala myndigheter har satt upp. Det innebär att vi har många intressen enligt olika lagar, förordningar med mera att ta hänsyn till och de kan komma i konflikt med varandra. Vi verkar för ett bostadsbyggande, men inte på platser som är olämpliga för bostäder enligt lag. Länsstyrelsens handläggningstider och planeringsunderlag har betydelse för att främja bostadsbyggandet.

## Resultatbedömning

Verksamhetens resultat i relation till uppgifter, uppdrag och mål för år 2023 bedöms vara gott, men inte utmärkt. Anledningen är att andelen ärenden där vi begärt förlängd svarstid har ökat inom vissa ärendegrupper. Tidigare års uppbyggnad av rutiner har möjliggjort leverans inom ramen för lagkraven men för 20 procent av detaljplaneärendena har vi fått begära förlängd svarstid.

Gällande handläggningstider vid överklagande av bygglovsärenden för bostäder har inte inriktningsmålet uppnåtts, bland annat beroende av att mer tid har behövt läggas på internt juridiskt stöd inom beredskapsområdet. Vi bedömer att ett ökat fokus på ärendehandläggningen av dessa ärenden kommer att resultera i en högre efterlevnad av inriktningsmålen under 2024.

Gällande det nya bidraget för energieffektivisering i småhus så är handläggningstiden cirka fem månader. Vi har fått in betydligt fler ansökningar än förväntat. Vi kan notera att många småhusägare har svårt att förstå vilka åtgärder som är stödberättigade vilket leder till behov av

utredning och kommunikering. Utfallet av utredningen leder till cirka 50 procent avslag i nuläget. Regelverket har även varit svårt för handläggare på Länsstyrelsen att tolka. Det gör att vi behöver utreda betydligt fler ärenden än vi normalt gör samt att vi behöver invänta avgöranden från Boverket på överklagade ärenden för ytterligare vägledning.

Länets utmaningar som markföreningar, översvämningar, konsekvenser av klimatförändringar och risker kopplade till verksamheter intill bostäder är fortsatt i fokus. Det innebär ett fortsatt behov av informationsinsatser till kommunerna. De fysiska träffarna i seminarieriet *Plan 33* med fokus på översiktsplanering, markföreningar samt beredskapsaspekter är ett konstruktivt forum för rådgivning och kompetensförstärkning till länets planhandläggare. På motsvarande sätt fortsätter *Sydlov* att vara en plattform för informationsförmedling till länets bygglovhandläggare. Bostadsmarknadsanalysen visar fortsatt att bostadsbyggandet i Skåne otillräckligt för att möta behoven och de bostadspolitiska målen och trenden är negativ. Dialog kring hur kommunerna arbetar strategiskt med till exempel bostadsförsörjning kommer fortsatt kräva aktiva insatser.

Etablerade nätverk med relevant informationsinnehåll bedömer vi ger ett ökat förtroende mellan involverade aktörer och för länsstyrelsen. Nätverken är också viktiga vid snabb informationsspridning och för att effektivt nå ut brett med rådgivning där vi ser att kunskap eller lagtolkning brister i de ärendegrupper vi handlägger.

Bebyggelse i kustnära områden med översvämningrisk är fortsatt en utmaning, särskilt vad gäller planläggning inom befintlig bebyggelse. Det är därför viktigt att fortsätta arbetet inom *Regional kustsamverkan* där samtliga kustkommuner från Skåne och Hallands län deltar, i samverkan med länsstyrelserna, SGI och SGU.

Andra klimatanpassningsfrågor behöver också uppmärksammas, till exempel utmaningar med värmeböljor, säkra dricksvatten och förändringar i landskapet som både omfattar torrperioder och perioder med ökade flöden. Medvetenheten hos kommunerna om problematiken är stor men exploateringsintressen och kravet på mer långsiktig planering än för många andra frågor är en stor utmaning.

Det finns fortfarande behov av att på nationell nivå uppmärksamma frågor om förväntningar och krav enligt lagstiftningen. Det gäller också hur olika intressekonflikter ska hanteras eftersom de uppkommer i allt högre utsträckning.





Mostphotos

## Energi och klimat

Avsnittet innehåller redovisningar och återrapporteringar enligt:

Uppgift/Uppdrag	Källa till uppgift/uppdrag
3§ p6 Energi och klimat	Länsstyrelseinstruktion
5§ p8 Samordna arbetet på regional nivå med anpassningen till ett förändrat klimat	Länsstyrelseinstruktion

Regleringsbrevsuppdrag som ska redovisas i särskild ordning finns listade i bilaga D.  
Länsstyrelsegemensamt arbete redovisas samlat i bilaga E.

### Verksamhetens uppgifter, uppdrag och mål

Länsstyrelsernas uppgifter och uppdrag inom verksamhetsområdet sammanfattas i nedanstående punkter. Länsstyrelserna ska:

- Samordna och leda arbetet med genomförandet av de regionala energi- och klimatstrategierna samt bidra till samhällets elektrifiering.
- Administrera och vägleda länets aktörer för effektiva klimatinvesteringar genom arbete med Klimatklivet.
- Samordna arbetet på regional nivå med anpassningen till ett förändrat klimat utifrån uppdrag i förordningen om myndigheters klimatanpassningsarbete (2018:1428) samt målen i den nationella strategin för klimatanpassning.

Energipolitiken syftar till att förena ekologisk hållbarhet med konkurrenskraft och försörjningstrygghet. Den ska skapa villkoren för en effektiv och hållbar energianvändning och en kostnadseffektiv svensk energiförsörjning med låg negativ påverkan på hälsa, miljö och klimat samt underlätta omställningen till ett ekologiskt hållbart samhälle. Mål är 50 procent effektivare energianvändning till 2030 jämfört med 2005 och att elproduktionens sammansättning år 2040 är 100 procent fossilfri.

Det övergripande *klimatmålet* innebär att Sverige senast år 2045 inte har några nettoutsläpp av växthusgaser för att därefter uppnå negativa utsläpp.

Regeringens mål för samhällets *anpassning till ett förändrat klimat* är att utveckla ett långsiktigt hållbart och robust samhälle som aktivt möter klimatförändringar genom att minska sårbarheter och ta tillvara möjligheter.

Det finns även andra relevanta mål för verksamhetsområdet, till exempel under generationsmålet i miljömålssystemet. I årsredovisningen redovisar vi information av väsentlig betydelse i förhållande till dessa mål.

## Verksamhetens resultat

### Bedömningsgrunder

Nyckeltal: Energi och klimat (42)	År 2023	År 2022	År 2021
Antal årsarbetskrafter totalt	12,2	14,0	12,2
Antal årsarbetskrafter kvinnor	6,7	8,9	7,3
Antal årsarbetskrafter män	5,5	5,1	4,9
Antal ärenden, inkomna och upprättade	176	296	192
Antal beslutade ärenden	174	294	188
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	7	6	7
Verksamhetskostnad inkl. OH (tkr)	15 834	19 494	13 987
Lämnade bidrag där Länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)	2 511	3 867	3 431

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Unit4 ERP och ärendehandläggningssystemet Platina.

### Kommentar till tabellen

Antalet årsarbetskrafter varierar något över åren, det beror bland annat på Klimatklivets ansökningsomgångar och externfinansierade projekt. Antalet inkomna och beslutade ärenden minskar jämfört med 2022 och förklaras av att det under 2023 endast genomfördes en ansökningsomgång inom Klimatklivet. Minskningen av verksamhetskostnader under 2023 i jämförelse med 2022 förklaras till viss del av minskat antal årsarbetskrafter men också av att verksamheten under 2022 anlätade konsulter för kunskapsuppbyggnad i Skånes kommuner.

Resultatindikator	Mål	Uppgift eller uppdrag	Källa	Målvärde	År 2023	År 2022	År 2021
Antal inlämnade ansökningar under året inom Klimatklivet per 10 000 invånare (st)	Sveriges klimatmål	Stöd till klimatinvesteringar	Naturvårdsverket <sup>1)</sup>	<sup>2)</sup>	1,1	1,7	1,12

1) Naturvårdsverkets ärendehanteringssystem.

2) Länsstyrelsen har inte tagit fram något målvärde för den länsstyrelsegemensamma resultatindikatorn.

### Kommentar till tabellen

År 2023 genomfördes endast en ansökningsomgång inom Klimatklivet, vilket har påverkat antalet ansökningar per invånare under året.

## Resultatredovisning

Redovisningen är strukturerad utifrån länsstyrelsens uppgifter och uppdrag.

### 3§ p6 Energi och klimat

Energi- och klimatarbetet för Länsstyrelsen Skåne utgår i hög grad från länets klimat- och energistrategi *Ett klimatneutralt och fossilbränslefrött Skåne*. Under året har Länsstyrelsen påbörjat framtagandet av projektplan för revidering av strategin och flertalet workshopar har därför anordnats med regionala aktörer.

Vid en konferens för att frakta fossilfritt, gemensamt arrangerad av Länsstyrelsen, Region Skåne och Energikontoret Syd, deltog över 120 transportköpare, leverantörer och åkerier. Vi har även

medverkat i Skånes effektkommission som under året tagit fram en färdplan för Skånes elförsörjning 2030.

I arbetet med regeringsuppdraget Fi2022/02571 har Länsstyrelsen anordnat en utbildning inom *Värdeskapande fastighetsförvaltning* för kommunala tjänstepersoner samt ansvariga politiker. Utöver det har vi under 2023 genomfört intervjuer med 17 av Skånes kommuner för att undersöka deras arbete under vintern samt behovet av vidare stöd.

#### *Solcellsanläggningar*

Ett tvärsektoriellt faktaunderlag för stora solcellsanläggningar på mark har tagits fram och förankrats internt. Länsstyrelsen medverkar i projektet *Solbruk i Skåne* som beviljat Region Skåne EU-medel för att undersöka hur el och livsmedel kan produceras på samma mark. Projektet bedrivs i bred samverkan med läroverk, näringsliv och andra offentliga aktörer.

#### *Biogas*

Tillsammans med bland annat nätverket Biogas Syd har Länsstyrelsen startat projektet *Biogas Samverkan SydVäst* för att stötta och initiera biogasinitiativ i Skåne, Halland och Västra Götaland. Företag och myndigheter har under året deltagit i erfarenhetsutbyte kring miljötillståndsprocessen, styrmedel och kunskap om nya substrat.

#### *Klimatsmarta företag*

Länsstyrelsen har varit samverkanspartner i två energieffektiviseringsprojekt för företag som Region Skåne varit projektledare för. Projektet *Nod för utveckling av digital och grön energiomställning* som drevs under åren 2021-2023 har avslutats och resultatet blev 18 procent energieffektivisering i snitt per företagsnätverk.

År 2023 startades även *Energismarta Företag i Skåne*, ett nätverk för 24 skånska företag att utbyta erfarenheter i att minska sina energikostnader. Utöver det har vi stöttat företag mot ett mer klimatsmart resande genom vårt projekt *Hållbara Företagsresor 2.0*.

Jämställdhetsperspektivet jobbar vi med inom alla projekt vi driver. För hållbara företagsresor innebär det exempelvis att jämställdhetsaspekter bevakas inom utvärderingar av företagens resor. Inom projektet *Hållbar livsmedelsförädling* har intervjuer med nyckelaktörer genomförts och en workshop med livsmedelsaktörer genomförts med fokus på fossilfri mat.

#### *Vätgas*

Under året har vi gått med i Interreg-projektet *Excellent Hydrogen Regions in Europe* (EHRIN). Inom ramen för detta har Länsstyrelsen anordnat ett första dialogmöte med aktörer i branschen för att facilitera etablering av vätgasproduktion i länet.

#### *Laddinfrastruktur*

Tillsammans med Energikontoret anordnade vi en nätverksträff för kommunerna i Skåne och Blekinge med temat laddinfrastruktur. Vidare har projektgruppen utformat projektet *Laddsamverkan Syd*, tagit fram projektansökan och påbörjat att söka medel för finansiering av genomförandet. I Skåne har intresset för laddstationer för tung trafik fortsatt varit stort och 25 nya ansökningar inkom i länet till Regionala Elektrifieringspiloter under 2023.

#### *Klimatklivet*

Under 2023 inkom 153 ansökningar om investeringar på totalt 3 miljarder kronor till Länsstyrelsen Skåne. Flest ansökningar inkom i kategorierna laddstationer, energikonvertering och energieffektivisering. Det söktes bland annat för investeringar i biogasanläggningar för 400 miljoner kronor. De åtgärder som färdigställdes i Skåne under 2023 väntas årligen leda till drygt 6 750 ton minskade utsläpp.

## 5§ p8 Samordna arbetet på regional nivå med anpassningen till ett förändrat klimat

Skåne är det län i Sverige som har störst problem med stigande havsnivå och erosion. För att samordnat vägleda och ge råd till drabbade kommuner drivs frågan inom Regional kustsamverkan. Samverkan initierades 2018 av Länsstyrelsen i Skåne och Halland tillsammans med Statens geotekniska institut (SGI) och Statens geologiska undersökning (SGU).

Länsstyrelsen har en god dialog med kommunerna i samband med planmöten. Dessa möten ger utrymme för diskussioner och de har inneburit ett ökat fokus på klimatanpassning i kommunernas arbete med översiktsplaner. Samverkan och information angående en ny *Vägledning för skydd mot översvämning från havet* tog plats på möte med samtliga samhällsbyggnadschefer i Skåne på Landshövdingens residens. Vägledningen togs fram i början av 2023 av länsstyrelsen inom ramen för uppdraget att ta fram underlag och underlätta för kommunerna att genomföra den fysiska planeringen gällande påverkan längs med den skånska kusten av havsnivåhöjningen.

Under året EU projektet *Life Coast Adapt* gått in i slutfasen med en slutkonferens där samtliga pilotområden med åtgärder redovisades.

### *Prioritering av åtgärder*

Ett tvärteam har bildats som samlar kompetenser från olika sakområden på Länsstyrelsen Skåne. Syftet med nätverket är att informera och arbeta med klimatanpassning i samtliga berörda beslut samt att implementera och uppdatera den regionala handlingsplanen för klimatanpassning i Skåne. Nuvarande handlingsplan omfattar åren 2020-2024.

För att få fram åtgärder och handlingsplaner för klimatanpassning i kommunerna har en fortsättning skett i projektet *Startklar med SMHI:s lathund*. Med konsult hjälp har de haft tre workshops per kommun som ska resultera i prioriterade åtgärder kopplade till ett förändrat klimat gällande värme, skyfall och översvämningar. Under 2023 har även Hallands läns kommuner fått ett erbjudande att ingå i en ny omgång med studiecirkel för att tillsammans arbeta fram sina klimatanpassningsplaner.

För att hjälpa kommunerna att klara den fysiska planeringen har två rapporter tagits fram som dels visar effekterna av förtätning och dess påverkan på värme och vatten som heter *GIS-analyser avseende markanvändning med koppling till klimatanpassning* och *Riskutsatta byggnadsminnen och kyrkor vid stigande vattennivåer*.

### *Skyddade områden*

Länsstyrelsen har fått godkänt för ett femårigt projekt inom EU-programmet Interreg för Nordsjön som heter *Mainstream Nature Based Solutions (Manabas)* tillsammans med svenska partners är SGI, Länsstyrelsen Västra Götaland och fyra andra länder i Europa.

Under året har ett dialogmöte genomförts för att på bästa sätt hitta skyddsåtgärder i anslutning till kusten ska kunna genomföras och samordnas med mål för biologisk mångfald. För Skåne har ett pilotområde längs kusten söder om Öresundsbron inklusive Falsterbonäset valts ut för studier av hur skyddade områden ska kunna hanteras i ett förändrat klimat.

## Resultatbedömning

Länsstyrelsens bedömning är att uppdragen inom området energi och klimat är gott, har fullföljts väl och har utgått ifrån länets förutsättningar och uppsatta mål för verksamheten. Länsstyrelsens omfattande regionala samverkan och projektverksamhet är den huvudsakliga anledningen till att uppdraget har kunnat fullföljas i hög grad.

Länsstyrelsens arbete med klimatanpassning har kunnat bidra till ökad kompetens i kommunerna, bland annat genom arbetet inom EU-projektet *Life Coast Adapt* där praktiska klimatanpassningsåtgärder prövas med naturbaserade metoder samt genom att arrangera

studiecirklar och webinarier. Det har gett ett stöd till kommunerna att både upprätta klimatanpassningsplaner och göra anpassningar som är naturbaserade.

Trenden för hur arbetet fortlöper med klimat- och energifrågorna i länet är positiv och resultatet från arbetet med uppdragen bedöms därför vara utmärkt.

Däremot är trenden negativ för om länets uppsatta klimat- och energimål kommer nås. Målen kommer inte att kunna nås med dagens omställningstakt.

Vad gäller klimatförändringar är Skåne fortsatt utsatt med kust på tre sidor och med ett till stor del lågt liggande landskap. Havsnivåhöjning och översvämningar riskerar att påverka områden, samhällsfunktioner och verksamheter. Det gäller exempelvis infrastruktur och tätorter, framkomlighet, föroreningar, saltvatteninträngning och smittspridning. Kraftig nederbörd innebär också en risk för dricksvattenförsörjningen i Skåne. Även höga temperaturer och torka kan påverka dricksvattnet och människors hälsa.

Förändringarna i temperatur och nederbördsmonster kommer också att påverka areella näringar och naturmiljöer. I Skåne behövs därför ett intensifierat arbete med att hantera konsekvenserna av klimatförändringarna vad gäller jordbruket, livsmedelsförsörjningen samt ekosystem och arter som är unika för Skåne.



Foto: Christer Persson

## Kulturmiljö

Avsnittet innehåller redovisningar och återrapporteringar enligt:

Uppgift/Uppdrag	Källa till uppgift/uppdrag
3§ p7 Kulturmiljö	Länsstyrelseinstruktion

Regleringsbrevsuppdrag som ska redovisas i särskild ordning finns listade i bilaga D.

### Verksamhetens uppgifter, uppdrag och mål

Verksamheten består av tillsyn och tillstånd enligt kulturmiljölagen och miljöbalken, samt prövning av kulturmiljöbidrag till vård, information, kunskapsuppbyggnad och tillgänglighetssatsningar. Kulturmiljöhänsyn tas till stor del i annan lagstiftning än i kulturmiljölagen. Samverkan genom dialog är ett viktigt verktyg för att främja, utveckla och förnya kulturmiljöarbetet i samverkan med länets aktörer.

Varje länsstyrelse har tagit fram en kulturmiljöstrategi där prioriteringar anges.

De fyra nationella kulturmiljömålen är:

- Ett hållbart samhälle med en mångfald av kulturmiljöer som bevaras, används och utvecklas
- Människors delaktighet i kulturmiljöarbetet och möjlighet att förstå och ta ansvar för kulturmiljön
- Ett inkluderande samhälle med kulturmiljön som gemensam källa till kunskap, bildning och upplevelser
- En helhetssyn på förvaltningen av landskapet som innebär att kulturmiljön tas tillvara i samhällsutvecklingen.

Kulturmiljöarbetet utgår också från fyra prioriterade miljö kvalitetsmål: *God bebyggd miljö, Levande sjöar och vattendrag, Ett rikt odlingslandskap, Levande skogar.*

## Regionala prioriteringar och uppdrag

Länsstyrelsen Skåne har ett regionalt kulturmiljöprogram som stöd i arbetet. Det innehåller en kulturmiljöprofil med särskild fokus på Skånes godslandskap, folk rörelsernas landskap, fornlämningar, järnvägens miljöer, det kyrkliga kulturarvet, kusten, livsmedelsindustrin och skifteslandskapet. Kulturmiljöprofilen används som referens vid bidragsfördelning, riksintressearbete med mera.

## Verksamhetens resultat

### Bedömningsgrunder

Nyckeltal: Kulturmiljö (43)	År 2023	År 2022	År 2021
Antal årsarbetskrafter totalt	12,2	12,9	12,7
Antal årsarbetskrafter kvinnor	6,0	7,2	7,0
Antal årsarbetskrafter män	6,2	5,6	5,7
Antal ärenden, inkomna och upprättade	2 361	2 089	2 230
Antal beslutade ärenden	2 345	2 203	2 249
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	14	22	22
Verksamhetskostnad inkl. OH (tkr)	18 071	15 574	15 269
Lämnade bidrag där Länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)	13 653	14 159	15 089

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Unit4 ERP och ärendehandläggningssystemet Platina.

### Kommentar till tabellen

Antalet årsarbetskrafter har minskat något till följd av en tillfällig vakans. Vad gäller antal beslutade ärenden framgår inte att myndighetens kulturmiljökompetens bidrar i beredningen av cirka 1 000 ärenden inom övriga delar av verksamheten. Det kulturmiljöarbete som bedrivs inom andra verksamhetsområden på Länsstyrelsen omfattas inte heller.

Redovisningen av verksamhetskostnader inbegriper kostnader för inköp av konsulter inom ramen för hanteringen av bidragsmedel. Årets högre kostnader hänför sig till större köp av konsulttjänster och speglar ingen verklig förändring i verksamhetens omfattning.

Resultatindikator	Mål	Uppgift eller uppdrag	Källa	Målvärde	År 2023	År 2022	År 2021
Antal registrerade fornlämningar, exkl marina lämningar (st)	Ett hållbart samhälle med en mångfald av kulturmiljöer som bevaras, används och utvecklas	Skydd av fornlämningar och deras kulturhistoriska information.	Fornreg <sup>1)</sup>	<sup>2)</sup>	20 655	20 568	20 464

1) Register, Riksantikvarieämbetet. Antal-fornlamningar-per-lan-den-14-december-2023.pdf (raa.se).

2) Länsstyrelsen har inte tagit fram något målvärde för den länsstyrelsegemensamma resultatindikatorn.

### Kommentar till tabellen

Ett antal fornlämningar i länet har tillkommit som ett resultat av arkeologiska utredningar samtidigt som ett antal fornlämningar tagits bort vid exploatering. Nettoresultatet är en ökning av kända lämningar.

## Resultatredovisning

Redovisningen är strukturerad utifrån länsstyrelsens uppgifter och uppdrag.

### 3§ p7 Kulturmiljö

Nedan beskrivs Länsstyrelsens arbete med tillstånd och tillsyn enligt kulturmiljölagen, fornvård och reservatsarbete samt samverkan, samordning och kunskapsfrämjande inom kulturmiljöområdet. Kulturmiljöbidraget inom anslag 7:2 är ett viktigt styrmedel. Arbetet med bidraget redovisas inte separat utan genom de beskrivna insatserna. Demokratiaspekter är en viktig del av det statliga kulturmiljöarbetet och rättighets- och jämställdhetsfrågor hanteras som en löpande del av verksamheten.

### Skydd och bevarande

#### *Arkeologi*

Antalet arkeologiärenden har ökat med cirka 18 procent under året jämfört med föregående år. Allt fler av de inkomna ärendena har i olika former en koppling till samhällets behov av energiomställning. Under 2023 har arbetet resulterat i ett stort antal uppdragsarkeologiska insatser, varav flera upphandlingar av arkeologi över 20 prisbasbelopp. Bland annat har beslut fattats om den mest omfattande skånska arkeologiska insatsen på mycket lång tid inför etablering av en ny kriminalvårdsanstalt i Trelleborg. Genom strukturerat arbete har handläggningstiderna för arkeologin trots den höga belastningen kunnat minskas och måluppfyllelsen på området är relativt god.

Tillsyn av arkeologin bedrivs framför allt vid större undersökningar i fält. En högre grad av tillsyn hade varit önskvärd. Särskilt tillsynen av skogsärenden är eftersatt. Under 2023 har ingen oberoende tillsyn av skogsärenden genomförts.

Länsstyrelsen har under året fortsatt arbetet med tillståndsprövning och tillsyn kopplat till den forskningsundersökning av järnåldersbosättningen i Uppåkra som genomförs av Lunds universitet. Forskningsundersökningen tillhör de största som genomförts i landet och är av internationell betydelse. Länsstyrelsen stödjer även arbetet i stiftelsen Uppåkra arkeologiskt centrum, som bland annat sköter pedagogisk förmedling på platsen, genom stöd med kunskap och kompetens samt med bidrag till det pedagogiska arbetet. Under året har närmare 25 000 personer, varav 10 000 barn, besökt Uppåkra och deltagit i olika aktiviteter på platsen.

#### *Byggnadsminnen*

Under året har Länsstyrelsen inrättat två nya byggnadsminnen. I utredningarna har särskilt frågor om mänskliga rättigheter och jämställdhet beaktats. För att underlätta förvaltningen av befintliga byggnadsminnen arbetar vi med att komplettera äldre kunskapsunderlag och stödja vård- och underhållsplanering. Oberoende tillsynsinsatser har genomförts vid två byggnadsminnen, en högre grad av tillsyn hade varit önskvärd.

Kulturmiljöbidraget är ett viktigt styrmedel för att stödja förvaltningen av länets byggnadsminnen och övrig kulturhistorisk värdefull bebyggelse. Många byggnadsminnen ägs av föreningar som vårdar och tillgängliggör vårt kulturarv med begränsade ekonomiska resurser. I dessa fall är kulturmiljöbidraget en förutsättning för arbetet. Även i övrigt är en god förvaltning av våra byggnadsminnen starkt kopplad till möjligheten att få ekonomiskt bidrag för antikvariskt motiverade kostnader.

#### *Kyrkliga kulturminnen*

Sedan ett antal år tillbaka upplever Länsstyrelsen att skyddet av kyrkliga kulturminnen utgör en allt större utmaning för såväl församlingar som för oss som tillsynsmyndighet. För att följa utvecklingen bedriver vi ett löpande tillsynsarbete och har idag god kännedom om förhållandena i länet.

Tillsynen har tydliggjort problem med eftersatt underhåll och med att värna begravningsplatsernas lagskyddade kulturvärden. Ett ökande antal ärenden som rör komplexa



byggnadstekniska problem hos våra kyrkor märks kopplat till det sena 1800-talets byggteknik. Vi bedömer att skadeproblematiken kommer att öka under kommande år.

Som en konsekvens av tillsynen har Länsstyrelsen i åtta fall beslutat om förelägganden om åtgärder samt i tjugofyra ärenden nekat tillstånd till ansökta åtgärder. Under året har flera ärenden överklagats av Svenska kyrkans församlingar och även prövats rättsligt. Hittills har inget av Länsstyrelsens beslut ändrats.

Redovisning av regleringsbrevsuppdrag avseende kyrkoantikvarisk ersättning (RU 3B5, 2023) har lämnats till Riksantikvarieämbetet.

#### *Reservatsarbete enligt miljöbalken*

Under året har arbete enligt skötselplanen påbörjats inom länets nyinrättade kulturresevat, Kulturens Östarp. Arbetet har även inneburit restaureringsinsatser för mark och byggandsvårdsinsatser för en av reservatets kvarnar.

I kulturresevatet Örnanäs har en ängslada som tidigare tillhört gården men flyttats till annan plats återuppförts, vilket stärker resevatets kulturhistoriska värden kopplat till bebyggelse och markanvändning.

Länsstyrelsen arbetar i övrigt med att uppmärksamma och hantera kulturhistoriska värden i länets naturresevat i samband med resevatbildning, framtagande av skötselplaner med mera. Under året har fornlämningsinformation kompletterats i anslutning till naturresevaten på Bjärehalvön.

#### Vård och tillgängliggörande av fornlämningar och landskap

Länsstyrelsen har ett samarbete med 15 kommuner, privata markägare och entreprenörer kring skötsel och tillgängliggörande av 239 fornlämningar och kulturlandskap. Länsstyrelsen ansvarar även för ungefär 480 skyltar i anslutning till skyddade miljöer. Skyltarna revideras löpande. Vid revideringen läggs särskild vikt vid att säkerställa att informationen bidrar till att fornvårdsarbetet fungerar inkluderande och upplevs som berikande och angeläget för så många som möjligt. Inom ramen för fornvårdsarbetet arbetar kommunerna för att förbättra den fysiska tillgängligheten till miljöerna. Flera större projekt med syfte att restaurera ruiner och öka tillgängligheten till miljöerna har genomförts under året. Skånes främsta lokal för hållristningar har dokumenterats genom 3D-scanning.

#### Samverkan, samordning och kunskapsfrämjande

Länsstyrelsen arbetar på många olika sätt på egen hand och tillsammans med andra aktörer för att utveckla kulturmiljöarbetet och bygga upp kunskapen om kulturmiljön i länet. Nedan följer några exempel på arbete som genomförts under året.

#### *Landsbygdsprogrammet*

Genom Landsbygdsprogrammet arbetar Länsstyrelsen med kurser och rådgivning för brukare. Målsättningen är ett brett utbud av aktiviteter som omfattar såväl byggnadsvård som det biologiska kulturarvet. Landsbygdsprogrammet stödjer även bibehållande av kulturvärden i landskapet genom bland annat betesstöd som bidrar till att bevara äldre kulturlandskap och biologiskt kulturarv.

#### *Stöd till kommunalt kulturmiljöarbete*

Samverkan kring kulturmiljöfrågor med länets kommuner är en nyckelfaktor för ett framgångsrikt kulturmiljöarbete. Länsstyrelsens kulturmiljö- och samhällsplaneringskompetens samarbetar kring samråd och kommundialoger och vi lämnar även stöd till kommunala kulturmiljöunderlag. Insatserna bidrar till de nationella målen för gestaltad livsmiljö och Länsstyrelsen samverkar även kring målen med Region Skåne.

Länsstyrelsen har fortsatt översynen av kulturmiljövårdens riksintressen, där länets samtliga 100 områden nu inventerats, varav 35 under 2023. För 66 områden, varav 35 under 2023, har även en kommundialog genomförts. Dialogerna visar att kommunerna generellt anser att de uppdaterade riksintressena kan underlätta den kommunala planeringen. Riksantikvarieämbetet har på

Länsstyrelsens rekommendation fattat beslut om 13 nya riksintresseområden och ytterligare 25 har skickats till Riksantikvarieämbetet för beslut.

#### *Miljö- och klimatarbete*

Omställningen till ett hållbart samhälle utmanar värden i landskapet i stort och tar ökande resurser i anspråk. Utbyggnad av solcellsanläggningar, vindkraft och energiöverföring medför storskaliga förändringsprocesser och ökande ärendemängder. Under 2023 har vi bland annat hanterat kulturmiljöpåverkan av flera stora havsvindparker samt cirka 45 större solcellsanläggningar på mark. Till det kommer behovet av tillståndsprovning avseende arkeologi. Med stor sannolikhet kommer behovet av samlade planeringsunderlag och samsyn mellan olika sakområden att öka för att arbetet ska kunna bli både effektivt och hållbart.

Under året har ett kunskapsunderlag avseende effekter av översvämning och stigande havsnivåer på kulturhistoriskt värdefulla bebyggelsemiljöer tagits fram. Underlaget omfattar kyrkobyggnader samt byggnadsminnen i enskild och statlig ägo.

Även i övrigt arbetar vi för att utveckla kulturmiljöperspektivet i arbetet med klimat- och miljömålsarbete och kulturmiljöaspekter följs upp inom ramen för den regionala miljömålsuppföljningen.

#### *Limniskt och marint kulturarv*

Länsstyrelsen har bidragit med kulturmiljöunderlag och bedömningar av inverkan på kulturmiljön i ärenden som varit föremål för provning enligt den nationella planen för provning av vattenkraften (NAP). Länsstyrelsens arbete är ett stöd för verksamhetsutövare och andra aktörer och utgör en förutsättning för att kulturmiljöintressena ska kunna tas tillvara i pågående miljöprovningar och i planering av restaureringsåtgärder. I ett fall har vi tagit fram underlag för undantag från miljökvalitetsnormerna genom mindre stränga krav baserat på bedömda effekter för kulturmiljön i området.

Arbetet med att ta fram kulturmiljöunderlag för havsplaneringen har slutförts. Fem prioriterade värdeområden i Skåne har pekats ut, avgränsats och beskrivits samt redovisats till den samordnande länsstyrelsen i Västra Götaland i enlighet med regeringsuppdrag RB3B4.

#### *Kulturarv i kris och krig*

Länsstyrelsen har under året fortsatt arbetet med kulturegendom som ska märkas ut enligt 1954 års Haagkonvention om skydd av kulturegendom i händelse av väpnad konflikt. Fastighetsägarialog inför slutligt beslut om utmärkning pågår. Vidare har vi fortsatt dialog med representanter för de viktigaste föremålssamlingarna i länet kring undanförelse av kulturföremål enligt Förordning (1993:243) om undanförelse och förstöring.

#### *Regional och nationell samverkan kring kulturmiljön*

Arbetet med att samordna kulturmiljöarbetet i regionen har fortsatt under året. Dels i samverkansgruppen Kulturmiljö Skåne, som samlar viktiga aktörer på området, dels i den regionala samrådsgruppen för det kyrkliga kulturarvet. Länsstyrelsen deltar även med kompetens i Stiftelsen Uppåkra arkeologiskt centrum.

Vi deltar aktivt i länsstyrelsernas samverkansorganisation Kulturmiljöforum, där Länsstyrelsen Skåne bland annat leder en nationell arbetsgrupp för kulturmiljö och vattenförvaltning. Arbetsgruppen har regelbundet avstämningar med Riksantikvarieämbetet, fungerar som ett stöd för övriga länsstyrelser och deltar i nätverk och konferenser kopplade till vattenförvaltning.

Under året har vi arbetat för att e-tjänster som lanserades under 2022 ska bli kända och användas av så många som möjligt. Samverkan kring utveckling av nya funktioner i handläggningssystemet ASK pågår. Den gemensamma digitala ärendeinlämningsfunktionen med bland annat Skogsstyrelsen har fortfarande stora funktionella problem.

## Resultatbedömning

Kulturmiljöarbetet på myndigheten bedrivs med kvalitet och med fokus på såväl kundnytta som på att de nationella kulturmiljömålen uppnås i länet. Utvecklingstakten i länet är fortsatt hög och antalet kulturmiljöärenden högre än någonsin tidigare. Vid sidan av ärenden enligt kulturmiljölagen hanterar vi kulturmiljöfrågor i ytterligare cirka 1 000 ärenden enligt miljölagbalken och plan- och bygglagen. Trots hård belastning ligger fokus på att driva sakområdets frågor framåt.

Kulturmiljöbidraget fördelas med gott resultat och bidrar till att öka engagemang och tillgänglighet till kulturmiljön. Fornvårdsarbetet i länet är omfattande och sker i nära samverkan med kommuner och andra aktörer. Länsstyrelsen arbetar löpande för att stödja kunskapsutvecklingen på området.

Länsstyrelsen Skåne har väl utvecklade rutiner för hur kulturmiljöperspektivet ska fångas upp och hanteras i olika ärendeprocesser inom myndigheten. Fördjupad samverkan sker bland annat kring kulturmiljö och vattenförvaltning samt i relation till samhällsplaneringen i stort. Länsstyrelsen har även ett välfungerande externt samverkansarbete med organisationer och myndigheter på lokal, regional och nationell nivå. Arbetet inom sakområdet begränsas dock av bristande resurser på flera områden. Handläggningstiderna för arkeologiärenden har kortats något. Särskilt för större uppdragsarkeologiska undersökningar är dock tiderna fortfarande långa vilket kan riskera att utgöra hinder för samhällsplaneringen i länet.

Kulturmiljöbidragets storlek begränsar möjligheterna att vårda värdefulla skyddade kulturmiljöer samt skydda nya miljöer i form av byggnadsminnen eller kulturreservat. Det får till följd att kulturmiljöer kan skadas genom att värdefulla områden och objekt står utan skydd eller genom att nödvändiga vårdinsatser av resursskäl inte kan komma till stånd. Tillsynen inom sakområdet skulle behöva förstärkas.

Utifrån tillgängliga resurser bedöms resultatet sammantaget som gott med positiv utvecklingstrend.



Mostphotos

## Samhällsskydd och beredskap

Avsnittet innehåller redovisningar och åiterrapporteringar enligt:

Uppgift/Uppdrag	Källa till uppgift/uppdrag
3§ p8 Skydd mot olyckor, krisberedskap, civilt försvar och höjd beredskap	Länsstyrelseinstruktion
7§ Geografiskt områdesansvar m.m.	Länsstyrelseinstruktion
7 a § Civilområdesansvar, utsedda länsstyrelser	Länsstyrelseinstruktion
7 b § Beredskapsmyndighet	Länsstyrelseinstruktion
Hur medel för att förstärka arbetet med civilt försvar har använts (Fö2023/00751)	Övriga uppdrag

Regleringsbrevsuppdrag som ska redovisas i särskild ordning finns listade i bilaga D.

Länsstyrelsegemensamt arbete redovisas samlat i bilaga E.

## Verksamhetens uppgifter, uppdrag och mål

Verksamhetsområdet omfattar skydd mot olyckor, krisberedskap och civilt försvar och totalförsvaret. Nedanstående punkter sammanfattar de viktigaste uppgifterna och uppdragen. Länsstyrelserna ska genom sitt geografiska områdesansvar:

- Vara sammanhållande inom krisberedskapen före, under och efter en kris inom sitt geografiska ansvarsområde och verka för en gemensam inriktning och vidta nödvändiga åtgärder.
- Vara länets högsta civila totalförsvarsmyndighet i händelse av höjd beredskap. Detta innefattar bland annat att samordna de civila försvarsåtgärderna och verka för att sådan verksamhet, hos civila myndigheter och andra civila organ som har betydelse för försvarsansträngningarna, bedrivs med enhetlig inriktning. Vidare ska länsstyrelserna i samråd med Försvarsmakten och med den länsstyrelse som är civilområdesansvarig verka för att det civila och det militära försvaret samordnas.
- I samråd med den länsstyrelse som är civilområdesansvarig verka för att länets tillgångar fördelas och utnyttjas så att försvarsansträngningarna främjas.

- Ansvara för räddningstjänst och sanering efter utsläpp av radioaktiva ämnen från kärnteknisk anläggning.
- Ansvara för att ständigt ha en tjänsteman i beredskap och en förmåga att snabbt upprätta en krisledningsorganisation och vid behov en krigsorganisation.
- Ansvara för uppföljning av kommunernas arbete med krisberedskap och civilt försvar.
- Ansvara för att bevaka riskhänsyn i samhällsplaneringen.
- Hantera uppdrag enligt Sevesolagen.

Målet för *Seveso-tillsynen* är att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor samt att säkerställa en nödvändig skyddsnivå ur miljö- och säkerhetssynpunkt. Att säkerställa att den kommunala räddningstjänsten har kunskap, bemanning och beredskap för Seveso-olyckor är också en viktig målsättning.

Målet för *skydd mot olyckor* är att, med hänsyn till de lokala förhållandena, i hela landet ge människors liv, hälsa, egendom och miljö ett tillfredsställande och likvärdigt skydd mot olyckor.

Målen för samhällets *krisberedskap* är att:

- Minska risken för olyckor och kriser som hotar vår säkerhet
- Värna människors liv och hälsa samt grundläggande värden som demokrati, rättssäkerhet och mänskliga fri- och rättigheter genom att upprätthålla samhällsviktig verksamhet och hindra eller begränsa skador på egendom och miljö när olyckor och krissituationer inträffar.

Mål för det *civila försvaret* är att ha förmåga att:

- Värna civilbefolkningen
- Säkerställa de viktigaste samhällsfunktionerna
- Upprätthålla en nödvändig försörjning
- Bidra till det militära försvarets förmåga vid väpnat angrepp eller krig i vår omvärld
- Upprätthålla samhällets motståndskraft mot externa påtryckningar och bidra till att stärka försvarsviljan
- Bidra till att stärka samhällets förmåga att förebygga och hantera svåra påfrestningar på samhället i fred
- Bidra till förmågan att delta i internationella fredsfrämjande och humanitära insatser med tillgängliga resurser.

Målet för samhällets *totalförsvaret* är att ha förmåga att försvara Sverige mot väpnat angrepp och värna vår säkerhet, frihet, självständighet och handlingsfrihet.

## Regionala prioriteringar och uppdrag

Från den 1 oktober 2022 är Sverige indelat i sex civilområden. Länsstyrelsen i Skåne är civilområdesansvarig länsstyrelse med ansvar för Södra civilområdet, vilket omfattas av Skåne, Blekinge och Kronoberg län.

Tillsynen av säkerhetskänslig verksamhet i bland andra kommuner, regioner, myndigheter och enskilda verksamhetsutövare som bedriver säkerhetskänslig verksamhet utförs av Länsstyrelsen Skåne tillsammans med Länsstyrelserna i Västra Götalands, Norrbottens och Stockholms län. Länsstyrelsen Skånes ansvar omfattar det geografiska området Skåne, Blekinge, Kronoberg och Kalmar län.

Vi har under 2023 prioriterat att fortsätta betona vikten av att kunna leda och samverka verksamhet i kommun, region och myndighet under svåra samhällsstörningar och höjd beredskap. För att kunna göra detta krävs en stark och organiserad krisledningsorganisation samt krigsorganisation. Länsstyrelsen har haft ambitionen att föregå med gott exempel genom att lägga starkt fokus på dessa frågor. I linje med detta har vi också fortsatt arbetet med att stärka förmågan att kommunicera under störda förhållanden i samarbete med de frivilliga försvarsorganisationerna.

I år har det varit rapporteringsår för kommunerna där de ska rapportera in sin risk- och sårbarhetsanalys, plan för hantering av extraordinära händelser samt övnings- och utbildningsplan. Vi har stöttat kommunerna i deras arbete.

Under året har vi övat vår ledningsgrupp i deras uppgifter under höjd beredskap. Vi har även haft ett antal händelser där vi haft möjlighet att öva skarpt och utveckla vår förmåga till krishantering, både internt och i samverkan med externa aktörer. Vi genomförde även Övning Pilen där 400 deltagare på olika nivåer och från olika aktörer deltog och övade på beslutsfattande i kriser och krig.

## Verksamhetens resultat

### Bedömningsgrunder

Nyckeltal: Samhällsskydd och beredskap (45-46)	År 2023	År 2022	År 2021
Antal årsarbetskrafter totalt	38,2	37,4	38,0
Antal årsarbetskrafter kvinnor	16,7	20,0	22,5
Antal årsarbetskrafter män	21,4	17,3	15,4
Antal ärenden, inkomna och upprättade	708	553	394
Antal beslutade ärenden	609	550	307
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	15	47	21
Verksamhetskostnad inkl. OH (tkr)	62 377	49 510	44 080
Lämnade bidrag där Länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)	2 188	140	701

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Unit4 ERP och ärendehandläggningssystemet Platina.

### Kommentar till tabellen

Grundbemanningen vid slutet av 2023 låg på totalt 30 heltidsanställda på de tre beredskapsenheterna, varav 15 heltidsanställda på Enheten för samhällsskydd och krisberedskap. Länsstyrelsen Skåne har som civilområdesansvarig länsstyrelse under 2023 fortsatt arbetet med att bygga upp ett civilområdeskansli som stöd till civilområdeschefen. Organisationen är nu komplett utifrån den initiala behovsanalysen. Under 2021-2022 pågick ett uppdrag om vaccination mot covid-19 vilket nu är avvecklat.

Verksamhetskostnaderna har ökat vilket är ett resultat av ökat samhällsfokus på området med anledning av bland annat pandemin, kriget i Ukraina samt Sveriges NATO-ansökan.

Könsfördelningen är fortsatt jämn även om mindre fluktuation sker varje år beroende på personalomsättning. Beslutstakten har minskat sedan 2022 och det beror främst på det ökade antalet ärenden kopplat till framför allt skyddsobjekt och säkerhetsskyddsfrågorna och komplexiteten i dessa frågor.

## Resultatredovisning

Redovisningen är strukturerad utifrån länsstyrelsens uppgifter och uppdrag.

### Verksamheten under året

#### Säkerhetsskyddstillsyn

Länsstyrelsen Skåne är tillsammans med Länsstyrelserna i Västra Götalands, Norrbottens och Stockholms län tillsynsmyndighet för bland andra kommuner, regioner, myndigheter och enskilda verksamhetsutövare som bedriver säkerhetskänslig verksamhet. Säkerhetspolisen och Försvarsmakten är samordningsmyndigheter och utgör tillsammans med ovan nämnda länsstyrelser och ytterligare sju myndigheter de tretton tillsynsmyndigheter som verkar inom säkerhetsskyddsområdet. Länsstyrelsen Skåne utför tillsyn i det geografiska området Skåne, Blekinge, Kronoberg och Kalmar län.

Årets verksamhet har präglats av det globalt försämrade säkerhetsläget, inklusive säkerhetspolisens höjning av terrorhotskalan, det pågående återtagandet av förmåga till

totalförsvaret och det starkt ökade behovet av både kontroll och vägledning inom tillsynsområdet. Tillsyn har genomförts utifrån fastställd tillsynsplan men på grund av ett ökat behov av stöd och vägledning så har inte all tillsyn genomförts enligt plan. Några av de planerade tillsynsinsatserna kommer inte att avslutas förrän i början på 2024.

Under året har vi även haft riktade tillsynsinsatser kopplat till säkerhetsskyddschefernas organisatoriska placeringar och en systematisk kartläggning av huruvida vissa samhällskritiska verksamheter anses bedriva säkerhetskänslig verksamhet.

### *Riktade vägledningsinsatser*

Länsstyrelsen har bedrivit flera riktade vägledningsinsatser tillsammans med kommunerna i Skåne. Bland annat har en seminarierie med fokus på säkerhetsskyddsanalys genomförts. Vi har även i samarbete med Säkerhetspolisen faciliterat och deltagit på flera aktiviteter gällande att informera och förmedla information om tilltänkta antagonisters förmåga. Denna förmåga är grundläggande för hur olika verksamheters säkerhetsskydd behöver utformas och en viktig förutsättning för ett väl anpassat säkerhetsskydd.

Vi har påbörjat förberedelser för kontroll- och vägledningsinsatser inom prioriterade områden under 2024. Inriktningen är att jobba proaktivt för att möta de behov som uppstår inom tillsynsområdet. Vi räknar med att det försämrade säkerhetsläget kvarstår under kommande år med ett fortsatt ökat behov av både vägledning och kontroll av verksamheternas säkerhetsskydd.

### *Möjliga nya tillsynsuppdrag*

Myndigheten förbereder även att ta till sig eventuellt nya tillsynsuppdrag inom områdena tillsyn av skyddsrum och tillsyn enligt NIS2- och CER-direktiven. Tillsyn av skyddsrum har sedan tidigare aviserats i utredningen *Ett stärkt skydd för civilbefolkningen vid höjd beredskap* (SOU 2022:57). NIS2 handlar om informationssäkerhet i informationssystem och CER handlar om motståndskraft hos kritiska entiteter. Enligt utredningen om genomförandet av nämnda direktiv (Dir 2023:30) kommer de länsstyrelser som idag är tillsynsmyndigheter inom säkerhetsskyddområdet att föreslås bli nya tillsynsmyndigheter för flera nya sektorer som innefattas av NIS2- och CER-direktiven. Om detta realiserar innebär det att Länsstyrelsen Skåne behöver bygga upp ytterligare förmåga att utföra tillsyn inom området samhällsviktig/ kritisk verksamhet under 2024. Direktiven ska vara införlivade i svensk rätt senast den 17 oktober 2024.

### **Seveso-tillsyn**

Sevesotillsynen syftar till att förebygga allvarliga olyckshändelser inom den kemikaliehanterande industrin och att begränsa skadorna om sådana olyckor skulle inträffa. Under 2023 har uppföljning skett av den tillsynsinsats som initierades under 2022 gällande den informationen som ska lämnas till allmänheten via kommunens webbplats. Det noterades att flera kommuner har åtgärdat bristerna och uppdaterat informationen men att ett fåtal kommuner fortfarande har brister. Uppföljning har också skett av kommunernas arbete med den information som ska lämnas till allmänheten utan begäran för verksamheter på högre kravnivå, detta arbete bedöms leda till flera informationsutskick under 2024. Insatsen bedöms ha lett till en ökad lagerlevnad bland kommunerna och att allmänheten i högre utsträckning kan nå informationen via kommunernas hemsidor.

Vid tillsynen har särskild fokus varit på verksamheternas nödlägesberedskap och hantering av släckvatten. Planer för och genomförda övningar hos verksamheterna har också följts upp i samband med tillsyn. Insatsen bedöms ha förbättrat verksamheternas kunskap och arbete med risker kopplade till släckvatten samt vikten av övning.

Under 2023 genomfördes en fortsättning på den nationella tillsynskampanjen fokuserad på åldrande utrustning och korrosion. Kampanjen bedöms ha stärkt verksamheternas medvetenhet och arbete med risker kopplade till åldrande utrustning och korrosion.

### 3§ p8 Skydd mot olyckor, krisberedskap, civilt försvar och höjd beredskap

Aktörer i länet har lagt åtskillig tid på att förbättra sin kontinuitetsplanering för samhällsviktig verksamhet, motståndskraft mot cyberangrepp, fysisk- och personalsäkerhet samt ledningsförmåga. Genomgående för de dialoger som förts med kommuner och Region Skåne är att det uttrycks starkt behov av dimensionerande planeringsdirektiv liksom förstärkt statlig finansiering. Länsstyrelsen tillsammans med Södra militärregionen har försökt stötta med vägledning kring detta i åtskilliga forum och även bilateralt med särskilt viktiga aktörer.

#### *Räddningstjänst under höjd beredskap*

Länsstyrelsen har drivit en aktörsgemensam arbetsgrupp med länets räddningstjänster för att samordna och vägleda kring förberedelser för att bedriva räddningstjänst under höjd beredskap. Fokus har varit på kontinuitetsplanering och kunskapsuppbyggnad. Ett civilområdesgemensamt räddningstjänstråd kommer att startas upp under 2024.

### 7§ Geografiskt områdesansvar m.m.

#### *Elbrist och elpriser*

Höga priser på el och återkommande produktionsstopp har fortsatt haft påverkan på såväl privatkunder som näringsliv i Skåne som tillhör elområde 4. Länsstyrelsen har likt 2022 varit drivande såväl regionalt som nationellt i att förbättra styrelsesprocessen och öka medvetenheten hos allmänhet, näringsliv och offentliga aktörer kring vikten av att minska förbrukningen och att göra förberedelser för eventuella elbortfall.

Samarbetet har varit gott med regionala nätägare och Energimyndigheten har varit aktiv i att delta i ett gemensamt problemlösande. Fördjupat samarbete för att göra bättre prioriteringar och förberedelser för att hantera elbortfall hos samhällsviktig verksamhet förutsätter ökad informationsdelning mellan nätägare och länsstyrelser.

Länsstyrelsen har ökat intensiteten i arbetet med att främja utbyggnad av solcellsanläggningar och energieffektiviseringar i länet. Vi planerar också för att stödja kommuner med framtagande av förbättrade energiplaner.

Kontakterna med näringslivet har fortsatt fördjupats och underlättats av allvaret i situationen. Vi har inrättat ett regionalt Energiberedskapsråd som samlar ett femtiotal nationella, regionala och lokala aktörer inom el, gas och drivmedelsdistribution och produktion. Ambitionen är att så småningom göra detta till ett civilområdesgemensamt forum under civilområdeskansliets ledning.

#### *Regional risk- och sårbarhetsanalys*

Under 2023 har vi förberett för nästa års redovisning av vår regionala risk- och sårbarhetsanalys. Vi har utvecklat metoden för såväl inhämtning som analys. Vi använder föregående års risk- och sårbarhetsanalys och dess åtgärdsbehov i vår verksamhetsplanering samt i den regionala handlingsplanen för civil beredskap i länet.

#### *Förhöjd terrorhotnivå*

Terrorhotnivån i Sverige höjdes i år till en fyra på hotskalan. I samband med det tillsatte vi en analysgrupp som analyserade åtgärdsbehov både internt på myndigheten som regionalt. Dessa åtgärdsbehov har legat till grund för våra prioriteringar i verksamhetsplanering och regional handlingsplan för civil beredskap. Bland annat innefattar det uppdatering av vår plan för hantering av pågående dödligt våld och parallella händelser samt planering för ett regionalt övningstillfälle på samma tema. Det inkluderar även en förstärkning av vår krisledningsorganisation och stabsorganisation.

### 7 a § Civilområdesansvar, utsedda länsstyrelser

Från den 1 oktober 2022 är Sverige indelat i sex civilområden. Länsstyrelsen i Skåne är civilområdesansvarig länsstyrelse med ansvar för Södra civilområdet, vilket omfattas av Skåne, Blekinge och Kronoberg län. Södra civilområdet representerar högre regional ledningsnivå för de län som ingår i civilområdet.



I den inledande fasen av uppbyggnaden har administrativa och personella förutsättningar skapats som bland annat syftat till att kunna etablera samverkan med relevanta aktörer, inklusive civilområdets länsstyrelser, sektorsansvariga myndigheter och Försvarsmakten. De sex civilområdeskanslierna har i samverkan påbörjat planeringen för att bygga förmåga att verka enligt den nya strukturen.

Länsstyrelsen Skåne har som civilområdesansvarig länsstyrelse under 2023 fortsatt arbetet med att bygga upp ett civilområdeskansli som stöd till civilområdeschefen. Vi har genomfört verksamhet i enlighet med den gemensamma inriktningen för förmågeuppbyggnad inom civilområdena samt planerings- och verksamhetsinriktning för södra civilområdet. Etableringen av kansliet har skett enligt plan och organisationen är nu komplett utifrån den initiala behovsanalysen.

Samarbetet med Försvarsmakten har utvecklats och planeringen för de civila aspekterna av värdlandsstöd har påbörjats med högt engagemang hos kommuner, länsstyrelser och övriga aktörer som berörs. Inom ramen för samarbetet med länsstyrelserna i civilområdet har en genomlysning av länsstyrelsernas förmåga att hantera en allvarlig kris genomförts. Resultatet håller på att omhändertas i syfte att utveckla vår gemensamma kapacitet att hantera kriser. Vidare har initiativ tagits till att utveckla samarbetet med näringslivet för att informera om totalförsvaret. Länsstyrelserna har tillsammans med civilområdeskansliet ökat förmågan att fullgöra uppdrag inom förfogandelagstiftningen och en förfogandenämnd är utsedd vid länsstyrelserna.

### 7 b § Beredskapsmyndighet

#### *Kontinuitetsplanering*

Länsstyrelsen har initierat åtgärder för att säkerställa kontinuiteten inom den interna organisationen. En förnyad verksamhetsanalys planeras, med avsikt att skapa en prioriteringsordning för myndighetens ordinarie verksamhet. Dessutom har Länsstyrelsen påbörjat samarbete med MSB och andra Länsstyrelser för att utbyta stöd och erfarenheter. Vi har fortsatt vårt arbete med att identifiera alternativa ledningsplatser samt konceptet för lokalregionala samordningsplatser. Alternativa ledningsplatser, möjlighet att verka utan tillgång till elektricitet, internet och telefon har varit prioriterade.

#### *Krigsorganisation*

Arbetet med krigsorganisering och krigsplacering involverar större delen av myndigheten liksom förberedelser för hantering av fullmaktslagstiftning och annan lagstiftning kopplad till höjd beredskap. Arbetet med fullmaktslagstiftningarna har fortsatt under 2023. Vi har även genomfört flera övningar med ledningsgruppen samt genomfört en analys över vilka medarbetare som har egenskaper och kompetenser som behövs i de olika delarna av krigsorganisationen. Vi har skapat rutiner och organisation för att utföra arbete inom uttag och förfogande samt utbildat såväl jurister, administrativ personal och handläggare inom området. Vi har knutit till oss experter från näringslivet för att skapa värderingsnämnder inom såväl fastighet som fordon. Länsstyrelsen Skåne kommer under 2024 att stödja övriga länsstyrelser i civilområdet med denna kompetens och kunskap.

Hur medel för att förstärka arbetet med civilt försvar har använts (Fö2023/00751)

För Länsstyrelsens del drivs förmågeutvecklingen i linje med den gemensamma handlingsplan för totalförsvaret som finns inom Södra militärregionen. Vi har också tillsammans med övriga två länsstyrelser i Södra civilområdet tagit fram och genomfört gemensam verksamhetsplanering inom prioriterade områden, exempelvis förberedelser för värdlandsstöd, gemensamma strukturer för respektive länsstyrelses krigsorganisation och etablering av värderingsnämnd med mera, under 2023.

Två andra aktiviteter som genomfördes planenligt under 2023, var *Totalförsvarsvecka 24* och *38*. Bägge veckorna arrangerades av Försvarsmakten, med stöd av länsstyrelserna och Polismyndigheten. Under vecka 24 bjöds, utöver myndigheter, även regionerna och prioriterade

kommuner in. Vecka 38 var mer avgränsad sett till antalet deltagare och fokuserade på värdlandsstöd inför anslutning till NATO och den planering som behövs i samverkan mellan kommun, region, civila myndigheter samt Försvarmakten.

Under året har Länsstyrelsen med länets kommuner och regionen utvecklat en ny regional handlingsplan för civil beredskap. Ambitionen är att handlingsplanen ska färdigställas i början av 2024 och därefter främja en enhetlig planering i Skåne.

Länsstyrelsen har tillsammans med kommunerna i Nordöstra Skåne genomfört en kompetensutvecklingsdag för mer än 500 chefer verksamma i de aktuella kommunerna. Föredrag genomfördes av MSB, Försvarmakten, Jönköpings kommun samt Länsstyrelsen.

## Resultatbedömning

Länsstyrelsen i Skåne har utifrån sitt uppdrag som civilområdesansvarig länsstyrelse samordnat framtagandet av en gemensam struktur för hur arbetet med totalförsvarsplanering ska genomföras tillsammans med berörda aktörer inom civilområdet. Gemensamma strukturer för hur länsstyrelsernas krigsorganisation är utformad bidrar till en effektiv samverkan inom civilområdet samt bidrar till en ökad möjlighet att vid behov kunna stödja varandra.

Genom införandet av värderingsnämnder har länsstyrelserna väsentligt ökat sin förmåga att leva upp till Försvarmaktens behov av att kunna använda sig av föfogandelagstiftningen. Den gemensamma förmågan att stödja Försvarmakten vid värdlandsstöd har ökat betydligt och samarbetet med Försvarmakten har genom det utvecklats synnerligen positivt, även i andra avseenden.

Sammantaget har Länsstyrelsens arbete kopplat till krisberedskap och totalförsvaret bidragit både till myndighetens interna utveckling inom området samt till ett starkare och bättre rustat län. Bedömningen är att vi under 2023 uppnått ett gott resultat, även om det finns arbete kvar att göra. Ökad finansiering till den lokala nivån är en avgörande framgångsfaktor för att uppnå tänkt målbild och ambition.

Den främsta positiva utvecklingen under året är att högre beslutsfattare i länet har fått större insikt kring och förmåga att hantera det scenario som vi bedömer som mest sannolikt vid ett väpnat angrepp. Det är avgörande för förmågan att upprätthålla samhällsviktig verksamhet för att skydda civilbefolkningen och stödja Försvarmakten. Engagemanget bland handläggare och beredskapschefer i länet för att arbeta fram aktörsgemensamma lösningar på utmaningar har ökat. I denna del har resultatet varit utmärkt

Våra insatser att marknadsföra och skriva avtal med medlemmar i frivilliga försvarsorganisationer har stärkt dessa och vår egen förmåga. Kunskaperna hos länets samhällsviktiga aktörer kring konsekvenserna av elbortfall har ökat.

Sammantagen bedömning för verksamhetsområdet är gott och att utvecklingen varit positiv.



Mostphotos

## Naturvård och miljöskydd

Avsnittet innehåller redovisningar och återrapporteringar enligt:

Uppgift/Uppdrag	Källa till uppgift/uppdrag
3§ p9 Naturvård, samt miljö- och hälsoskydd	Länsstyrelseinstruktion
6§ Verka för att det generationsmål för miljöarbetet och de miljö kvalitetsmål som riksdagen har fastställt nås och ska vid behov föreslå åtgärder för miljöarbetets utveckling	Länsstyrelseinstruktion
14§ Miljöprövningsdelegation	Länsstyrelseinstruktion
1A4 Översyn bevarandeplaner Natura 2000-områden	Regleringsbrev
1A5 Strandskyddstillsyn och tillsynsvägledning m.m.	Regleringsbrev
1A6 PFAS - övervakning, inventering och kartläggning m.m.	Regleringsbrev
1A7 Förorenade områden	Regleringsbrev
1A8 Ingen övergödning - miljö kvalitetsmålet	Regleringsbrev
1A9 Dricksvatten enligt EU-direktiv	Regleringsbrev
1A11 Nationella och regionala skogsprogram	Regleringsbrev
1B1 Naturvård - regional samordning och ledning	Regleringsbrev
1B2 Restaurering ängs- och betesmarker - nationellt program	Regleringsbrev

Regleringsbrevsuppdrag som ska redovisas i särskild ordning finns listade i bilaga D. Länsstyrelse gemensamt arbete redovisas samlat i bilaga E.

## Verksamhetens uppgifter, uppdrag och mål

Följande punkter sammanfattar delar av uppgifterna och uppdragen inom verksamhetsområdet. Länsstyrelserna ska:

- Samordna det regionala miljömålsarbetet, utarbeta åtgärdsprogram samt följa upp och redovisa det regionala läget för miljömålen. De ska också utarbeta miljöövervakningsprogram och genomföra miljöövervakning.
- Samordna och stimulera arbetet med de nationella friluftslivsmålen samt samordna, stimulera och lämna bidrag till lokala naturvårdssatsningar och vattenvårdsprojekt.
- Skydda områden och arter genom bland annat beslut om områdesskydd samt utarbetande av förvaltningsplaner och åtgärdsprogram.
- Bevara och förvalta naturvärden i skyddade områden.
- Besluta om tillstånd och dispenser för naturskydd, skydd för djur och växtarter, terrängkörning och vilthägn samt ansvara för samråd enligt 12 kap 6 § miljöbalken.
- Ansvara för provning och tillsyn av vattenverksamhet och markavvattning.
- Samordna vattenförvaltningsarbetet genom de fem vattenmyndigheterna.
- Ansvara för samråd, yttranden och tillstånd för mineralfyndigheter, miljöfarlig verksamhet, kemiska produkter och avfall.
- Planera och genomföra tillsyn och ansvara för regional samordning och tillsynsvägledning samt vidareförmedling av statliga bidrag.
- Samordna, följa upp och utvärdera kommunernas tillsynsverksamhet inom miljö- och hälsoskydd.
- Kartlägga, undersöka, utreda och riskklassa förorenade områden.
- Genomföra restaurering av försurade, näringsrika och värdefulla vatten.

Generationsmålet är det övergripande målet för *miljöpolitiken* och beskriver att vi till nästa generation ska lämna över ett samhälle där de stora miljöproblemen är lösta, utan att orsaka ökade miljö- och hälsoproblem utanför Sveriges gränser. De 16 miljö kvalitetsmålen beskriver det tillstånd i den svenska miljön som miljöarbetet ska leda till.

Utöver *miljömålen* och dess preciseringar är nedanstående nationella mål av väsentlig betydelse för länsstyrelsernas miljöarbete:

- Alla miljöfarliga verksamheter med tillstånd enligt Miljöskyddslagen ska vara omprövade enligt Miljöbalken.
- Tillsyn ska ske i sådan omfattning att den bidrar till att regelefterlevnaden överlag är god och att alla inkommande ärenden handläggs med tillfredsställande kvalitet.
- En effektiv och enhetlig miljö tillsyn är avgörande för att säkerställa att en hållbar utveckling främjas som innebär att nuvarande och kommande generationer tillförsäkras en hälsosam och god miljö.
- Tillsynsvägledande myndigheter ska aktivt verka för samordning och samverkan i frågor om tillsynsvägledning. Länsstyrelserna ska ge tillsynsvägledning i länet.
- Det övergripande målet för friluftslivspolitiken är att stödja människors möjligheter att vistas i naturen och utöva friluftsliv med allemansrätten som grund.
- Samtliga omprövningar av vattenkraft ska genomföras under 2022–2042.

## Regionala prioriteringar och uppdrag

Länsstyrelsen är ett av fem så kallade GRÖT-län med ansvar för att bedriva tillsyn gällande gränsöverskridande transporter av avfall. Länsstyrelsen Skåne ansvarar för region Syd som inkluderar Skåne, Blekinge, Kalmar och Kronobergs län. Den nationella tillsynssamordnaren för GRÖT-tillsynen finns sedan december 2023 hos Länsstyrelsen Skåne.

## Verksamhetens resultat

## Bedömningsgrunder

Nyckeltal: Naturvård och miljöskydd (50–58)	År 2023	År 2022	År 2021
Antal årsarbetskrafter totalt	176,3	190,6	177,0
Antal årsarbetskrafter kvinnor	107,0	112,0	102,3
Antal årsarbetskrafter män	68,6	78,6	74,7
Antal ärenden, inkomna och upprättade	7 280	6 937	7 367
Antal beslutade ärenden	7 181	7 021	6 978
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	249	219	159
Verksamhetskostnad inkl. OH (tkr)	274 798	290 878	239 446
Lämnade bidrag där Länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)	65 354	99 427	153 512

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Unit4 ERP och ärendehandläggningssystemet Platina.

## Kommentar till tabellen

Förändringar i årsarbetskrafter och minskade verksamhetskostnader speglar bland annat minskade anslag till skydd, skötsel och förvaltning av skyddade områden. Trenden med minskade utbetalningar avseende lämnade bidrag avser till merparten minskade utbetalningar för sanering av förorenad mark.

Antalet inkomna och upprättade ärenden har ökat jämfört med 2022. Framför allt gäller ökningen inkomna ärenden anmälningar om 12:6-samråd för ändring av naturmiljön och dispensansökningar inom naturskyddsområdet. En stor andel av 12:6-samråden avser markkablarna och solcellsanläggningar. Även tillsyns- och prövningsärenden inom avfallsområdet ökar, inklusive avfallstransporter. Ansökningar avseende försäljning av e-cigarett och e-vätskor fortsatte att komma in under 2023, men i lägre takt än 2022.

Antal ej beslutade ärenden äldre än två år ökar men är kopplade till fleråriga processer som inte avslutas innan investeringen eller projektet genomförs, till exempel LONA- och LOVA-bidrag samt skyddsområden för vattentäkter.

Resultatindikator	Mål	Uppgift eller uppdrag	Källa	Målvärde	År 2023	År 2022	År 2021
Antal miljöfarliga verksamheter där ursprungstillståndet är från Miljöskyddslagen (st)	Alla miljöfarliga verksamheter med tillstånd enligt Miljöskyddslagen ska vara omprövade enligt Miljöbalken	Miljöprövning	NikITA1)	0	210	216	240
Areal strikt skyddad natur (nationalparker (NP), naturreservat (NR), naturvårdsavtal (NVA), biotopskyddsområden (BSO)) (ha)	Levande sjöar och vattendrag, Hav i balans samt levande kust och skärgård, Myllrande våtmarker, Levande skogar, Ett rikt odlingslandskap, Storslagen fjällmiljö, Ett rikt växt- och djurliv	Verka för att miljömålen nås (6§ länsstyrelseinstruktionen)	NVR (Naturvårdsregistret)2)		162 000	160 000	155 000

1) Ärendesystem, Länsstyrelsen.

2) Utdrag från Naturvårdsverkets system.

## Kommentar till tabellen

Inga större förändringar vad gäller resultatindikatorn om miljöfarliga verksamheter där ursprungstillståndet är från miljöskyddslagen. Avseende resultatindikatorn Areal strikt skyddad natur se avsnitten Naturvård – skydd samt Tätortsnära natur nedan.

## Resultatredovisning

Redovisningen är strukturerad utifrån länsstyrelsens uppgifter och uppdrag.

### 3§ p9 Naturvård, samt miljö- och hälsoskydd

Redovisningen nedan är uppdelad i fem delar: natur, vatten, miljötillsyn, miljöprovning samt miljöövervakning.



Foto: Mickael Tannus Photography AB

## Natur

### *Naturvård – skydd*

Idag är 4 procent av landarealen i länet skyddad, liksom 21 procent av länets saltvattenområden och 9 procent av sötvattenområdena. Under 2023 har arealen naturreservat ökat med cirka 530 hektar. Länsstyrelsen har använt cirka 100 miljoner kronor för markåtkomst inför reservatsbildning. Totalt har 23 beslut blivit gällande som rör såväl nya och utökade reservat som uppdatering av skötselplaner och föreskrifter. Tre av besluten är kommunala. Ärendebalansen har varit jämn under året. Betydelsen av en grön infrastruktur är stor för artbevarande och biologisk mångfald. En uppdaterad handlingsplan för perioden 2024-2026 har därför gått ut på remiss under hösten.

### *Tätortsnära natur*

Skyddet av tätortsnära natur med fokus på rekreation och friluftsliv har varit framgångsrikt i Skåne som har ett högt exploateringsstryck och en låg andel allemansrättslig mark. Det är därför positivt att regeringen låter storstadslänen få fortsatt mandat för att skydda mer tätortsnära natur. Under året har ytterligare cirka 480 ha tätortsnära natur skyddats.

### *Naturvård – skötsel och förvaltning*

Skånes naturområden tillhör de mest skötselintensiva och har stor biologisk mångfald. Att arbeta för att bevara utrotningshotade och tillbakaträngda växter och djur är därför en viktig del i uppdraget. Till vår hjälp har vi avtal med cirka 150 djurhållare samt Skogsstyrelsen där drygt 100 personer (cirka 25 % kvinnor) arbetar med skötsel i skyddade områden inom samarbetsprojektet *Naturnära jobb*.

Under 2023 har hårda prioriteringar gjorts vad gäller skötsel och förvaltning. Sammantaget har vi genomfört färre skötselåtgärder än tidigare år, samtidigt som antalet skyddade områden har blivit fler. Igenväxningen ökar, främst i områden med invasiva arter. Ett exempel är den kraftiga expansionen av armeniskt björnbär i Vens backafall. Igenväxningen påverkar även våra rikkärr, eftersom resurser har saknats för röjningar i flera skyddade områden. Det har bland annat lett till att björksly och slån tränger undan de exklusiva arterna flugblomster och majviva i ett av våra artrikaste kalkkärr, Gyetorpskärr.

Vi har inte heller kunna prioritera bränningen av förvuxet gräs och ljung i flera reservat. Det riskerar exempelvis att ge minskad blomning framöver av slåttergubbe på Lya ljunghed och backsippa på Brösarps backar. Samtidigt ligger vi efter med stängsling både i nya och befintliga reservat. Ett exempel är Ållskog som har 100 hektar som behöver stängslas för att vi ska kunna bibehålla de biologiska värdena. De samlade konsekvenserna av minskad skötsel kommer dock att visa sig först om några år. Framåt hoppas vi att vår nya ansökan om bokskogsprojektet *LIFE's a Beech* blir beviljad.

Prioriteringarna innebär också att inga nya friluftslivsanordningar har byggts, oavsett om det gäller ett befintligt eller nytt reservat. I befintliga reservat har toaletter hållits stängda och trasiga anordningar har ofta tagits bort i stället för att ersättas. En led har tagits bort och flera leder är svårframkomliga eftersom vi inte har kunnat ta bort träd som lagt sig över stigen, likaså börjar underhåll av infartsvägar och parkeringar bli eftersatt.

Extremväder, som försommarens torka och höstens stormar, upplevs komma oftare. Det får konsekvenser vid förvaltningen av skyddad natur. Enbart stormen Babet påverkade ett tiotal kustreservat med översvämningar och kusterosion. Här lades delar av naturreservat under flera ton sand och sten. Samtidigt spolades vandringsleder bort längs sydkusten och på Kullaberg.

### *Åtgärder för hotade arter (ÅGP)*

Tillståndet för den biologiska mångfalden i Skåne är under stark press, vilket gör arbetet med *Åtgärdsprogram för hotade arter och naturtyper (ÅGP)* angeläget. Med nästan halverad medelstillelning har åtgärderna blivit färre och genomförts inom ett 10-tal program. Fokus har varit på programmen rikkärr (slätter och röjningar), vadarfåglar (skydds jakt och dämning) samt friställning och hamling av skyddsvärda träd. Vi har även genomfört viss kartläggning. Märkning av mal har lett till ny kunskap om fiskens storlek och rörelsemönster. För den sällsynta skalbaggen gul frölopare innebär det flera nya fynd och flera individuella lokaler, som troligen är en respons på all sand som blottlagts inom ÅGP och projektet *Sand Life*. Kartering har också resulterat i fynd av flera nya ålgräsängar utanför Skillinge.

### *Vilt och rovdjur*

I Skåne har antalet vargar ökat under senare år. Sedan 2021 finns ett vargrevir på Linderödsåsen. Under vintern 2023 konstaterade Länsstyrelsen ytterligare två revirmarkerande par, vilket innebär att det nu finns tre vargrevir i Skåne. Det finns starka åsikter kring detta vilket inneburit en hög arbetsbelastning och ett utsatt arbetsklimat. Vad gäller faktiska konsekvenser så skiljer sig risken för angrepp mycket mellan tamdjur. Får och getbesättningar löper större risk för angrepp än till exempel nötkreatur och häst. I Skåne har vi en hög fårtäthet och det är därför viktigt med förebyggande åtgärder för minskad risk för angrepp. Tillsammans har Länsstyrelsen, Skånes fårintressenter och Lantbrukarnas riksförbund i Skåne gjort en film som ger djurhållare konkreta tips kring stängsling för att skydda tamdjur från angrepp.

I år avslutas projektet *Vild & Bortskämd* som syftar till att få en viltstam i balans med tillgången på foder. Projektet har samlat aktörer som gemensamt arbetat för foderskapande åtgärder som minskar skadorna på skogs- och jordbruk, men som också ger ett artrikare och vackrare landskap. Projektet har naturliga kopplingar till andra projekt kring grön infrastruktur, mera tall och mer blandskogsbruk. En film har tagits fram som visar hur man kan göra.

*Invasiva arter*

Antalet invasiva arter med en hög eller allvarlig risk att påverka den biologiska mångfalden negativt är mycket hög i landskapet. Av 120 växtarter är det endast ett 10-tal där regional utrotning är realistisk och administrativt genomförbar. För flertalet arter är utrotning inte längre möjlig och vi kommer ha svårt att uppnå lokal utrotning i våra skyddade områden. Länsstyrelsen håller på att anpassa arbetet och kommer framåt fokusera på arter och lokaler i ett tidigt stadium samt lokaler där invasiva arter innebär ett uppenbart hot mot hotade arter och ekosystemtjänster. Ett lyckat exempel är årets utrotning av vandrarmusslan som endast är känd från Saxtorpssjöarna i länet. Samtidigt fortsätter vi det länsövergripande arbetet mot gul skunkkalla, gudaträd och sidenört.

*Våtmarkssatsningen*

Inom våtmarkssatsningen 2023 har vi gjort åtgärder i såväl skyddad som icke skyddad natur i länet. Igenläggningar av diken och hydrologisk återställning väntas få positiva effekter på klimatet, vattenhushållning, flödesutjämning och biologisk mångfald. Åtgärder som är särskilt betydelsefulla för den biologiska mångfalden är återskapandet av grodvatten och restaureringen av rikkärr. En rätad och utdikad del av Holmabäcken har åter fått en slingrande (meandrande) fåra och sex hektar återställda svämplansytor. Inom våtmarkssatsningen genomfördes även hydrologiska utredningar för framtida våtmarksprojekt.

*Lokala naturvårdssatsningar (LONA)*

Lokala naturvårdssatsningar (LONA) bidrar till många positiva åtgärder för ett tillgängligt friluftsliv och för ökad biologisk mångfald. Under 2023 har det inte gått att söka för nya projekt inom vanliga LONA. Däremot har 30 pågående projekt avslutats under året. Projekten har handlat om pollinatörer, naturvårdsprogram, bekämpning av invasiva främmande arter, kommunala naturreservat och inventeringar.

*Friluftsliv och naturum*

Friluftslivsplattformen har sju delar och består nu av sju delar. Nyligen beslutades strategin och den omarbetade handlingsplanen som tagits fram i bred samverkan med länets aktörer. Plattformen väntas ge inspiration, kunskap och vägledning för alla som arbetar för att framtidens friluftsliv ska bli tillgängligt och hållbart för alla i Skåne. Friluftsrådet, som är inne på sitt andra år, bidrar till vårt ökade samarbete med bland annat Region Skåne, stiftelsen Skånska Landskap och Visit Skåne. Detta utbyte har mynnat ut i flera gemensamma evenemang, bland annat en regional *Tankesmedja för friluftsliv* och en *Skåneledsträff*.

Naturvägledningen vid Skånes naturum är ytterligare en viktig nod i arbetet för ett ansvarsfullt friluftsliv och ökat engagemang för biologisk mångfald. Bara de tre statliga naturumen besöks årligen av uppemot 300 000 gäster. För ökad kvalitet och utbyte initierar Länsstyrelsen årligen träffar med de kommunala naturumen.

I samarbetsprojektet *Tillgång till Vardagsnära natur är bra för folkhälsan* har vi lyft betydelsen av närnatur för ökad social gemenskap och folkhälsa, något som även innebär mer attraktiva tätorter.

Totalt antal besök vid våra tre naturum (Stenshuvud, Söderåsen och Kullaberg)

	År 2023	År 2022	År 2021	År 2020	År 2019
Antal besökare	273 000	302 000	184 000	202 000	306 000

Källa: Länsstyrelsens besöksräknare i respektive entré.

*Naturprövning*

Antalet ansökningar om tillstånd och dispenser fortsätter att öka. Tack vare resursförstärkning har ärendebalansen ändå inte ökat utan snarare sjunkit något och vi ligger strax över 500 ärenden. Kötiden är dock fortfarande lång och vi klarar inte alla mål för handläggningstider. Ärenden som rör samhällsintressen och samhällsviktiga åtgärder som kommunernas detaljplaner



för bostadsbebyggelse, utbyggnad av väg och järnväg, elnätet, VA-ledningar, anläggningar för rikets försvar, med mera, prioriteras.

En ärendegrupp som ökar är anmälan om samråd för ändring av naturmiljö, så kallade 12:6-ärenden. Av dessa avser många solcellsanläggningar, även om den tidigare ökningen har bromsats upp. Antalet ledningsärenden har ökat kraftigt. Vi har också fått in ett stort antal ärenden som rör skog och som tidigare handlagts av Skogsstyrelsen. Genom ökad rådgivning hoppas vi kunna minska antalet anmälningar. Vi deltar i nationella nätverk och samarbeten för en ökad samsyn och effektiv handläggning. Genom att ärendena kring stora solcellsanläggningar på mark först kom till Skåne så tog vi en ledande roll i utvecklingen kring rutiner och klargörande av prövningsramen. Flera län är nu engagerade och vi arbetar tillsammans inom Miljösamverkan Sverige.

Art- och områdesskyddet ska även beaktas i många andra ärenden som länsstyrelsen hanterar, såsom tillståndsprövning av miljöfarlig verksamhet, stora invallningsprojekt till skydd för stigande havsnivåer, infrastrukturprojekt, detaljplaner. Ett samordnat agerande inom länsstyrelsen är nödvändigt för att inte sökanden, verksamhetsutövare eller kommuner ska få sena eller felaktiga besked.

#### *Naturtillsyn*

Ett ökat intresse för friluftsliv har medfört fler besökare och ett större behov av tillsyn i reservaten. Intresset är stort även från utländska besökare. Under vår och sommar 2023 har vi fortsatt tillsynen i fält. Insatserna har prioriterats tillsammans med reservatsförvaltningen utifrån besöksstryck och konstaterade överträdelser. Vi har genomfört en kampanj tillsammans med länets naturvårdsvakter angående lösa hundar i skyddade områden och informerat om riskerna för markhäckande fågel och betesdjur.

Den nationella tillsynsstrategin lyfter tre fokusområden: naturvärden i jordbrukslandskapet, invasiva arter samt strandskydd. Viss tillsyn har bedrivits inom samtliga dessa områden, även om vi tvingats prioritera bland anmälningar om överträdelser. Vi har deltagit i Miljösamverkan Sveriges nationella tillsynsinsats om tillsyn av villkor i beviljade dispenser och tillstånd. Här har vi valt att följa upp bland annat strandskydds- och biotopskyddsdispenser. Tillsynen av handel med utrotningshotade djur (CITES) har lett till att vi upptäckt illegal handel och gjort tillslag tillsammans med polis.

Regleringsbrevsuppdraget om strandskyddstillsyn redovisas nedan under rubriken 1A5 Strandskyddstillsyn och tillsynsvägledning med mera.

## **Vatten**

### *Prövningsärenden*

Länsstyrelsen har hanterat ett stort antal prövningar inom nationella planen för omprövning av vattenkraften (NAP) genom yttranden till mark- och miljödomstolen, medverkan i förhandlingar med mera. Vi hjälper domstolen att ha en helhetssyn inom avrinningsområdet så att miljöanpassningen samordnas för alla anläggningar och inte prövas en i taget. Förberedelser för kommande prövningar pågår genom framtagande av olika kunskapsunderlag. Samverkan med grannlän görs löpande. Svåra avvägningar behöver göras vid avveckling av gamla, uttjänta dämmen och restaurering av vattenmiljöer, eftersom miljökvalitetsnormerna temporärt kan påverkas negativt samtidigt som miljöeffekterna på längre sikt blir positiva.

Länsstyrelsen medverkar i en länsstyrelsegemensam expertgrupp som gör arbetet mer enhetligt, sprider goda exempel, utbildar och utvecklar gemensamma bedömningar i svåra frågor. En gemensam resurs med jurister ger ett löpande stöd till länen. Vi medverkar i nationella chefsnätverk inom vattenområdet som stödjer arbetet samt förankrar med länsledningar och nationella myndigheter.



Mostrphotos

Arbetet med prövningar och yttranden som avser havsbaserad vindkraft har varit fortsatt resurskrävande. Vi har hanterat tre tillståndsprövningar som inkommit till Länsstyrelsen avseende Natura 2000 och berett ett ärende inom ramen för Regeringskansliets prövning. Dessutom har vi haft flera samråd inför prövningar, yttrat oss i flera ärenden hos grannländer (Esbosamråd) samt medverkat i ett antal kontinentalsockelärenden om undersökningar och kabeldragningar.

#### *Vattenuttagstillsyn*

Vi har tagit fram en långsiktig strategi för vår tillsyn av vattenuttag. Den beskriver hur vi ska bedriva vår tillsyn och utveckling av nya metoder. Vi har också en handlingsplan med konkreta insatser som genomförs, till exempel tillsyn av större uttag av grundvatten utan tillstånd. Vi medverkar även i ett projekt om vattenuttag inom Miljösamverkan Sverige.

Vi har utvecklat en vägledning för anläggande av bevattningsdammar och med anledning av de nya stöden håller denna på att utvecklas. Syftet är att hitta en långsiktig hållning kring hushållning med vatten i våra vattendrag och att nyttja växtnäring från åkrar som läcker ut i vattendragen och vidare till havet.

#### *Vattenskyddsområden m.m.*

Arbetet med nya vattenskyddsområden har hög prioritet och stödet till kommunerna har utvecklats genom samordning och förenkling av föreskrifter. Länsstyrelsen uppmanar kommunerna att ta över tillsyn och viss prövning inom områdena vilket ger en ökad effektivitet och lokal anpassning. Vi har fortsatt ett strategiskt ansvar att stödja kommunerna i deras arbete med tillsyn inom vattenskyddsområden. Effekten blir förhoppningsvis att tillsynen får ökad uppmärksamhet i kommunerna samtidigt som de har god tillgång till tillsynsvägledning. Tyvärr hittas bekämpningsmedel i kommunala dricksvattentäkter på flera platser i länet.

Arbetet med många stora prövningar av grundvattenuttag med mera har prioriterats. Arbetet med revideringen av den nuvarande regionala vattenförsörjningsplanen har pågått under en längre tid och kommer att avslutas kommande år.

#### *Vattenförvaltningsarbetet*

Inom vattenförvaltningen har en ny förvaltningscykel påbörjats med målet att nå god ekologisk status 2027 i enlighet med EUs vattendirektiv. Början av cykeln fokuserar på kartläggning och analys. Under 2023 har därför mycket tid lagts på att identifiera de olika källor som påverkar tillståndet i Skånes vattenmiljöer, såsom industrier och jordbruk. Vi har dessutom arrangerat

möten både internt och externt för att driva på genomförandet av de åtgärdsprogram för vatten som tagits fram av vattenmyndigheterna.

En betydande insats under året har varit att bistå med expertkompetens kopplat till olika prövningsärenden när det gäller effekter på vattenmiljön och bedömning av miljökvalitetsnormer. Det gäller exempelvis marina vindkraftsparker, utsläpp från avloppsreningsverk och omfattande utfyllnader i havet.

Som ett led i att förbättra kunskapsunderlaget kring miljötillståndet i Skånes vatten har två rapporter tagits fram om miljögifter i våra vattendrag. Rapporterna handlar om utsläpp av läkemedel från avloppsreningsverk respektive bekämpningsmedel från jordbruket. Flera utbildningar i Vatteninformationssystem Sverige (VISS) har genomförts med syftet att ge en ökad förståelse för hur systemet fungerar och hur det kan användas i exempelvis prövningsärenden.

Arbetet med genomförandet av EU:s dricksvattendirektiv redovisas under avsnittet 1A9 Dricksvatten enligt EU-direktiv.

#### *Lokala vattenvårdsprojekt (LOVA)*

Under 2023 har vi beviljat 13 av 17 nya ansökningar om *lokala vattenvårdsprojekt (LOVA)*. Ansökningarna omfattade våtmarksanläggning, skapande av svämplan/återmeandring, strukturskalkning och utvärdering av tidigare genomförda projekt. Totalt har 23,9 mnkr beviljats i stöd. Söktrycket har varit fortsatt högt avseende LOVA-medel.

#### *Restaurering av vattenmiljöer*

Arbetet med miljöanpassning av dämmen utanför NAP-arbetet har hanterats effektivt i de fall där fastighetsägaren medverkat till en lösning. När så inte varit fallet har arbetet tagit lång tid. Länsstyrelsen har under året restaurerat sötvattensmiljöer och åtgärdat vandringshinder i totalt 13 av länets vattendrag.

#### *Kalkning av försurade sjöar och vattendrag*

Kalkningen har under året haft en god måluppfyllelse både för sjöar och vattendrag. Genom tillfälliga omprioriteringar inom havs- och vattenmiljöanslaget 1:11 har vi upprätthållit kalkningen trots ett kraftigt ökat kostnadsläge. En nedskärningsplan, med syfte att anpassa kalkningen till den högre kostnaden och kommande års förväntade lägre anslagsnivå, har tagits fram och förankrats i berörda kommuner. Målet är att minska kalkningsverksamheten med 30 procent för att klara av att uthålligt upprätthålla måluppfyllelsen i kvarvarande vatten. Nedskärningen medför en återförsurning av sex målvattendrag och elva målsjöar vilket kommer göra det omöjligt att uppnå god status i dessa vatten.

#### *Akvatiska invasiva arter*

Arbetet med bekämpning av invasiva arter i akvatiska system förväntas ge positiva effekter för den biologiska mångfalden. Utrotningen av sjögull har fortsatt enligt plan. Uppföljning har gjorts med drönare för optimal utläggning av ramar. Framsteg görs men bekämpningen kan förbättras på sina ställen. Vidare har etableringen av solabborre konstaterats i stenbrott. Här pågår planering för utrotning. Vid kartläggningen av marina invasiva arter har stor spridning av australisk kalkrörsmask konstaterats i Malmö kanaler, liksom spridning av stillahavsstron i Öresundsområdet.

Uppdrag 3A6 Åtgärder för Havs- och vattenmiljön redovisas i särskild ordning.



Mostphotos

## Miljötillsyn

### *Tillsyn med fokus på klimatanpassning, recipientkontroll och energieffektivisering*

Länsstyrelsen har fortsatt arbetet med fokus på tillsyn gällande klimatanpassning, recipientkontroll avseende utsläpp till vatten samt energitillsyn och energieffektivisering. Under året har Länsstyrelsen arbetat med information till verksamhetsutövare, anmälningsskyltar samt rutin för anmälningar kopplat till kravet på registrering av medelstora förbränningsanläggningar (MCP).

### *Projekt vattenreningskemikalier och kontinuitetsplanering inom avloppsrening*

Vi har deltagit aktivt i länsstyrelsernas nationella grupp för uppdraget om kemikalier för vattenrening. Vidare har vi deltagit på nationella och regionala informationsmöten om situationen med risk för brist på vattenreningskemikalier och fört vidare informationen till kommuner och VA-huvudmän i länet. För att förebygga störningar och minska sårbarheten gällande tillgång till kemikalier för avloppsrening har ett tillsynsstöd med fokus på kontinuitetsplanering tagits fram och tillämpats vid tillsyn på avloppsreningsverk. Detta har lett till en ökad kunskap om kontinuitetsplanering inom VA-organisationerna. Vi har också yttrat oss i samrådsärenden gällande kommunernas vattentjänstplaner. Detta har resulterat i ökad samverkan mellan förvaltningarna på kommunerna och ökat fokus på miljö kvalitetsnormer och klimatanpassningsåtgärder.

### *Tillsyn avfallsanläggningar - afrikansk svinpest*

Länsstyrelsen har genomfört tillsynsinsatser mot avfallsanläggningar som hanterar matavfall i syfte att undersöka och minska risken för spridning av afrikansk svinpest. Vidare har en tillsynsvägledningsträff för kommunerna arrangerats tillsammans med Länsveterinär för informationsspridning om afrikansk svinpest.

### *Webbutbildning om miljöbrott - nationellt projekt*

Länsstyrelsen har deltagit i nationellt projekt för att ta fram en webbutbildning om miljöbrott. Naturvårdsverket är projektledare och flera andra myndigheter medverkar, däribland åklagar- och polismyndigheten och Brottsförebyggande rådet. Syftet är att tillgängliggöra en webbaserad utbildningsserie om myndigheters ansvar och befogenheter kopplat till att förebygga och effektivt hantera miljöbrott.

#### *Insatser mot brottslighet inom avfallsområdet*

Arbetet mot brottslighet inom avfallsområdet har under 2023 resulterat i en kunskapshöjning om avfallsbrottslighet i länets kommuner och lett till fler tillsynsbesök på utvalda verksamheter inom avfallsområdet. Insatserna har även lett till ökad samverkan såväl mellan kommuner och länsstyrelsen som mellan andra berörda myndigheter och länsstyrelsen. Vi har också skapat en bredare regional lägesbild över avfallsbrottsligheten.

Länsstyrelsen har exempelvis genomfört två tillsynsvägledningsträffar och elva kommunbesök i syfte att höja kunskapen i kommunerna. Vi har också genomfört ett samverkansmöte inom den lokala miljöbrotts-samverkan med kommuner, åklagare och polis. Vidare har vi genomfört sju gemensamma tillsynsbesök med kommunerna för att utveckla tätare samverkan och stötta kommunerna i tillsynen. Under 2023 har det inletts ett samarbete med Akrim-center i syd där länsstyrelsen lyft in avfallsbranschen som en riskbransch för arbetslivskriminalitet och inom ramen för samarbetet har myndighetsgemensam tillsyn genomförts under två dagar.

#### *Gränsöverskridande transporter av avfall (GRÖT)*

Länsstyrelsen har förutom ordinarie tillsyn under 2023 även arbetat med regeringsuppdrag avseende befogenhet att stoppa och hindra fortsatt färd för avfallstransporter. Vi har därutöver lämnat ett remissyttrande gällande kommissionens förslag till ny förordning om cirkularitetskrav för fordonsdesign och om hantering av uttjänade fordon (ELV). Vi har också deltagit i en regional informationsinsats för trafikpolisen samt utbildning av Kustbevakningen, polisens miljöbrottsutredare och REMA-åklagare. Internationellt har Länsstyrelsen Skåne deltagit i möten och konferenser inom området och ingår sedan hösten 2023 i ledningsgruppen för *The Shipment of Waste Enforcement Actions Project (SWEAP)*.

Länsstyrelsen har under året deltagit i ett antal större myndighetsgemensamma brottsförebyggande insatser tillsammans med Polismyndigheten, Tullverket och MSB.

Totalt har 958 transporter kontrollerats under året. Av dessa var 265 gränsöverskridande avfallstransporter varav 243 hade brister. Det konstaterade illegala tonnaget under året (antal ton avfall som konstaterats ha transporterats olagligt) uppgår till knappt 8 241 ton (Sammanställning GRÖT 2023). Bemanningen har utökats ytterligare under 2023. Den med övriga GRÖT-län gemensamma beredskapen utanför ordinarie kontorstid har fortsatt.

Den nationella tillsynsamordnaren inom området finns sedan december hos Länsstyrelsen Skåne. En förstärkning av organisationen har gjorts genom nyrekryteringar, nya prioriteringar av tillsynen samt en omorganisation.

#### *Tillsynsvägledning enligt miljöbalken*

För att tillsynen ska vara effektiv och lika i hela länet och för att uppfylla miljöbalkens syfte har vi startat upp en digital samverkansyta för tillsynsvägledning till kommunerna. Ytans syfte är att ge tillsynsvägledning till kommunerna samt att skapa samverkan kommunerna sinsemellan. Vidare har vi planerat och genomfört fem olika tillsynsvägledningsträffar för kommunala inspektörer inom olika sakområden. Detta har lett till en ökad kunskapsspridning mellan handläggare i länet.

#### *Effektiv och enhetlig tillsyn enligt miljöbalken*

Under året har vi arrangerat nationella handläggartäffar för länsstyrelsehandläggare inom branscherna täkter respektive avfall. Länsstyrelsen har också deltagit i Miljösamverkan Sveriges projekt om utvinningsavfall vid täkter som resulterat i ett handläggarstöd som underlättar tillsynsmyndighetens hantering av utvinningsavfall vid täkter. Aktiviteterna syftar till informationsspridning och en effektiv och enhetlig tillsyn.



Mostphotos

## Miljöprövning

### *Effektivare miljöprövning och förenkling för företag*

Under 2023 har handläggningstiden för tillståndsprövningar fortsatt att minska, inte minst vad gäller tiden från att tillståndsansökan kommer in till att beslut fattas. Länsstyrelsen har under året arbetat aktivt med åtgärder för att förkorta handläggningstiderna ytterligare.

En viktig del i att förenkla för företagen är att tydliggöra tillståndsprövningsprocessens alla delar och inte minst vikten av ett bra samråd. Som ett led i detta har Länsstyrelsen under året tagit fram vägledningsmaterial till företagen i syfte att förenkla och förtydliga samrådsprocessen. Länsstyrelsen har bland annat tagit fram rekommendationer för utformning av tidningsannonser inför samrådet och förslag till samrådsdagordning. En bra dagordning ger förutsättningar för ett bra samråd där relevanta frågor kommer upp i ett tidigt skede. Ett bra samråd ger generellt en snabbare prövningsprocess då tidskrävande kompletteringsrundor kan undvikas.

Länsstyrelsen har under året även tagit fram en vägledning om kylanläggningar med ammoniak. Vägledningen överlämnas vid samråd och syftar till att ge stöd vid framtagande av tillståndsansökan för en verksamhet där det förekommer eller planeras för en kylanläggning som använder vattenfri ammoniak som köldmedium.

Företag som söker miljötillstånd har börjat använda de e-tjänster som länsstyrelsen tagit fram för att digitalisera prövningen. Länsstyrelsen har under året fortsatt att delta i nationella samverkansprojekt för att utveckla ytterligare e-tjänster för ansökningar som lämnas in till Miljöprövningsdelegationerna. Under året har e-tjänster för upphävande av tillstånd, ansökan om villkorsändring och förlängd igångsättningstid tillgängliggjorts på Länsstyrelsens hemsida.

### *Stöd och rådgivning*

För att få till en effektiv tillståndsprövningsprocess krävs en bred samverkan bland annat med företag och konsulter, centrala myndigheter och tillsynsmyndigheter. Länsstyrelsen bjöd under året in till en miljöprövningsdag riktad till konsulter, verksamhetsutövare och branschorganisationer som är berörda av tillståndsprövning enligt 9 kap. miljöbalken. Syftet med dagen var att ge information om prövningsprocessen och vilka krav som finns på ansökningshandlingarna samt att ge tillfälle för diskussion och frågor kring tillståndsprövningen.

Länsstyrelsen har även deltagit i rundabordsamtal med företag som arbetar med vätgasetablering. I samtalet informerade Länsstyrelsen bland annat om prövningsprocessen för att möjliggöra en effektiv tillståndsprövningsprocess.

Kommunerna har som tillsynsmyndighet en viktig roll i tillståndsprövningar. Länsstyrelsen har under året träffat tio kommuner för utbildning och samverkan kring provningsfrågor. Länsstyrelsen har även föreläst i en kurs avseende miljökonsekvensbeskrivningar vid Lunds Tekniska högskola. Syftet är bland annat att ge en ökad förståelse för provningsprocessen samt att locka fler till yrken inom miljöskyddsområdet.

Under 2023 har Länsstyrelsen Skånes materialförsörjningsplan fastställts. Syftet med planen är att säkerställa en långsiktig tillgång till ballastmaterial för framtida infrastruktur och bostadsbyggande på ett hållbart sätt i Skåne. I materialförsörjningsplanen finns viktiga kunskapsunderlag samlat som företag kan använda vid framtagande av tillståndsansökan.

#### *Ärendestatistik miljöprövning i MPD och MMD*

Under 2023 har antalet samrådsärenden fortsatt varit på hög nivå med totalt 50 inkomna samråd vid årsskiftet. År 2022 var det 52 samråd och under 2021 var det 30 samråd. Fördelningen av samråd mellan olika branscher är i huvudsak jämförbar med tidigare år. Under 2023 har vi sett en kraftig ökning av samråd som avser stora solcellsanläggningar, också kallat solparker. Solcellsanläggningar omfattas inte av krav på tillstånd men flera företag har ändå valt att initiera samråd och ansöka om tillstånd. En skillnad från tidigare år är att det varit färre samråd vad gäller täkter och djurhållande verksamheter.

Antalet inkomna MPD-ärenden (Miljöprövningsdelegationen) var under året 74 stycken vilket är lägre än 2022 (97) och 2021 (85). En möjlig orsak till det minskade antalet ansökningar kan vara ökade kostnader för bolagen för energi och insatsvaror. Även det i övrigt osäkra omvärldsläget och följderna av pandemin kan påverka bolagets möjlighet att investera. Antalet öppna MPD-ärenden har minskat från 53 till 40 under året.

Under året fattades det 86 beslut i MPD-ärenden och måluppfyllelsen av 180-dagarsmålet har fortsatt att öka och når nu 87 procent (83 % 2022). Målet är att 90 procent av ärendena ska avgöras inom 180 dagar från komplett ansökan. Om man ser till den totala handläggningstiden från inkommen ansökan till beslut i helprövningar så är mediantiden 344 dagar för 2023 vilket är en minskning jämfört med 2022 (455 dagar). Antalet tillståndsärenden till Mark- och miljödomstolen (MMD), s.k. A-ärenden, ligger på mellan 7-14 ärenden per år sedan 2018. Under 2023 inkom 11 nya A-ärenden.

#### *Övrig prövning - Överlåtelse av kemiska produkter*

Under 2022 trädde nya bestämmelser i kraft avseende tillståndsplikt vid försäljning av e-cigarettor och e-vätskor. Detta innebar ett stort inflöde av nya ansökningar, vilket har fortsatt under 2023 om än i något lägre takt. Den nya e-tjänsten som driftsattes i slutet av 2022 har underlättat för sökanden av denna typ av tillstånd, vilket generellt sett har förbättrat kvaliteten på de ansökningar som har kommit in. Sökanden för denna typ av tillstånd har ofta en begränsad kunskap om miljöbalken och kemikalielagstiftningen.

Under 2023 har totalt 163 ansökningar om överlåtelse tillstånd inkommit, varav cirka 120 har avsett försäljning av e-cigarettor. Antalet ansökningar avseende överlåtelse av övriga särskilt farliga kemiska produkter ligger kvar på liknande nivåer som tidigare år.

Länsstyrelsen Skåne är nationell samordnare för ärenden avseende överlåtelse av särskilt farliga kemiska produkter, vilket bland annat innefattar ansvar för den nationella samarbetsytan, information på den yttre webbsidan samt uppdatering och framtagande av nationella beslutsmallar. Under året har samtliga mallar uppdaterats.



Foto: Roza Czulowska

## Miljöövervakning

Länsstyrelsen har tillsammans med Region Skåne och Högskolan Kristianstad fortsatt undersöka läkemedelspåverkan i vattendrag som ligger i anslutning till reningsverk. Totalt har man undersökt vattenkvalitet vid 15 reningsverk och resultatet visar på förhöjda halter av läkemedelsrester i flera av vattendragen. Resultaten presenterades i en rapport och på ett webinarium i november, tillsammans med goda exempel på olika lösningar för avancerad rening.

Inom delprogrammet *Grundvattenkvalitet* har nya fynd av metaboliter till bekämpningsmedel (DMS och desfenylkloridazon) hittats i halter över SGU:s tröskelvärde i ett flertal skånska vattentäkter. Vår data bidrog tillsammans med data från SGU och studier i Danmark till att Kemikalieinspektionen (KEMI) förbjöd bekämpningsmedlet Cyazofamid från och med hösten 2023.

Minskade medel till regional miljöövervakning har inneburit nerdragningar inom delprogrammen samt att vi skjutit på inventeringar och kostnader till kommande år, vilket medför en ytterligare belastning på 2024 års budget. Vi redogör för detta i en avvikelsesrapport. Diskussioner har påbörjats med Naturvårdsverket, Havs- och vattenmyndigheten (HaV) och övriga län för att samordna kommande prioriteringar.

6§ Verka för att det generationsmål för miljöarbetet och de miljö kvalitetsmål som riksdagen har fastställt nås och ska vid behov föreslå åtgärder för miljöarbetets utveckling

Vi har genomfört en första uppföljning av åtgärderna i det regionala åtgärdsprogrammet för miljömålen 2022–2025, *Tillsammans för ett hållbart Skåne*. Samtliga 33 kommuner i Skåne har redovisat sitt åtgärdsarbete i samband med uppföljningen. Regionala aktörer som Region Skåne, Skogsstyrelsen, Trafikverket, universitet och högskolor samt Hållbar Utveckling Skåne har deltagit i uppföljningen. Resultatet visade att 47 procent av åtgärderna bedöms som genomförda eller kontinuerligt pågående, alternativt genomförda till mer än hälften. Ytterligare 34 procent av åtgärderna bedöms som påbörjade. Uppföljningen visar att åtgärdsprogrammet är på god väg att genomföras.

### Samordning av det regionala mål- och uppföljningsarbetet

Länsstyrelsen har under året stöttat länets kommuner i miljömålsarbetet på flera sätt. Bland annat genomfördes två heldagsmöten för kommunernas miljöstrateger om det regionala och lokala miljö- och klimatarbetet. Ett forum för erfarenhetsutbyte mellan kommunernas miljöstrateger påbörjades under våren och samordnas digitalt av Länsstyrelsen varannan vecka.



Vi har lämnat synpunkter på flera kommuners miljö- och klimatprogram som har kommit på remiss. Länsstyrelsen har genomfört den årliga regionala miljömålsuppföljningen enligt anvisningar.

Länsstyrelsen är sammankallande i en regional samverkansgrupp om hållbar konsumtion, med representanter från regionen, kommuner, akademien och civilsamhället. Under året har vi haft tre möten där vi genomlyst regionala utmaningar inom området. Länsstyrelsen deltar aktivt i Hållbar utveckling Skånes (HUT Skåne) regionala nätverk för avfallsförebyggande respektive cirkulär ekonomi samt leder det regionala nätverket för skog, jordbruk och vatten.

### *Nationell samordning*

Länsstyrelsen deltar aktivt i den nationella styrgruppen och i arbetsgruppen Regional samverkan och utveckling i miljömålssystemet (RUS). RUS stödjer och samordnar länsstyrelsernas och även Skogsstyrelsens miljömålsarbete samt lokala arbetet. Vi leder RUS referensgrupp för Hållbar konsumtion och cirkulär ekonomi. Länsstyrelsen deltar i RUS nätverk med länsstyrelser och kommuner för att utveckla olika sätt att stödja kommunerna.

Länsstyrelsen bistår med en specialist för det länsstyrelsegemensamma webbverktyget *Åtgärdswebben för miljömål*. Verktöget används för administration och uppföljning av åtgärder i planer och program rörande miljömål, klimat, energi, grön infrastruktur och klimatanpassning.

### *Genomförande av regionala åtgärdsprogram*

Miljömålsarbetet har kommunicerats via sociala medier, pressmeddelanden, webbplatsen Miljömålen i Skåne, möten med kommuner samt genom två frukostwebbinarier. Rapporten *Var finns pengarna?* har uppdaterats. Denna visar skånska aktörer var det finns sökbara medel för att genomföra miljöåtgärder.

Länsstyrelsen Skåne sitter i styrelsen för HUT Skåne, en ideell förening med samverkanspartner inom näringsliv, akademi samt offentlig och ideell sektor. Genom HUT Skåne drivs ett avfallsförebyggande nätverk där bland annat avfallsbolag och kommuner är medlemmar.

Länsstyrelsen Skåne har initierat ett projekt med att utveckla en *Skånsk Städskarta* som på sikt omfattar hela Skåne. En städskarta är ett interaktivt verktyg för att planera och kommunicera städinsatser med syfte att minska nedskräpning i naturen, och att främja och underlätta städinsatser för allmänheten, föreningar, organisationer såväl som kommuner. Målsättningen är även att en städskarta ska bidra till en ökad samverkan mellan skånska kommuner i frågor som rör nedskräpning. Länsstyrelsen och Marint kunskapscenter höll ett digitalt möte om förutsättningar och möjligheter för en interaktiv städskarta för Skåne. Målgruppen var miljö- och renhållningsansvariga i kommunerna.

## 14§ Miljöprövningsdelegation

Miljöprövningsdelegationen (MPD) har under året kortat handläggningstiden räknat från när ansökan inkommer till beslut. MPD har arbetat med verksamhetsutveckling i syfte att korta handläggningstiden utan att förlora i besluts kvalitet. Den nationella samverkan med övriga elva MPD har fortsatt. Arbetet i samverkansgruppen har fokuserat på uppdatering av beslutsstöd och arrangemang av nätverksträffar. Kombinerade digitala och fysiska nätverksträffar hölls under 2023 med fokus på erfarenhetsutbyte kring bland annat ekonomiska säkerheter, brukningsvärd jordbruksmark och ny praxis.

## 1A4 Översyn bevarandeplaner Natura 2000-områden

Länsstyrelsen har reviderat och fastställt en bevarandeplan samt två som är kopplade till den nationella planen för moderna miljövillkor (M2019/01769). Ytterligare en bevarandeplan som har koppling till den nationella planen är dessutom ute på remiss och fler planer kommer att remitteras i början av 2024. I början av 2024 kommer vi dessutom att besluta ett antal vanliga bevarandeplaner som har varit ute på remiss efter revidering.

### 1A5 Strandskyddstillsyn och tillsynsvägledning m.m.

Strandskyddstillsynen har intensifierats under året, dels den egna tillsynen, men även tillsynsvägledningen och samarbetet med kommunerna.

Länsstyrelsen har varit projektledare för *Miljösamverkan Skånes* projekt om strandskyddstillsyn. Syftet är att öka samsynen mellan kommunerna och skapa förutsättningar för ett mer effektivt och mer aktivt tillsynsarbete. Projektet har innehållit en utbildningsdag för kommunernas handläggare med genomgång av lagstiftning, rättspraxis och handläggarstöd, men även tillsynsinsatser med kontroller i fält. Som en följd av tillsynsinsatsen har vi nu ett antal ärenden under handläggning. Projektet fortsätter under 2024. Vi har deltagit i Miljösamverkan Sveriges nationella tillsynsinsats om tillsyn av villkor i beviljade dispenser och tillstånd. Här har vi valt att följa upp bland annat strandskyddsdispenser.

Överprövningen av strandskyddsdispenser redovisas separat till regeringen via Naturvårdsverket.

### 1A6 PFAS - övervakning, inventering och kartläggning m.m.

Länsstyrelsen har under 2023 fokuserat på flera delar av efterbehandlingsarbetet som har en koppling till PFAS-föroreningar i länet. Inledningsvis har arbetet handlat om att se över arbetssätt och organisation för att på ett så effektivt sätt som möjligt kunna ta sig an uppdraget. En stor del av arbetet har skett på nationell nivå där en av två nationellt utpekade PFAS-samordnare är anställd på Länsstyrelsen Skåne.

Länsstyrelsen bedriver även aktiv tillsyn enligt 10 kap. MB mot flera verksamhetsutövare med en påvisad eller misstänkt PFAS-problematik. Totalt handlar det om 14 objekt där risker med PFAS-föroreningar hanterats under 2023. I arbetet med statligt finansierade objekt har PFAS inkluderats i provtagningen vid fem objekt.

Vidare har arbetet med inventering och identifiering av potentiella PFAS-förorenade objekt påbörjats under året. Bland annat har det arbetet legat till grund för urvalet av objekt där Länsstyrelsen sökt medel för verifierande provtagning. Medel för provtagningar erhöles under hösten och två objekt har utretts. I arbetet med att identifiera lämpliga platser/objekt för verifierande provtagning har kontakt tagits med samtliga kommuner i länet. I samband med detta arbete har kommunerna även informerats om arbetet med PFAS samt det kommande behovet av att kommunerna inventerar kommunens egna tillsynsobjekt.

### 1A7 Förorenade områden

Redovisningen nedan avser uppdrag 1A7 i länsstyrelsernas regleringsbrev. Övrig redovisning av länsstyrelsens arbete med efterbehandlingsarbetet genomförs via Länsstyrelsen i Västerbottens samlade redovisning i februari 2024.

Arbetet med förorenade områden har bedrivits i enlighet med Länsstyrelsens regionala program för efterbehandling. Länsstyrelsens arbete med statligt finansierade åtgärdsobjekt har under året fokuserats på objekt i riskklass 1 och 2. Länsstyrelsens strategi är att arbeta med objekt i arbetets alla faser för att på så sätt säkerställa en kontinuerlig framdrift av projekt mot åtgärd. Prioriteringar av objekt görs utifrån regionala mål och förutsättningar. Specifika grunder för urval, utöver riskklass, har varit objekt som utgör hot mot yt- och grundvattenförekomster, objekt som riskerar att påverkas av klimatförändringar och objekt där PFAS misstänkts ha hanterats. Ett ramavtal med upphandlade konsultfirmor möjliggör för Länsstyrelsen att i egen regi driva utredningar i tidiga skeden (MIFO fas 2). Detta har ökat antalet utredningar som kan genomföras och det underlättar även i arbetet med att förmå kommuner att ta över som huvudman för de objekt som behöver drivas vidare.

Länsstyrelsen har under året arbetat med 15 objekt i förberedelse-, åtgärds- eller uppföljningsskede där någon annan agerar huvudman. Utredningar med statliga medel, antingen MIFO fas 2, förstudier eller huvudstudier, pågår vid ytterligare 16 objekt i länet. Länsstyrelsen har själv agerat huvudman i åtta av dessa utredningar, fyra MIFO fas 2, tre förstudier och en huvudstudie.

Arbetet med de statligt finansierade projekten sker i nära samverkan med de kommunala huvudmännen och Sveriges geologiska undersökning (SGU). Länsstyrelsen Skåne har även en aktiv roll i det nationella efterbehandlingsarbetet och är engagerade i flera nationella samverkansgrupper och projekt på såväl handläggare- som chefsnivå. Som exempel kan nämnas myndighetsövergripande samverkan kring implementering av ny teknik samt hur åtgärdstakten kan öka.

### 1A8 Ingen övergödning – miljökvalitetsmålet

I Skåne pågår ett aktivt arbete mot övergödning som är ett av länets största miljöproblem. Ökad tillsyn av avloppsreningsverk och små avlopp, anläggande av våtmarker, tvåstegsdiken, strukturkalkning och reduktionsfiske är åtgärder som genomförts. Inom jordbruket har bättre anpassad gödsling och utfodring samt odling av fånggrödor bidragit till minskat näringsämnesläckage. Åtgärderna har lett till att halterna i sjöar och vattendrag över lag minskar, men tyvärr ses inte samma trend i havet.

Vattenmyndigheternas åtgärdsprogram för vatten riktar sig till myndigheter och kommuner och anger de åtgärder som behöver genomföras för att miljökvalitetsnormerna för vatten ska följas. Länsstyrelsen Skåne vägleder och stöttar kommunerna inom olika områden, till exempel deras tillsynsarbete och i översikts- och detaljplanering.

#### *Krav vid tillsyn och prövning*

Länsstyrelsen Skåne ställer krav vid tillsyn och prövning av miljöfarliga verksamheter, samt prioriterar åtgärder och rådgivning inom lantbruket. Länsstyrelsen är aktiv i tillståndsprövningar vid Miljöprövningsdelegationen och Mark- och miljödomstolen för att minimera utsläpp och nedfall av ammoniak och kväve från tillståndspliktiga verksamheter. Vi ställer krav på att verksamhetsutövare ska utreda och redovisa tekniska lösningar för att minska utsläppen, bland annat:

- Förse flytgödselbrunnar med fasta tak och stallbyggnader med system för reduktion av ammoniak i ventilationsluften.
- Att röta gödsel för att framställa biogas och därmed minska ammoniakavgången vid spridning av gödsel på åkermark.
- Installation av kollektorslangar i gödselkulturar som kyler gödseln och reducerar ammoniakavgången med 30–50 procent.
- Arbeta aktivt med anpassade skyddszoner utifrån ekologisk status i recipienten vid tillståndsprövningar av djurhållande verksamheter med egen växtodling. Till exempel har ogödslade skyddszoner vid starkt näringspåverkade vattendrag utökats från sex till tio meter i ett par tillståndsprövningar.

#### *Investeringsstöd*

Vidare har Sveriges strategiska plan för den gemensamma jordbrukspolitiken 2023–2027 öppnat under våren 2023. Det finns tre olika stöd att söka varav ett har fokus på näringsrening. Totalt finns en budget på 80,9 miljoner kronor för alla tre investeringsstöden för vattenvårdsåtgärder. Det ger en viktig kontinuitet i finansieringen fram till 2027. Dessutom har totalt 50,6 hektar våtmarker med näringsrening som huvudsyfte anlagts i Skåne sedan förra årets uppföljning finansierat genom LOVA och LONA.

### 1A9 Dricksvatten enligt EU-direktiv

2020 års dricksvattendirektiv ställer krav på att det ska införas en riskbaserad metod för dricksvattensäkerhet som omfattar alla faser i produktionskedjan för dricksvatten. De tilldelade medlen har använts för att på bästa sätt förbereda för de kommande insatserna. Arbetet har genomförts gemensamt av länsstyrelserna under ledning av vattenmyndigheterna. Arbetet genomförs som en del av vattenförvaltningen, det vill säga enligt samma arbetsmodell som för EU:s vattendirektiv.

Länsstyrelsen Skåne deltar i ett pilotprojekt om att göra riskbedömningar av tillrinningsområden. Syftet med pilotprojektet är att ta fram möjliga vägval för det kommande arbetet vad avser

avgränsning av tillrinningsområde, identifiering av föroreningskällor och faror, riskbedömning samt möjliga riskhanteringsåtgärder. Länsstyrelsen Skåne är därför sammankallande för ett delprojekt som handlar om infiltrerat grundvatten.

### 1A11 Nationella och regionala skogsprogram

Länsstyrelsen har ansvarat för att i bred samverkan driva verksamhet enligt den regionala skogsstrategin som antogs 2020. Fokus ligger på aktiviteter som balanserar innovation, produktion, rekreation och miljö, vilka leder mot målen i det nationella skogsprogrammet.

Grunden för arbetet med *Skånsk skogsstrategi* är den brett sammansatta dialogplattformen med åtta parter som varit intakt sedan starten 2018. Under året har styrgruppen haft tio träffar som ofta har kompetensutvecklande inslag. En väsentlig del av den regionala strategin är kommunikationsinsatser och länsstyrelsen bidrar med artiklar, nyhetsbrev, intervjuer samt att anordna samverkansmöten och webinarier.

Inom ramen för skånsk skogsstrategi har även tagits initiativ till att ett samarbetsprojekt med fokus på ökad sysselsättning på landsbygden. Projektet genomförs med delfinansiering från Landsbygdsprogrammet och har inriktning mot lokal träförädling, skogens mat samt besöksnäring och rekreation. Arbetet med regionala skogsstrategier har sin grund i det nationella skogsprogrammet men är sedan 2023 ett ofinansierat uppdrag.

### 1B1 Naturvård - regional samordning och ledning

Resultatet beskrivs under avsnittet 3§ p9 Naturvård, samt miljö- och hälsoskydd ovan.

### 1B2 Restaurering ängs- och betesmarker - nationellt program

Naturvårdsverket planerar att öppna för ansökningar för ersättning till restaurering av ängs- och betesmarker under 2024 och handläggare har deltagit i uppstartsarbetet. 2023 års medel har inneburit utbetalningar till lantbrukare och entreprenörer för restaurering av betesmarker, hamling av skyddsvärda träd och ljungränning. Vi har också medverkat i vägledning för samarbetsprojekt för nya blommande ytor och andra småbiotoper.

## Resultatbedömning

Sammantaget bedöms inget av de tolv miljö kvalitetsmål som följs upp på regional nivå kunna nås till år 2030.

Yttre händelser påverkar arbetet med prövning av miljöfarlig verksamhet. Den mest aktuella frågan år 2023 är målkonflikter i arbetet med den gröna omställningen kopplat till energiproduktion. Exempel är verksamheter som söker frivilliga tillstånd för att etablera solcellsanläggningar på jordbruksmark, vindkraft på jordbruksmark eller havsbaserade vindkraftsparker. Även biogasproduktion på jordbruksmark är i många fall en intressekonflikt då energiproduktion och livsmedelsförsörjning ställs mot varandra.

Möjligheten att bedriva en regelbunden tillsyn av industrierna i länet i enlighet med miljöbalken är ansträngd. Utifrån identifierade behov är verksamheten underfinansierad samtidigt som en ökad efterfrågan på vår närvaro, rådgivning och snabbare handläggningstider av anmälningsärenden ökar. Dessutom tillkommer ny lagstiftning på både EU och nationell nivå, fler tillsynsområden och ett ökat antal tillsynsobjekt, vilket innebär att utvecklingen är negativ.

Vi ser en fortsatt god takt i arbetet med de statligt finansierade efterbehandlingsprojekten. Ett större åtgärdsobjekt har avslutats under året, samtidigt som flera nya utredningar genomförts.

Arbetet inom GRÖT fortsätter och trenden pekar mot ett stärkt brottsförebyggande arbete inom området. Detta eftersom vi i Skåne nu bedriver tillsyn och samverkan enligt en ny prioritering. Sammanfattningsvis innebär prioriteringen att vi inom tillsynen ska prioritera helt illegala transporter framför fel i legala transporter, att följa upp förbjudna transporter bättre samt att ännu mer tid läggs på samverkan med andra myndigheter.

Inom naturområdet har arbetet med områdesskydd, friluftsliv och våtmarker genomförts med gott resultat. Utvecklingen inom dessa områden är positiv.

När det gäller åtgärder för hotade arter samt arbetet mot invasiva arter så har goda effekter uppnåtts, men det finns utvecklingsbehov då resurserna inte motsvarar omfattningen på de ökande problemen. Tyvärr är utvecklingen oftast negativ, med vissa undantag.

Vi gör ett utmärkt arbete inom viltförvaltningen, men utmaningarna kopplade till den ökande närvaron av varg i Skåne innebär stora påfrestningar som tyvärr går ut över andra, minst lika viktiga, delar av viltförvaltningen.

I dagsläget är skötseln och förvaltningen av våra skyddade områden otillfredsställande. Utvecklingen för våra skyddade områden är därför negativ, trots ett utmärkt arbete inom de ekonomiska ramar som gäller.

När det gäller naturprovning och naturtillsyn så har man lyckats minska ärendebalanserna trots att antalet inkommande ärenden ökat. Samtidigt är handläggningstiderna för vissa ärendetyper fortfarande för långa vilket visar på utvecklingsbehov.

Vad gäller vatten pågår ett löpande arbete med LOVA-medel, tillsyn av vattenuttag samt restaurering av vattenmiljöer med goda resultat. Utvecklingstrenden är försiktigt positiv.

Kalkning av försurade vattendrag och sjöar samt arbetet mot akvatiska invasiva arter utförs med utmärkt resultat, men omfattningen motsvarar inte behoven och utvecklingen är därför negativ respektive osäker.

Vattenförvaltningsarbetet pågår i god takt, men det är för tidigt för att bedöma resultatet. Det kommer krävas omfattande åtgärder för att säkra god ekologisk status i våra vatten, varför det är svårt att förutsäga den framtida utvecklingen.

Provningar kopplade till NAP, havsbaserad vindkraft, utsläpp från industrier och andra vattenverksamheter utgör ett omfattande och komplicerat arbete. Resultaten är oftast goda men mängden ärenden och deras komplexitet gör att det med nuvarande resurser finns en risk för en negativ utveckling när det gäller handläggningstider.

Slutligen pågår ett arbete avseende vattenskyddsområden även om processerna ofta är långa och komplicerade. Utveckling av verksamheten inger hopp om en försiktigt positiv trend.

Sammantaget är resultatet i förhållande till de prioriteringar och planer som har tagits fram gott. Det finns dock behov av utveckling, särskilt inom de områden där trenden är negativ och behoven är stora.



Mostphotos

## Areella näringar

Avsnittet innehåller redovisningar och återrapporteringar enligt:

Uppgift/Uppdrag	Källa till uppgift/uppdrag
3§ p10 Lantbruk och landsbygd	Länsstyrelseinstruktion
3§ p11 Fiske	Länsstyrelseinstruktion
4§ p1 Tillsyn över att fastighetsinnehav avvecklas enligt 18 kap. 7§ ärvdabalken	Länsstyrelseinstruktion
1A2 Livsmedelsstrategi – bidra till ökad livsmedelsproduktion	Regleringsbrev
1A10 Effektivisering och handläggning jordbrukspolitiken 2023–2027 m.m.	Regleringsbrev

Regleringsbrevsuppdrag som ska redovisas i särskild ordning finns listade i bilaga D.

## Verksamhetens uppgifter, uppdrag och mål

Följande punkter sammanfattar delar av uppgifterna och uppdragen inom verksamhetsområdet. Länsstyrelserna ska:

- Besluta om och kontrollera jordbrukarstöd till jordbruksföretagare inom strategisk plan för ny jordbrukspolitik.
- Kontrollera vissa andra stödformer till jordbrukare som Jordbruksverket handlägger, till exempel stöd för djuromsorg.
- Besluta olika projekt- och investeringsstöd inom strategisk plan för nya jordbrukspolitik.
- Inom ramen för Landsbygdsprogrammet besluta olika landsbygdsstöd som företagsstöd, miljöinvesteringar och projektstöd och arbeta med samarbetsprojekt kopplat till livsmedelsstrategin.
- Erbjuder kompetensutveckling, information och rådgivning till lantbrukare och företagare på landsbygden.
- Ansvara för ängs- och betesmarksinventering.
- Ansvara för behörighetsutbildningar för att yrkesmässigt använda växtskyddsmedel utomhus.
- Ansvara för tillsyn av flyghavre och vissa skadegörare.
- Ansvara för regionalt genomförande av de fiskeripolitiska målen för yrkesfiske och vattenbruk samt hållbar förvaltning och skydd av fiskbestånd.
- Ansvara handläggning av jordförvärvsärenden vid köp av jord- och skogsbruksfastigheter.
- Förordna fisketillsynspersoner och ansvara för olika fiskevårdsåtgärder.
- Handlägga stöd inom Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden (EHFVF).

Målet för areella näringar, landsbygd och livsmedel är att insatserna ska bidra till goda förutsättningar för arbete, tillväxt och välfärd i alla delar av landet. De gröna näringarna ska vara livskraftiga och bidra till klimatomställningen och att naturresurserna används hållbart.

Riksdagen har även beslutat om ett övergripande mål för *livsmedelskedjan*:

- En konkurrenskraftig livsmedelskedja där den totala livsmedelsproduktionen ökar, samtidigt som relevanta nationella miljömål nås, i syfte att skapa tillväxt och sysselsättning och bidra till hållbar utveckling i hela landet. Produktionsökningen, både konventionell och ekologisk, bör svara mot konsumenternas efterfrågan. En produktionsökning skulle kunna bidra till en ökad självförsörjningsgrad av livsmedel. Sårbarheten i livsmedelskedjan ska minska.

Det övergripande målet för *fiskepolitiken* är att bidra till livskraftiga fisk- och skaldjursbestånd, ett hållbart fiske och hälsosamma ekosystem samt att stärka måluppfyllnaden i Maritima strategin och Livsmedelsstrategin.

## Regionala prioriteringar och uppdrag

Länsstyrelsen Skåne handlägger, kontrollerar och beslutar om jordbrukarstöd även för Blekinge läns lantbrukare. Hanteringen av Blekinges ansökningar ingår fullt ut i vår jordbrukarstödsprocess och ingår i de resultat vi redovisar.

## Verksamhetens resultat

### Bedömningsgrunder

Nyckeltal: Areella näringar (60–62)	År 2023	År 2022	År 2021
Antal årsarbetskrafter totalt	70,1	78,2	72,5
Antal årsarbetskrafter kvinnor	47,0	56,5	51,8
Antal årsarbetskrafter män	23,1	21,7	20,6
Antal ärenden, inkomna och upprättade	30 471	33 498	30 992
Antal beslutade ärenden	21 291	39 445	27 948
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	1 413	1 937	11 724
Verksamhetskostnad inkl. OH (tkr)	90 548	93 424	81 198
Lämnade bidrag där Länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)*	1 700	1 852	1 709

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Unit4 ERP, ärendehandläggningssystemet Platina och Jordbruksverket.

\* Avser ersättning för sälskador som Länsstyrelsen betalat ut under året.

### Kommentar till tabellen

Det lägre antalet årsarbetskrafter beror på att Jordbruksverket har tagit över fältarbetet gällande markklasser samt att det uppstått ett minskat behov av kontroller i fält.

Antalet beslutade ärenden minskar i jämförelsen med tidigare år och beror på att handläggningen avseende slututbetalningar gällande miljöersättningar flyttats fram till tidigast januari 2024 på grund av att vissa av Jordbruksverkets IT-system inte har driftsatts. För direktstöden *Precisionsjordbruk och -planering, Kolinlagring och minskat kväveläckage* samt *Ekologisk produktion* görs utbetalningar först i mars 2024.

Resultatindikator	Mål	Uppgift eller uppdrag	Källa	Målvärde	År 2023	År 2022	År 2021
Andel ekologisk brukad jordbruksmark (%)	En konkurrenskraftig livsmedelskedja	Jordbrukarstöd Kompetensutveckling och rådgivning	Jordbruksverket <sup>1)</sup>	13	*	9**	9
Areal betesmarker och slåtterängar (ha)	Miljömål Ett rikt odlingslandskap	Jordbrukarstöd Miljöersättningar Kompetensutveckling och rådgivning	Jordbruksverket <sup>1)</sup>	60 000	54 978***	55 162	55 304

\* Det saknas färdig statistik för 2023 när det gäller ekologiskt brukad mark.

\*\* I föregående årsredovisning saknades färdig statistik för år 2022. Siffrorna i årsredovisning 2022 skiljer sig därför åt jämfört med årsredovisning 2023.

\*\*\* Det saknas färdig statistik för 2023 gällande areal betesmarker och slåtterängar. Statistiken är därför preliminär.

1) Jordbruksverkets statistikdatabas.

### Kommentar till tabellen

Observera att statistiken avseende ekologisk odlad mark och areal betesmarker och slåtterängar endast avser areal i Skåne län. Däremot avser övrig ärendestatistik för jordbrukarstöden både Skåne och Blekinge län, då vi handlägger båda länens SAM-ansökningar och statistiken från BLIS inte går att dela upp länsvis.

År 2017 satte Sveriges regering två mål för den ekologiska produktionen:

- 30 procent av svensk jordbruksmark ska brukas ekologiskt år 2030
- 60 procent av all mat som serveras i offentliga kök ska bestå av ekologiska livsmedel (till exempel i skolor, på äldreboenden och på sjukhus).

Målen är en del av handlingsplanen för den svenska livsmedelsstrategin. När målen sattes 2017 odlades 19 procent av jordbruksmarken i Sverige ekologiskt och 36 procent av konsumtionen i offentliga svenska kök bestod av ekologiska livsmedel. Den ekologiska produktionen i Sverige har ökat något sedan dess. Därtill är andelen ekologisk jordbruksmark hög i Sverige jämfört med andra EU-länder.

Motsvarande siffra för Skåne var 8 procent. Utifrån detta kan man dra slutsatsen att det skånska målvärdet bör vara kring 13 procent, detta eftersom det nationella målvärdet är satt till 30 procent (en ökning med 57 procent jämfört med 2017 års andel). År 2020 var andelen ekologiskt brukad jordbruksmark i Skåne 8,8 procent, medan det år 2021 gått ner till 8,6 procent. År 2022 var siffran oförändrad, det vill säga 8,6 procent.

Hög inflation och höga livsmedelspriser har lett till att efterfrågan på ekologiska produkter i butik har minskat. Under 2023 har ett antal lantbrukare slutat med sin ekologiska produktion. Detta handlar troligen om större produktionsenheter, det kan därför innebära areal- och djurmässigt en större minskning under 2023.

Som ett bidrag i arbetet med att vända denna trend har under året samarbetsprojektet *Mera eko* startats upp mellan länsstyrelserna i Skåne, Blekinge, Halland och Kronoberg. Syftet med projektet är att tillsammans med ekologiska lantbrukare sprida kunskap om hur den ekologiska maten produceras. Detta sker bland annat genom träffar med kommuner, handel och näringsliv.

Målvärdet för arealen betesmarker och slåtterängar är satt till 2005 års areal (60 000 ha), vilket är det högsta värdet för åren 2001-2020. Det borde därmed vara en rimlig areal att återställa i länet. De slutsatser man kan dra av statistiken för Skånes del är att arealen betesmarker och slåtterängar går sakta nedåt och år 2023 är inget undantag.



## Resultatredovisning

Redovisningen är strukturerad utifrån länsstyrelsens uppgifter och uppdrag.

### 3§ p10 Lantbruk och landsbygd

Skåne är ett av Sveriges största jordbrukslän, med den viktigaste och högsta jordbruksproduktionen för nästan alla odlade grödor. Länet har en betydande livsmedelsproduktion och verksamheten inom området är såväl omfattande som brett. Året har bland annat präglats av att det svenska lantbruket spelar en avgörande roll i landets krisberedskap och civila försvar.

#### *Kompetensutveckling*

De genomförda aktiviteterna i form av rådgivning, kurser, erfarenhetsgrupper och studiebesök förväntas höja kunskapsnivån hos länets landsbygdsföretagare samt öka effektiviteten och förbättra måluppfyllelsen för de investeringar och övriga insatser som beviljats stöd.

Intresset för kompetensutveckling inom *ekologisk produktion* har varit relativt högt, trots den vikande marknaden för ekologiska livsmedel. Flera kurser har hållits i form av studiecirklar där möjlighet finns att dela erfarenheter och kunskap. Detta stärker den befintliga ekologiska lantbrukarkåren, vilkas brukningsmetoder är värdefulla bidrag i det pågående miljö- och klimatarbetet.

Inom *Ett rikt odlingslandskap* har ämnesområdena bland annat varit kulturgrödor, nyttoväxter, bekämpning av invasiva arter, jordhälsa och byggnadsvård. Ett ökat intresse för ämnet jordhälsa har noterats. Detta kan eventuellt kopplas till diskussionen om livsmedelsproduktion och minskad sårbarhet.

*Greppa Näringen* ska bidra till att gårdens miljö- och klimatpåverkan minskar och lönsamheten förbättras. Intresset för verksamheten har ökat och under 2023 har det genomförts cirka 20 procent fler rådgivningsinsatser jämfört med 2022 (från 381 stycken till 449 rådgivningar). Nya rådgivningsmoduler, exempelvis rådgivning om biologisk mångfald med mera, har sannolikt bidragit till ökningen. En annan viktig faktor är det nya stödet för precisionsjordbruk, där det finns krav på uppdaterade växtnäringsbalanser.

Omfattning av gruppaktiviteter har varit konstant, det genomförs årligen ett 30-tal kurser (fysiska eller digitala) samt cirka 15 fältvandringar. Inom *Nya jobb* finns ett fortsatt stort intresse för kurser inom livsmedelshantering. Däremot är det svårt att få deltagare till kurser inom företagsekonomi. I arbetet med Sveriges strategiska plan för den gemensamma jordbrukspolitiken 2023–2027 har fokus varit att omvärldsbevaka och planera kurser. Kurserna kommer att upphandlas och genomföras inom områdena konkurrenskraft, djurvälstånd samt livsmedel och besöksnäring.

Länsstyrelsen fanns representerad med en monter på *Borgeby fältdagar* där cirka 22 000 besökare och över 400 utställande företag var på plats. Länsstyrelsen arrangerade även två seminarier, *Invasiva arter* och *Vild & Bortskämd – ett foderskapande samarbetsprojekt*.

#### *Kommunikationskanaler*

Genom tidningen *Smart Landsbygd* har cirka 12 500 skånska landsbygdsföretagare fått inspiration och information om de kurser och rådgivningar som arrangeras inom ramen för Landsbygdsprogrammet och Strategisk plan. Antalet e-prenumeranter ökade under 2023 med cirka nio procent. En annan kanal är vår facebookside *Skånsk Landsbygd*. Den har till syfte att visa upp vad Länsstyrelsen kan erbjuda men lyfter även andra aktörers arbete med att utveckla landsbygden. Användningen av vår SMS-tjänst har ökat. Den används för riktade inbjudningar och information till olika målgrupper.

Vi arbetar konsekvent med jämställdhetsfrågan i allt från artikelval, bild och citatutrymme när det gäller sociala medier, trycksaker, publikationer med mera.

### 3§ p11 Fiske

#### Fiskerinäringen

Måluppfyllelsen inom fiskeområdet är svag på grund av fiskbeståndens kraftiga nedgång i havet och påföljande effekter för näringen. Länsstyrelsen fokuserar på att påverka förvaltningen av fisken i kringliggande hav, med fokus på sill i Östersjön samt på torsk, sill och sjurygg i Öresund. Överläggningar har skett med danska och svenska myndigheter.

Vidare har Länsstyrelsen framfört till Havs- och vattenmyndigheten att man kan genomföra regeringens prioritering av landningar av sill för konsumtion, genom att detta prioriteras vid fördelning av regionalkvoten av sill. Detta är nödvändigt för att rädda kvar beredningsindustrin på Östersjökusten. Ett förslag från Havs- och vattenmyndigheten gällande miniminivå på regionalkvoten ger ett visst rådrum om en sådan lösning.

Länsstyrelsen har uppmärksammat att Havs- och vattenmyndighetens system för tillträde till fiske, där licenser och tillstånd kan köpas utan prövning om det finns utrymme för lokal ökning av fisket, har brister. Vi har reglerat fisket i skyddade områden och effekten är minskade bifångster av tumlare och sjöfågel.

Länsstyrelsen har ersatt 40 yrkesfiskare med 1,8 miljoner kronor för skador orsakade av säl under 2022. Redovisningen sker i linje med regleringsbrevet. Kustfisket har kunnat bibehållas tack vare denna ersättning, men det bidrar också till att ha kvar ett fiske som saknar resursutrymme.

#### *Fisketillsyn och -vård*

Fisketillsynen har bidragit till en bättre efterlevnad av fiskebestämmelserna, genom samarbete med Havs- och vattenmyndighetens landningskontroll. Länsstyrelsen Skåne har varit drivande i utvecklingen av nytt system för administrationen av fisketillsynen.

Fiskevårdsåtgärder har genomförts i 13 av länets vattendrag vilket har främjat fiskbeståndet. Länsstyrelsen har lämnat in en omfattande ansökan om LIFE-medel för att medfinansiera fiskevårdsinsatser framöver. En informationsfilm om hur man hanterar fisk vid återutsättning har producerats. Denna förväntas öka måluppfyllelsen för de regler som innebär att fisk måste återutsättas.

### 4§ p1 Tillsyn över att fastighetsinnehav avvecklas enligt 18 kap. 7§ ärvdabalken

Om dödsbo äger lantbruksfastighet måste dödsboet avveckla innehavet senast fyra år efter utgången av året då dödsfallet inträffade. Regeln ska minska dödsboägandet, eftersom det försvårar brukande och förvaltning av fastigheter. Två år efter dödsfall skickar Länsstyrelsen ut information om reglerna. Kvarstår ägandet efter ytterligare ett år utfärdar vi föreläggande. Beaktas inte föreläggandet utfärdas vitesföreläggande. Under 2023 skickades det ut sju informationsbrev och det utfärdades åtta förelägganden. Några vitesförelägganden behövde inte utfärdas.

### 1A2 Livsmedelsstrategi – bidra till ökad livsmedelsproduktion

Region Skåne ansvarar för det sammanhållna arbetet med den regionala livsmedelsstrategin *Smart mat 2030* där Länsstyrelsen deltar i den bredd sammansatta styrgruppen för Skånes livsmedelsstrategi. Styrgruppen är det viktigaste forumet för Länsstyrelsen i arbetet med att driva mot strategins mål, i samverkan med regionen, berörda organisationer och näringsliv.

Under året har den regionala livsmedelsstrategins måluppfyllelse utvärderats av en extern part. Styrgruppen för den regionala livsmedelsstrategin har genomfört ett rådslag, kallat *Skånes livsmedelsdag*. Dagen samlade över 200 aktörer från offentlig-, privat-, ideell sektor samt akademi för att ta del av den utvärdering som genomförts och blicka framåt för att undanröja hinder och bidra till de övergripande målen i livsmedelsstrategin. Flera förslag som visar på vilka regler och villkor som motverkar måluppfyllelsen har kommit in. Arbetet med att revidera strategin kommer fortsätta under 2024.

### *Skånebönan*

Satsningen på *Skånebönan* fortsätter. Målet med samarbetet är att Skåne ska bli en volymmässigt ledande region för nya växtproteiner och en attraktiv plats för nya samarbeten och satsningar kring växtproteiner längs med hela värdekedjan. Länsstyrelsen har tillsammans med RISE och Lantmännen bland annat bidragit med visning av fältförsök riktad mot primärproducenter. Detta för att skapa ett ökat incitament för odling av växtproteiner. Två samarbetsprojekt vilka går i linje med *Skånebönan*s handlingsplan har under året beviljats stöd inom ramen för Landsbygdsprogrammet. *Skånebönan*s handlingsplan som har antagits av företrädare för skånska livsmedels- och lantbruksföretag, universitet och forskningsinstitutioner samt offentliga aktörer ska revideras för att bättre möta behov och möjligheter.

### *Livsmedelsberedskap- och försörjning*

Länsstyrelsen har under 2023 initierat ett långsiktigt samarbete med Region Skåne inom livsmedelsberedskap- och försörjning. Syftet är att organisationerna gemensamt ska kraftsamla för att i fredstid stärka den svenska livsmedelsproduktionen så att försörjningen av livsmedel är robust även i kris, höjd beredskap och ytterst krig. En koordineringsgrupp har bildats i syfte att lägga en plan som går i linje med den kommande reviderade livsmedelsstrategin. Länsstyrelsen har anställt en livsmedelsstrateg som ska bidra i implementeringen av den nationella livsmedelsstrategin samt arbeta övergripande och samordnande med livsmedelsfrågor.

En prioriterad åtgärd är att säkerställa att jämställdhetsperspektiv och frågor om mänskliga rättigheter beaktas i alla relevanta delar av livsmedelsberedskap- och försörjningen inom ramen för Länsstyrelsens uppdrag att leda länet i fredstida kriser och under höjd beredskap. Ett annat identifierat område är livsmedelssektorn som till stor del präglas av en obalanserad könssammansättning.

### 1A10 Effektivisering och handläggning jordbrukspolitiken 2023-2027 m.m.

Under året har länsstyrelsernas samarbetsstruktur *SamS* för effektivt genomförande av strategisk plan inom CAP 2023-2027 startat. Två nationella samordnare har tillsatts för att leda arbetet, en för jordbrukarstöden och en för projekt- och investeringsstöden. Det övergripande målet för *SamS* är att länsstyrelsernas administration ska vara ändamålsenlig, effektiv och likvärdig samt möjliggöra uppfyllandet av både EU-gemensamma och nationella mål för jordbrukspolitiken.

Länsstyrelserna har organiserat och utvecklat sitt arbetssätt för målstyrning inom strategisk plan genom att tydliggöra roller och förväntningar hos respektive länsstyrelse. Arbetet är integrerat i *SamS* för framtagande av gemensam lägesbild och närmare samverkan mellan länsstyrelserna. Länsstyrelserna är en aktiv part i Jordbruksverkets arbete i målstyrningen. Länsstyrelserna har aktivt medverkat i Jordbruksverkets effektiviseringsuppdrag genom de tvärfunktionella grupperna, strategisk beredning och andra gemensamma forum. Grupperna har bemannats med medarbetare från enskilda län, men arbetet samverkas nationellt.

### *Ärendehandläggning - jordbrukarstöd*

Länsstyrelsen Skånes huvudsakliga mål och uppdrag under 2023 års ärendehandläggning av jordbrukarstöd har varit att i december månad vara i fas med årets slututbetalningar. Det har gjorts i enlighet med den uppföljning som tagits fram tillsammans med Jordbruksverket i Styrnings- och uppföljningssystemet för jordbrukarstöden (SUSS-JBR). Det innebär att 95 procent av utbetalningarna gällande gårdsstöd, nötkreaturstödet och stöd till unga jordbrukare samt 90 procent av ansökningarna av miljöersättningen gällande våtmarker var utbetalda under december månad 2023. Ett omfattande manuellt arbete har krävts för att bibehålla god struktur och ordning i handläggningen, då de handläggningsmoment som kvarstod från åren 2015-2022 är komplexa.

### *Måluppfyllelse*

Det totalt sökta stödbeloppet för gårdsstödet, nötkreaturstödet samt stöd till unga jordbrukare uppgick till 1 131 932 tkr, vilket motsvarar 19 135 utbetalningsansökningar. Måluppfyllelsen avseende utbetalningar av dessa stöd uppgår 99,8 procent av antalet ansökningar och 99,5

procent av stödbeloppet. Det totalt sökta stödbeloppet för miljöersättningar och kompensationsstöd uppgick till 189 851 tkr, vilket motsvarar 5 613 utbetalningsansökningar. Måluppfyllelsen avseende utbetalningar av miljöersättningar och kompensationsstöd uppgår till 97,1 procent av antalet ansökningar och 75,4 procent av det totala stödbeloppet. Merparten av de 24,3 procent som inte har fått pengar är kontrollföretag samt lantbruksföretag som ska ha avslag på ansökan om utbetalning.

Det totala sökta stödbeloppet för de tre stöden precisionsjordbruk – planering, kolinlagring och minskat kväveläckage samt ekologiska produktionsformer uppgår till 281 277 tkr, vilket motsvarar 2 877 utbetalningsansökningar. Utbetalningar gällande direktstöden ekologisk produktion, precisionsjordbruk – planering samt kolinlagring och minskat kväveläckage för år 2023 görs, enligt Jordbruksverkets plan, i april 2024. Dessa ettåriga ersättningar underlättar när lantbrukarna ska planera in åtgärderna i sin växtodlingsplan för att skapa miljönytta. Ettåriga stöd förenklar även den administrativa bördan för Länsstyrelsen.

#### *Ärendehandläggning - Projekt- och investeringsstöd (Pol)*

Året har präglats av det stora dubbelarbete det innebär att handlägga och informera om stöd i två parallella programperioder av EU-stöd, det vill säga Landsbygdsprogrammet samt Sveriges strategiska plan för den gemensamma jordbrukspolitiken 2023–2027. Många stödmottagare har försenats i sina satsningar på grund av pandemin och det höga kostnadsläget. Detta har resulterat i ett stort antal ansökningar om att ändra slutdatum eller ändra omfattning på sina redan beviljade satsningar inom Landsbygdsprogrammet.

#### *Ansökan om stöd*

Skåne fick under slutet av 2022 extra medel inom Landsbygdsprogrammet bland annat för stöd till täckdikning och samarbetsprojekt för att korta livsmedelskedjan. Söktrycket var stort och arbetet med att handlägga dessa och flera andra typer av ansökningar om stöd inom Landsbygdsprogrammet pågick under hela första halvåret 2023, samtidigt som de nya ansökningsmöjligheterna inom Sveriges strategiska plan för den gemensamma jordbrukspolitiken 2023–2027 öppnade 3 januari 2023. Genom att införa nya rutiner för mottagande och komplettering av ansökningar kompenseras delvis för brister i Jordbruksverkets IT-system.

#### *Ansökan om utbetalning*

Under 2024 förväntas ett extra stort antal utbetalningsärenden behöva handläggas parallellt inom båda EU-programmen vilket blir en stor utmaning. Söktrycket inom de nya stöden var högt under 2023 men i slutet av året noteras att bankerna blivit mera försiktiga med att bevilja lånelöften och tillsammans med en svår skördesäsong verkar investeringsviljan bromsa in.

Länsstyrelsen Blekinge handlägger, för Länsstyrelsen Skånes räkning, samtliga stöd inom Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden (EHFVF).

#### *Måluppfyllelse*

Under första halvåret 2023 har ett stort antal äldre ärenden avgjorts på grund av medelsbrist i samband med att Landsbygdsprogrammet avslutas. Detta medförde att handläggningen av nya stöd inom Sveriges strategiska plan för den gemensamma jordbrukspolitiken 2023–2027 fördröjts och handläggningstiderna blivit längre än målet på sex månader. Detta förväntas återgå till normalläge under 2024.

Antalet beslutade ansökningar om projekt- och investeringsstöd under 2023 är 335 stycken (Landsbygdsprogrammet och Sveriges strategiska plan för den gemensamma jordbrukspolitiken 2023–2027), vilket är högre än både 2022 (329 st) och 2021 (274 st).

Under 2021–2022 fokuserade Länsstyrelsen på att handlägga utbetalningar för utsatta grupper av sökande. Under 2023 återupptogs handläggningen av tidigare nedprioriterade ärenden inom främst projektstöd och miljöinvesteringar. De redovisade handläggningstiderna har därför ökat något. Antalet beslutade ansökningar om utbetalning är 203 stycken vilket är något färre än år 2022 (220 st) men i samma nivå som 2021 (206 st).

Antalet ansökningar och handläggningstider i förhållande till målen framgår detaljerat i avsnittet *Övrig resultatredovisning* i årsredovisningen.

## Resultatbedömning

Länsstyrelsen bedömer att resultatet inom berörda ansvarsområden kan kategoriseras som gott med positiv utvecklingstrend och svarar väl upp mot de regeringsuppdrag som tilldelats myndigheten. Måluppfyllelsen är generellt god och där det återstår insatser för att nå målen är dessa identifierade och åtgärder vidtagna.

Året har i huvudsak präglats av två frågor. Den första rör behovet av en utveckling av samarbeten kopplade till livsmedelsproduktion och civil beredskap. Den andra rör övergången från Landsbygdsprogrammet till nya stöd i den strategiska planen för EU:s gemensamma jordbrukspolitik, vilket under 2023 innebär att stöd inom båda programmen behövde hanteras parallellt.

Skånes livsmedelsproduktion är av avgörande betydelse för den civila beredskapen. Att sätta strukturer och utveckla samarbeten har därför varit prioriterat. I arbetet med livsmedelsberedskap- och försörjning är Region Skåne en viktig samarbetspartner för Länsstyrelsen.

I övergången till ett nytt program finns det utmaningar, bland annat gäller det kalibreringen mellan länsstyrelserna och Jordbruksverket.

Resultatet av insatserna inom fiskets område är otillfredsställande även med utgångspunkt i situationen för fiskebestånden i Östersjön och Öresund. Av Skånes fiskeflotta kvarstår ett fåtal aktiva fiskare och framtiden för dessa är osäker. Avgörande för en hållbar fiskförvaltning är insatser för vattenmiljö och klimat.



Foto: Pexels

## Folkhälsa, jämställdhet, integration m.m.

Avsnittet innehåller redovisningar och återrapporteringar enligt:

Uppgift/Uppdrag	Källa till uppgift/uppdrag
3§ p12 Folkhälsa	Länsstyrelseinstruktion
3§ p13 Jämställdhet	Länsstyrelseinstruktion
3§ p14 Integration	Länsstyrelseinstruktion
1A12 Mänskliga rättigheter och icke-diskriminering	Regleringsbrev
3B16 Anvisningsmodell för ensamkommande barn och anvisning av nyanlända	Regleringsbrev

Regleringsbrevsuppdrag som ska redovisas i särskild ordning finns listade i bilaga D.

## Verksamhetens uppgifter, uppdrag och mål

Uppgifter och uppdrag inom verksamhetsområdet omfattar områdena folkhälsa, jämställdhet, mänskliga rättigheter och integration. Nedanstående punkter sammanfattar uppgifterna och uppdragen. Länsstyrelserna ska:

- Samordna och utveckla det förebyggande arbetet mot alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel (ANDTS) i länet. Länsstyrelserna har även ett regionalt tillsynsansvar inom alkohol och tobak.
- Samordna och ge stöd inom jämställdhetsområdet genom att kartlägga och följa utvecklingen av jämställdhet i länet.
- Ansvara för att den nationella strategin för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor får genomslag i länen.
- Samverka och samordna arbetet med mänskliga rättigheter inklusive stöd till andra aktörer som arbetar med mänskliga rättigheter inom områdena barnets rättigheter och barnkonventionen, funktionshinder, nationella minoriteter och minoritetsspråk samt rasism i arbetslivet.
- Samordna och samverka när det gäller att driva och delta i planering, organisering, genomförande och uppföljning av integrationsinsatser.

- Bevilja statsbidrag för insatser inom integration till kommuner och civilsamhället.
- Bevilja statsbidrag till kommuner för personligt ombud.
- Ansvara för att utveckla det brottsförebyggande arbetet på regional nivå.

Följande punkter sammanfattar målen inom verksamhetsområdet.

- Det övergripande målet för folkhälsopolitiken är att skapa samhällsliga förutsättningar för en god och jämlik hälsa i hela befolkningen och sluta de påverkbara hälsoklyftorna inom en generation.
- Målet för alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobakspolitiken (ANDT) är ett samhälle fritt från narkotika och dopning, minskade medicinska och sociala skador orsakade av alkohol och ett minskat tobaksbruk.
- Målet för jämställdhetspolitiken är att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv. Det finns också sex jämställdhetspolitiska delmål.
- Målet för politiken för mänskliga rättigheter är att säkerställa full respekt för Sveriges internationella åtaganden om mänskliga rättigheter.
- Det nationella målet för funktionshinderspolitiken är att, med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning i ett samhälle med mångfald som grund. Målet ska bidra till ökad jämställdhet och till att barnrättsperspektivet ska beaktas.
- Målet för politik mot diskriminering är ett samhälle fritt från diskriminering.
- Det övergripande målet för integrationspolitiken är lika rättigheter och möjligheter för alla oavsett etnisk och kulturell bakgrund.
- Målet för samhällets insatser mot spelberoende är att minska skadeverkningarna av överdrivet spelande.
- Målet för kriminalpolitiken är att minska brottsligheten och att öka människors trygghet och verksamheten omfattar även brottsförebyggande arbete.
- Länsstyrelserna har 2022-2026 i uppdrag att stödja kommunerna i deras arbete för att motverka hemlöshet genom bland annat kunskaps- och metodutveckling samt erfarenhetsutbyten. Vi ska stödja samverkan på lokal och regional nivå samt stödja kommunernas arbete med att identifiera och stötta grupper som har svårt att komma in i bostadsmarknaden.

## Verksamhetens resultat

### Bedömningsgrunder

Nyckeltal: Folkhälsa, Jämställdhet, integration m.m. (70, 80–85)	År 2023	År 2022	År 2021
Antal årsarbetskrafter totalt	42,3	41,5	42,6
Antal årsarbetskrafter kvinnor	32,7	33,2	32,1
Antal årsarbetskrafter män	9,6	8,3	10,5
Antal ärenden, inkomna och upprättade	475	452	400
Antal beslutade ärenden	550	255	387
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	3	5	-
Verksamhetskostnad inkl. OH (tkr)	64 924	59 681	58 883
Lämnade bidrag där Länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)	24 902	24 807	25 167

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Unit4 ERP och ärendehandläggningssystemet Platina.

### Kommentar till tabellen

Den stora ökningen av beslutade ärenden jämfört med 2022 förklaras till stor del av ärenden inom tillsyn inom alkohol och tobak. Länsstyrelsen öppnar och stänger varje år fyra samlingsärenden per kommun där vi diarieför handlingar som kommunerna enligt lag ska skicka till Länsstyrelsen för kännedom. Ärendena för 2022 avslutades inte förrän i mitten av januari 2023, samtidigt som ärendena för 2023 avslutades 31 december 2023.

Vi ser även en ökning av beslutade ärenden inom området Mäns våld mot kvinnor jämfört med 2022 som har sin förklaring i att Länsstyrelsen under året fördelat utvecklingsmedel till kommunerna i Skåne för kompetenshöjande insatser.

## Resultatredovisning

Redovisningen är strukturerad utifrån länsstyrelsens uppgifter och uppdrag.

### 3§ p12 Folkhälsa

Länsstyrelsernas uppdrag om att stödja den regionala implementeringen av den nationella folkhälsopolitiken har lett till ett utvecklat samarbete mellan Länsstyrelsen och Region Skåne. Det övergripande syftet med vår samverkan är att tydliggöra och stärka den regionala nivån, med målet att ge ett bättre och mer samordnat stöd i det lokala folkhälsoarbetet till kommunerna i Skåne. Arbetet fokuserar på tre områden: regional data, analys och spridning, barn och unga samt samhällsplanering. En handlingsplan för arbetet ska vara klar i februari 2024.

#### *Skåne tillsammans mot narkotika*

*Skåne tillsammans mot narkotika* är en samverkan mellan Länsstyrelsen Skåne, Polismyndigheten, Tullverket, Kriminalvården, Region Skåne, Skånes kommuner och Sydsvenska Industri- och Handelskammaren. Under perioden 2021-2024 utvecklar vi gemensamt det förebyggande och tillgänglighetsbegränsande arbetet inom fyra områden: minskat inflöde av narkotika, öppna drogsccener, tidig upptäckt och unga vuxna.

Under 2023 har vi bland annat utvecklat en digital utbildning. Syftet med utbildningen, som under hösten testats av pilotkommuner, är ökad förmåga och beredskap hos skolpersonal att tidigt upptäcka narkotikaproblematik. I arbetet med unga vuxna med skadligt bruk och beroende ser vi positiva förändringar i samverkan och rutinefterlevnad mellan Kriminalvården och kommunernas socialtjänst samt mellan Polisen och socialtjänsten. Arbetet kommer att följas upp under 2024.

#### *Trygga och goda uppväxtvillkor*

Flera enheter inom området social hållbarhet samverkar sedan flera år i utvecklingsarbetet *Trygga och goda uppväxtvillkor för barn och unga* (TGU). Länsstyrelsen vill stärka kommunernas kapacitet att arbeta kunskapsbaserat, långsiktigt, tvärsektoriellt, främjande och förebyggande på ett sätt som når alla barn och deras närstående, med särskilt fokus på de barn som idag riskerar att inte få sina rättigheter tillgodosedda. Arbetet sker både genom ett fördjupat stöd till några utvalda kommuner samt ett generellt stöd till alla kommuner.

Under 2023 har Länsstyrelsen bland annat gett presentationer av lokala lägesbilder till kommuner samt föreläsningar om regionala resultat i olika sammanhang. I det fördjupade stödet har kommunernas förutsättningar att arbeta främjande, förebyggande och tvärsektoriellt stärkts. I en kommun har politiker, samtliga chefer samt ett stort antal medarbetare exempelvis utbildats i preventionskunskap och kunskapsbaserat arbete. De har också fått stöd i att starta upp ett arbete kring föräldraskapsstöd. Kommunen har även antagit ett nytt kommunfullmäktigemål om barns uppväxtvillkor med tillhörande indikatorer.

#### *Samordnat stöd till kommuner*

Länsstyrelsen har under året deltagit i det nationella Agenda 2030-pilotprojektet *Regional samordning* som syftar till att utveckla en struktur för ett mer samordnat och behovsanpassat nationellt statligt stöd till kommuner och regioner gällande risk- och skyddsfaktorer för barn och unga. Under 2023 har en modell för samordning tagits fram. Länsstyrelsen har deltagit i ett kapacitetsteam för att utveckla kommundialogerna. Under hösten har ett förslag om att pröva ett verksamhetsnära stöd gentemot kommunerna beretts. Två kommuner kommer att pröva detta stöd under 2024.



### 3§ p13 Jämställdhet

Länsstrategin för jämställdhet som kartlägger och följer utvecklingen av jämställdhet i länet har uppdaterats och revideras under året. Resultatet av revideringen är bland annat ett ökat fokus på ekonomisk jämställdhet och ett särskilt metodkapitel. Ekonomisk jämställdhet har också varit ett tema under årets nätverksträffar. Länsstrategin omfattar den regionala strategin för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor. Det uppdraget redovisas i särskild ordning.

Länsstyrelsen Skåne har under året fortsatt att stödja och samordna statliga myndigheters jämställdhetsarbete genom att vid tre tillfällen träffas i det regionala JiM/JiHU-nätverket. Totalt har fyra universitet och högskolor och 14 myndigheter deltagit i erfarenhetsutbytena som har haft fokus på myndigheternas uppdrag och dess prioriteringar inom ekonomisk jämställdhet. Vi har inlett planeringen för att kunna erbjuda Jämställdhetsmyndighetens utbildning *Ledare i staten*.

#### *Jämställda arbetsvillkor*

Som en del av satsningen inom Jämställdhetslyftet och ekonomisk jämställdhet har 16 länsstyrelser tillsammans tagit fram rapporten *Hur jämställda är arbetsvillkoren?*. I rapporten jämförs de mest kvinnodominerade och de mest mansdominerade yrkeskategoriernas arbetsvillkor i 240 kommuner och regioner. Resultaten visar att sjukskrivningar och deltidarbete är nästan dubbelt så vanligt i de kvinnodominerade yrkeskategorierna i kommunen. Rapporten visar stora skillnader i antalet medarbetare per chef där 42 procent av de kvinnodominerade och endast en procent av de mansdominerade yrkeskategorierna har fler än 30 medarbetare per chef. Rapporten kommer att utgöra ett underlag för fortsatt arbete och har uppmärksammats i media samt presenterats på MR-dagarna 2023. Rapporten har presenterats vid tio olika tillfällen i Skåne, bland annat på konferensen *Vem tar ansvar för framtidens arbetsliv?*. Arbetet med rapporten har letts och samordnats av Länsstyrelsen Skåne.

#### *Jämställdhetsstatistik i Skåne*

Vi har tagit fram ny regional jämställdhetsstatistik för att kartlägga och följa utvecklingen av jämställdhet i länet. Statistiken är ett viktigt underlag för kommunernas och regionernas arbete med jämställdhetsintegrering. Den har presenterats tillsammans med rapporten om jämställda arbetsvillkor.

#### *Utbildning och konferens*

Två utbildningsdagar om aktiva åtgärder i praktiken med fokus på att förena föräldraskap, arbetsliv och rasism i arbetslivet samlade 48 deltagare från kommuner och statliga myndigheter. Utbildningen gav deltagarna praktiska verktyg för att fortsätta arbetet.

Jämställdhet är en viktig del i Länsstyrelsen Skånes arbete med trygga och goda uppväxtvillkor där skillnaden mellan flickor och pojkar är tydliga. Länsstyrelsens arbete har lett till beslut och utvecklingsarbete i flera kommuner där föreläsningar med fördjupning kring jämställdhet genomförts för all skolpersonal samt fördjupning för rektorer och ledning.

Den 8 mars höll Länsstyrelsen Skåne sin årliga jämställdhetskonferens med temat jämställdhet, kris och ekonomi. Föreläsningarna innehöll bland annat resultatet från aktuell forskning om genus och totalförsvaret, barn- respektive matfattigdom och samhällsansvar. På konferensen deltog 300 representanter från 26 kommuner, flera civilsamhällesorganisationer och myndigheter.

### 3§ p14 Integration

Antalet asylsökande i Skåne samt antalet nyanlända som mottagits i de skånska kommunerna har minskat under året. Länsstyrelsens uppdrag i mottagandet liksom ansvaret för de skånska kommunerna är detsamma som tidigare år. För kommunerna är ett lågt mottagande på många sätt lika utmanande som ett högt mottagande. De statliga ersättningarna minskar och det blir svårare att upprätthålla en organisation kring mottagandet och därmed behålla kunskap och erfarenheter. Mottagandet av personer med uppehållstillstånd enligt massflyktsdirektivet har

fortsatt under året. Många kommuner gör stora insatser såväl för denna grupp som för personer som bott i kommunen en längre tid men fortsatt inte har etablerat sig på arbetsmarknaden.

#### *Beredskap och kapacitet*

Länsstyrelsen ska verka för att det finns beredskap och kapacitet hos kommunerna att ta emot nyanlända och ensamkommande barn. Länsstyrelsen har därför regelbundna samverkansmöten, seminarium och konferenser på teman kopplat till mottagandet. Under året har länsstyrelsen besökt länets kommuner, vilket resulterat i en bättre förståelse av kommunernas utmaningar och behov av stöd från Länsstyrelsen och andra aktörer. Den årliga lägesbildsenkäten ger en god vägledning för Länsstyrelsens arbete framåt.

Under året erbjöd Länsstyrelsen en utbildning för nyvalda politiker med ansvar i mottagandet samt utvecklade en särskild utbildning kring prövningen av barnets bästa i mottagandet. Även den statsbidragsfinansierade verksamheten har bidragit till att utveckla former för samverkan som stärkt kommuners samt civilsamhällets beredskap och kapacitet avseende flyktingmottagandet. Det har även gett en god geografisk spridning och ökad tillgång till insatser för asylsökande och nyanlända. Inom civilsamhället har det varit fortsatt stort intresse att söka statsbidrag till verksamhet för asylsökande. De ansökta beloppen har varit betydligt högre än de medel som varit tillgängliga.

#### *Etablering i samhälle och på arbetsmarknaden*

Länsstyrelsen ska verka för regional samverkan mellan kommuner, statliga myndigheter och andra relevanta aktörer. Tillsammans med Arbetsförmedlingen, Region Skåne och Migrationsverket anordnades i början av året en länsdialog om nyanlända, arbetsmarknad och kompetensförsörjning. Konferensen har sedan följts upp i olika former under året, bland annat inom ramen för det integrationsråd med representanter från kommunerna som träffas regelbundet.

Länsstyrelsen har haft i uppdrag från Socialdepartementet att fortsatt utveckla och sprida fördjupningsutbildningen om psykisk hälsa i den regionala utbildningsplattformen för samhälls- och hälsokommunikation (MILSA). Inom ramen för uppdraget har Länsstyrelsen genom *Partnerskap Skåne* genomfört spridningsinsatser, utbildat samtalsledare inom civilsamhället i fördjupade metoder med fokus på psykisk hälsa och föräldraskapsstöd. Den utvärdering som genomförs av Lunds universitet visar på goda resultat. Vidare har en tematisk digital utbildningsserie i barnrätt tagits fram. Verksamheten inom *Partnerskap Skåne* kommer att avslutas under året. En sammanfattad rapport om genomfört arbete i *Partnerskap Skåne 2008–2023* har tagits fram.

## 1A12 Mänskliga rättigheter och icke-diskriminering

Länsstyrelsen Skåne har bidragit till ökad kunskap och inspiration för arbetet med mänskliga rättigheter i olika verksamheter i länet. Vi uppfattar det om att det finns ett betydande intresse att delta på de arrangemang som erbjudits.

#### *Kompetensplattform för kommunal förvaltning*

Vi har bidragit till ett regionalt lärande och erfarenhetsutbyte om mänskliga rättigheter genom att bland annat anordna en kompetensplattformsträff. Temat har varit ramar, styrning och ansvar för människorättsarbete i kommunal och regional förvaltning. Träffen genomfördes i samarbete med Uppsala universitet och ett 40-tal personer från kommuner, myndigheter och civilsamhälle deltog.

#### *Kunskapsspridning*

En processledd workshop arrangerades vid två tillfällen om aktiva åtgärder kopplat till bland annat rasism i arbetslivet och att förena förvärvsarbete med föräldraskap. Workshopen genomfördes i samverkan med Malmö mot Diskriminering. Ett 50-tal nyckelpersoner, främst inom HR, i kommuner och andra offentliga verksamheter fick kunskap och möjlighet till erfarenhetsutbyte kring hur de kan arbeta med aktiva åtgärder enligt diskrimineringslagen i praktiken.

Länsstyrelsen medverkade på mänskliga rättighetsdagarna i Helsingborg 2023. Vi har bidragit till planering och innehåll för MR-dagarna och arrangerade seminarium om trygga och goda uppväxtvillkor, lika rätt till arbete och systematisk inkludering samt om jämställda arbetsvillkor på lokal och regional nivå. Ett 70-tal personer deltog på respektive av de två förstnämnda seminarierna. Vi bedömer att vår medverkan har bidragit till att stärka vårt arbete och kompetens inom området och möjliggjort för kunskapsspridning till kommuner och andra aktörer i länet.

Ett annat mål inom verksamheten är att delta i länsstyrelsegemensamma insatser, erfarenhetsutbyte och samverkan kring flera rättighetsuppdrag. Under året har vi deltagit i arbetsgrupper som sett över strukturen för länsstyrelsernas MR-nätverk och metoden för rättighetsbaserat arbetssätt. Vi har även deltagit i länsstyrelsernas Agenda 2030 arbetsutskott.

### 3B16 Anvisningsmodell för ensamkommande barn och anvisning av nyanlända

Länsstyrelsen följer Migrationsverkets fördelningsmodell för länstal avseende kommunanvisningar av nyanlända. Ingen kommun har meddelat några formella synpunkter på fördelningen varför Länsstyrelsen beslutat om kommunal 2024 i enlighet med föreslagna nivåer. Inga omfördelningar har skett i länet avseende andelstal för mottagandet av ensamkommande barn eller fördelningstalen för anvisade personer som omfattas av massflyktsdirektivet. Migrationsverket beslutar slutligen om andelstal och fördelningstal.

Inför beslut har Länsstyrelsen informerat kommunerna i Skåne om förslagen till kommunal, andelstal och fördelningstal. Samtidigt har vi uppmanat kommunerna att lämna besked om att man önskar ett högre kommunal än föreslaget alternativt har träffat en överenskommelse med annan kommun om omfördelningar av andelstal eller fördelningstal. I samband med detta har Länsstyrelsen bjudit in kommunerna till ett informationsmöte där bland annat exempel på mellankommunal samverkan i mottagandet från andra delar av landet har presenterats. Även tidigare år har förslagen till kommunal, andelstal och fördelningstal lämnats oförändrade i Skåne.

För mer information om länsstyrelsens arbete kopplat till anvisningar av ensamkommande barn och nyanlända, se redovisning av regleringsbrevsuppdragen 3B18 som rapporteras i särskild ordning.

## Resultatbedömning

Länsstyrelsen bedömer att verksamheten inom områdena folkhälsa, jämställdhet, mänskliga rättigheter och integration har utvecklats positivt under året och att det samlade resultatet är gott. Gemensamt för alla områdena är att vi strategiskt har utvecklat hur vi samverkar mellan våra sakområden för att vara ett samlat och effektivt stöd till kommuner och andra aktörer i länet.

Det nya uppdraget inom folkhälsa har gett förutsättningar att utveckla den regionala nivån i Skåne, vilket gynnar framför allt kommuner och andra aktörer. Vår satsning på ett samlat och långsiktigt stöd för trygga och goda uppväxtvillkor har tagits emot väl i kommunerna. Vi bedömer att flera kommuner, särskilt de som får ett fördjupat stöd, tar steg mot att genomföra sitt arbete med högre kvalitet, i samverkan med fler förvaltningar, mer långsiktigt och med ökade insatser som är tidigt främjande.

Inom integrationsområdet fortsätter Länsstyrelsen att vara en viktig samordnande aktör. Samverkan med kommuner, region, andra myndigheter och civilsamhälle fungerar väl, vilket kommunerna också uppger i årets lägesbildsenkät. Fortsatt fokus på mottagandet av skyddsbehövande enligt massflyktsdirektivet och arbetsmarknadsetablering av nyanlända har varit betydelsefullt för många kommuner vilket visas av uppslutningen kring arrangemang där dessa frågor berörs. Länsstyrelsen bedömer att insatserna under året medverkat till kapacitet och beredskap i länet för mottagandet av asylsökande och nyanlända.

Jämställdhetsarbetet har utvecklats positivt genom regeringens tilldelade medel för arbetet kopplat till jämställdhetsintegrering som har möjliggjort nationell samordning mellan

länsstyrelserna och med Jämställdhetsmyndigheten, vilket spar resurser för de enskilda länsstyrelserna. Det har också möjliggjort underlag i form av rapport kring jämställdhet i arbetsvillkor samt statistik som kan användas i det fortsatta arbetet med ekonomisk jämställdhet i Skåne. Inom området mänskliga rättigheter har samverkan med våra uppdrag inom social hållbarhet varit framgångsrikt för måluppfyllelsen men också för att stärka förutsättningarna för de mänskliga rättigheterna.

## Övrig redovisning

Avsnittet innehåller redovisningar och åiterrapporteringar enligt:

Uppgift/Uppdrag	Källa till uppgift/uppdrag
2 kap. 4 § förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag	Övriga uppdrag
3 kap. 1 § förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag	Övriga uppdrag
3 kap. 2 § förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag	Övriga uppdrag

Regleringsbrevsuppdrag som ska redovisas i särskild ordning finns listade i bilaga D.

Avsnittet innehåller information som Länsstyrelsen bedömer är av väsentlig betydelse för regeringens uppföljning och prövning enligt 2 kap. 4 § förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag samt uppgifter enligt 3 kap. 1§ och 2§ i samma förordning.

## Information av väsentlig betydelse

### *Hotfull försändelse*

Under första kvartalets sista dagar mottog länsstyrelserna försändelser med hotfulla budskap och misstänkt skadligt pulver, så kallade pulverbrev. Detta föranledde myndigheten att vidta skyndsamma och långtgående åtgärder för att garantera vår personals säkerhet. Ämnet som återfanns i brevet visade sig efter analyser vara ofarligt, men händelsen utgjorde ett hot mot vår verksamhetsutövning och i förlängningen mot samhällets demokratiska värden. En intern utredning av händelseförloppet och myndighetens agerande tillsattes i omedelbar anslutning till händelsen.

### *Hot och hat riktat mot länsstyrelsens medarbetare*

Ett antal av våra medarbetare har under året utsatts för olika typer av hot. Inte minst är tjänstepersoner som arbetar med djurskydds- och fältverksamhet exponerade. Under året har därför ett antal olika arbetsmiljöåtgärder vidtagits i säkerhetshöjande syfte. Hot och hat mot länsstyrelsernas medarbetare bidrog till att landshövdingarna gemensamt beslutade att skicka en hemställan till regeringen gällande den utredning som pågår om skydd av särskilt utsatta offentlighetsanställda.

### *Varg i Skåne*

Vargstammen har fått varaktigt fäste i länet med en ökande population de senaste åren. Detta har medfört en polariserad debatt om vargens framtid i Skåne som har eskalerat under året. Länsstyrelsen har under året beslutat om skydds jakt efter flera angrepp på tamdjursbesättningar. Medarbetare som hanterar dessa frågor har en ansträngd arbetssituation med svåra konfliktytor att hantera utifrån gällande lagstiftning.

### *Oljeutsläpp utanför Skånes kust*

I oktober gick en färja på grund utanför Blekinges kust med omfattande oljeutsläpp som följd. Initiala prognoser indikerade att oljefältet skulle röra sig mot Skånes östkust. Länsstyrelsen gick skyndsamt upp i stabsläge, dels för att vara förberedda om oljan skulle nå skånsk kust, dels för att effektivt kunna bistå Länsstyrelsen Blekinge i deras arbete. Ett intensivt och nära samarbete utfördes mellan länsstyrelserna i Blekinge och Skåne där även det nyinrättade civilområdeskansliet bidrog med betydande insatser.

## Sammanställning av väsentliga uppgifter

Sammanställningarna är gjorda enligt 2 kap. 4 § förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

Belopp angivna i tkr.

Sammanställning väsentliga övriga uppgifter	År 2023	År 2022	År 2021	År 2020	År 2019
Beviljad Låneram i Riksgälden	9 000	11 000	13 900	14 500	13 000
Utnyttjad Låneram i Riksgälden	7 364	8 118	3 459	5 071	6 091
Beviljad Räntekontokredit i Riksgälden	17 000	17 000	17 000	17 000	16 300
Utnyttjad Räntekontokredit i Riksgälden	0	0	0	0	0
Ränteintäkter Räntekonto	3 102	1 241	0	0	76
Räntekostnader Räntekonto	0	0	0	0	0
Budget Avgiftsintäkter som disponeras	29 885	29 885	20 700	18 720	29 770
Utfall mot budget Avgiftsintäkter som disponeras	25 278	19 419	29 353	28 372	17 548
Utfall enligt resultaträkning Avgiftsintäkter som disponeras	45 440	43 108	38 405	33 970	30 788
Budget Avgiftsintäkter som inte disponeras	32 750	32 750	32 600	31 500	29 725
Utfall Avgiftsintäkter som inte disponeras	47 250	42 226	34 596	32 166	31 346
Antal årsarbetskrafter <sup>1)</sup>	545	590	598	527	493
Medeltal anställda <sup>2)</sup>	593	621	636	568	546
Driftkostnad per årsarbetskraft	1 225	1 170	1 062	1 075	1 044
Årets kapitalförändring	9 918	3 968	-25 566	-30 377	-4 110
Balanserad kapitalförändring	88 905	84 937	110 503	140 880	144 990

<sup>1)</sup> Med årsarbetskrafter avses antal anställda personer omräknat till heltidsarbetande. Sammanlagd arbetad tid divideras med en länsstyrelsegenomsnittlig möjlig arbetstid på 1710 timmar.

<sup>2)</sup> Medeltal anställda beräknas som samtliga månadsanställda reducerat med anställningsperiod samt tjänstledighet om 100 %. Därutöver räknas timanställdas anställningsomfattning utifrån antalet genomförda arbetstimmar under anställningsperioden.

Sammanställning väsentliga uppgifter anslagskredit	År 2023	År 2022	År 2021	År 2020	År 2019
Beviljad Anslagskredit: Utgiftsområde 01 Rikets styrelse 01 05 001 010 Länsstyrelserna m.m. Skåne län	11 280	10 424	10 181	8 508	8 554
Utnyttjad Anslagskredit: Utgiftsområde 01 Rikets styrelse 01 05 001 010 Länsstyrelserna m.m. Skåne län	0	0	0	0	0
Beviljad Anslagskredit: Utgiftsområde 19 Regional utveckling 19 01 001 010, Länsstyrelserna m.m. Skåne län	3	5	5	32	95
Utnyttjad Anslagskredit: Utgiftsområde 19 Regional utveckling 19 01 001 010, Länsstyrelserna m.m. Skåne län	0	0	0	0	0

Sammanställning väsentliga uppgifter anslagssparande	År 2023	År 2022	År 2021	År 2020	År 2019
Summa anslagssparande: Utgiftsområde 01 Rikets styrelse 01 05 001 010 Länsstyrelserna m.m. Skåne län	3 569	9 736	9 651	1 195	393
Summa anslagssparande: Utgiftsområde 19 Regional utveckling 19 01 001 010 Länsstyrelserna m.m. Skåne län	11	28	15	68	0

Sammanställning väsentliga uppgifter tilldelade bemyndigande/åtaganden inom bemyndigande	År 2023	År 2022	År 2021	År 2020	År 2019
Tilldelade bemyndigande: Utgiftsområde 19 Regional utveckling 19 01 001 010 Länsstyrelserna m.m. Skåne län	0	0	0	1 400	2 000
Åtaganden inom bemyndigande: Utgiftsområde 19 Regional utveckling 19 01 001 010 Länsstyrelserna m.m. Skåne län	0	0	0	0	429

### Kommentar till tabellerna

Utfall av avgiftsintäkter som inte disponeras avviker stort från budget. Detta beror på en kraftigt ökad mängd sanktionsavgifter som länsstyrelsen driver in åt andra myndigheter, exempelvis utifrån arbetsmiljölagen och utlänningslagen.

Driftskostnad per årsarbetskraft ökar med närmare 5 procent vilket är en effekt av inflation med framför allt kraftigt ökade hyreskostnader men också beroende på att antal årsarbetskrafter minskat jämfört med föregående år.

## Avgiftsbelagd verksamhet

Avgiftsbelagd verksamhet redovisas i enlighet med 3 kap. 2 § förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag. Tabellerna i avsnittet visar intäkter, kostnader och utfall för länsstyrelsens avgiftsbelagda verksamhet, enligt den indelningen för återrapportering som framgår av budgeten för avgiftsbelagd verksamhet där intäkterna disponeras i regleringsbrevet

Belopp angivna i tkr.

### Avgifter – Offentligrättsliga avgifter

Verksamhet	År 2021: Ack. utfall	År 2022: Utfall intäkter	År 2022: Utfall kostnader	År 2022: Netto utfall	År 2023: Budget intäkter	År 2023: Utfall intäkter	År 2023: Budget kostnader	År 2023: Utfall kostnader	År 2023: Netto budget	År 2023: Netto utfall	År 2023: Ack. utfall
Registreringsavgift för jaktområden	160	0	3	-3	10	2	10	34	0	-32	125
Djur och lantbruk (avgift för extra kontroller m.m.)	-9 929	1 946	2 692	-746	2 000	2 157	3 000	3 158	-1 000	-1 001	-11 676
Delgivning	376	246	0	246	175	266	175	753	0	-487	134
Övrig offentligrättslig verksamhet	-125	1 689	653	1 036	1 200	2 463	1 200	3 103	0	-640	294
Summa offentligrättsliga avgifter	-9 518	3 882	3 348	534	3 385	4 889	4 385	7 048	-1 000	-2 159	-11 122

## Avgifter – Uppdragsverksamhet

Verksamhet	År 2021: Ack. utfall	År 2022: Utfall intäkter	År 2022: Utfall kost- nader	År 2022: Netto utfall	År 2023: Budget intäkter	År 2023: Utfall intäkter	År 2023 Budget kost- nader	År 2023: Utfall kost- nader	År 2023: Netto budget	År 2023: Netto utfall	År 2023: Ack. utfall
Resurssamordning	8 908	9 337	16 905	-7 568	22 000	13 517	24 000	13 904	-2 000	-387	954
Övrig uppdragsverk- samhet	3	5 501	3 287	2 214	4 500	6 195	4 000	4 340	500	1 855	4 072
Summa avgift upp- dragsverksamhet	8 911	14 838	20 192	-5 354	26 500	19 712	28 000	18 244	-1 500	1 468	5 026

**Kommentar till tabellerna**

Kostnaderna för verksamheten Djur och lantbruk är högre än intäkterna. Detta beror på:

- 1) Vid vissa kontroller behövs två kontrollanter av arbetsmiljöskäl, men regelverket tillåter bara debitering motsvarande en person.
- 2) När vi hanterar ärenden där djur saknar ägare finns ingen part att debitera.
- 3) Vissa djurägare har svårt att betala sin kontrollavgift vilket genererar kundförluster.



## Året i siffror

Avsnittet innehåller redovisningar och återrapporteringar enligt:

Uppdrag/Uppgift	Källa till uppgift/uppdrag
3 kap. 2§ förordning om årsredovisning och budgetunderlag	Övriga uppdrag
2 kap. 4§ förordning om årsredovisning och budgetunderlag	Övriga uppdrag
2.1 Årsredovisning i enhetlig struktur, redovisning av statistik m.m.	Regleringsbrev

Regleringsbrevsuppdrag som ska redovisas i särskild ordning finns listade i bilaga D.

## Tabell A – Verksamhetskostnader 2021–2023

Belopp angivna i tkr.

Verksamhetsområde	År 2023	År 2022	År 2021
20–21 (exkl. 201) Övrig förvaltning <sup>1)</sup>	21 137	20 663	29 432
201 Allmänna val	1 398	12 193	1 456
25 Trafikföreskrifter	1 642	1 817	1 839
28 Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor	36 803	37 537	32 843
30 Regional tillväxt	4 836	10 077	24 221
34 Infrastrukturplanering	1 935	2 085	2 027
40 Hållbar samhällsplanering och boende	20 990	18 936	18 204
41 Stöd till boende och energiåtgärder	7 267	9 247	14 841
42 Energi och klimat	11 435	14 876	10 336
43 Kulturmiljö	13 996	11 646	11 777
45 Samhällsskydd och beredskap	37 896	36 966	32 763
46 Civilområde	8 830	0	0
50 Övergripande och gemensamt för naturvård och miljöskydd	19 086	20 182	19 607
51 Skydd av områden och arter, förvaltning och skötsel av skyddade områden	113 741	134 978	102 795
52 Prövning och tillsyn för skydd av naturen	12 278	11 060	8 098
53 Vattenverksamhet och vattenförvaltning	20 967	19 604	22 283
54 Mineralfyndigheter	0	0	0
55 Miljöfarlig verksamhet	25 051	24 560	22 090
56 Övrigt miljö- och hälsoskydd	5 504	4 922	3 693
57 Förorenade områden, efterbehandling	11 402	10 423	7 021
58 Restaurering	6 688	9 290	7 180
60 Lantbruk och landsbygd	64 403	65 295	58 444
62 Fiske	2 883	5 564	4 294
70 Folkhälsa	11 278	9 923	8 355
80 Jämställdhet	13 100	12 622	11 218
81 Nationella minoriteter	137	90	281
82 Mänskliga rättigheter	4 713	4 303	3 664
85 Integration	19 646	19 175	23 437
10 Myndighetsövergripande verksamhet	32 378	31 135	29 487
11 Administration och intern service	132 254	124 116	111 283
99 Resurssamverkan <sup>2)</sup>	7 444	9 452	15 642
20–85 Summa produktion	<b>499 042</b>	<b>528 032</b>	<b>482 202</b>

Verksamhetsområde	År 2023	År 2022	År 2021
10–85 Summa verksamhetskostnad exkl. resurssamverkan	<b>663 673</b>	<b>683 283</b>	<b>622 972</b>
10–99 Total verksamhetskostnad <sup>3)</sup>	<b>671 117</b>	<b>692 735</b>	<b>638 615</b>

<sup>1)</sup> Eftersom allmänna val har inkorporerats i 3 § (3 § p. 1) i förordningen (2017:868) med länsstyrelseinstruktion och därmed jämföras med övriga uppgifter, urskiljs VÅS 201 Allmänna val från Övrig förvaltning (VÅS 20–21) fr o m 2018.

<sup>2)</sup> Den del av kostnader för resurssamverkan som inte avser den egna länsstyrelsen redovisas på denna rad. Länsstyrelsens egen andel redovisas under relevant verksamhetskod, oftast adm. och intern service (11).

<sup>3)</sup> Totalsumma verksamhetskostnader ska stämma överens med verksamhetskostnader enligt resultaträkningar.

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Unit4 ERP.

### Kommentar till Tabell A

Det totala verksamhetskostnaderna minskar med drygt 21 mnkr eller cirka 3 procent.

Minskningen återfinns inom verksamhetsområde "51 Skydd av områden och arter, förvaltning och skötsel av skyddade områden" och är en direkt effekt av minskad finansiering av detta område. I övrigt är det mindre variationer mellan åren.

## Tabell B1, B2 – Verksamhetskostnader och myndighetsgemensam verksamhet

Belopp angivna i tkr.

### Tabell B1 – Verksamhetskostnader 2023

Verksamhetsområde	Kostnad exkl. OH (tkr)	Kostnad exkl. OH (%)	OH-kostnad (tkr)	OH-kostnad (%)	Kostnad inkl. OH (tkr)	Kostnad inkl. OH (%)
20–21 (exkl. 201) Övrig förvaltning <sup>1)</sup>	21 137	3,18%	8 200	5,07%	29 337	4,44%
201 Allmänna val	1 398	0,21%	612	0,38%	2 010	0,30%
25 Trafikföreskrifter	1 642	0,25%	742	0,46%	2 384	0,36%
28 Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor	36 803	5,55%	14 545	8,99%	51 348	7,77%
30 Regional tillväxt	4 836	0,73%	1 131	0,70%	5 967	0,90%
34 Infrastrukturplanering	1 935	0,29%	849	0,53%	2 785	0,42%
40 Hållbar samhällsplanering och boende	20 990	3,16%	9 005	5,57%	29 995	4,54%
41 Stöd till boende och energiåtgärder	7 267	1,09%	3 198	1,98%	10 465	1,58%
42 Energi och klimat	11 435	1,72%	4 400	2,72%	15 834	2,40%
43 Kulturmiljö	13 996	2,11%	4 076	2,52%	18 071	2,73%
45 Samhällsskydd och beredskap	37 896	5,71%	12 938	8,00%	50 834	7,69%
46 Civilområde	8 830	1,33%	2 714	1,68%	11 543	1,75%
50 Övergripande och gemensamt för naturvård och miljöskydd	19 086	2,88%	7 551	4,67%	26 636	4,03%
51 Skydd av områden och arter, förvaltning och skötsel av skyddade områden	113 741	17,14%	20 220	12,50%	133 961	20,27%
52 Prövning och tillsyn för skydd av naturen	12 278	1,85%	5 489	3,39%	17 766	2,69%
53 Vattenverksamhet och vattenförvaltning	20 967	3,16%	8 609	5,32%	29 576	4,48%
54 Mineralfyndigheter	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
55 Miljöfarlig verksamhet	25 051	3,77%	10 484	6,48%	35 535	5,38%
56 Övrigt miljö- och hälsoskydd	5 504	0,83%	2 384	1,47%	7 888	1,19%
57 Förorenade områden, efterbehandling	11 402	1,72%	4 105	2,54%	15 507	2,35%
58 Restaurering	6 688	1,01%	1 241	0,77%	7 929	1,20%
60 Lantbruk och landsbygd	64 403	9,70%	22 381	13,83%	86 783	13,13%
62 Fiske	2 883	0,43%	882	0,54%	3 765	0,57%
70 Folkhälsa	11 278	1,70%	4 371	2,70%	15 649	2,37%
80 Jämställdhet	13 100	1,97%	3 571	2,21%	16 672	2,52%
81 Nationella minoriteter	137	0,02%	35	0,02%	172	0,03%
82 Mänskliga rättigheter	4 713	0,71%	1 619	1,00%	6 332	0,96%
85 Integration	19 646	2,96%	6 453	3,99%	26 099	3,95%
10 Myndighetsövergripande verksamhet	32 378	4,88%				
11 Administration och intern service	132 254	19,93%				
99 Resurssamverkan <sup>2)</sup>	7 444		2 829		10 272	

Verksamhetsområde	Kostnad exkl. OH (tkr)	Kostnad exkl. OH (%)	OH-kostnad (tkr)	OH-kostnad (%)	Kostnad inkl. OH (tkr)	Kostnad inkl. OH (%)
20–85 Summa produktion	499 042	75,19%	161 803	100,00%	660 845	100,00%
20–85 varav personalkostnad kontoklass 4	357 142					
10–85 Summa verksamhetskostnad exkl. resurssamverkan	663 673	100,00%			660 845	100,00%
10–99 Total verksamhetskostnad <sup>3)</sup>	671 117				671 117	

<sup>1)</sup> Eftersom allmänna val har inkorporerats i 3 § (3 § p. 1) i förordning (2017:868) med länsstyrelseinstruktion och därmed jämföras med övriga uppgifter, urskiljs VÅS 201 Allmänna val från Övrig förvaltning (VÅS 20–21).

<sup>2)</sup> Den del av kostnader för resurssamverkan som inte avser den egna länsstyrelsen redovisas på denna rad. Länsstyrelsens egen andel redovisas under relevant verksamhetskod, oftast adm. och intern service (11).

<sup>3)</sup> Totalsumma verksamhetskostnader skall överensstämma med verksamhetskostnaderna enligt resultaträkningen.

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Unit4 ERP

## Tabell B2 – Myndighetsgemensam verksamhet 2023

Myndighetsgemensam verksamhet	Kostnad exkl. OH (tkr)	Kostnad exkl. OH (%)
113–115 Samkostnad nivå 1 - Utrustning och gem service, lokaler och IT-verksamhet <sup>1)</sup>	81 318	22,77%
110–112, 116–119 Samkostnad nivå 2 - Ekonomi- och personaladministration <sup>1)</sup>	50 936	14,26%
100–109 Samkostnad nivå 3 - Myndighetsövergripande verksamhet/ledningsfunktion <sup>1)</sup>	32 378	9,07%

<sup>1)</sup> Summan på nivå 1–3 ska överensstämma med summan av Myndighetsövergripande verksamhet och Administration och intern service. Den procentuella fördelningen skall visa respektive nivåns andel av personalkostnaderna vht 2–8 (kkl 4).

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Unit4 ERP

### Kommentar till Tabell B1, B2

Tabellen visar hur stor andel av länsstyrelsens verksamhetskostnader som landar på respektive verksamhetsområde.

**Tabell C – Årsarbetskrafter (ÅA) 2021–2023**

Verksamhetsområde	2023 ÅA totalt	2023 ÅA kvinnor	2023 ÅA män	2022 ÅA totalt	2021 ÅA totalt
20–21 (exkl. 201) Övrig förvaltning <sup>1)</sup>	21,7	12,4	9,3	22,9	40,5
201 Allmänna val	1,7	1,6	0,2	18,8	1,9
25 Trafikföreskrifter	2,2	2,0	0,2	2,4	2,5
28 Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor	40,8	31,1	9,8	41,0	38,7
30 Regional tillväxt	3,0	1,5	1,6	9,5	32,4
34 Infrastrukturplanering	2,3	2,1	0,2	2,5	2,6
40 Hållbar samhällsplanering och boende	23,8	16,1	7,7	20,3	21,8
41 Stöd till boende och energiåtgärder	9,2	6,7	2,6	13,0	20,7
42 Energi och klimat	12,2	6,7	5,5	14,0	12,2
43 Kulturmiljö	12,2	6,0	6,2	12,9	12,7
45 Samhällsskydd och beredskap	32,3	14,4	18,0	37,4	38,0
46 Civilområde	5,8	2,4	3,5	0,0	0,0
50 Övergripande och gemensamt för naturvård och miljöskydd	20,5	14,3	6,2	20,8	20,1
51 Skydd av områden och arter, förvaltning och skötsel av skyddade områden	64,1	37,7	26,4	80,5	77,0
52 Prövning och tillsyn för skydd av naturen	16,4	11,4	5,0	15,5	11,6
53 Vattenverksamhet och vattenförvaltning	25,1	12,9	12,2	25,5	25,5
54 Mineralfyndigheter	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
55 Miljöfarlig verksamhet	28,5	19,2	9,3	28,8	27,7
56 Övrigt miljö- och hälsoskydd	6,7	3,6	3,1	6,3	5,0
57 Förorenade områden, efterbehandling	11,4	6,2	4,4	11,2	7,8
58 Restaurering	3,5	1,5	2,0	2,1	2,2
60 Lantbruk och landsbygd	67,8	46,2	21,6	75,5	70,0
62 Fiske	2,4	0,9	1,5	2,7	2,5
70 Folkhälsa	11,3	8,8	2,5	10,1	8,9
80 Jämställdhet	9,0	8,5	0,5	8,2	6,1
81 Nationella minoriteter	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1
82 Mänskliga rättigheter	4,0	4,0	0,0	3,4	3,6
85 Integration	17,9	11,3	6,6	19,6	24,0
10 Myndighetsövergripande verksamhet	21,0	10,4	10,6	20,0	17,5
11 Administration och intern service	60,5	45,0	15,4	58,2	58,0
99 Resurssamverkan	7,7	5,0	2,7	6,7	6,9
20–85 Summa årsarbetskrafter produktion	456,0	289,4	165,8	505,1	516,0
10–85 Summa årsarbetskrafter exkl. resurssamverkan	537,4	344,7	191,9	583,4	591,5
10–99 Summa årsarbetskrafter totalt	545,1	349,8	194,5	590,0	598,4

<sup>1)</sup> Eftersom allmänna val har inkorporerats i 3 § (3 § p. 1) i förordningen (2017:868) med länsstyrelseinstruktion och därmed jämföras med övriga uppgifter, urskiljs VÅS 201 Allmänna val från Övrig förvaltning (VÅS 20-21).

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Unit4 ERP.

## Kommentar till Tabell C

Antal årsarbetskrafter minskar sammantaget för myndigheten med cirka 45 årsarbetskrafter. Merparten av minskningen återfinns inom verksamhetsområde "51 Skydd av områden och arter, förvaltning och skötsel av skyddade områden", som minskar med 16 årsarbetskrafter och verksamhetsområde "201 Allmänna val", som minskar med 17 årsarbetskrafter.

## Tabell D – Representation

Nyckeltal	År 2023 totalt (tkr)	År 2023 per ÅA (kr)	År 2022 totalt (tkr)	År 2022 per ÅA (kr)	År 2021 totalt (tkr)	År 2021 per ÅA (kr)
Intern representation	391	718	674	1 143	452	755
Extern representation	609	1 117	748	1 268	126	211

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Unit4 ERP

## Kommentar till Tabell D

Intern representation minskar avsevärt jämfört med föregående år, vilket är rimligt utifrån myndigheten relativt restriktiva inställning till representation. Utmärkande för år 2022 var att vi för första gången på flera år kunde genomföra ett gemensamt julfirande tillsammans i fysisk form med hela personalen. Extern representation ligger på en nivå i paritet med åren före pandemiåren. Utmärkande aktiviteter under 2023 är exempelvis *Kungen 50 år på tronen* och värdskap för konferens med *The European Association of State Territorial representatives (EASTR)*.

## Tabell E – Lokaler

Nyckeltal <sup>1)</sup>	Lokal	År 2023	År 2022	År 2021
Lokalkostnader (tkr), VÅS 103 <sup>2)</sup>	Residens	3 052	2 801	2 444
Lokalyta (m <sup>2</sup> )	Residens	2 012	2 012	2 012
Lokalkostnad per m <sup>2</sup> (kr)	Residens	1 517	1 392	1 215
Lokalkostnader (tkr), VÅS 113 <sup>3)</sup>	Lokaler, övriga <sup>3)</sup>	31 349	27 733	24 137
Lokalyta (m <sup>2</sup> )	Lokaler, övriga	13 159	13 159	12 338
Lokalkostnad per m <sup>2</sup> (kr)	Lokaler, övriga	2 382	2 108	1 956
Lokalkostnader per årsarbetskraft (tkr)	Lokaler, övriga	58	47	40
Lokalyta per årsarbetskraft (m <sup>2</sup> )	Lokaler, övriga	24	22	21
Kontorslokalyta (m <sup>2</sup> ) <sup>4)</sup>	Kontorslokaler	12 039	12 039	11 218
Kontorslokalyta per årsarbetskraft (m <sup>2</sup> )	Kontorslokaler	22	20	19
Lokalkostnader (tkr)	Lokaler totalt	<b>34 401</b>	<b>30 534</b>	<b>26 582</b>

<sup>1)</sup> Urvalen för lokalkostnaderna som redovisas i denna tabell är inte desamma som de urval som görs för de lokalkostnader som redovisas i resultaträkningen. Dessa tabeller har inte samma definition.

<sup>2)</sup> Residensets lokalkostnader redovisas under VÅS 103 Servicestöd till ledningen.

<sup>3)</sup> Med lokaler, övriga avses samtliga utrymmen förutom residenset som kontorslokaler, förråd, källare och garage. Med lokalkostnader avses hyra, lokalvård, larm och bevakningskostnader, avskrivningskostnader med mera. Dessa kostnader redovisas under VÅS 113 Lokaler.

<sup>4)</sup> Med kontorslokaler avses ytor ovan mark som kontorsrum, biytor som korridorer, toaletter, trapphus, närarkiv, närförråd etc.

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Unit4 ERP.

## Kommentar till Tabell E

Lokalytan ökade under 2022 och 2023 för att rymma myndighetens medarbetare, som ökat i antal de senaste åren. Under 2023 har ett lokalprojekt startats vilket genomförs under 2024 och kommer innebära att lokalytan återgår till 2021 års storlek. Den ökade lokalkostnaden beror delvis på tillkommande lokalyta, men också på kraftiga indexhöjningar av befintliga hyresavtal.

**Tabell F – Redovisning av ärenden 2023**

(samtliga ärenden oavsett databas)

Verksamhetsområde	Ingående balans	Antal inkomna ärenden	Antal upprättade ärenden	Antal beslutade ärenden	Utgående balans	Antal ej beslutade ärenden, äldre än två år
10–11 Myndighetsövergripande, administration och intern service	176	406	1 238	1 493	327	78
20–21 (exkl. 201) Övrig förvaltning	1 541	12 166	1 808	13 997	1 518	288
201 Allmänna val	12	212	5	225	4	0
25 Trafikföreskrifter	59	565	8	583	49	0
28 Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor	778	5 316	2 579	7 866	807	3
30 Regional tillväxt	21	7	11	24	15	1
34 Infrastrukturplanering	21	84	3	102	6	0
40 Hållbar samhällsplanering och boende	198	2 582	77	2 491	366	12
41 Stöd till boende och energiåtgärder	259	3 144	74	498	2 979	74
42 Energi och klimat	22	168	8	174	24	7
43 Kulturmiljö	381	2 208	153	2 345	397	14
45 Samhällsskydd och beredskap	193	387	297	595	282	15
46 Civilområde	0	21	3	14	10	0
50 Övergripande och gemensamt för naturvård och miljöskydd	308	974	30	885	427	80
51 Skydd av områden och arter, förvaltning och skötsel av skyddade områden	388	303	324	663	352	95
52 Prövning och tillsyn för skydd av naturen	435	1 806	186	1 950	477	11
53 Vattenverksamhet och vattenförvaltning	232	546	56	604	230	19
54 Mineralfyndigheter	0	0	0	0	0	0
55 Miljöfarlig verksamhet	467	1 330	251	1 653	395	16
56 Övrigt miljö- och hälsoskydd	109	1 039	267	1 295	120	1
57 Förorenade områden, efterbehandling	121	72	67	105	155	20
58 Restaurering	40	9	20	26	43	7
60 Lantbruk och landsbygd <sup>1)</sup>	3 546	30 165	87	21 077	12 721	1 413
62 Fiske	11	212	7	214	16	0
70 Folkhälsa	149	21	165	323	12	0
80 Jämställdhet	15	20	85	75	45	2
81 Nationella minoriteter	0	1	2	0	3	0
82 Mänskliga rättigheter	4	31	16	42	9	0
85 Integration	19	87	47	110	43	1
10–85 Totalt antal ärenden	<b>9 505</b>	<b>63 882</b>	<b>7 874</b>	<b>59 429</b>	<b>21 832</b>	<b>2 157</b>

<sup>1)</sup> Under 2023 har huvuddelen av länsstyrelsernas arbete hanterat stöd i den nya strategiska planen för ny jordbrukspolitik där jordbrukarstöd och projekt- och investeringsstöd hanteras i Jordbruksverkets IT-system. I den ingående balansen ingår dock jordbrukarstöd och landsbygdsstöd från ÅR 2022 och tidigare. Helt rättvisande statistik över handlagda ärenden inom området jordbrukarstöd (601) är inte möjliga att hämta ut i sin helhet. Statistik för ansökan om åtaganden och några få mindre stödformer ingår inte. För landsbygdsstöden (602) och projekt- och investeringsstöden (603) redovisas komplett ärendestatistik av både

ansökningar om stöd och utbetalningar. Det som redovisas här är den ärendestatistik som hämtas från Länsstyrelsens ärendehandläggningssystem Platina summerat med ärenden från Jordbruksverkets it-system, BLIS.

Källa: Ärendehandläggningssystemet Platina och Jordbruksverket.

### **Kommentar till Tabell F**

Ärendeinströmningen är på ungefär samma nivå som 2022.

Antalet beslutade ärenden minskar betydligt jämfört med tidigare år. Minskningen avser verksamhetsområdet 60 Lantbruk och landsbygd och har sin förklaring i att handläggningen avseende slututbetalningar gällande miljöersättningar flyttats fram till tidigast januari 2024 på grund av Jordbruksverkets IT-system. Antalet beslutade ärenden inom området har minskat med cirka 49 procent i jämförelse med 2022.

Antalet ej beslutade ärenden äldre än två år minskar med drygt 600 ärenden jämfört med 2022 och minskningen finns i huvudsak inom området 60 Lantbruk och landsbygd som för andra året i rad minskar inom kategorin.



## Tabell G – Överklagade beslut 2023

Verksamhetsområde	Antal överklagade beslut <sup>1)</sup>	Antal beslut <sup>2)</sup>	Andel överklagade beslut <sup>3)</sup> (%)
10–11 Myndighetsövergripande, administration och intern service	8	1 493	1
20–21 (exkl. 201) Övrig förvaltning	55	13 997	0
201 Allmänna val	2	225	1
25 Trafikföreskrifter	88	583	15
28 Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor	256	7 866	3
30 Regional tillväxt	0	24	0
34 Infrastrukturplanering	0	102	0
40 Hållbar samhällsplanering och boende	275	2 491	11
41 Stöd till boende och energiåtgärder	8	498	2
42 Energi och klimat	0	174	0
43 Kulturmiljö	10	2 345	0
45 Samhällsskydd och beredskap	12	595	2
46 Civilområde	0	14	0
50 Övergripande och gemensamt för naturvård och miljöskydd	76	885	9
51 Skydd av områden och arter, förvaltning och skötsel av skyddade områden	11	663	2
52 Prövning och tillsyn för skydd av naturen	85	1 950	4
53 Vattenverksamhet och vattenförvaltning	15	604	2
54 Mineralfyndigheter	0	0	
55 Miljöfarlig verksamhet	24	1 653	1
56 Övrigt miljö- och hälsoskydd	13	1 295	1
57 Förorenade områden, efterbehandling	1	105	1
58 Restaurering	0	26	0
60 Lantbruk och landsbygd	70	21 077	0
62 Fiske	1	214	0
70 Folkhälsa	0	323	0
80 Jämställdhet	0	75	0
81 Nationella minoriteter	0	0	
82 Mänskliga rättigheter	0	42	0
85 Integration	0	110	0
10–85 Totalt antal ärenden	<b>1 010</b>	<b>59 429</b>	<b>2</b>

<sup>1)</sup> Avser beslut som överklagats till högre instans 2023, oavsett vilket år som beslutet är fattat.

<sup>2)</sup> Avser beslut som fattats av länsstyrelsen under 2023.

<sup>3)</sup> Avser antalet överklagade beslut under 2023 dividerat med antalet beslut under 2023.

Källa: Ärendehandläggningssystemet Platina.

### Kommentar till Tabell G

Antalet överklagade beslut minskar för andra året i rad. Eftersom antalet beslutade ärenden under året minskat betydligt jämfört med föregående år blir dock andelen överklagade ärenden högre. Anledningen är främst att Länsstyrelsen inte har haft möjlighet att besluta ärenden inom området 60 Lantbruk och landsbygd, vilket är en ärendegrupp med vanligtvis få överklaganden. Utfallet är därmed jämförbart med föregående år, trots en ökad andel.

Siffrorna skiljer sig åt mellan ärendeslagen, men generellt är det relativt få beslut som överklagas.

## Tabell H – Överklagade beslut som ändrats i högre instans 2023

Verksamhetsområde	Antal överklagade beslut med dom i högre instans <sup>1)</sup>	varav antal ändrade beslut i högre instans <sup>2)</sup>	Andel ändrade beslut (%) <sup>3)</sup>
10–11 Myndighetsövergripande, administration och intern service	6	3	50
20–21 (exkl. 201) Övrig förvaltning	42	9	21
201 Allmänna val	1	0	0
25 Trafikföreskrifter	71	9	13
28 Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor	219	37	17
30 Regional tillväxt	2	0	0
34 Infrastrukturplanering	0	0	
40 Hållbar samhällsplanering och boende	307	55	18
41 Stöd till boende och energiåtgärder	13	0	0
42 Energi och klimat	0	0	
43 Kulturmiljö	1	0	0
45 Samhällsskydd och beredskap	13	2	15
46 Civilområde	0	0	
50 Övergripande och gemensamt för naturvård och miljöskydd	94	19	20
51 Skydd av områden och arter, förvaltning och skötsel av skyddade områden	10	3	30
52 Prövning och tillsyn för skydd av naturen	71	26	37
53 Vattenverksamhet och vattenförvaltning	13	7	54
54 Mineralfyndigheter	0	0	
55 Miljöfarlig verksamhet	41	20	49
56 Övrigt miljö- och hälsoskydd	12	3	25
57 Förorenade områden, efterbehandling	0	0	
58 Restaurering	0	0	
60 Lantbruk och landsbygd	88	15	17
62 Fiske	0	0	
70 Folkhälsa	0	0	
80 Jämställdhet	0	0	
81 Nationella minoriteter	0	0	
82 Mänskliga rättigheter	0	0	
85 Integration	0	0	
10–85 Totalt antal ärenden	<b>1 004</b>	<b>208</b>	<b>21</b>

<sup>1)</sup> Avser antalet beslut som överklagats i högre instans vars domar/beslut inkommit till länsstyrelsen under 2023.

<sup>2)</sup> Avser beslut som ändrats under 2023 på grund av domar/beslut i högre instans.

<sup>3)</sup> Antal ändrade beslut i högre instans under 2023 dividerat med antal beslut som överklagats till högre instans med dom/beslut under 2023.

Källa: Ärendehandläggningssystemet Platina.

### Kommentar till Tabell H

Andelen ändrade beslut skiljer sig åt mellan de olika ärendeslagen. Ett fåtal ärendeslag står för en stor andel av överklagandena. Inga större förändringar 2023 jämfört med 2021 och 2022.

## Tabell I – Handläggningstider

VÅS och ärendeslag med gemensamma mål	Mål dagar 2021–2023	Utfall (%) 2023	Utfall (%) 2022	Utfall (%) 2021	Medel-antal dagar 2023	Medel-antal dagar 2022	Medel-antal dagar 2021
202 Anmälan om svenskt medborgarskap <sup>1)</sup>	45	95	98	98	14	12	15
204 Begravningsfrågor <sup>1)</sup>	45	100	100	100	5	5	4
212 Auktorisation av bevakningsföretag <sup>1)</sup>	180	88	100	83	96	124	109
282 Ansökan om tillstånd enligt 6 kap 4§ djurskyddslagen <sup>2)</sup>	90	100	97	97	9	14	14
282 Ansökan om förprovning djurstall <sup>2)</sup>	56	100	100	100	35	27	32
282 Anmälningsärenden djurskydd	90	94	91	94	34	37	32
40321 Överklagande av lov, förhandsbesked	150	96	99	100	87	37	45
40322 Överklagande av bygglov för bostäder, dock ej fritidsbostäder	120	86	100	100	75	29	41
4034 Överklagande av kommuns beslut enligt plan- och bygglagen	180	76	96	99	108	80	80
505 Överklagade kommunala beslut miljöbalken m.fl. författn.	180	86	94	88	106	95	112
525 Samråd enligt 12 kap. 6§ miljöbalken	42	79	76	75	43	52	40
526 Granskning av kommunal strandskyddsdispens <sup>3)</sup>	21	96	98	93	14	13	15
551 Prövning miljöfarlig verksamhet 9 kap. miljöbalken - Ansökan om tillstånd (konc) <sup>2, 4)</sup>	180	87	83	81	164	166	193
555 Anmälan ändring tillståndspliktig miljöfarlig verksamhet	75	85	88	83	53	48	50
562 Prövning av avfall och producentansvar	40	91	93	89	24	27	25
566 Tillsyn av avfall och producentansvar	30	94	99	99	20	15	13
602 Ansökan om stöd till landsbygdsutvecklingsåtgärder – företagsstöd <sup>5, 6)</sup>	180	7	12	20	420	456	449
602 Ansökan om stöd till landsbygdsutvecklingsåtgärder – projektstöd <sup>5, 6)</sup>	180	94	80	47	121	239	290
602 Ansökan om stöd till landsbygdsutvecklingsåtgärder – miljöinvesteringar <sup>5, 6)</sup>	180	72	63	65	181	267	151
622 Ansökan om stöd från Fiskerifonden - företagsstöd <sup>5, 6)</sup>	180	-	100	-	-	90	-
622 Ansökan om stöd från Fiskerifonden - projektstöd <sup>5, 6)</sup>	180						

VÅS och ärendeslag med gemensamma mål	Mål dagar 2021–2023	Utfall (%) 2023	Utfall (%) 2022	Utfall (%) 2021	Medelantal dagar 2023	Medelantal dagar 2022	Medelantal dagar 2021
602 Ansökan om utbetalning av stöd till landsbygdsutvecklingsåtgärder – företagsstöd <sup>6, 7)</sup>	120	83	94	93	80	69	63
602 Ansökan om utbetalning av stöd till landsbygdsutvecklingsåtgärder – projektstöd <sup>6, 7)</sup>	120	48	64	84	166	105	78
602 Ansökan om utbetalning av stöd till landsbygdsutvecklingsåtgärder – miljöinvesteringar <sup>6, 7)</sup>	120	80	90	87	160	122	80
622 Ansökan om utbetalning av stöd från Fiskerifonden – företagsstöd <sup>6, 7)</sup>	120	-	100	-	-	62	-
622 Ansökan om utbetalning av stöd från Fiskerifonden – projektstöd <sup>6, 7)</sup>	120	-	-	-	-	-	-
623 Ansökan tillstånd flyttning och utplantering av fisk	30	95	100	95	22	22	21
623 Ansökan om förordnande som fisketillsynsman	40	55	79	85	36	33	28

<sup>1)</sup> Ärendeslaget är koncentrerat till länsstyrelserna i Stockholms, Östergötlands, Skåne, Västra Götalands, Dalarnas, Västernorrlands och Norrbottens län.

<sup>2)</sup> Målet är satt från komplett ansökan.

<sup>3)</sup> Enligt 19 kap 3 b § miljöbalken.

<sup>4)</sup> Ärendeslaget är koncentrerat till länsstyrelserna i Stockholms, Uppsala, Östergötlands, Kalmar, Skåne, Hallands, Västra Götalands, Örebro, Dalarnas, Västernorrlands, Västerbottens och Norrbottens län.

<sup>5)</sup> Handläggningstid, ansökan om stöd: Mätning från att ansökan kom in till Länsstyrelsen fram till att Länsstyrelsen har fattat beslut om stöd. Målsättning för handläggningstiderna gäller för alla ansökningar oberoende av vilket år de kom in. 90% av ansökningarna om stöd ska vara beslutade inom 6 månader.

<sup>6)</sup> Målet enligt SUSS PoF (Styr- och Uppföljningssystem i Samverkan för LB/Fiskestöden) Hämtas från Jordbruksverkets uppföljningsverktyg BLIS.

<sup>7)</sup> Handläggningstid, ansökan om utbetalning: Mätning från att ansökan om utbetalning kom in till Länsstyrelsen fram till beslut. Målsättning för handläggningstiderna gäller för alla ansökningar oberoende av vilket år de kom in. 90% av ansökningarna om utbetalning ska vara beslutade inom 4 månader.

Källa: Ärendehanteringssystemet Platina och Jordbruksverket.

## Kommentar till Tabell I

Måluppfyllelsen avseende handläggningstider i förhållande till de länsstyrelsegemensamma målen, så kallade LISA-mål, uppgår till 92 procent. Måluppfyllelsen går ned något i jämförelse med 2022, även om resultatet fortsatt ligger på ett bra utfall och hamnar över målet om en måluppfyllelse om minst 90 procent. Under 2023 har ett stort antal äldre ärenden inom 602 Ansökan om stöd till landsbygdsutvecklingsåtgärder – företagsstöd avgjorts på grund av medelsbrist i samband med att Landsbygdsprogrammet avslutas. Handläggningstiderna för beslutade ärenden är fortsatt långa. Sökande har svårt att få in jämförande prisuppgifter vilket försvårar rimlighetsbedömningarna. Under 2023 återupptogs handläggningen av tidigare nedprioriterade ärenden inom främst projektstöd och miljöinvesteringar efter att vi under åren 2021-2022 fokuserade på att handlägga ansökan om utbetalningar för utsatta grupper av sökande. Handläggningstiderna har därför ökat något. Ärenden som av Jordbruksverket tagits ut för kontroll på plats har ofta fått vänta länge på besöket och därmed har handläggningstiderna även för dessa ärenden väsentligt förlängts. I tabellen redovisas inte handläggningstiden för första årets projekt- och investeringsstöd inom Sveriges strategiska plan för den gemensamma jordbrukspolitiken 2023–2027 (VHT 603). Till följd av uppstartsproblem i samband med den nya programperioden har det varit svårt att bedöma ansökningarna utifrån uppsatta urvalskriterier.

# Finansiell redovisning

Avsnittet innehåller redovisningar och åiterrapporteringar enligt:

Uppdrag/Uppgift	Källa till uppgift/uppdrag
7 kap. 2 § förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag	Övriga uppdrag

## Resultaträkning

Belopp i tkr.

Resultaträkning	2023	2022	Not
<b>Verksamhetens intäkter</b>			
Intäkter av anslag	381 142	355 093	1
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	45 440	43 108	2
Intäkter av bidrag	235 940	291 942	3
Finansiella intäkter	3 290	1 370	4
<b>Summa</b>	<b>665 812</b>	<b>691 513</b>	
<b>Verksamhetens kostnader</b>			
Kostnader för personal	-433 642	-439 909	5
Kostnader för lokaler	-39 501	-34 967	6
Övriga driftkostnader	-194 462	-215 365	7
Finansiella kostnader	-743	-178	8
Avskrivningar och nedskrivningar	-2 770	-2 316	9
<b>Summa</b>	<b>-671 117</b>	<b>-692 735</b>	
<b>Verksamhetsutfall</b>	<b>-5 304</b>	<b>-1 222</b>	
<b>Uppbördsverksamhet</b>			
Intäkter av avgifter m.m. som inte disponeras	47 250	42 226	10
Medel som tillförts statens budget från uppbördsverksamhet	-47 250	-42 226	11
<b>Saldo</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	
<b>Transfereringar</b>			
Medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag	450	408	12
Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag	435 753	290 636	13
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag	44 912	53 248	14
Avsättning till/upplösning av fonder m.m. för transfereringsändamål	22	52	15
Lämnade bidrag	-465 915	-339 155	16
<b>Saldo</b>	<b>15 222</b>	<b>5 190</b>	
<b>Årets kapitalförändring</b>	<b>9 918</b>	<b>3 968</b>	17

## Balansräkning

Belopp i tkr.

Tillgångar	2023-12-31	2022-12-31	Not
<b>Immateriella anläggningstillgångar</b>			
<b>Summa</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	18
<b>Materiella anläggningstillgångar</b>			
Förbättringsutgifter på annans fastighet	1 048	909	
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	6 870	7 810	
<b>Summa</b>	<b>7 918</b>	<b>8 719</b>	19
<b>Kortfristiga fordringar</b>			
Kundfordringar	8 639	7 386	20
Fordringar hos andra myndigheter	66 355	36 836	21
Övriga kortfristiga fordringar	82 156	65 359	22
<b>Summa</b>	<b>157 150</b>	<b>109 581</b>	
<b>Periodavgränsningsposter</b>			
Förutbetalda kostnader	9 976	9 823	
Upplupna bidragsintäkter	97 763	30 393	
Övriga upplupna intäkter	4 528	2 556	
<b>Summa</b>	<b>112 267</b>	<b>42 772</b>	23
<b>Avräkning med statsverket</b>			
Avräkning med statsverket	46 944	34 168	
<b>Summa</b>	<b>46 944</b>	<b>34 168</b>	24
<b>Kassa och bank</b>			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	57 762	160 241	25
Övriga tillgodohavanden i Riksgäldskontoret	21 310	16 525	26
Kassa och bank	127	154	27
<b>Summa</b>	<b>79 198</b>	<b>176 921</b>	
<b>Summa tillgångar</b>	<b>403 479</b>	<b>372 161</b>	

Kapital och skulder	2023-12-31	2022-12-31	Not
<b>Myndighetskapital</b>			
Statskapital	73	73	
Balanserad kapitalförändring	88 905	84 937	
Kapitalförändring enligt resultaträkningen	9 918	3 968	
<b>Summa</b>	<b>98 896</b>	<b>88 978</b>	28
<b>Fonder</b>			
Fonder	256	278	
<b>Summa</b>	<b>256</b>	<b>278</b>	15
<b>Avsättningar</b>			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	0	120	29
Övriga avsättningar	6 911	5 847	30
<b>Summa</b>	<b>6 911</b>	<b>5 967</b>	
<b>Skulder m.m.</b>			
Lån i Riksgäldskontoret	7 364	8 118	31
Räntekontokredit i Riksgäldskontoret	0	0	32
Kortfristiga skulder till andra myndigheter	37 064	30 159	33
Leverantörsskulder	24 217	25 429	34
Övriga kortfristiga skulder	17 772	12 014	35
Depositioner	21 222	16 266	36
<b>Summa</b>	<b>107 640</b>	<b>91 987</b>	
<b>Periodavgränsningsposter</b>	27 721	37 272	
Upplupna kostnader	162 054	147 679	
Oförbrukade bidrag	189 775	184 951	37
<b>Summa</b>			
<b>Summa kapital och skulder</b>	<b>403 479</b>	<b>372 161</b>	

# Anslagsredovisning

## Redovisning mot anslag

Belopp i tkr.

Anslag	Ing. överföringsbelopp	Årets tilldelning enligt regl.brev	Omdisponerat anslagsbelopp	Utnyttjad del av medgivet överskridande	Indragning	Totalt disponibelt belopp	Utgifter	Utgående överföringsbelopp	NOT
<b>Utgiftsområde 1</b>									
<b>Rikets styrelse</b>									
01 05 001 010 Länsstyrelserna m.m., Skåne län	9 736	375 742	0	0	0	385 478	-381 909	3 569	38
<b>Utgiftsområde 19</b>									
<b>Regional tillväxt</b>									
19 01 001 010 Regionala utvecklingsåtgärder, Skåne län	28	68	0	0	-28	68	-57	11	39
<b>Summa</b>	<b>9 765</b>	<b>375 810</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>-28</b>	<b>385 546</b>	<b>-381 966</b>	<b>3 580</b>	



## Redovisning mot inkomsttitel

Belopp i tkr.

Inkomsttitel	Beräknat belopp	Inkomster	NOT
2511 Expeditions- och ansökningsavgifter	3 200	3 233	
2537 Miljöskyddsavgift Tåktavgift	22 000	22 304	
2552 01 Stiftelser, tillsynsavgift	1 700	1 719	
2552 02 Stiftelser, registerhållningsavgift	150	144	
2552 03 Avgifter enligt avfallsförordningen	900	871	
2714 01 Sanktionsavgifter	3 500	11 116	
2714 05 Brott mot utlänningslagen	500	2 213	
2714 06 Övriga sanktionsavgifter	500	5 618	
2714 07 Sanktionsavgifter enligt arbetstidslagen	0	26	
2811 9 Övriga inkomster	300	9	
<b>Summa</b>	<b>32 750</b>	<b>47 250</b>	<b>10</b>

## Redovisning av beställningsbemyndiganden

Belopp i tkr.

Anslag / Anslagsbenämning	Tilldelat bemyndigande	Ingående åtaganden 2023	Utestående åtaganden 2023	Utestående åtagandenas fördelning 2024	NOT
19 01 001 010 Regionala tillväxtåtgärder, Skåne län	0	0	0	0	39

## Tilläggsupplysningar och noter

### Allmänt

Belopp redovisas i tusentals kronor (tkr) där annat inte anges. De flesta belopp i resultatredovisning och de finansiella delarna är framtagna med hjälp av ett länsstyrelsegemensamt rapportpaket i Excel. Det innebär att talen innehåller decimaler, vilket ger avrundningsdifferenser.

Länsstyrelsens redovisning följer god redovisningssed enligt 6 § förordningen (2000:606) om myndigheters bokföring. Brytdatum, det datum då löpande bokföring på räkenskapsåret avslutas, är den 5 januari 2024.

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag (FÅB) samt Ekonomistyrningsverkets föreskrifter och allmänna råd till förordningen.

Med årsarbetskrafter avses antalet anställda personer omräknat till heltidsarbetande. Sammanlagd arbetad tid divideras med en länsstyrelsegenomsnittlig möjlig arbetstid = 1 710 timmar. Medeltal anställda beräknas som samtliga månadsanställda reducerat med anställningsperiod samt tjänstledighet om 100 %. Därutöver räknas timanställdas anställningsomfattning utifrån antalet genomförda arbetstimmar under anställningsperioden.

### Avvikelser från generella ekonomiadministrativa regler

I regleringsbrevet 2023 har regeringen beslutat om följande undantag från det ekonomiadministrativa regelverket:

- Bestämmelsen i 3 kap. 1 § andra stycket förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag om att resultatredovisningen ska omfatta antalet och styckkostnaden för handläggningen av ärendeslag som omfattar ett stort antal ärenden, ska inte tillämpas på länsstyrelserna.
- Med undantag från vad som gäller enligt 3 kap. 1 § tredje stycket och 3 kap. 2 § förordningen om årsredovisning och budgetunderlag, ska verksamhetskostnader och årsarbetskrafter redovisas i en för länsstyrelserna enhetlig struktur efter närmare anvisningar från Länsstyrelsen i Örebro län.

### Redovisnings- och värderingsprinciper

#### Periodavgränsningsposter

Inkomna fakturor t.o.m. brytdag har bokförts. Fakturor som erhålls efter brytdagen redovisas som periodavgränsningsposter. Beloppsgränsen för periodavgränsningsposter har fastställts till 25 tkr.

Löpande under året periodiseras förutbetalda kostnader som hyror med mera för att kostnaden ska belasta rätt period. Skulder till personalen i form av kompledighet och semesterlöner redovisas månadsvis och värderas i samband med bokslut.

Erhållna bidrag som inte förbrukats periodiseras och redovisas som oförbrukade bidrag. Kostnader motsvarande bidragsbelopp som ännu inte erhållits, periodiseras och redovisas som upplupna bidragsintäkter.

#### Anläggningstillgångar

Tillgångar med en ekonomisk livslängd om minst 3 år och ett anskaffningsvärde på minst ett halvt basbelopp redovisas som anläggningstillgångar. Immateriella anläggningstillgångar vid anskaffningsvärde på minst 100 tkr och för förbättringsutgifter på annans fastighet på minst 50

tkr och markanläggningar som klassas som infrastrukturella tillgångar (naturmiljötillgång) på minst 250 tkr.

Stationära och bärbara persondatorer kostnadsförs direkt på grund av den tekniska utvecklingen och prisnivån samt för bärbara datorer eftersom de utsätts för extra stort slitage.

På anskaffningsvärdet görs linjär avskrivning månadsvis.

Tillgångstyp	Avskrivningsplan
Immateriella anläggningstillgångar	5 år
Markanläggningar	Respektive komponents nyttjande period
Förbättringsutgift på annans fastighet	Högst 7 år
Maskiner	5 år
It-teknisk utrustning	3 år
Leasingavtal	3 år
Bilar och transportmedel	5 år
Konst	Ingen avskrivning
Övriga inventarier	5 år
Pågående nyanläggningar	Avskrivning startas vid färdigställning och inplacering i anläggningsgrupp

## Jordfonden

Jordfondens fastigheter värderas till inköpspris, med justering för gjorda åtgärder. Enligt regleringsbrev 2023 avseende utgiftsområde 23 anslag 1:20 anslagspost 2 villkor 6 ska vinst vid försäljning återinvesteras i Jordfonden.

## Lånefordringar

Länsstyrelsen gör bedömning av nedskrivningsbehov inför årsbokslut.

## Värdering av fordringar och skulder

Fordringar har tagits upp till det belopp som efter individuell prövning beräknas bli betalt. Fordringar och skulder i utländsk valuta har värderats till balansdagens kurs.

Lönegarantifordran värderas kollektivt med 95 procent, vilket motsvarar det erfarenhetsmässiga sambandet mellan utbetalningar och utdelningar.

## Stora genomslag i den finansiella redovisningen

### Verksamhetens intäkter och kostnader

Uppbyggnaden av civilområden där Skåne är ett av sex civilområdesansvariga län påverkar anslagssparandet. Under uppbyggnadsåret 2023 tillsätts bemanning utifrån det långsiktiga uppdraget vilket innebär att personalbudgeten inte förbrukas fullt ut under framför allt första halvåret.

### Transfereringar

Ett kraftigt ökat antal konkurser innebär att länsstyrelsens transfereringar ökar kraftigt.

## Uppgifter om rådsledamöter enligt 7 kap. 2 § förordningen om årsredovisning och budgetunderlag

Redovisning av skattepliktiga ersättningar och andra förmåner till rådsledamöter och ledande befattningshavare samt uppgift om uppdrag som styrelse- eller rådsledamot i andra statliga myndigheter samt uppdrag som styrelseledamot i aktiebolag.

Namn	Ersättning kronor	Andra uppdrag
<b>Landshövding</b>		
Anneli Hulthén	1 727 001	
<b>Länsråd/Länsöverdirektör</b>		
Ola Melin	1 270 481	
<b>Insynsråd</b>		
Sofie Carlsson	7 600,00	
Pia Kinhult	5 700,00	LTH fakultetsstyrelse, Lunds universitet
		SMILE Incubator AB
		Medicon Village Innovation AB
		Brillianz AB
		Rolloguard AB
		SensoDetect AB
Rikard Larsson	3 800,00	Backagårdens kurs och konferenscenter AB
		AB Ystad Saltsjöbad
		Statens ansvarsnämnd
Agneta Påander	5 700,00	Bonsai Media AB
		Påander Partner AB
Hans Ramel	3 800,00	Krinova AB
Håkan Schroeder	3 800,00	
Kerstin Tham	5 700,00	Medeon AB
		Öresundsinstitutets styrelse

## Noter till resultaträkning

### Not 1

Intäkter av anslag	2023	2022
01 05 001 000 Förvaltningsanslag	381 459	355 193
19 01 001 000 Regionala tillväxtåtgärder	57	72
<b>Summa intäkter av anslag</b>	<b>381 516</b>	<b>355 265</b>

#### Kommentar till Not 1

Skillnaden mellan summan av intäkter av anslag samt medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag i resultaträkningen och utgifter i anslagsredovisningen beror på anslagsavräknad semesterlöneskuld intjänad till och med 2008 enligt övergångsbestämmelsen till 16 § anslagsförordningen.

### Not 2

Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2023	2022
Offentligrättsliga avgifter	3 669	-885
Försäljning enligt 4 § Avgiftsförordningen	34 190	37 550
Intäkter av andra ersättningar	7 581	6 442
<b>Summa</b>	<b>45 440</b>	<b>43 108</b>
<i>varav intäkter av avgifter enligt 4 § Avgiftsförordningen består av</i>		
Intäkter uthyrning	1 443	701
Intäkter utbildning/konferenser	5 646	4 443
Intäkter konsultuppdrag	23 932	29 087
Intäkter övriga 4 § avgifter	3 170	3 319
Summa	34 190	37 550

#### Kommentar till Not 2

Den i separat tabell redovisad avgiftsbelagd verksamhet är inte jämförbar med denna not. Den separata tabellen avser enbart sådan verksamhet som ska ge ett årligt resultat. Övriga intäkter av avgifter har inte motsvarande kostnader och uppvisar inte något resultat utan ingår bland annat i anslagsredovisningen, älgvårdsfond och externa medel gentemot andra myndigheter.

## Not 3

Intäkter av bidrag	2023	2022
Bidrag från statliga myndigheter	225 047	296 253
varav		
Naturvårdsverket	83 527	114 592
Länsstyrelsen i Örebro län	68 858	111 087
Statens jordbruksverk	25 958	21 757
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	12 631	11 410
Havs- och vattenmyndigheten	11 487	13 690
Kammarkollegiet	6 290	5 231
Riksantikvarieämbetet	5 745	3 423
Länsstyrelsen i Östergötlands län	5 594	3 006
Länsstyrelsen i Dalarnas län	1 171	826
Arbetsförmedlingen	708	790
Post- och telestyrelsen	595	639
Statens energimyndighet	490	2 027
Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut	373	464
Länsstyrelsen i Jönköpings län	258	-142
Länsstyrelsen i Kalmar län	250	0
Tillväxtverket	238	1 349
Länsstyrelsen i Gävleborgs län	226	0
Försäkringskassan	161	142
Länsstyrelsen i Västmanlands län	158	32
Trafikverket	149	67
Länsstyrelsen i Kronobergs län	147	0
Länsstyrelsen i Jämtlands län	94	12
Länsstyrelsen i Värmlands län	68	0
Boverket	66	0
Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande	48	3
Länsstyrelsen i Hallands län	35	81
Sveriges lantbruksuniversitet	12	0
Lunds universitet	5	0
Länsstyrelsen i Stockholms län	0	-31
Länsstyrelsen i Västerbottens län	0	-33
Polismyndigheten	0	-64
Skatteverket	0	123
Rådet för Europeiska socialfonden i Sverige	0	4 504
Brottsförebyggande rådet	-5	0
Länsstyrelsen i Västra Götalands län	-16	696
Skogsstyrelsen	-59	279
Centrala studiestödsnämnden	-212	0
Bidrag från övriga	10 893	-4 311
varav bidrag från EU:s fonder		
Life - program för miljö- och klimatpolitik	3 198	-8 866
EHFF - havs och fiskerifond	-93	-55

Intäkter av bidrag	2023	2022
ESF - sociala fonden	0	-4 504
Interreg North Sea (lead partner)	141	225
<b>Summa</b>	<b>235 940</b>	<b>291 942</b>

### Kommentar till Not 3

Intäkter av bidrag minskar med motsvarande cirka 19 procent. De största förändringarna ser vi i bidrag från Naturvårdsverket och Länsstyrelsen Örebro. Vad gäller Naturvårdsverket så avser minskningen finansiering för skydd, skötsel och förvaltning av skyddade områden. Vad gäller Länsstyrelsen Örebro avser minskningarna till största del pandemirelaterade uppdrag under 2022 (pandemitillsyn, bidrag till näringsidkare) samt att det var valår 2022.

Utfallet av bidrag från EU-fonder är positivt för 2023. Fjolårets negativa utfall beror på vidareförmedling av intäkter till projektpartners.

### Not 4

Finansiella intäkter	2023	2022
Räntekonto i Riksgälden	3 102	1 241
Övriga finansiella intäkter	187	129
<b>Summa</b>	<b>3 290</b>	<b>1 370</b>

### Kommentar till Not 4

Ett högre ränteläge hos Riksbanken ger större ränteintäkter.

### Not 5

Kostnader för personal	2023	2022
Lönekostnader, exkl. arbetsgivaravgifter, pensionspremier och andra avgifter enligt lag och avtal	-286 936	-295 544
<i>varav Lönekostnader för insynsråd och ej anställd personal (uppdragstagare)</i>	-709	-692
Arbetsgivaravgifter, pensionspremier samt övriga kostnader för personal	-146 706	-144 366
<b>Summa</b>	<b>-433 642</b>	<b>-439 909</b>

### Kommentar till Not 5

Lönekostnaderna minskar med cirka 3 procent. Den årliga lönerrevisionen landade på strax över 2 procent och antal årsarbetskrafter minskar med närmare 8 procent.

Arbetsgivaravgifter, pensionspremier samt övriga kostnader för personal ökar trots minskad personalstyrka. Detta beror på ökade kostnader för pensionsavsättningar till Statens pensionsverk.

### Not 6

Kostnader för lokaler	2023	2022
Kostnader för lokaler	-39 501	-34 967

### Kommentar till Not 6

Lokalkostnaderna ökar med cirka 4,5 mnkr, jämfört med föregående år. Ökningen beror primärt på kraftiga indexökningar i våra hyresavtal (cirka 10%).

Skillnaden mellan kostnadsutfallet i resultaträkningen och tabell E i resultatredovisningen beror på att resultatredovisningen endast återspeglar lokalkostnader inom VÄS-område 1 - Myndighetsövergripande verksamhet. Resultaträkningen omfattar samtliga VÄS-koder.

## Not 7

Övriga driftskostnader	2023	2022
Övriga driftskostnader	-194 462	-215 365

## Kommentar till Not 7

Driftskostnaderna minskar med cirka 10 procent. Under 2022 genomfördes omfattande ombyggnationer i våra parker, vilket medför ett extraordinärt utfall under fjolåret. I övrigt är utfallet för 2023 jämförbart med 2022.

## Not 8

Finansiella kostnader	2023	2022
Räntekostnader i Riksgälden	-293	-32
Övriga finansiella kostnader	-450	-146
<b>Summa</b>	<b>-743</b>	<b>-178</b>

## Not 9

Avskrivningar och nedskrivningar	2023	2022
Övriga driftskostnader	-2 770	-2 316

## Kommentar till Not 9

Driftskostnaderna minskar med cirka 10 procent. Under 2022 genomfördes omfattande ombyggnationer i våra parker, vilket medför ett extraordinärt utfall under fjolåret. I övrigt är utfallet för 2023 jämförbart med 2022.

## Not 10

Avgifter m.m. som inte disponeras, inkomstitel och verksamhet	Intäkter 2021	+/- 2022	Budget intäkter 2023	Intäkter 2023	Kostnader 2023	+/- 2023	Ackumulerat +/- utgående 2023
<b>Avgifter med bestämt ekonomiskt mål1)</b>							0
<b>2511 Expeditions- och ansökningsavgifter</b>	<b>3 192</b>	<b>-1 930</b>	<b>3 200</b>	<b>3 233</b>	<b>-4 162</b>	<b>-929</b>	<b>-2 859</b>
<b>2537 Miljöskyddsavgifter</b>	<b>22 020</b>	<b>15 192</b>	<b>22 000</b>	<b>22 304</b>	<b>-8 943</b>	<b>13 362</b>	<b>28 553</b>
<b>2552 Övriga offentligrättsliga avgifter</b>	<b>2 590</b>	<b>1 343</b>	<b>2 750</b>	<b>2 732</b>	<b>-1 059</b>	<b>1 672</b>	<b>3 015</b>
-varav avgifter enligt stiftelseförordning	1 752	654	1 850	1 860	-1 048	812	1 466
- varav avgifter enligt avfallsförordningen	838	808	900	871	0	871	1 680
- varav övriga avgifter	0	-116		0	-11	-11	-127
<b>Övriga intäkter som inte disponeras och inte har bestämt ekonomiskt mål</b>	<b>6 634</b>		<b>4 800</b>	<b>18 982</b>			
2714 Sanktionsavgifter enligt arbetsmiljölagen	6 371		3 500	11 116			
2714 Särskild avgift enligt utlänningslagen	0		500	2 213			
2714 Övriga sanktionsavgifter	0		500	5 618			
2714 Sanktionsavgifter enligt arbetstidslagen	0		0	26			
2811 Övriga inkomster	264		300	9			
<b>Summa avgifter redovisade mot inkomstitel</b>	<b>34 436</b>		<b>32 750</b>	<b>47 250</b>			



1) Tidigare har länsstyrelserna haft ett undantag i regleringsbrevet enligt 6 kap 1 § förordningen om årsredovisning och budgetunderlag från att redovisa kostnaderna för avgiftsbelagd verksamhet i vilken intäkterna inte får disponeras. Från och med regleringsbrevet 2022 är undantaget borttaget. Inga jämförelsetal avseende kostnader för året 2021 kan tas fram. Som en följd av det ändras notens uppställning till att omfatta intäkter för år 2021 samt nettoutfall år 2022. År 2023 redovisas både kostnader och intäkter. Ackumulerat utfall avser åren 2022 och 2023.

### Kommentar till Not 10

Uppgifterna speglar tabell 6.2 i Regleringsbrev för budgetåret 2023 avseende länsstyrelserna. Noten är uppdelad på avgifter med bestämt respektive inte bestämt ekonomiskt mål.

Kostnadsutfallet ovan är sannolikt lägre än faktiskt nedlagd tid för arbetet med avgiftsbelagd verksamhet. Under 2022 är första året då vi mäter tiden genom tidredovisning. Modell för detta infördes i under 2022 och har inte följts fullt ut av samtliga berörda medarbetare. Detsamma gäller 2023.

### Not 11

Medel som tillförts statens budget från uppbördsverksamhet	2023	2022
Medel som tillförts statens budget från uppbördsverksamhet	-47 250	-42 226

### Not 12

Medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag	2023	2022
01 05 001 000 Förvaltningsanslag	450	408
<b>Summa</b>	<b>450</b>	<b>408</b>

### Not 13

Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag	2023	2022
<b>Från myndighet</b>		
Kammarkollegiet	318 244	150 208
Naturvårdsverket	40 421	62 266
Havs- och vattenmyndigheten	34 709	36 811
Socialstyrelsen	19 763	20 517
Riksantikvarieämbetet	13 653	14 159
Länsstyrelsen i Örebro län	6 319	2 733
Statens energimyndighet	1 653	1 835
Tillväxtverket	728	1 883
Brottsförebyggande rådet	256	0
Post- och telestyrelsen	7	225
<b>Summa</b>	<b>435 753</b>	<b>290 636</b>

### Kommentar till Not 13

Posten ökar med cirka 50 procent. Medel från Kammarkollegiet står för den största ökningen och beror på ökade utbetalningar av lönegarantimedel. Medel från Naturvårdsverket minskar, vilket primärt beror på mindre utbetalningar avseende sanering av förorenade områden.

## Not 14

Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag	2023	2022
Lönegaranti konkurser	39 309	41 426
Lönegaranti rekonstruktioner	5 604	3 216
Bygdemedel	13	-29
Kommuner	0	931
Region Skåne	0	100
Nordiska Ministerrådet	0	500
Life - program för miljö- och klimatpolitik	0	1 328
ESF - sociala fonden	0	1 352
Avgiftsfinansierad verksamhet och resurssamverkan	0	4 448
Älgvårdsfonden	-14	-24
<b>Summa</b>	<b>44 912</b>	<b>53 248</b>

## Kommentar till Not 14

Posten minskar med cirka 19 procent. Detta beror till största del på ett avslutat avgiftsfinansierat projekt samt variationer i EU-finansierade projekt.

## Not 15

Avsättning till/upplösning av fonder med mera för transfereringsändamål	2023	2022
Ingående balans	278	331
Årets förändring	-22	-52
Utgående balans	256	278
Uppdelat på		
Älgvårdsfonden ingående balans	205	229
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag	-14	-24
Älgvårdsfonden utgående balans	191	205
Bygdemedel ingående balans	73	101
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag	13	-29
Lämnade bidrag	-21	0
Bygdemedel utgående balans	65	73
Villkorsmedel utgående balans	0	0
Flottgodsmedel utgående balans	0	0

## Not 16

Lämnade bidrag	2023	2022
Lämnade bidrag till den offentliga sektorn	-75 584	-106 698
Lämnade bidrag till internationella organisationer	0	-500
Lämnade bidrag till övriga samt periodiseringar	-390 331	-231 956
<b>Summa Lämnade bidrag</b>	<b>-465 915</b>	<b>-339 155</b>
Lönegaranti	-347 235	-189 660

Lämnade bidrag	2023	2022
Miljömål	-35 070	-39 374
Efterbehandling av förorenade områden	-23 148	-42 998
Frågor inom mänskliga rättigheter	-19 763	-20 517
Byggnadsvård	-11 297	-11 832
Jakt och viltvård	-8 322	-3 928
Jämställdhetsfrågor	-4 008	-1 797
Skydd av områden och arter (exkl. vattenskyddsområden och kulturresevat)	-3 216	-5 079
Energi- och klimatstrategiskt arbete	-2 381	-3 717
Samverkan, ledning och samordning	-2 188	-140
Restaurering av vatten som inte kalkas	-1 938	0
Dricksvattenförsörjning	-1 905	-6 176
Stöd till fisket	-1 700	-1 800
Fornminnes- och kulturlandskapsvård	-1 355	-1 428
Kulturhistoriskt värdefulla miljöer	-1 001	-475
Integrationsfrågor	-700	-2 283
Främjande insatser inom folkhälsoområdet	-432	0
Klimatanpassning	-130	-150
Miljöövervakning	-46	-224
Deponering, administration och fördelning av medel, allmänna arvsfonden m.m.	-42	0
Förvaltning och skötsel av skyddade områden	-30	-757
Kommunikationsplanering	-7	-225
Tillsyn och kontroll inom lantbruk och landsbygd	-0	0
Allmänt och övergripande inom restaurering	-0	0
Överförmyndare	0	-490
Gränsregionalt samarbete	0	-500
Bidrag till ny- och ombyggnad	0	-100
Fornminnen	0	-424
Allmänt och övergripande inom naturvård och miljöskydd	0	-4 449
Allmänt och övergripande inom vattenverksamhet	0	-22
Förvaltning av kvalitén på vattenmiljön	0	-340
Kalkning av försurade vatten	0	-7
Fiskevård och fritidsfiske	0	-52
Allmänt och övergripande inom folkhälsa	0	-210
	<b>-465 915</b>	<b>-339 155</b>
varav finansiering genom EU-fonder		
Life - program för miljö- och klimatpolitik	0	-1 328
ESF - sociala fonden	0	-1 352

### Kommentar till Not 16

Posten ökar med cirka 37 procent. Betydande förändringar ser vi inom lönegaranti, där antal utbetalningar ökat till följd av att antal konkurser ökat kraftig under året. Vi ser även en större minskning avseende lämnade bidrag för efterbehandling av förorenade områden.

## Not 17

Årets kapitalförändring	2023	2022
<b>Verksamhetsutfall</b>		
Avgiftsfinansierad verksamhet och resurssamverkan	-7	-4 122
Avslutade externa medel och ANL RTA	-5 297	2 899
Avsl externa medel och ANL SCR	0	0
Semesterlöne- och löneskuld	374	172
Årets minskning av semesterlöneskulden från 2008 som finansieras av anslag	-374	-172
<b>Summa verksamhetsutfall</b>	<b>-5 304</b>	<b>-1 222</b>
<b>Uppbörd</b>		
<b>Transfereringar</b>		
Avslutade externa medel och ANL RTA	-700	0
Lönegaranti konkurser	14 098	4 429
Lönegaranti rekonstruktioner	1 824	762
<b>Summa transfereringar</b>	<b>15 222</b>	<b>5 190</b>
<b>Summa årets kapitalförändring</b>	<b>9 918</b>	<b>3 968</b>

## Kommentar till Not 17

Utfallet på avslutade externa medel och ANL RTA beror på ett antal avslutade projekt mot kapitalförändringen under året, bland annat inom Måns våld mot kvinnor och Regional samverkansplattform - Partnerskap Skåne.

Ökningen avseende lönegaranti konkurser och rekonstruktioner beror på en ökad mängd lönegarantiärenden.

## Noter till balansräkning

### Not 18

Immateriella anläggningstillgångar	2023-12-31	2022-12-31
Balanserade utgifter för utveckling		
<b>Bokfört värde</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar		
Ingående anskaffningsvärde	57	57
Utgående anskaffningsvärde	57	57
Ingående avskrivningar	-57	-57
Utgående avskrivningar	-57	-57
<b>Bokfört värde</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
<b>Bokfört värde immateriella anläggningstillgångar</b>	<b>0</b>	<b>0</b>

### Not 19

Materiella anläggningstillgångar	2023-12-31	2022-12-31
<b>Byggnader, mark och annan fast egendom</b>		
<b>Bokfört värde</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
<b>Förbättringsutgifter på annans fastighet</b>		
Ingående anskaffningsvärde	3 835	3 207
Årets anskaffning	572	628
Årets försäljning, utrangering	-138	0
Utgående anskaffningsvärde	4 270	3 835
Ingående avskrivningar	-2 926	-2 653
Årets avskrivningar	-366	-274
Årets försäljning, utrangering	71	0
Utgående avskrivningar	-3 221	-2 926
<b>Bokfört värde</b>	<b>1 048</b>	<b>909</b>
<b>Maskiner, inventarier, installationer mm.</b>		
Ingående anskaffningsvärde	27 767	21 947
Årets anskaffning	2 138	6 395
Årets försäljning, utrangering	-1 092	-574
Utgående anskaffningsvärde	28 814	27 767
Ingående avskrivningar	-19 957	-18 442
Årets avskrivningar	-2 404	-2 042
Årets försäljning, utrangering	418	527
Utgående avskrivningar	-21 943	-19 957
<b>Bokfört värde</b>	<b>6 870</b>	<b>7 810</b>
Pågående nyanläggningar		
<b>Bokfört värde</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
<b>Bokfört värde materiella anläggningstillgångar</b>	<b>7 918</b>	<b>8 719</b>

#### Kommentar till Not 19

Värdet på materiella anläggningstillgångar minskar jämfört med föregående år, vilket är enligt plan då vi inte genomfört några större investeringar under året.

## Not 20

Kundfordringar	2023-12-31	2022-12-31
Kundfordringar - utomstatliga	8 639	7 386
<b>Summa</b>	<b>8 639</b>	<b>7 386</b>

## Not 21

Fordringar hos andra myndigheter	2023-12-31	2022-12-31
Diverse fordringar andra myndigheter	56 488	24 292
Mervärdesskatt	9 868	12 544
<b>Summa</b>	<b>66 355</b>	<b>36 836</b>

## Kommentar till Not 21

Posten ökar med cirka 80 procent. Primärt bygger ökningen på att fordran gentemot Kammarkollegiet ökat med anledning av ökad omfattning på lönegarantiverksamheten.

## Not 22

Övriga kortfristiga fordringar	2023-12-31	2022-12-31
Lönegarantifordringar	78 129	62 205
Uppbördsfordringar	3 980	3 128
Övriga kortfristiga fordringar	47	26
<b>Summa</b>	<b>82 156</b>	<b>65 359</b>

## Kommentar till Not 22

Posten ökar med cirka 25 procent. Lönegarantifordringarna ökar med cirka 16 tkr, vilket beror på ökad omfattning av verksamheten.

## Not 23

Periodavgränsningsposter	2023-12-31	2022-12-31
<b>Förutbetalda kostnader</b>		
Förutbetalda hyror	8 081	8 119
Övriga förutbetalda kostnader	1 895	1 704
<b>Summa förutbetalda kostnader</b>	<b>9 976</b>	<b>9 823</b>
<b>Upplupna bidragsintäkter</b>		
Upplupna bidragsintäkter från andra myndigheter	91 705	29 075
varav		
Naturvårdsverket	53 299	-271
Statens jordbruksverk	32 369	26 613
Länsstyrelsen i Östergötlands län	1 705	0
Kammarkollegiet	1 577	687
Länsstyrelsen i Örebro län	1 114	281
Havs- och vattenmyndigheten	356	501
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	333	0
Statens energimyndighet	267	382
Tillväxtverket	148	739
Länsstyrelsen i Kronobergs län	147	0
Länsstyrelsen i Gävleborgs län	73	0
Boverket	66	0
Länsstyrelsen i Västra Götalands län	61	28

Periodavgränsningsposter	2023-12-31	2022-12-31
Länsstyrelsen i Jämtlands län	51	13
Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande	50	0
Arbetsförmedlingen	42	0
Länsstyrelsen i Dalarnas län	19	37
Sveriges lantbruksuniversitet	12	0
Post- och telestyrelsen	12	0
Länsstyrelsen i Jönköpings län	3	-4
Länsstyrelsen i Västmanlands län	1	33
Skogsstyrelsen	0	36
Upplupna bidragsintäkter från ickestatliga organisationer eller privatpersoner	6 058	1 318
varav finansiering genom EU-fonder		
Life - program för miljö- och klimatpolitik	2 122	0
EHFF - havs och fiskerifond	0	93
Interreg North Sea (lead partner)	157	109
<b>Totala upplupna bidragsintäkter</b>	<b>97 763</b>	<b>30 393</b>
<b>Övriga upplupna intäkter</b>	<b>4 528</b>	<b>2 556</b>
<b>Summa periodavgränsningsposter</b>	<b>112 267</b>	<b>42 772</b>

### Kommentar till Not 23

Posten ökar med cirka 165 procent. Framför allt ökar de upplupna bidragsintäkterna gentemot Naturvårdsverket och Statens jordbruksverk.

### Not 24

Avräkning med statsverket	2023-12-31	2022-12-31
Uppbörd		
Ingående balans	-3 128	-222
Redovisat mot inkomsttitel (-)	-47 250	-42 226
Uppbördsmedel som betalats till icke räntebärande flöde (+)	51 469	39 320
<b>Fordringar/skulder avseende uppbörd</b>	<b>1 090</b>	<b>-3 128</b>
<b>Anslag i icke räntebärande flöde</b>		
Redovisat mot anslag (+)	57	72
Medel hänförliga till transfereringar med mera som betalats till icke räntebärande flöde (-)	-57	-72
<b>Fordringar/skulder avseende anslag i icke räntebärande flöde</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
<b>Anslag i räntebärande flöde</b>		
Ingående balans	-9 736	-9 651
Redovisat mot anslag (+)	381 909	355 602
Anslagsmedel som tillförts räntekonto (-)	-375 742	-355 687
<b>Fordringar/skulder avseende anslag i räntebärande flöde</b>	<b>-3 569</b>	<b>-9 736</b>

<b>Avräkning med statsverket</b>	<b>2023-12-31</b>	<b>2022-12-31</b>
<b>Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag</b>		
Ingående balans	2 272	2 444
Redovisat mot anslag under året enligt undantagsregeln	-374	-172
<b>Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag</b>	<b>1 898</b>	<b>2 272</b>
<b>Övriga fordringar/skulder på statens centralkonto</b>		
Ingående balans	44 760	91 893
Inbetalningar i icke räntebärande flöde (+)	576 443	581 143
Utbetalningar i icke räntebärande flöde (-)	-568 608	-627 144
Betalningar hänförliga till anslag och inkomstitlar (+/-)	-5 071	-1 131
<b>Övriga fordringar/skulder på statens centralkonto</b>	<b>47 525</b>	<b>44 760</b>
Summa utgående balans avräkning med statsverket	<b>46 944</b>	<b>34 168</b>

## Not 25

<b>Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret</b>	<b>2023-12-31</b>	<b>2022-12-31</b>
<b>Räntekonto i Riksgälden</b>	57 762	160 241

### Kommentar till Not 25

Räntekontot minskar, vilket har ett samband med att kortfristiga fordringar ökar. Myndighetens likviditet är fortsatt god.

## Not 26

<b>Övriga tillgodohavanden i Riksgäldskontoret</b>	<b>2023-12-31</b>	<b>2022-12-31</b>
<b>Övriga tillgodohavanden i Riksgälden Deponeringar</b>	21 310	16 525

## Not 27

<b>Kassa och bank</b>	<b>2023-12-31</b>	<b>2022-12-31</b>
Valutakonto 1	127	154
<b>Summa</b>	<b>127</b>	<b>154</b>



## NOT 28

Förändring av myndighetskapitalet	Statskapital	Donationskapital	Balanserad kapitalförändring, anslagsfinansierad verksamhet	Balanserad kapitalförändring, avgiftsbelagd verksamhet	Balanserad kapitalförändring, bidragsfinansierad verksamhet	Kapitalförändring enligt resultaträkning	Summa
<b>Utgående balans 2022</b>	<b>73</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>-1 967</b>	<b>86 904</b>	<b>3 968</b>	<b>88 978</b>
varav							
Avgiftsfinansierad verksamhet och resurssamverkan	0	0	0	-1 967	0	-4 122	-6 089
Avslutade externa medel och ANL RTA	0	0	0	0	30 595	2 899	33 494
Lönegaranti konkurser	0	0	0	0	30 759	4 429	35 188
Lönegaranti rekonstruktioner	0	0	0	0	25 515	762	26 277
Avsl externa medel och ANL SCR	0	0	0	0	35	0	35
<b>Ingående balans 2023</b>	<b>73</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>-1 967</b>	<b>86 904</b>	<b>3 968</b>	<b>88 978</b>
Föregående års kapitalförändring	0	0	0	-4 122	8 090	-3 968	0
Årets förändring							
varav							
Avgiftsfinansierad verksamhet och resurssamverkan	0	0	0	0	0	-7	-7
Avslutade externa medel och ANL RTA	0	0	0	0	0	-5 997	-5 997
Lönegaranti konkurser	0	0	0	0	0	14 098	14 098
Lönegaranti rekonstruktioner	0	0	0	0	0	1 824	1 824
Summa årets förändring	0	0	0	0	0	9 918	9 918
<b>Utgående balans 2023</b>	<b>73</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>-6 089</b>	<b>94 994</b>	<b>9 918</b>	<b>98 896</b>

## Kommentar till Not 28

Kapitalförändringen påverkas i år främst av uppgången i lönegarantiverksamheten, men även av avslutade externfinansierade projekt.

## Not 29

Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	2023-12-31	2022-12-31
Ingående avsättningar	120	120
Årets pensionskostnader	-120	0
<b>Utgående avsättning</b>	<b>0</b>	<b>120</b>

## Kommentar till Not 29

Ingående avsättningar avsåg en äldre avsättning för delpensionskostnader. Dessa är inaktuella och har därmed skrivits av.

## Not 30

Övriga avsättningar	2023-12-31	2022-12-31
Lokalt omställningsarbete årets förändring	877	887
Lokalt omställningsarbete utgående balans	6 911	5 847
Omstruktureringsåtgärder årets förändring	0	0
<b>Summa övriga avsättningar</b>	<b>6 911</b>	<b>5 847</b>

## Kommentar till Not 30

Medlen avser lokala omställningsåtgärder och hanteras i samråd mellan myndigheten och de fackliga organisationerna. Förbrukningen av medlen har historiskt varit låg. Under 2024 förväntas medlen utnyttjas i högre grad

## Not 31

Lån i Riksgäldskontoret	2023-12-31	2022-12-31
Ingående balans	8 118	3 459
Under året upptagna lån	2 757	7 023
Årets amorteringar	-3 511	-2 363
<b>Utgående balans</b>	<b>7 364</b>	<b>8 118</b>
Beviljad låneram	9 000	11 000

## Kommentar till Not 31

Utgående balans minskar då amorteringarna är högre än vi tagit upp nya lån, vilket korrelerar med den för året relativt blygsamma införskaffningen av nya anläggningstillgångar.

## Not 32

Räntekontokredit i Riksgäldskontoret	2023-12-31	2022-12-31
Beviljad kreditram	17 000	17 000

## Not 33

Kortfristiga skulder till andra myndigheter	2023-12-31	2022-12-31
Diverse skulder inkl. leverantörsskulder	15 387	16 186
Lagstadgade arbetsgivaravgifter	20 469	11 103
Mervärdesskatt	1 209	2 870
<b>Summa</b>	<b>37 064</b>	<b>30 159</b>

## Kommentar till Not 33

Lagstadgade arbetsgivaravgifter ökar med cirka 84 procent, vilket till största del beror på en ökad omfattningen av lönegarantiutbetalningar.

## Not 34

Leverantörsskulder	2023-12-31	2022-12-31
Leverantörsskulder	24 217	25 429

## Not 35

Övriga kortfristiga skulder	2023-12-31	2022-12-31
Personalens källskatt	6 488	6 492
Övriga kortfristiga skulder	11 284	5 522
<i>Övriga kortfristiga skulder består av</i>		
Preliminärskatt lönegaranti	10 957	3 209
Transfereringar under utbetalning	87	2 070
EU-medel för vidarebefordran	127	154
Övrigt	114	88
<b>Summa</b>	<b>17 772</b>	<b>12 014</b>

## Kommentar till Not 35

Posten ökar med cirka 48 procent, vilket beror på en ökad omfattning av lönegarantiutbetalningar.

## Not 36

Depositioner	2023-12-31	2022-12-31
Depositioner	21 222	16 266

## Not 37

Periodavgränsningsposter	2023-12-31	2022-12-31
Upplupna kostnader - Upplupna löner, arvoden inkl social avg	480	554
Upplupna kostnader - Upplupna semesterlöner inkl social avg	24 798	34 011
Upplupna kostnader - Övriga upplupna kostnader	2 443	2 708
<b>Summa upplupna kostnader</b>	<b>27 721</b>	<b>37 272</b>

Oförbrukade bidrag från annan myndighet	153 719	139 820
<i>varav</i>		
Naturvårdsverket	116 041	92 854
Havs- och vattenmyndigheten	17 390	24 034
Länsstyrelsen i Örebro län	11 557	13 271
Länsstyrelsen i Östergötlands län	3 900	3 494
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	1 756	809
Trafikverket	497	329
Statens energimyndighet	486	1 435
Post- och telestyrelsen	449	55
Statens jordbruksverk	385	27
Riksantikvarieämbetet	236	1 461
Länsstyrelsen i Jönköpings län	219	460
Centrala studiestödsnämnden	212	0
Skatteverket	175	175
Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut	57	21
Brottsförebyggande rådet	55	310
Länsstyrelsen i Gävleborgs län	52	0

Periodavgränsningsposter	2023-12-31	2022-12-31
Länsstyrelsen i Hallands län	49	85
Länsstyrelsen i Västra Götalands län	43	4
Länsstyrelsen i Dalarnas län	41	129
Kammarkollegiet	39	276
Skogsstyrelsen	23	-0
Länsstyrelsen i Värmlands län	23	-0
Länsstyrelsen i Västernorrlands län	20	20
Arbetsförmedlingen	12	12
Socialstyrelsen	1	1
Länsstyrelsen i Jämtlands län	0	1
Sveriges lantbruksuniversitet	0	0
Försäkringskassan	0	0
Tillväxtverket	0	188
Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande	0	-3
Länsstyrelsen i Västmanlands län	0	0
Länsstyrelsen i Kalmar län	0	250
Länsstyrelsen i Stockholms län	0	118
Länsstyrelsen i Blekinge län	0	3

Oförbrukade bidrag från annan myndighet planeras att användas inom tre månader	38 430	13 982
Oförbrukade bidrag från annan myndighet planeras att användas mellan mer än tre månader till ett år	83 008	69 910
Oförbrukade bidrag från annan myndighet planeras att användas mellan mer än ett år till tre år	29 207	41 946
Oförbrukade bidrag från annan myndighet planeras att användas mer än tre år	3 074	13 982

<b>Oförbrukade bidrag från ickestatliga organisationer eller privatpersoner</b>	<b>8 335</b>	<b>7 858</b>
<i>varav finansiering genom EU-fonder</i>		
Life - program för miljö- och klimatpolitik	0	1 056
ESF - sociala fonden	262	262
<b>Summa oförbrukade bidrag</b>	<b>162 054</b>	<b>147 679</b>

<b>Summa förutbetalda intäkter</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
------------------------------------	----------	----------

<b>Summa periodavgränsningsposter</b>	<b>189 775</b>	<b>184 951</b>
---------------------------------------	----------------	----------------

### Kommentar till Not 37

Förväntad användning av oförbrukade medel avseende saldo 2023 utgår från en schablon framtagen utifrån de största bidragsposterna.

## Noter till anslagsredovisning

### Not 38

01 05 001 010 Länsstyrelserna m.m., Skåne län

Villkor för anslag	Belopp	Utfall
Anslagskredit	11 280	0
Anslagsbehållning som disponeras, 3 %	11 272	3 569
Kredit på räntekonto	17 000	0
Låneram för anläggningstillgångar	9 000	7 364
Högst 85 000 kronor får användas för landshövdingens deltagande i den europeiska sambandsgruppen European Association of State Territorial Representatives. Avrapportering ska ske till Regeringskansliet (Finansdepartementet) och till landshövdingemötet. (Skåne)	85	50

#### Kommentar till Not 38

Anslagsutfallet ligger inom ramarna för anslagskredit och anslagssparande, likaså utfallet avseende låneramen. Kredit på räntekontot har inte behövt utnyttjas under året. Kostnad för deltagande i EASTR avser medlemskap i EASTR.

### Not 39

19 01 001 010 Regionala tillväxtåtgärder, Länsstyrelsen i Skåne Län

Villkor för anslag	Belopp	Utfall
Anslagskredit	0	0
Anslagsbehållning som disponeras	0	0
Uppföljning och utvärdering	68	57
Beställningsbemyndigande	0	0

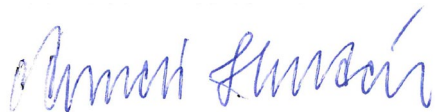
# Landshövdingens underskrift av årsredovisningen

Jag bedömer att den interna styrningen och kontrollen vid myndigheten har varit betryggande under den period som årsredovisningen avser.

Årsredovisningen är beslutad den 22 februari 2024.

Jag intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Malmö den 22 februari 2024



Anneli Hulthén  
Landshövding

# Bilagor

## Bilaga A. Paragrafer i Förordning (2017:868) med länsstyrelseinstruktion, som redovisas i årsredovisningen

Paragraf	Uppgift / Uppdrag	Avsnitt i årsredovisning	Länsstyrelse
1§	Länsstyrelsens ansvar för statlig förvaltning i länet	Om länsstyrelsen	Alla län
2§ p1	Verka för att nationella mål får genomslag	Övergripande om nationella mål, samverkan, tillsyn, länets utveckling och Agenda 2030	Alla län
2§ p2	Arbeta sektorsövergripande och samordna olika samhällsintressen och statliga insatser	Övergripande om nationella mål, samverkan, tillsyn, länets utveckling och Agenda 2030	Alla län
2§ p3	Främja länets utveckling och följa tillståndet	Övergripande om nationella mål, samverkan, tillsyn, länets utveckling och Agenda 2030	Alla län
2§ p4	Främja samverkan i länet	Övergripande om nationella mål, samverkan, tillsyn, länets utveckling och Agenda 2030	Alla län
2§ p5	Ansvara för ålagda tillsynsuppgifter	Övergripande om nationella mål, samverkan, tillsyn, länets utveckling och Agenda 2030	Alla län
2§ p6	Vid behov bistå regeringen och Regeringskansliet inom länet	Övergripande om nationella mål, samverkan, tillsyn, länets utveckling och Agenda 2030	Alla län
3§ p1	De allmänna valen	Övrig förvaltnings och trafikföreskrifter	Alla län
3§ p2	Livsmedelskontroll, djurskydd, allmänna veterinära frågor samt ledning och samordning av åtgärder mot djursjukdomar	Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor	Alla län
3§ p3	Regional tillväxt	Regional tillväxt och infrastrukturplanering	Alla län
3§ p4	Infrastrukturplanering	Regional tillväxt och infrastrukturplanering	Alla län
3§ p5	Hållbar samhällsplanering och boende	Hållbar samhällsplanering och boende	Alla län
3§ p6	Energi och klimat	Energi och klimat	Alla län
3§ p7	Kulturmiljö	Kulturmiljö	Alla län
3§ p8	Skydd mot olyckor, krisberedskap, civilt försvar och höjd beredskap	Samhällsskydd och beredskap	Alla län

Paragraf	Uppgift / Uppdrag	Avsnitt i årsredovisning	Länsstyrelse
3§ p9	Naturvård, samt miljö- och hälsoskydd	Naturvård och miljöskydd	Alla län
3§ p10	Lantbruk och landsbygd	Areella näringar	Alla län
3§ p11	Fiske	Areella näringar	Alla län
3§ p12	Folkhälsa	Folkhälsa, jämställdhet, integration mm.	Alla län
3§ p13	Jämställdhet	Folkhälsa, jämställdhet, integration mm.	Alla län
3§ p14	Integration	Folkhälsa, jämställdhet, integration mm.	Alla län
4§ p1	Tillsyn över att fastighetsinnehav avvecklas enligt 18 kap. 7§ ärvdabalken	Areella näringar	Alla län
4 a§	Utföra de uppgifter som en medlemsstat ska utföra vid Europeiska kommissionens samordning av revisioner enligt artikel 124 m.m.	Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor	Alla län
5§ p1	Integrering av jämställdhetsperspektiv	Integrering av tvärssektoriella frågor	Alla län
5§ p2	Individbaserad statistik med kön som fördelningsgrund	Integrering av tvärssektoriella frågor	Alla län
5§ p3	Vid beslut och andra åtgärder som kan röra barn, analysera konsekvenserna och ta särskild hänsyn till barns bästa	Integrering av tvärssektoriella frågor	Alla län
5§ p4	Verka för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning	Integrering av tvärssektoriella frågor	Alla län
5§ p5	Integrera mänskliga rättigheter genom att belysa, analysera och beakta dem, särskilt skyddet mot diskriminering	Integrering av tvärssektoriella frågor	Alla län
5§ p6	Beakta folkhälsomålet i arbetet med bl.a. regional tillväxt, samhällsplanering, krishantering samt alkohol och tobak	Integrering av tvärssektoriella frågor	Alla län
5§ p7	Verka för att förenkla för företag	Integrering av tvärssektoriella frågor	Alla län
5§ p8	Samordna arbetet på regional nivå med anpassningen till ett förändrat klimat	Energi och klimat	Alla län
5§ p9	Verka för att behovet av bostäder tillgodoses	Hållbar samhällsplanering och boende	Alla län
6§	Verka för att det generationsmål för miljöarbetet och de miljö kvalitetsmål som riksdagen har fastställt nås och ska vid behov föreslå åtgärder för miljöarbetets utveckling	Övergripande om nationella mål, samverkan, tillsyn, länets utveckling och Agenda 2030  Naturvård och miljöskydd	Alla län
7§	Geografiskt områdesansvar m.m.	Samhällsskydd och beredskap	Alla län



Paragraf	Uppgift / Uppdrag	Avsnitt i årsredovisning	Länsstyrelse
7 a§	Länsstyrelserna i Norrbottens, Örebro, Stockholms, Östergötlands, Västra Götalands och Skåne län ska vara civilområdesansvariga länsstyrelser enligt förordningen (2022:525) m.m.	Samhällsskydd och beredskap	Norrboten, Örebro, Stockholm, Östergötland, Västra Götaland, Skåne
7 b§	Beredskapsmyndighet	Samhällsskydd och beredskap	Alla län
14§	Miljöprövningsdelegation	Naturvård och miljöskydd	Stockholm, Uppsala, Östergötland, Kalmar, Skåne, Halland, Västra Götaland, Örebro, Dalarna, Västernorrland, Västerbotten, Norrboten
18§	Viltförvaltningsdelegation enligt förordning (2009:1474)	Övrig förvaltning och trafikföreskrifter	Alla län

## Bilaga B. Regleringsbrevsuppdrag som redovisas i årsredovisningen

Bilagan innehåller åiterrapporteringar och uppdrag som redovisas i årsredovisningen och som framgår i länsstyrelsernas regleringsbrev 2023.

Uppdrag i regleringsbrev 2023	Område i regleringsbrev	Avsnitt i årsredovisning	Länsstyrelse
1A1 Främja arbetet med Agenda 2030	Mål och åiterrapporteringskrav / A. Nationella mål	Övergripande om nationella mål, samverkan, tillsyn, länets utveckling och Agenda 2030	Alla län
1A2 Livsmedelsstrategi – bidra till ökad livsmedelsproduktion	Mål och åiterrapporteringskrav / A. Nationella mål	Areella näringar	Alla län
1A3 Tillsyn hyresbostäder, studentbostäder m.m.	Mål och åiterrapporteringskrav / A. Nationella mål	Hållbar samhällsplanering och boende	Alla län
1A4 Översyn bevarandeplaner Natura 2000-områden	Mål och åiterrapporteringskrav / A. Nationella mål	Naturvård och miljöskydd	Alla län
1A5 Strandskyddstillsyn och tillsynsvägledning m.m.	Mål och åiterrapporteringskrav / A. Nationella mål	Naturvård och miljöskydd	Alla län
1A6 PFAS - övervakning, inventering och kartläggning m.m.	Mål och åiterrapporteringskrav / A. Nationella mål	Naturvård och miljöskydd	Alla län
1A7 Förorenade områden	Mål och åiterrapporteringskrav / A. Nationella mål	Naturvård och miljöskydd	Alla län
1A8 Ingen övergödning - miljö kvalitetsmålet	Mål och åiterrapporteringskrav / A. Nationella mål	Naturvård och miljöskydd	Alla län
1A9 Dricksvatten enligt EU-direktiv	Mål och åiterrapporteringskrav / A. Nationella mål	Naturvård och miljöskydd	Alla län
1A10 Effektivisering och handläggning jordbrukspolitiken 2023–2027 m.m.	Mål och åiterrapporteringskrav / A. Nationella mål	Areella näringar	Alla län
1A11 Nationella och regionala skogsprogram	Mål och åiterrapporteringskrav / A. Nationella mål	Naturvård och miljöskydd	Alla län
1A12 Mänskliga rättigheter och icke-diskriminering	Mål och åiterrapporteringskrav / A. Nationella mål	Folkhälsa, jämställdhet, integration mm.	Alla län

Uppdrag i regleringsbrev 2023	Område i regleringsbrev	Avsnitt i årsredovisning	Länsstyrelse
1B1 Naturvård - regional samordning och ledning	Mål och återrapporteringskrav / B. Sektorsövergripande och samordnande	Naturvård och miljöskydd	Alla län
1B2 Restaurering ängs- och betesmarker - nationellt program	Mål och återrapporteringskrav / B. Sektorsövergripande och samordnande	Naturvård och miljöskydd	Alla län
1C1 Förenkla för företag åtgärder	Mål och återrapporteringskrav / C. Främjande av länets utveckling	Integrering av tvärssektoriella frågor	Alla län
1C2 Regional utvecklingspolitik och den sammanhållna landsbygdspolitiken	Mål och återrapporteringskrav / C. Främjande av länets utveckling	Regional tillväxt och infrastrukturplanering	Alla län
1C3 Mål i regionala utvecklingsstrategin m.m.	Mål och återrapporteringskrav / C. Främjande av länets utveckling	Regional tillväxt och infrastrukturplanering	Berörda län
1C4 Bredband tillgång, utbyggnad och samverkan m.m.	Mål och återrapporteringskrav / C. Främjande av länets utveckling	Regional tillväxt och infrastrukturplanering	Alla län
1C5 Ökat bostadsbyggande, samverkan kommuner m.m.	Mål och återrapporteringskrav / C. Främjande av länets utveckling	Hållbar samhällsplanering och boende	Alla län
1C8 Regional förvaltningsplan skarv, behov och ev. åtgärder	Mål och återrapporteringskrav / C. Främjande av länets utveckling	Övrig förvaltning och trafikföreskrifter	Alla län
1D1 Kontrollplan för livsmedelskedjan m.m.	Mål och återrapporteringskrav / D. Tillsyn	Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor	Alla län
1D6 Tillsyn och prövning effektivitet, enhetlighet och handläggningstider	Mål och återrapporteringskrav / D. Tillsyn	Övergripande om nationella mål, samverkan, tillsyn, länets utveckling och Agenda 2030	Alla län
2.1 Årsredovisning i enhetlig struktur, rstatistik m.m.	Organisationsstyrning	Året i siffror	Alla län
3B16 Anvisningsmodell för ensamkommande barn och anvisning av nyanlända	Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	Folkhälsa, jämställdhet, integration mm.	Alla län

## Bilaga C. Övriga uppdrag, förordningar m.m. som redovisas i årsredovisningen

Bilagan innehåller exempel på regeringsuppdrag och hänvisningar till paragrafer i förordningar i vilka det uttryckligen framgår att åiterrapportering/redovisning ska ske i årsredovisningen.

Uppdrag/Förordning	Område	Avsnitt i årsredovisning
2 kap. 4 § förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag	Förhållanden av väsentlig betydelse för regeringens uppföljning och prövning av verksamheten	Övrig redovisning
3 kap. 1 § förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag	Information av väsentlig betydelse	Övrig redovisning
3 kap. 2 § förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag	Avgiftsfinansierad verksamhet	Övrig redovisning
3 kap. 3§ förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag	Kompetensförsörjning	Arbetsmiljö och medarbetare
7 kap. 2 § förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag	Skattepliktig ersättning till ledamöter i styrelse, råd utsett av regeringen och myndighetens ledande befattningshavare	Finansiell redovisning
7 kap. 3 § förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag	Frånvaro på grund av sjukdom	Arbetsmiljö och medarbetare
Hur medel för att förstärka arbetet med civilt försvar har använts (Fö2023/00751)	Anvisningar för det civila försvaret för försvarsbeslutsperioden 2021-2025	Samhällsskydd och beredskap

## Bilaga D. Regleringsbrevsuppdrag som redovisas i särskild ordning

Bilagan innehåller regleringsbrevsuppdrag i länsstyrelsernas regleringsbrev 2023 som redovisas i särskild ordning.

Uppdrag i regleringsbrev 2023	Område	Rapporteringsdatum	Rapportering till
2.2 Underlag till tabeller i årsredovisningen	Organisationsstyrning	2024-02-22	Lst Örebro
3A1 Minskat och förenklat uppgiftslämnande	Uppdrag / A. Nationella mål	2024-03-25	Klimat- och näringslivsdepartementet, Lst Kronoberg samordnar
3A2 Energi- och klimatpolitiska målen	Uppdrag / A. Nationella mål	2024-02-16	Lst Dalarna redovisar till Klimat- och näringslivsdepartementet
3A3 Skydda dricksvattenförsörjningen m.m.	Uppdrag / A. Nationella mål	2024-03-01	Lst Kalmar redovisar till Klimat- och näringslivsdepartementet
3A4 Regionala analyser och kunskapsunderlag kemikalier dricksvatten m.m.	Uppdrag / A. Nationella mål	2024-03-31	Redovisas till Klimat- och näringslivsdepartementet Lst Västernorrland samordnar
3A5 Kontinuitetsplanering dricksvattenförsörjning, utbildning och stöd m.m.	Uppdrag / A. Nationella mål	2023-05-10 2024-01-31	Delredovisning muntlig Slutredovisning till Landsbyggs- och infrastrukturdepartementet Lst Jönköping samordnar
3A6 Åtgärder för havs- och vattenmiljö	Uppdrag / A. Nationella mål	2024-02-15	Lst Västernorrland redovisar till Havs- och vattenmyndigheten (kopia till Klimat- och näringslivsdepartementet)
3A7 Restaurering och anläggning av våtmarker	Uppdrag / A. Nationella mål	2024-02-15	Lst Gotland redovisar till Klimat- och näringslivsdepartementet
3A8 Skydd, skötsel och förvaltning av värdefulla naturområden m.m.	Uppdrag / A. Nationella mål	2024-02-15	Naturvårdsverket och Havs- och vattenmyndigheten (kopia till Klimat- och näringslivsdepartementet)
3A9 Kompensationsåtgärder mot övergödning – underlag och styrmedel	Uppdrag / A. Nationella mål	2023-10-01 2024-09-25	Gäller Lst vattenmyndigheter Delredovisning Slutredovisning till Klimat- och näringslivsdepartementet Lst Västmanland samordnar
3A10 Uppgifter om strandskyddsbeslut	Uppdrag / A. Nationella mål	2024-02-15	Naturvårdsverket (kopia till Klimat- och näringslivsdepartementet)
3A11 Kostnader för hantering av EU-stöden	Uppdrag / A. Nationella mål	2023-03-01	Statens jordbruksverk (kopia till Landsbyggs- och infrastrukturdepartementet)
3A12 Föregående års fisketillsyn	Uppdrag / A. Nationella mål	2024-03-15	Havs- och vattenmyndigheten (kopia till Landsbyggs- och infrastrukturdepartementet)
3A13 Insatser samverkan enligt förordningen om vattenverksamheter m.m.	Uppdrag / A. Nationella	2024-03-15	LST Jönköping redovisar samlat till Klimat- och näringslivsdepartementet
3B1 Statlig närvaro och service i länet	Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2023-10-31	Finansdepartementet, Lst Örebro samordnar

Uppdrag i regleringsbrev 2023	Område	Rapporteringsdatum	Rapportering till
3B2 Planering bostadsförsörjning - råd, information och underlag	Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2024-06-15	Bostadsmarknadsanalys till Boverket enligt 2 § förordningen (2011:1160)
3B3 Inriktning för överklagade kommunala beslut om lov	Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2024-02-29	Boverket (kopia till Landsbyggs- och infrastrukturdepartementet)
3B5 Kyrkliga kulturarvet och den kyrkoantikvariska ersättningen	Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2023-05-02	Riksantikvarieämbetet (kopia till Kulturdepartementet)
3B6 Försvarssekretess i samhällsplaneringsfrågor	Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2023-06-16	Försvarsdepartementet Lst Västra Götaland samordnar
3B7 Regionala arbetet med friluftspolitiken	Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2024-02-15	Naturvårdsverket (kopia till Klimat- och näringslivsdepartementet)
3B8 Minska spridning av granbarkborrar från skyddade områden	Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2023-12-01	Landsbyggs- och infrastrukturdepartementet Lst Kronoberg samordnar
3B9 Verka för minoritetspolitikens fastställda mål	Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2024-03-31	Gäller endast Lst Stockholm som redovisar till Kulturdepartementet
3B10 Tillämpning av lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk	Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2023-11-14	Alla län redovisar till Lst Stockholm och Sametinget (kopia till Kulturdepartementet)
3B11 Aktiviteter på demokratiområdet	Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2024-03-15	Lst Jönköping redovisar till Kulturdepartementet
3B12 Tillämpningen av barns rättigheter	Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2024-03-31	Socialdepartementet, Lst Dalarna samordnar
3B13 Föräldraskapsstöd - utsatta områden, bekämpa och förebygga kriminalitet barn och unga m.m.	Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2024-03-01	Berörda Lst till Socialdepartementet Redovisas årligen 2024-2027
3B14 Mänskliga rättigheter samordning	Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2024-03-01	Gäller endast Lst Dalarna som redovisar till Arbetsmarknadsdepartementet
3B15 Jämställdhetspolitiska målen och länsstrategier 2024-2027	Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2025-03-01 2028-03-01	Delredovisning Slutredovisning Jämställdhetsmyndigheten (kopia till Arbetsmarknadsdepartementet)
3B17 Nyanlända m. fl., lägesbilder boende och skola	Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2024-03-01	Justitiedepartementet Lst Västernorrland samordnar
3B18 Mottagande ensamkommande barn, asylsökande m.fl. (2016:1363)	Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2024-03-01	Justitiedepartementet Lst Västernorrland samordnar
3B19 Insatser för asylsökande m.fl. enligt förordningen (2016:1363 och 2016:1364)	Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2024-03-01	Justitiedepartementet Lst Västernorrland samordnare
3B20 Statlig ersättning för insatser för vissa utlänningar (2010:1122)	Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2024-03-01	Justitiedepartementet Lst Västernorrland samordnare

Uppdrag i regleringsbrev 2023	Område	Rapporteringsdatum	Rapportering till
3B21 Resultat statlig ersättning för insatser för vissa utlänningar enligt 37 a §	Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2024-03-01	Justitiedepartementet Lst Västernorrland samordnare
3B22 Redovisning om samhällsorientering för vissa nyanlända invandrare	Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2024-03-01	Justitiedepartementet Lst Västernorrland samordnare
3C1 Redovisa den svenska beslutade och utbetalda medfinansieringen av territoriella program Nord m.fl.	Uppdrag / C. Främjande av länets utveckling	2023-03-31	Gäller endast Lst Jämtland, Norrbotten och Västerbotten som redovisar till Tillväxtverket (kopia till Landsbyggs- och infrastrukturdepartementet)
3C2 Redovisa beslutade och utbetalade EU-medel för territoriella program Nord m. fl.	Uppdrag / C. Främjande av länets utveckling	2023-03-31	Gäller endast Lst Jämtland, Norrbotten och Västerbotten som redovisar till Tillväxtverket (kopia till Landsbyggs- och infrastrukturdepartementet)
3C3 Redovisa den svenska beslutade och utbetalda medfinansieringen av territoriella program Aurora m.fl.	Uppdrag / C. Främjande av länets utveckling	2023-03-31	Gäller endast Lst Jämtland och Norrbotten som redovisar till Tillväxtverket (kopia till Landsbyggs- och infrastrukturdepartementet)
3C4 Redovisa beslutade och utbetalade EU-medel för territoriella program Aurora m. fl.	Uppdrag / C. Främjande av länets utveckling	2023-03-31	Gäller endast Lst Jämtland, Norrbotten och Västerbotten som redovisar till Tillväxtverket (kopia till Landsbyggs- och infrastrukturdepartementet)
3C5 Lämna utgiftsprognoser anslag 1:1 m.m.	Uppdrag / C. Främjande av länets utveckling	-	Gäller berörda län som redovisar till Tillväxtverket
3C6 Regionala resurscentra hedersrelaterat våld m.m.	Uppdrag / C. Främjande av länets utveckling	2023-03-01 2024-03-01	Gäller enbart Lst Östergötland som redovisar till Arbetsmarknadsdepartementet Redovisas årligen
3C7 Mäns våld mot kvinnor inkl. kommunernas regionkoordinatorer mot prostitution och människohandel	Uppdrag / C. Främjande av länets utveckling	2023-03-01 2024-03-01	Redovisas till Arbetsmarknadsdepartementet Redovisas årligen
3C8 Förvaltningsanslag som har använts till arbetet mot mäns våld mot kvinnor	Uppdrag / C. Främjande av länets utveckling	2023-03-01 2024-03-01	Redovisas till Arbetsmarknadsdepartementet Redovisas årligen
3C9 Överföra kunskap och rutiner, telefonlinje beteende	Uppdrag / C. Främjande av länets utveckling	2023-10-01	Gäller endast Lst Stockholm som redovisar muntligt till Arbetsmarknadsdepartementet
3C10 Kunskapshöjande insatser och främja erfarenhetsutbyte, barnrätt och våld i nära relationer	Uppdrag / C. Främjande av länets utveckling	2024-04-30	Samlad delredovisning till Arbetsmarknadsdepartementet. LST Östergötlands län samordnar uppdraget och redovisningen.
3D1 Redovisa uppgifter från byggnadsnämnderna, tillämpning PBL flytt byggnader	Uppdrag / D. Tillsyn	2024-02-15	Boverket (kopia till Landsbyggs- och infrastrukturdepartementet)
3D2 Uppföljning av byggnadsnämndernas tillsynsarbete – hissar och kompetensförsörjning	Uppdrag / D. Tillsyn	2024-02-15	Boverket (kopia till Landsbyggs- och infrastrukturdepartementet)

Uppdrag i regleringsbrev 2023	Område	Rapporteringsdatum	Rapportering till
3D3 Tillsynsutveckling enligt miljöbalken	Uppdrag / D. Tillsyn	2024-02-15	Naturvårdsverket (kopia till Klimat- och näringslivsdepartementet)
3D4 Prövning enligt miljöbalken	Uppdrag / D. Tillsyn	2024-03-31	Klimat- och näringslivsdepartementet Lst Västernorrland samordnar
3D5 Uppgifter - inverkan på miljön av vissa offentliga och privata projekt	Uppdrag / D. Tillsyn	2023-11-30	Klimat- och näringslivsdepartementet Lst Skåne samordnar
3D6 Ersättning för skada av vilt på annat än renar, fisk och fiskeredskap	Uppdrag / D. Tillsyn	2023-03-15	Naturvårdsverket
3E1 Redovisa prognoser	Uppdrag / E. Övriga uppdrag	2023-02-06 2023-04-25 2023-07-28 2023-10-23	Hermes
3E2 Kartläggning dispositionsrätter och fördelningsnycklar m.m.	Uppdrag / E. Övriga uppdrag	2023-09-23	Finansdepartementet, Lst Örebro samordnar
3E3 Åtgärder för att öka säkerheten i digital infrastruktur	Uppdrag / E. Övriga uppdrag	2023-12-31	Finansdepartementet, Lst Västra Götaland samordnar
3E4 Utveckla arbetet med en god förvaltningskultur	Uppdrag / E. Övriga uppdrag	2023-09-15	Finansdepartementet, Lst Västmanland samordnar
3E5 Systematisk användning och analys av data och statistik	Uppdrag / E. Övriga uppdrag	2023-06-15	Finansdepartementet, Lst Stockholm samordnar



## **Bilaga E. Länsstyrelsegemensam resultatredovisning av uppdrag som genomförs samordnat**

### IT-avdelningen

Länsstyrelsernas IT-avdelning är en nationell verksamhet som arbetar med länsstyrelsegemensamt perspektiv. IT-avdelningen levererar och utvecklar IT-tjänster till alla länsstyrelser. Länsstyrelsen i Västra Götaland är värdlän för IT-avdelningen.

Utvecklingsprogrammet för förstärkt digital motståndskraft är uppstartat under året med målet att genomföra regeringsuppdraget förstärkt säkerhet i länsstyrelsernas digitala infrastruktur.

IT-avdelningen har bidragit till länens riskmedvetenhet och kontinuitetsarbete genom omvärldsbevakning och kompetenshöjande insatser.

Länsstyrelsernas IT-avdelning har bidragit i den länsstyrelsegemensamma portföljstyrningen i förvaltning och projekt inom bland annat digitalisering av samhällsbyggnadsprocessen och att ta fram ett nytt system för vatteninformation. IT-avdelningen har bidragit i Projektet Digital Samverkan som är ett länsstyrelsegemensamt projekt som går ut på att etablera en eller flera lämpliga och användarvänliga tjänster för att kunna samverka digitalt inom länsstyrelsen och med andra myndigheter och externa parter.

### Telefonistorganisation

Funktionens uppdrag är att hantera samtal för 20 länsstyrelser genom vår gemensamma växel och En väg in (EVI) Kundsupport för jordbrukarstöd. Den övergripande inriktningen för telefonistorganisationen är att bedriva verksamheten med balans mellan kostnadseffektivitet, kvalitet och god service. Värdlän för telefonistorganisationen är Länsstyrelsen i Kronobergs län.

Telefonistorganisationen har under året levererat god service bland annat genom en hög tillgänglighet. Vi har besvarat fler samtal även under perioder när vi haft en lägre inkommande trafik. En stor mängd samtal har exempelvis handlat om energieffektiveringsstöd och varningsmottagare för invånare i kärnkraftslänen.

Telefonisterna i växeln har under året tagit emot hotfulla samtal med hot som var riktade mot telefonisten själv och mot vårt län men även samtal där hoten varit riktade mot andra län. Denna typ av samtal har inte förekommit innan och är en eskalering av det stegvis förändrade samtalsklimatet vi över tid uppmärksammat.

Under 2023 år påbörjade en ny programperiod för jordbrukarstöden. Det i kombination med perioder av torra, stora mängder regn och en ny typ av digital markuppföljning bidrog till en periodvis ökad mängd inkommande samtal för EVI kundsupporten för jordbrukarstöd.

Verksamheten arbetar för att kunna erbjuda länen en bredare service. Ett verksamhetsanpassat stödsystem som möjliggör utvecklingen är under produktion.

### Samordnad löneservice

Funktionens uppdrag är att hantera löner för 22 myndigheter, 21 länsstyrelser samt Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor, MUCF. Till och med september hanterade Löneservice även lönerna för Brottsförebyggande rådet. Löneservice huvuduppgift är att hantera löneutbetalningarna och leveranser inom utsatta tider för uppdragsgivarna med hög kvalitet och med god service. Värdlän för Löneservice är Länsstyrelsen i Kronobergs län.

Under 2023 har Löneservice i snitt hanterat 7 700 löner per månad för länsstyrelserna. Samma siffor för år 2022 är 7 900 löner per månad. Skillnaden beror dels på att 2022 var det valår och antalet anställda ökar tillfälligt. Uppsägningar och varsel på flera länsstyrelser har en viss påverkan redan nu.

Samordningen bidrar till en enhetlig och kostnadseffektiv hantering av löneutbetalningarna. Samordningen av lönehanteringen underlättar även i kontakt med andra myndigheter till vilka rapportering ska ske, exempelvis pensionsuppgifter, statistik och skatteuppgifter som

rapporteras varje månad. Samarbetet i länsstyrelsernas nationella arbete blir enklare avseende lönerelaterade frågor och rutiner.

Under 2023 har Löneservice deltagit aktivt i projektet för anslutning till Statens servicecenters, SSC, lönetjänst. SSC har presenterat en förförstudie innehållande en utredning av införande av nytt systemstöd. Förstudiens krav och kriterier har analyserats av länsstyrelserna för att kunna fatta beslut om kravuppfyllnad.

### Ekonomiadministration LstEA

LstEA har i uppdrag att effektivisera och samordna ekonomiadministration och redovisningsmodell så att länsstyrelsernas ekonomiska information är enhetlig, jämförbar och rättvisande. Vårdlän för ekonomiadministrationen är Länsstyrelsen i Örebro län.

LstEA har under året arbetat med att bland annat stödja och effektivisera arbetet för länsstyrelserna gällande ekonomi- och administration. LstEA har uppdaterat ekonomi- och lönehandboken, flera manualer samt hanterat drygt 1 000 supportfrågor genom LstEA support.

LstEA har under 2023 gjort drygt 30-tal utsökningar ur ekonomisystemet för länsstyrelsernas räkning och på sätt effektiviserat hanteringen och kvalitén för dessa förfrågningar, såväl interna som externa.

VÄS-förvaltningen har under året arbetat med att utveckla verksamhets- och ärendestrukturen (VÄS), vilket resulterat i en nytt VÄS-dokument.

ÅR-mallgruppen ha under året förvaltat och utvecklat den länsstyrelsegemensamma årsredovisningsmallen som ligger till grund för länsstyrelsernas årsredovisning.

Med frågeställningen om hur länsstyrelserna kan göra leverantörsbetalningarna mer säkra har LstEA gjort en förstudie och ett förslag som delgetts till alla länsstyrelser.

LstEA har under året haft en del fokus på att utveckla länsstyrelsernas arbete med e-handeln genom support, utformande av workshops, en nätverksdag samt ett strategidokument.

### Dataskydd och informationssäkerhet

Safirs uppdrag är att främja informationssäkerhet och dataskydd både i det länsstyrelsegemensamma perspektivet och inom varje länsstyrelse. I funktionen ingår sedan tidigare befattningen dataskyddsombud och från 2023 den länsstyrelsegemensamma informationssäkerhetssamordnaren. Vårdlän för Safir är Länsstyrelsen i Stockholms län.

Tillsammans med förvaltningsorganisationen, Gemensamma kansliet och IT-avdelningen arbetar Safir systematiskt och riskbaserat med ständiga förbättringar i hanteringen av länsstyrelsernas information. Samverkan med IT:s säkerhetsenhet har fördjupats inom ramen för Utvecklingsprogrammet för stärkt digital motståndskraft. Vi har även haft god samverkan bland annat med det nystartade servicechefsnätverket.

Under året har vi genomfört en särskild insats för ökad och likartad förståelse om begreppet informationssäkerhet och de faktiska uppgifter som följer av detta för länsstyrelsernas del. Vårt uppdrag från länsrådsgrupp 7 att ta fram en styrmodell för hantering av risker i de länsstyrelsegemensamma portföljerna är genomfört och beslutat. Även i år har Safir varit en drivande aktör och expertstöd för hur de 21 länsstyrelserna på ett säkert och effektivt sätt ska kravställa, anskaffa och hantera digitala arbetsredskap och molntjänster.

En effekt av det länsstyrelsegemensamma arbetet med informationssäkerhet och dataskydd är att vi har höjt säkerhetskulturen genom ökad medvetenhet hos medarbetarna och framför allt hos de grupper som arbetar direkt med informationssäkerhetsfrågor.

## Gemensamma kansliet

Gemensamma kansliet är en av länsstyrelsernas gemensamma stödverksamheter, som har i uppgift att stärka och stödja det länsstyrelsegemensamma utvecklings- och förvaltningsarbetet kopplat till digitalisering. Vårdlän för Gemensamma kansliet är Länsstyrelsen i Västmanlands län.

Gemensamma kansliet har under året samordnat och hanterat finansiella medel för den länsstyrelsegemensamma utvecklings- respektive förvaltningsportföljen. Det handlar bland annat om att medel ska betalas ut till respektive länsstyrelse för nedlagd arbetad tid i det gemensamma utvecklings- och förvaltningsarbetet. Den ekonomiska hanteringen mellan länsstyrelserna är en förutsättning för att kunna arbeta gemensamt med utveckling och förvaltning och ha ekonomi i balans. Det har bidragit till att respektive länsstyrelse kan upprätthålla god redovisningssed, i den finansiella redovisningen.

Gemensamma kansliet har i uppdrag att stödja ledningarna i länsrådsgrupp 2 och 7 samt länsrådsmötet. Kansliet ger också stöd till Landshövdinge-IT (LH-IT) och presidiet för Länsråds- och Landshövdingemöte (LR-LH). I stort handlar det om att ta fram verksamhetsanalyser och beslutsunderlag, att samordna och administrera möten samt ansvara för att sammanställa uppföljningen av de länsstyrelsegemensamma stödfunktionerna. Stödet har bidragit till att arbetet i grupperna har kunnat bedrivas på ett effektivt sätt.

Under året har Gemensamma kansliet utvecklat och förvaltat strukturer, processer och modeller för det länsstyrelsegemensamma utvecklingsarbetet och lyft behov av utveckling av dessa till berörd länsrådsgrupp. Detta innebär att stödja i processer, rutiner och modeller för projektledare och styrgrupper, analysera och bereda behov av gemensam nyutveckling och ansvara för länsstyrelsens gemensamma verksamhetsarkitektur. Gemensamma kansliet samordnar också länsstyrelsernas deltagande och arbete inom eSam (e-samverkansprogrammet).

Sammantaget har detta uppdrag genomförts enligt plan och med bland annat följande resultat:

- Tillsammans med IT och den länsstyrelsegemensamma stödfunktionen för informationssäkerhet och dataskydd genomfört ett utvecklingsarbete med syfte att stärkt länsstyrelsernas förmåga att driva utveckling ur ett helhetsperspektiv, förbättrat resursnyttjandet och bidragit till ökad transparens
- Ökad samverkan mellan länen genom att samordna ett forum för verksamhetsutvecklare med fokus på processbaserad verksamhetsutveckling. I dagsläget finns 12 länsstyrelser representerade.
- Bidragit i arbetet med att effektivisera länsstyrelsernas prövning och tillsyn.
- Tillsammans med IT drivit ett utvecklingsuppdrag i syfte att identifierat eventuella behov av anpassningar av länsstyrelsernas förvaltningsmodell.

Gemensamma kansliet har utvecklat och förvaltat strukturer, processer och modeller för länsstyrelsegemensamma förvaltningsområden samt stöttat dem i arbetet. Arbetet innebär också att etablera nya förvaltningsområden samt planera och samordna gemensamma möten och konferenser för områdenas ledning.

Sammantaget har uppdraget genomförts enligt plan och med bland annat följande resultat:

- Etablerat ett nytt gemensamt förvaltningsområde
- Etablerat en ny struktur inom ett befintligt förvaltningsområde
- Ökat kunskapen om länsstyrelsernas gemensamma förvaltningsmodell genom att genomföra utbildningar och konferenser för objektägare och förvaltningsledare
- Genomfört ett utvecklingsarbete i syfte att förbättra de gemensamma strukturerna för kommunikation, information och uppföljning.

### Länsstyrelsernas gemensamma arbete med könsuppdelad statistik

Individbaserad statistik redovisas inte genomgående könsuppdelat vid länsstyrelsen. Motiveringen till det är bland annat att länsstyrelserna saknar systemstöd som möjliggör uppdelning av ärendestatistik efter kön. En stor del av länsstyrelsernas ärenden berör inte enskilda individer, det vill säga saknar uppgifter som kan relateras till kön. Det i kombination med krav på hantering av personuppgifter, ekonomiska resurser och nödvändiga prioriteringar av nya uppdrag i samband med större samhällstörningar är exempel på förklaringar till varför arbetet med att vidareutveckla länsstyrelsernas könsuppdelade statistik inte har kunnat prioriteras.

Det finns ett behov av och relevans att kunna följa upp kön i delar av länsstyrelsernas ärendehantering. Därför har ett beslut fattats om att länsstyrelserna gemensamt ska driva ett nationellt utvecklingsprojekt för att vidareutveckla statistik och systemstöd för redovisning av könsuppdelade uppgifter. Arbetet under 2023 har resulterat i att länsstyrelserna gemensamt har identifierat ett antal ärendegrupper där det finns personnummer registrerade och som är bra exempel att utgå ifrån i det fortsatta utvecklingsarbetet. Detta underlag blir en gemensam utgångspunkt i det fortsatta arbetet med att skapa bättre förutsättningar för att hantera könsuppdelad statistik i länsstyrelsernas gemensamma ärendehanteringssystem.

Exempel på ärendegrupper som har identifierats är

- personal i bevakningsföretag
- tillsyn över hund och katt
- bidrag till förvaltning av värdefulla kulturmiljöer
- samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken
- tillstånd för förvärv av lantbruksfastighet.

### Länsstyrelsernas gemensamma arbete med Agenda 2030

Det länsstyrelsegemensamma arbetet med Agenda 2030 har som syfte att stödja länsstyrelserna i arbetet med regleringsbrevsuppdrag 1A1 avseende Agenda 2030 och fylla rollen som en regional samordnare. Arbetet har resulterat i fördjupad kunskap om agendans koppling till länsstyrelsernas verksamhet, spridning av goda exempel och tvärsektoriella arbetssätt, samt bättre omvärldsbevakning. Exempel på prestationer:

- Länsstyrelserna ingår i myndighetsnätverket GD-forum Agenda 2030. Länsstyrelsen är sedan 2022 samordnare för GD-forum; dels Lilla GD-gruppen, där landshövdingen i Värmland är ordförande, dels den Operativa gruppen, som består av tjänstepersoner.
- Medverkan i FN:s högnivåmöte i New York 9–19 juli. Inför mötet bidrog länsstyrelserna med ett flertal exempel på hållbarhetsarbete vilka användes och refererades till av den svenska delegationen. Medarrangör av aktivitet vid expertmöte för EU:s rådsarbetsgrupp för hållbar utveckling under Sveriges ordförandeskap.
- Extern samverkan med bland annat Nationella samordnaren för Agenda 2030 och Rådet för främjande av kommunala analyser (RKA). Medverkan i RKA:s översyn av nyckeltal för Agenda 2030.
- Fördjupningar inom det länsstyrelsegemensamma Agenda 2030-arbetet; hur Agenda 2030 beaktas i beslut och processer, data/analys, kommunikation samt transformativ implementering dvs. hur myndigheten kan hantera komplexa hållbarhetsutmaningar. Möten med alla länsstyrelser, chefsnätverk och länsråd.
- Nyhetsbrev om Agenda 2030 och gemensam samverkansytan för Agenda 2030.

Bedömningen är att resultatet är gott och i allt väsentligt uppnår målet för det länsstyrelsegemensamma arbetet.

### Länsstyrelsernas gemensamma arbete med miljömålen (RUS)

Regional Utveckling och Samverkan i miljömålssystemet (RUS) är länsstyrelsegemensamt samverkansorgan som finansieras genom anslag 1:2 Miljöövervakning med mera. RUS samordnar och utvecklar miljömålsuppföljningen, bidrar till att åtgärdsarbetet intensifieras och följs upp samt förstärker länkarna mellan nationell, regional och lokal nivå. Arbetet bedrivs utifrån en verksamhetsplan med mål för perioden 2022-2024. Målen handlar om att utveckla miljömålsuppföljning och utvärdering, miljöinformationsförsörjning samt stöd i åtgärdsarbetet för att nå miljömålen.

I RUS styrgrupp ingår berörda chefsnätverk på länsstyrelserna, Havs- och vattenmyndigheten, Skogsstyrelsen samt Naturvårdsverket och SKR som adjungerade. I RUS arbetsgrupp ingår medarbetare från flera länsstyrelser. Exempel på prestationer:

- Påbörjat arbete med hur miljömålsuppdraget kan stärkas med bland annat en workshop.
- Samordnat, publicerat och analyserat regional årlig uppföljning av miljömålen som underlag för nationell uppföljning och regionalt kunskapsunderlag.
- Inom projekten miljöövervakning som underlag till miljömålsuppföljning, strategisk samhällsplanering som bidrar till miljö- och klimatmålen och cirkulär ekonomi i växtodling publicerat slutrapporter och kommunicerat resultaten.
- Genomfört sju webinarier om hållbar konsumtion och cirkulär ekonomi för länsstyrelser, regioner och kommuner.
- Genomfört workshopar om synergier mellan miljömål, klimatanpassning samt energi och klimat.
- Tagit fram vägledning för etappmål och regionala åtgärdsprogram för miljömålen. Medverkat i förvaltning av Åtgärdswebb för miljömålen.
- Samordnat, medverkat i och kommunicerat arbete med Miljömålsrådet och Agenda 2030.
- Medarrangerat miljömålsdagarna i Borlänge och årligt möte för länsstyrelsernas miljömålsuppdrag.

Bedömningen är att RUS aktiviteter under året i allt väsentligt bidragit till de uppsatta målen för 2022-2024.

### Länsstyrelsernas gemensamma arbete med energi och klimat (LEKS)

Länsstyrelsernas energi- och klimatsamordning (LEKS) har som uppdrag att stödja, effektivisera och bidra till att utveckla länsstyrelsernas arbete med energiomställning och minskad klimatpåverkan. Genom dialog med Regeringskansliet om uppdrag och finansiering, samt en ledningskonferens med temat Energiutbyggnad med miljö i fokus, har LEKS stöttat länsledningarna i att leda den regionala energi- och klimatomställningen.

Under 2023 har LEKS utvecklat investeringsstöden Klimatklivet (stöd, utbildningar, rutiner, IT-utveckling, kommunikation) tillsammans med Naturvårdsverket och Elektrifieringspiloter (stöd, mallar och rutiner) tillsammans med Energimyndigheten. Detta har varit en förutsättning för att länsstyrelserna kunnat genomföra sina uppdrag med anpassning till de nya förordningarna. LEKS bedömning är att samordningen har bidragit till en mer enhetlig, rättssäker och kostnadseffektiv hantering av stöden.

LEKS har erbjudit länsstyrelserna forum för erfarenhetsutbyte och kompetenshöjning i genomförande av energi- och klimatstrategier, energibesparingsuppdraget (Fi2022/02571) samt områden som robusta energisystem, effektiv energianvändning och regeringsremisser. LEKS bedömning är att detta tillsammans med gemensamt kommunikationsmaterial, som omvärldsbevakning och sammanställning av aktuella stödmedel, har underlättat, effektiviserat och utvecklat länsstyrelsernas regionala arbete med uppfyllandet av de nationella energi- och klimatmålen.

Dialoger och samarbeten med andra länsstyrelsenätverk under året bedöms ha stöttat olika sakområden med energi- och klimatintegrering samt hantering av målkonflikter. Dialoger och samarbeten som skett med andra myndigheter, externa nätverk, arbetsgrupper bedöms bidra till ett samordnat och effektivt arbete med gemensamma frågor.

### Länsstyrelsernas gemensamma arbete med civilområden

De civilområdesansvariga länsstyrelserna har ett geografiskt områdesansvar för sitt område när det gäller civilt försvar. Civilområdesansvariga länsstyrelser har uppgifter inför och vid fredstida kriser som handlar om att verka för länsöverskridande samordning av länsstyrelsernas planering och förberedelser inom civilområdet samt att ha en förmåga att utgöra en gemensam stödfunktion för länsstyrelserna vid hantering av fredstida krissituationer som berör flera län inom civilområdet. Civilområdesansvariga länsstyrelser får under vissa omständigheter ta över ansvaret för kommunal räddningstjänst inom sitt civilområde.

Civilområdesansvariga länsstyrelsernas uppgifter inför höjd beredskap fokuserar bland annat på planering mellan statliga myndigheter och Försvarmakten och på att stödja länsstyrelsernas planering och förberedelser inom respektive län. Ytterligare ett uppdrag rör förberedelser av civila aspekter av värdlandsstöd.

Civilområdesansvariga länsstyrelser är högsta civila totalförsvarsmyndighet inom respektive civilområde och ska vid höjd beredskap bland annat samordna de civila försvarsåtgärderna och den civila delen av värdlandsstödet samt verka för att det civila och militära försvaret samordnas. De ska vidare ansvara för att en samlad lägesbild sammanställs och hålla regeringen informerad om händelseutvecklingen samt ge länsstyrelserna inom civilområdet vägledning i fråga om inriktning och prioritering.

Civilområdesansvariga länsstyrelser har under 2023 bemannat kanslierna i respektive civilområde, utvecklat strukturer för samverkan mellan civilområden, strukturer för samverkan med bland andra Försvarmakten inom civilområden och strukturer för samverkan mellan civilområden och sektorsansvariga beredskapsmyndigheter. Länsöverskridande samordning av länsstyrelsernas planering och förberedelser är påbörjad under 2023. En gemensam plan för övertagande av kommunal räddningstjänst är framtagen och implementeringen är påbörjad i respektive civilområde. De civilområdesansvariga länsstyrelserna har etablerat en grundläggande förmåga att kunna vara ett stöd till berörda länsstyrelser vid fredstida kriser.

Civilområdesansvariga länsstyrelsernas geografiska områdesansvar för civilt försvar inför och vid höjd beredskap är klart och deltagit i övningar kopplat till rapportering vid höjd beredskap. En struktur för krigsorganisation håller på att tas fram.

Vidare har civilområdesansvariga länsstyrelser fattat beslut om implementering av enhetliga former för gemensam beredskapsplanering.

Under 2023 har en särskild satsning genomförts avseende civila aspekter av värdlandsstöd och tillsammans med Försvarmakten har en riktad utbildningsinsats genomförts gentemot berörda länsstyrelser, regioner och utvalda kommuner. Därefter har planering av värdlandsstöd initierats. Civilområdesansvariga länsstyrelser har även arbetat tillsammans med MSB i framtagandet av en nationell strategi för civilt värdlandsstöd.

### Länsstyrelsernas gemensamma arbete med uppdrag "Rätt att försvara" – beakta jämställdhet och mänskliga rättigheter i krisledning

Länsstyrelsen Kronoberg har under 2023 samordnat uppdrag C8 *Rätt att försvara*. Till uppdraget har en styrgrupp och en verkställande grupp varit kopplade.

Uppdraget syftar till att säkerställa att jämställdhetsperspektiv och frågor om mänskliga rättigheter beaktas i alla relevanta delar av krisledningen, både i fredstida kriser och under höjd beredskap.

Uppdraget har tydliggjorts i en projektplan där målet satts till att stärka länsstyrelsernas beredskapsorganisationer och dess olika funktioner (L1-L9, stabschefer, TiB samt myndighetsledning) i att efterfråga information, analysera underlag och fatta beslut som säkerställer att jämställdhet och mänskliga rättigheter beaktas i alla relevanta delar i hanteringen av händelser, med hänsyn till aktuella kriser, erfarenheter och behov för länsstyrelserna och deras samarbetspartners. Detta görs genom att ta fram funktionsanpassade beslutsstöd,

utbildningsinsatser samt övningsunderlag inom området samt vid behov andra relevanta insatser. Projektet ska vidare implementeras på ett sätt som gör att insatserna blir förenliga och skapar synergier med andra länsstyrelsegemensamma arbetsgrupper och samordningsprocesser inom såväl krishantering, jämställdhet som mänskliga rättigheter.

I arbetet med uppdraget har följande produkter tagits fram:

- Funktionsspecifika stödmaterial för L1-L9, stabschefer samt myndighetsledning. Detta material innehåller även en kunskapsdel om mänskliga rättigheter och jämställdhet i kris- och krigsledningsarbetet
- Övningsmaterial kopplat till de funktionsspecifika stödmaterialen
- Rekommendationer

Arbetet har genomförts i bred samverkan såväl internt som externt.

Länsstyrelsen i Kronobergs län gör den sammantagna bedömningen att syfte och mål för uppdraget är uppfyllt. Projektet har bidragit till att stärka förutsättningarna för länsstyrelsernas förmåga att värna civilbefolkningen i kris- och krigsledningsarbetet och i förlängningen att stärka försvarsviljan samt samhällets motståndskraft. De framtagna stödmaterialen bedöms bidra till att öka länsstyrelsernas förmåga att efterfråga information, analysera underlag och fatta beslut som säkerställer att jämställdhet och mänskliga rättigheter beaktas i alla relevanta delar i hanteringen av händelser. Vidare har uppdraget bidragit till att skapa synergier mellan olika nätverk och sakområden inom länsstyrelsernas verksamheter och genom detta skapat förutsättningar för en fortsatt utveckling efter projektets avslut.

Utveckla effektivitet och enhetlighet i tillsyns- respektive prövningsverksamhet

Arbetet med uppdraget 1D6 Tillsyn och prövning effektivitet, enhetlighet och handläggningstider har omfattat inventering, sammanställning och analys inom följande tre frågeställningar:

- Hur har länsstyrelserna utvecklat arbetet med att tillämpa länsstyrelsegemensamma arbetsmetoder?
- Hur har samarbetet vid arbetstoppar utökats?
- Har vidtagna åtgärder inom områden där gemensamma arbetsmetoder tillämpats bidragit till kortare handläggningstider?

Länsstyrelsernas strategi för arbetet med att utveckla effektivitet och enhetlighet i tillsyns- respektive prövningsverksamhet är att:

- Integrera utvecklingen i ordinarie verksamhet och inom befintliga ramar
- Utvecklingen ska ske behovsdrivet
- Samverkan mellan länsstyrelserna ska vara förstahandsval vid utveckling

Nyutveckling sker i de allra flesta fall genom länsstyrelsegemensamma utvecklingsprojekt med deltagare från olika länsstyrelser. Följande nyutveckling har genomförts under året för en mer effektiv och enhetlig tillsyn respektive prövning:

- Gemensamma arbetsmetoder inom området djurhållning. Mer säker, effektiv och likriktad hantering av djurärenden kopplat till områdena djurskydd och tillsynslagen. Länsstyrelsen handlägger cirka 40 000 ärenden varje år.
- Gemensamt IT-stöd och arbets sätt för handläggning vid prövning och tillsyn inom området samhällsplanering. Fokus under året har varit detaljplaner.

Ständiga förbättringar bedriver länsstyrelserna bland annat inom respektive områdes förvaltningsobjekt, samverkansorgan eller via verksamhetsnätverk. Följande delar har förbättrats under året och bidrar till en mer effektiv och enhetlig tillsyn och prövning:

- E-tjänster
- Samarbetsytor
- Arbetsrutiner/arbetsinstruktioner
- Dokument-/rapportmallar

- Bedömningsstöd/bedömningsverktyg
- Flödesscheman
- Analysverktyg
- Dialoger/samsynsdiskussioner
- Fältstöd/fältapplikationer
- Vidareutveckling av gemensam verksamhetsprocess, bedriva tillsyn inom alkohol, tobak och tobaksfria nikotinprodukter

Länsstyrelsens strategi för arbetet med att utveckla effektivitet och enhetlighet har, tillsammans med en ny prioriteringsmodell, ökat länsstyrelsernas förmåga att samordna och prioritera gemensamma utvecklingsbehov inom tillsyn och prövning. Fullt implementerade förväntas årets utvecklingsinsatser bidra till förenkling för intressenten, effektivare arbetssätt samt mer likriktade bedömningar.

Arbetet med processkartläggningar och utveckling av E-tjänster har bidragit till att synliggöra hinder för ett effektivt arbetssätt, skillnader i bedömningar samt kunskap om kommande behov av utveckling. Tillämpning av fältstöd effektiviserar insamlande av data i samband med verksamhetsutövande i fält. Under arbetets gång har det kollegiala samarbetet stärkts.

Det är för tidigt att se vilka effekter vidtagna åtgärder har på handläggningstid, men bedömningen är att de kommer bidra till kortare handläggningstid på sikt.

Att hjälpa varandra med kompetensförsörjning under en uppkommen arbetstopp är ett effektivt sätt att förvalta gemensamma resurser samt attrahera, bibehålla och utveckla kompetens. Nya rekommendationer från Arbetsgivarverket och formerna för personallån har hanterats i utvecklingsarbetet.

För att underlätta samarbetet med in- och utlån av personal i samband med en arbetstopp har länsstyrelserna under 2023 tagit fram gemensam stöddokumentation. Stöddokumentationen består av:

- Överenskommelse om personallån mellan länsstyrelser
- Överenskommelse om personallån med andra myndigheter
- Mall vid beslut av personallån
- Frågor och svar (FAQ) att publicera på länsstyrelsens intranät
- Gemensamt informationsmaterial till lednings- och samverkansgrupper

Med årets insatser har länsstyrelsekollektivet bättre förutsättningar att hantera arbetstoppar på ett mer frekvent, smidigt och effektivt sätt. Genomförda utvecklingsinsatser bidrar till enhetliga generella principer för personallån, ökad transparens kring de förutsättningar och krav som gäller vid in- och utlån, ökad förmåga att följa upp hur många in- och utlån som genomförs under ett år samt minskad administrativ börda.







Länsstyrelsen  
Skåne

[www.lansstyrelsen.se/skane](http://www.lansstyrelsen.se/skane)